

VI-e Sprawozdanie
Izby Przemysłowo-Handlowej
W LUBLINIE
za rok 1934.

LUBLIN — 1935.
Nakładem Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie.

VI-e Sprawozdanie

Izby Przemysłowo-Handlowej

W LUBLINIE

29 LOK 1934.

LUBLIN 1934

VI-e Sprawozdanie

IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ

w LUBLINIE za 1934 r.

VI-e Sprawozdanie Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie za 1934 r., składa się z 4 części:

1-a część zawiera charakterystykę ogólną i szczegółową stanu gospodarczego Okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie w 1934 r.

2 a część — sprawozdanie z działalności oraz protokoły Zebrań Plenarnych Izby z 1934 r.

3-a część — przegląd ustawodawstwa ogłoszonego w 1934 r. ze szczególnem uwzględnieniem zainteresowań terenowych Izby.

4-a część — tabele statystyczne.

Ogólna ocena sytuacji gospodarczej w 1934 r.

Uwagi wstępne.

Część I.

SPRAWOZDANIE O STANIE GOSPODARCZYM OKRĘGU IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ

w LUBLINIE za 1934 r.

Ogólna ocena sytuacji gospodarczej w 1934 r.

Uwagi wstępne.

Stabilizacja sytuacji gospodarczej w przekroju ogólnoświatowym, zanotowana już w drugiej połowie 1933 r., przybrała wyrazistsze formy w r. 1934. Falowanie poszczególnych elementów konjunkturalnych było stosunkowo mniej znaczne i pozwoliło gospodarce światowej na utrzymanie spokojniejszej naogół tendencji w rozwoju procesów gospodarczych. Zależnie od stopnia aktywności poszczególnych państw w zakresie likwidacji objawów kryzysowych, przebieg reakcji był niejednorodny w różnych krajach, jednakże synteza tego przebiegu wyrażała się przeważnie w powstrzymaniu procesów kryzysowych. W krajach „nakręcających” konjunkturę, jak Stany Zjednoczone Am. Półn. metody pokrywania w drodze inflacji wydatków na roboty publiczne, na pomoc dla bezrobotnych i kredyty dla banków nie przyniosły spodziewanych efektów, a zaznaczający się na początku akcji wzrost produkcji uległ w ciągu roku zahamowaniu. W Niemczech próby nakręcania konjunktury napotkały na trudności w dziedzinie bilansu płatniczego, wywołane wzrostem wytwórczości i importem surowców, który nie znalazł odpowiedniej reakcji po stronie kurczącego się wywozu. Prowadzące politykę deflacyjną państwa bloku złotego poszukiwały polepszenia stanowiska konkurencyjnego na rynku międzynarodowym w drodze obniżki płac i cen. Polityka nacisku deflacyjnego w większości tych krajów nie przyniosła jednak pozytywnych osiągnięć w rozmiarze spodziewanym. Względnie najrównomierniej rozwijała się konjunktura w Anglii, utrzymując wysokość produkcji na poziomie, dorównyującym produkcji w r. 1928. Utrzymanie tego stanu na dłuższą metę także okazało się trudne wskutek powstających trudności eksportowych i w tym też dziale przemysłu nastąpiło najwcześniejsze wyczerpanie. W innych przemysłach umiarkowana polityka dewaluacyjna potrafiła utrzymać stan intensywnego ożywienia. Ekspansja przemysłowa Japonii wywodziła się z założeń dumpingowych i była oparta na niewspółmiernie niskich kosztach produkcji.

Obraz wzrostu produkcji, przypisywany w poważnej części sztucznej polityce interwencyjnej poszczególnych państw, znajdował uzasadnienie również w przesłankach czysto gospodarczych. Wzrost wydobycia ropy naftowej, węgla kamiennego, a zwłaszcza podstawowego surowca inwestycyjnego — surowki żelaznej o blisko 30%, świadczy o zwiększeniu zapotrzebowania na artykuły przemysłowe, wypływającego z potrzeb naturalnego rozwoju, tem więcej, że najdobitniejsze oznaki poprawy ujawniły się w krajach o najsłabszym interwencjonizmie ze strony państw (Anglija).

Ożywienie produkcji przemysłowej, bez względu na jego źródło, zmniejszyło podaż pracy, co wyraziło się w spadku ogólnej ilości bezrobotnych o ca 20% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Posunięcia w zakresie polityki finansowo-walutowej i kredytowej, wzmacniane jeszcze zaostrzającą się reglamentacją towarową w dziedzinie importu, oraz polityka celna, zmierzająca wyraźnie do pogłębienia wzajemnej autarkji państw,—utrzymywały w napięciu stan niepewności międzynarodowej i nie stwarzały warunków, sprzyjających dla rozwoju wymiany światowej. Wartość obrotów światowych zmniejszyła się w roku 1934 o ca 5% w stosunku do roku poprzedniego. Jednakże tempo tego spadku i rozmiary były o wiele mniejsze, niż w latach poprzednich. Obniżenie się wartości obrotów światowych powstało w przeważającej mierze wskutek powszechnej deruty cen, której nasilenie w ostatnich dwu latach wydatnie osłabło. Wynik cyfrowy objętości obrotów międzynarodowych w ciągu dwu ostatnich lat, mimo mnożących się trudności reglamentacyjnych, wykazał tendencję do nieznacznego wzrostu.

Jakkolwiek w skali ogólnoswiatowej nie ujawniły się w dziedzinie obrotu przeobrażenia o szerszym zakresie, to jednak na poszczególnych kontynentach i w poszczególnych krajach zaszły zmiany dość głębokie i zasadnicze.

Import państw Południowej Ameryki zwiększył się w porównaniu z r. 1933 o ca 4%, krajów azjatyckich o ca 1,5%. Obniżenie importu zanotowano w krajach afrykańskich o 2,7%, w Ameryce Północnej — o 0,6%, w Europie — o 5,5% i najsilniejsze w Australji — o ca 13%.

W łonie poszczególnych kontynentów zaszły przesunięcia jeszcze bardziej zróżniczkowane. Tak więc, mimo spadku importu europejskiego w ogólności, przywóz niektórych państw europejskich pod względem wartości znacznie podniósł się np. Jugosławji, Rumunji, Finlandji, Szwecji, Węgier. Obniżenie importu miało miejsce w Rosji Sowieckiej i to w poważnym odsetku (34%), dalej we Francji, Holandji, Szwajcarji, Belgji, Czechosłowacji i w Polsce. Z krajów pozaeuropejskich spadek importu objął Chiny, Stany Zjednoczone Am. Płn., Brazylię.

Niemniej poważne przeobrażenia zaszły w dziedzinie eksportu.

Zmniejszył się eksport Afryki Południowej, Australji, Rosji Sow. Chin, Niemiec, Irlandji, Włoch, Bułgarji, Danji, Hiszpanji. Wzrost zaś eksportu zaznaczył się w Polsce, Estonji, Jugosławji, Austrii, Finlandji, Czechosłowacji, Japonji, Persji. Dla ścisłości należy zaznaczyć, że wzrost wywozu państw o zdeprecjonowanej walucie nie daje właściwego obrazu ich dynamiki eksportowej.

Sytuacja na terenie Państwa.

Dążność do samodzielnego rozwiązywania problemów kryzysowych pozostawała głównym motywem polityki gospodarczej państw, mimo, iż na r. 1934 przypada zawarcie paru regionalnych międzynarodowych układów gospodarczych, które miały być próbą w dziele naprawy konjunktury w szerszej skali. Autarkja była dominującym wyrazem polityki gospodarczej. Większość wysiłków podejmowana była w odosobnieniu i próby wyłamania się spod sił działających wewnątrz organizmu światowego były przeważnie nieudane. Polska, będąca częścią mniejszego organizmu, stanowiącego „złoty blok”, przeżywała procesy, właściwe dla tej grupy państw i ich deflacyjnej polityki, jednakże pod niektórymi względami znajdowała się w sytuacji odmiennej. Tak np. Polska była jedynym państwem o złotej walucie, które w r. 1934 zwiększyło wartość wywozu.

Kształtowanie się obiegu pieniężnego w Państwie ulegało w poszczególnych miesiącach dość znacznym wahaniom, wszakże ogólny poziom obiegu pieniężnego w porównaniu z rokiem poprzednim wykazał pewien nieznaczny spadek, zachowując w drugim półroczu tendencją rosnącą. Porównawczo kwestja, wedle materiałów Instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen (IBKGC), przedstawiała się następująco:

w milj. złotych

LATA	M I E S I A C E											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1933	1288	1311	1340	1351	1329	1330	1347	1359	1390	1400	1330	1345
1934	1286	1285	1313	1275	1246	1307	1268	1324	1355	1399	1323	1365

Stan rynku walutowego, który już w roku 1933 wykazał dalekoidące uniezależnienie od perturbacyj międzynarodowych, nie tylko utrzymał się w roku sprawozdawczym, lecz poczynił pewne postępy. Dominujące w poprzednich latach stanowisko dolara zostało całkowicie zachwiane, co pociągnęło za sobą wzrost nieufności i do innych walut zagranicznych, które utraciły na rynku miejscowym znaczenie drugiej waluty obiegowej i lokacyjnej. Korzystnym objawem był także postępujący zanik tezauryzacji złota, z czem łączyło się

zwiększenie zaofiarowania złota przez rynek wewnętrzny, doprowadzone do tego stanu, iż kursy rubla złotego i dolara spadły poniżej parytetu. Wyrazem uspokojenia na rynku walutowym był także spadek przywozu złotych monet z zagranicy, który z 78 milj. zł. w r. 1933 obniżył się do 13 milj. złotych w r. 1934. O mocnej pozycji złotego polskiego na międzynarodowym rynku finansowym świadczy fakt wprowadzenia w marcu r. 1934 oficjalnych notowań polskiej waluty na giełdach w Berlinie i Kopenhadze, w maju na giełdzie brazylijskiej.

Stan rezerw Banku Polskiego uległ w znaczeniu globalnem niewielkiemu zmniejszeniu w zestawieniu z r. 1933. Ogół rezerw wynosił w grudniu 1933 r. — 563,9 milj. zł., w grudniu zaś r. 1934 — 531.6 milj. zł. Symptomatyczne jednak było stałe wzrastanie zapasów kruszcowych, nienotowane od kilku lat. W ciągu wszystkich kolejnych miesięcy roku sprawozdawczego, rezerwy kruszczowe podnosiły się, osiągając z końcem roku wartość 503,3 milj. zł., czyli ca 95% ogółu rezerw. Wzrost rezerw kruszcowych należy przypisać niewątpliwie procesom detezauryzacyjnym. Zmniejszenie ilości walut i dewiz zagranicznych wyraziło się w sumie 60 milj. zł. w ciągu roku, co wypływa z korzystnego naogół zjawiska, polegającego na wyłączeniu z polskich obrotów zagranicznych waluty obcej i zastąpienia jej złotym. Czynnikiem o wielkiej doniosłości dla uregulowania stosunków na rynku walutowym było rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o wierzytelnościach w walutach zagranicznych, upoważniające dłużnika do regulowania w złotych zobowiązań, zaciągniętych w obcych walutach, o ile dług płatny jest na obszarze Państwa Polskiego. Ograniczona została również możliwość zaciągnięcia zobowiązań w walutach zagranicznych w zakresie zobowiązań hipotecznych i niektórych operacji zorganizowanego kredytu krótkoterminowego. Prawne wyeliminowanie obcego czynnika z wewnętrznych stosunków finansowych nader poważnie przyczyniło się do ich unormowania.

Ewolucja stopy procentowej znajdowała się pod znakiem zwiększonej płynności rynku kredytowego. W środku roku banki akcyjne obniżyły stopę procentową, pobieraną od dyskonta weksli handlowych z 9,5% na 8,5%. Za przykładem banków poszedł najpoważniejszy kumulator oszczędności szerokich mas społeczeństwa — Poczтовая Kasa Oszczędności, obniżając stopę procentową od skupowanych weksli handlowych z żyrem bankowym i akceptów bankowych do 4,5%, a więc poniżej stopy dyskontowej Banku Polskiego, a następnie od pożyczek pod zastaw prywatnych papierów wartościowych — z 8% do 7%. Jak wykazała jednak praktyka, szereg banków i liczne kasy oszczędnościowe stosowały wobec lepszych klientów jeszcze niższą stopę procentową.

Dość powszechny wzrost oszczędności, lokowanych w instytucjach kredytu zorganizowanego, powstrzymanie się od korzystania

z kredytów ze strony przemysłu i handlu, które starały się pracować raczej w zakresie obrotu gotówkowego, abstynencja sfer rolniczych w stosunku do nowych kredytów towarowych oraz powrót na rynek wartości poprzednio tezauryzowanych — wywołały zjawisko trwałego upłynienia rynku kredytu krótkoterminowego.

Charakterystyczne dla r. 1934 zjawisko przedstawia ruch wkładów oszczędnościowych, który w ciągu całego roku wykazał nieprzerwany wzrost i to pomimo wpłat na Pożyczkę Narodową, dokonywanych w pierwszych trzech kwartałach. Pod koniec roku wkłady oszczędnościowe wynosiły 751,2 milj. zł., na początku roku zaś 647,3 milj. zł., wzrost oszczędności wynosił zatem 103,9 milj. zł. Ogół wkładów, a więc wkłady oszczędnościowe, płatne natychmiast i terminowe łącznie również ujawniały stały wzrost, pominąwszy okres przejściowego i nieznacznego załamania się w kierunku wstecznym w maju i czerwcu. Globalna suma wkładów wyniosła pod koniec roku 1.857,5 milj. zł., czyli o 190,5 milj. zł. więcej, niż na początku roku. Na kwotę tę składało się 753,4 milj. zł. wkładów natychmiast płatnych, 751,2 milj. zł. — oszczędnościowych, 352,9 milj. — terminowych. Z bliższej analizy przyrostu wkładów wynika, iż najsilniej przyrost ten uwidocznił się w instytucjach publiczno-prawnych, jakkolwiek objęte nim były również i banki akcyjne, który to objaw zasługuje na szczególniejsze podkreślenie, gdyż w ciągu ostatnich czterech lat notowano zjawisko wręcz odwrotne. Wycofywanie się z operacyj walutami obcymi obniżyło udział wkładów w tych walutach w ciągu roku z 17,4% do 10,2% w odniesieniu do instytucyj finansowych, akredytowanych w Banku Polskim.

Globalna kwota kredytów bankowych, podobnie jak w r. 1933, wskazywała na tendencję do utrzymania sumy operacyj kredytowych na jednakowym mniej więcej poziomie w ciągu całego roku. Poważniejszy spadek zaznaczył się w dziale kredytu otwartego, mniej znaczny w zakresie pożyczek towarowych. Suma pożyczek terminowych wzrastała nieprzerwanie w ciągu całego roku. Opierając się na silniejszym przyroście wkładów, banki państwowe i komunalne szerzej partycypowały w udzielaniu kredytu, aniżeli pozostałe instytucje finansowe.

Zobowiązania kredytowe banków polskich wobec zagranicy ulegały w ciągu roku nieznacznym stosunkowo wahaniom, utrzymując się w każdym bądź razie na poziomie niższym, niż w r. 1933. Względna stabilizacja zobowiązań tego typu powstała spowodowana zakończeniem procesu wycofywania kapitałów zagranicznych z Polski, a momenty wzrostu zobowiązań świadczyłyby o powrotem przenikaniu kapitału obcego.

Rynek wekslowy, jeszcze bardziej niż w r. 1933, pozostawał pod znakiem ostrożności w kwalifikowaniu materiału wekslowego, co

się łączy ze spadkiem ryzyka wekslowego oraz wartości weksli zaprotestowanych. Ogólna wartość weksli zdyskontowanych przez Bank Polski wyniosła 2226,3 milj. zł. wobec 2604 milj. zł. w r. 1933, spadek zatem był nieznaczny. Natomiast bardzo widocznie obniżyła się kwota weksli zaprotestowanych, która w ostatnich czterech latach przedstawiała się w sposób następujący:

1931 r. —	1.328,3	milj. zł.
1932 r. —	838,2	" "
1933 r. —	407,5	" "
1934 r. —	280,3	" "

Średni roczny przybliżony odsetek weksli zaprotestowanych wynosił w r. 1934 — 6,9% ogółu weksli zdyskontowanych, podczas gdy w r. 1933 — jeszcze 9,1%, a w r. 1932 — 12,6%. Szczególniejsza ostrożność Banku Polskiego w selekcjonowaniu materiału wekslowego doprowadziła do tego, iż przeciętnie w ciągu roku odsetek zaprotestowanych przez tę instytucję weksli niewiele przekroczył 0,6% ogółu weksli zdyskontowanych.

Liczba ogłoszonych upadłości obniżyła się również, gdyż objęła 264 wypadków, podczas gdy w r. 1933 miało miejsce 281, w r. 1932 — 537, a w r. 1931 — 734 upadłości. Nieznaczne obniżenie liczby upadłości tłumaczy się tem, iż okres ciężkiej konjunktury w poprzednich latach zlikwidował już na tej drodze poważną ilość przedsiębiorstw, które znalazły się w trudnościach płatniczych.

W procesie przystosowania produkcji przemysłowej do nowych warunków dokonano dalszych postępów. Likwidacja remanentów składowych, ciążących w poprzednich latach na rynku, została w przeważającej części dokonana jeszcze w r. 1933, w r. 1934 proces ten był prawie na ukończeniu. Ogłoszone przez IBKGC wskaźniki produkcji przemysłowej świadczą o wzroście wytwórczości, która w przeciągu całego roku utrzymywała się na poziomie wyższym, aniżeli w odpowiednich miesiącach r. 1933. Przeciętny roczny wskaźnik produkcji wyrażał się cyfrą 62,8, a więc był wyższy o 13,3% od wskaźnika z r. 1933 (55,4). Szczególniej dobitny wzrost stwierdzono w produkcji dóbr wytwórczych, której wskaźnik podniósł się o 18,7% z 45,9 w r. 1933 na 54,5 w r. 1934. Słabszy nieco wzrost zanotowano w produkcji dóbr spożycia, której wskaźnik zwiększył się o 11,5% z 61,7 w r. 1933 do 68,8 w r. 1934. Rozwój tych zjawisk w przekroju dwuletnim ilustruje porównawczo poniższe zestawienie, opracowane na podstawie materiałów IBKGC:

WSKAŹNIKI PRODUKCJI PRZEMYSŁOWEJ													
ROK	M I E S I Ę C Z N E												Roczny
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	1928 = 100												
	O G Ó L N E												
1933	46,9	51,2	46,5	52,6	55,2	57,8	57,8	57,5	58,8	59,4	61,4	59,4	55,4
1934	58,5	61,0	61,5	64,5	64,4	62,0	60,8	61,9	62,6	63,7	67,1	65,0	62,8
DÓBR WYTWÓRCZYCH													
1933	37,7	39,9	41,4	42,9	44,3	47,6	48,2	49,6	49,8	50,4	50,6	47,9	45,9
1934	46,2	47,1	49,0	54,5	56,9	56,9	55,8	56,1	55,6	58,3	59,5	57,9	54,5
DÓBR SPOŻYCIA.													
1933	48,6	56,5	43,2	60,5	66,4	67,2	67,0	65,0	67,4	65,5	69,4	63,5	61,7
1934	66,0	71,5	72,9	73,0	70,3	66,2	62,8	65,4	66,7	67,7	73,8	69,7	68,8

Intensywność produkcji w I kwartale utrzymała się na poziomie, odpowiadającym ostatniemu kwartałowi r. 1933, co, z uwagi na normalny w tym okresie zastój międzysezonowy, świadczy o cofaniu się depresji. Utrzymanie tendencji zwyżkowej nastąpiło w dziale przemysłu włókienniczego, drzewnego i metalowego. Spadek produkcji zaznaczył się w zakresie dóbr wytwórczych, przede wszystkim wskutek wzmożonego działania sezonowości w przemyśle mineralnym. Wzrosła natomiast, i to poważnie, produkcja dóbr konsumcyjnych, szczególnie w dziedzinie przemysłu włókienniczego, pracującego w głównej mierze na zapas. Dalszy okres utrzymał poprzednią tendencję zwyżkową, zwłaszcza w odniesieniu do produkcji dóbr wytwórczych (gałęzie związane z ruchem budowlanym i inwestycyjnym), podczas gdy wytwórczość dóbr spożycia wykazywała raczej skłonność do obniżania się. Początek drugiego półrocza cechowało pewne zahamowanie rozmiarów produkcji, tak w zakresie dóbr wytwórczych, jak i dóbr spożycia, tych ostatnich szczególnie (włókiennictwo). Ostatni kwartał znamionował ponowny wzrost działalności produkcyjnej, obejmujący większość gałęzi przemysłowych, wzrost przekraczający nawet silne natężenie produkcji w II kwartale.

W związku z rozszerzeniem produkcji przemysłowej wzrósł stan zatrudnienia we wszystkich nieomal działach przemysłu. Ilość za-

trudnionych robotników w hutnictwie, górnictwie i przemyśle przetwórczym we wszystkich miesiącach r. 1934 utrzymywała się na poziomie wyższym, niż w odpowiednich okresach roku poprzedzającego. Szczególniejszy wzrost uwidocznił się w przemyśle przetwórczym.

Wysokość płac nominalnych robotników przemysłowych nie uległa poważniejszym zmianom, wykazując wszakże tendencję zniżkową. Jednak wskutek obniżki cen, zwłaszcza artykułów bezpośredniej konsumpcji, realna wartość zarobków podniosła się, ulegając w drugim półroczu tendencji nieznacznie spadkowej wskutek przejściowej wyższki cen artykułów, sprzedawanych przez rolników.

Działalność inwestycyjna w Państwie, na którą składa się ogół ruchu budowlanego, zarówno mieszkaniowego, jak i niemieszkaniowego, inwestycje kolejowe i w dziale maszynowym, — w przeciwieństwie do r. 1933, ujawniającego różnokierunkowość tendencji zależnie od czasu, — w r. 1934 wykazała wyraźny i stały rozrost. Ogólny wskaźnik inwestycyjny w przekroju rocznym wskazuje na znaczne zwiększenie akcji inwestycyjnej w stosunku do r. 1933 (1933 — 33,35; 1934 — 38,1), wynoszące ponad 11%. Na poszczególnych odcinkach inwestycyjnych wzrost był niejednorodny; największą intensywność wykazał ruch budowlany, zwłaszcza dział budownictwa niemieszkaniowego. Mimo ciężkich warunków, w jakich znajdowało się rolnictwo, inwestycje w zakresie maszyn rolniczych również przybrały na sile. Poniższe zestawienie daje obraz zmian w natężeniu ruchu inwestycyjnego na poszczególnych odcinkach w latach 1933 i 1934 (według danych IBKGC):

ROK	KWART.	Wskaźnik inwestycyjny ogólny	BUDOWNICTWO				Inwestycje kolejowe	INWEST. MASZYN.		
			Wskaźnik ogólny	Budown. mieszkaniowe	Budown. niemieszkanio-we	Wskaźnik ogólny		Maszyny przemysł.	Maszyny rolnicze	
1928 = 100										
1933	I	33,8	34,0	41,0	27,0	44,3	22,7	25,9	10,2	
	II	34,2	39,1	47,0	31,2	36,9	21,8	25,0	9,3	
	III	33,5	42,8	53,3	32,3	27,8	20,4	23,2	9,0	
	IV	31,9	39,9	46,6	33,2	21,9	25,8	29,1	12,5	
1934	I	36,5	46,8	58,6	35,0	26,6	25,8	29,1	12,4	
	II	37,4	47,6	52,3	43,0	26,9	27,4	31,7	10,1	
	III	38,8	51,1	59,3	43,0	26,9	26,2	30,2	10,4	
	IV	39,8	51,5	57,0	46,0	29,0	27,3	31,0	12,7	

Działalność kredytowa Banku Gospodarstwa Krajowego rozwijała się w r. 1934 o wiele intensywniej, niż w dwu poprzednich latach.

Wzmożone tempo budownictwa szło w parze z rozszerzeniem operacyj kredytowych tej instytucji. Kredyty budowlane w r. 1934 wyniosły 52.293 tys. zł. wobec 30.485 tys. zł. w r. 1933 31.892 tys. zł. w r. 1932. Konsekwentnie powiększyły się także ładunki kolejowe materiałów budowlanych. Odnosny średni roczny wskaźnik w r. 1932 wynosił 26,5 w r. 1933 — 42,3, a w roku sprawozdawczym — 76,8, czyli o 81% więcej, niż w roku poprzednim. Okres dobrej pogody, trwający do późnej jesieni, przedłużył sezon budowlany do końca m-ca listopada. Największe nasilenie ładunków kolejowych materiałów budowlanych przypadło na m-ce sierpień — listopad.

W dziedzinie cen podobnie jak i na rynkach zagranicznych, panowała tendencja zniżkowa, zarówno w artykułach rolniczych, jak i przemysłowych, co ilustruje poniższe zestawienie, opracowane na podstawie materiałów IBKGC:

WSKAŹNIKI CEN HURTOWYCH													
ROK	M I E S I Ę C Z N E												Roczny
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	1928 = 100												
	O G Ó L N E												
1933	59,2	60,4	59,8	59,9	59,6	60,1	60,6	57,9	58,1	57,9	57,6	57,6	59,1
1934	57,8	57,6	57,3	56,8	56,0	55,8	55,9	55,8	55,0	54,6	53,6	53,5	55,8
ARTYKUŁÓW SPRZEDAWANYCH BEZPOŚREDNIO PRZEZ ROLNIKÓW (ZIEMIOPŁODY, ZWIERZĘTA RZEŹNE)													
1933	39,9	43,6	44,8	45,3	44,7	44,9	46,7	39,9	41,1	40,2	40,6	39,6	42,6
1934	38,4	38,8	38,9	37,4	35,7	36,2	37,9	38,1	36,4	36,1	35,6	34,8	37,8
WYROBÓW GOTOWYCH													
1933	68,3	66,8	65,9	65,7	65,4	65,2	65,4	65,1	64,2	64,1	63,7	63,6	65,3
1934	64,3	64,8	64,1	63,8	63,8	63,7	63,3	62,5	62,4	62,2	62,1	61,9	63,2

Wzrostowi produkcji towarzyszyło wzmożenie zbytu i obrotów. Zjawisko to w warunkach postępującej zniżki cen było nader trudne do uchwycenia, ponieważ wartość dokonanych obrotów nie odzwierciedlała ich masy. W znacznej części artykułów obroty handlowe podniosły się pod względem objętości, natomiast wartość ich była często mniejsza, niż w roku poprzednim. Charakterystyczny dla natężenia

obrotów handlowych wskaźnik ładunków kolejowych przewyższał w przeciętnej rocznej skali wskaźnik z r. 1933 o 11% (1933 — 60,6, 1934 — 67,2).

Efekty obrotów zagranicznych w poszczególnych miesiącach lat 1933 — 1934 ilustruje poniższe zestawienie:

w milj. złotych.

ROK	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rocz- nie
Przywóz													
1933	64,7	55,9	59,0	65,6	64,1	68,6	71,0	72,3	73,0	104,3	72,0	55,4	826,9
1934	65,6	56,1	72,8	66,0	66,2	66,5	69,1	66,8	63,4	71,3	68,4	66,2	798,4
Wywóz													
1933	71,4	66,3	75,4	70,5	73,9	77,7	81,9	72,7	93,9	91,0	100,9	84,0	959,6
1934	80,7	68,9	87,6	76,2	78,0	81,2	81,9	75,0	84,4	91,4	87,8	82,5	975,6
Saldo													
1933	+ 6,7	+10,4	+16,4	+ 4,9	+ 9,8	+ 9,1	+ 9,9	+ 0,4	+20,9	-13,3	+28,9	+28,6	+132,7
1934	+15,1	+12,8	+14,8	+10,2	+11,8	+14,7	+12,8	+ 8,2	+21,0	+20,1	+19,4	+16,3	+177,2

Rok sprawozdawczy zamknął się z czynnem saldem bilansu handlowego, przewyższającym saldo r. 1933 o 44,5 milj. zł. Jest to zjawisko pozytywne tem więcej, że prócz wzrostu wartości wywozu, zwiększona została jego masa, a po stronie importu mimo spadku wartości, objętość jego była wyższa, niż w r. 1933.

Spadek wartości przywozu przypisać należy nietylko obniżeniu się cen, lecz w znacznym stopniu zmianie struktury importu, który wykazał większy udział surowców i półfabrykatów, mniejszy—wrobów gotowych, co właśnie zdecydowało o zwiększeniu objętości przywozu i spadku jego wartości. Udział grupy surowców i półfabrykatów w przywozie wzrósł z 49,5% w r. 1933 do 57% w r. 1934.

Po stronie wywozu poważniej wzrosła pozycja objętości, niż wartości, co oznacza spadek cen towarów wywożonych, na które, podobnie jak i w latach poprzednich, składały się w 47—48% surowce i półfabrykaty, artykuły spożywcze w 26—27% i wyroby gotowe w 23—24%.

Znamienne dla poprzednich lat przestawianie kierunków wywozu pod względem wyboru dróg, rozwijało się konsekwentnie po tej samej linii, przesuwając w dalszym ciągu ciężar wywozu na drogę morską. Stosunek procentowy wywozu przez porty przedstawiał się w sposób następujący:

WYWÓZ MORSKI	1930	1931	1932	1933	1934
wg. wagi . . .	55,0	65,4	71,6	73,8	77,0
wg. wartości . .	32,0	40,2	47,0	54,5	61,0

We wskazanych 77% objętości wywozu udział Gdyni wynosił 41%, Gdańska 36%, w 61% wartości wywozu Gdynia była reprezentowana w 28%, Gdańsk w 33%, co by świadczyło o kierowaniu przez Gdynię towarów o większej masie, a mniejszej wartości. W porównaniu z r. 1933 nastąpiło jednak w tej mierze przesunięcie na korzyść Gdyni, gdyż wzrost przeładunków pod względem wagi wystąpił silniej w Gdańsku, natomiast pod względem wartości w Gdyni. Obroty portu gdyńskiego przekroczyły w r. 1934 7 milj. tonn, utrzymując Gdynię na pierwszym miejscu wśród portów bałtyckich.

Wzrost importu surowców i spadek przywozu wyrobów gotowych zmieniły dość poważnie kierunki polskiego handlu zagranicznego, wysuwając na pierwsze miejsce przywóz z surowcowych krajów zamorskich, zmniejszając pozycję krajów przemysłowych zachodnioeuropejskich. Eksport do krajów zamorskich powiększył się znacznie, niż przywóz z tych krajów, wskutek czego udział tych krajów w wywozie podwyższył się z 7,8% do 12,9%, podczas gdy przywóz wzrósł z 31% do 36,1%.

Poniższe zestawienie charakteryzuje wskazane wyżej przemiany zaszele w ostatniem pięcioleciu w ujęciu procentowem:

KONTYNENT	P R Z Y W Ó Z					W Y W Ó Z				
	1930	1931	1932	1933	1934	1930	1931	1932	1933	1934
Europa . . .	77,5	76,3	72,7	68,9	63,9	94,9	94,1	93,9	92,2	87,1
Azja . . .	3,6	4,4	4,9	5,2	6,8	1,8	2,3	2,2	2,2	3,4
Ameryka Półn.	12,1	10,6	12,1	13,3	15,2	0,9	0,7	1,0	1,7	3,8
„ Środ.	0,5	0,6	0,8	0,8	0,9	0,1	0,1	0,0	0,1	0,2
„ Połud.	3,0	3,7	4,7	5,2	5,5	0,7	0,6	0,6	1,5	2,0
Afryka . . .	1,4	2,0	2,7	3,4	4,3	0,5	0,7	1,0	1,1	1,5
Oceania . . .	1,9	2,4	2,0	2,9	3,4	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0

Sytuacja na terenie Izby.

PRZEMYSŁ. Korzystna ewolucja, jaka zaszła w produkcji przemysłowej w przekroju ogólnokrajowym, znalazła odbicie również w okręgu Izby. Wprawdzie słaby stopień uprzemysłowienia tego terenu i ściśle jego uzależnienie od sytuacji gospodarstw rolnych nie pozwoliły na wydobycie z konjunktury ogólnej większych efektów gospodarczych, niemniej jednak ożywienie w przemyśle zaważyło w pewnej mierze na rozwoju stosunków lokalnych. Na wzrost procesów przemysłowych wpływało z jednej strony-wyczerpanie zapasów w składach, zjawisko, które już w r. 1933 stawało się coraz powszechniejsze, a które w roku sprawozdawczym dobiegło prawie do końca, z drugiej zaś — wyczerpanie szerokich rzesz konsumentów z artykułów pierwszej potrzeby, z narzędzi, a w odniesieniu do rolnictwa, częściowo z maszyn, których renowacja w ciągu ostatnich lat postępowała niezwykle powoli.

Fakt wzrostu wytwórczości przemysłowej był tem znamienniejszy, że siła kupna ludności wiejskiej, reprezentowanej na terenie woj. lubelskiego w 82,4%, a na terenie woj. wołyńskiego — w 88% (wedle spisu z r. 1931), osłabła, co wyraża poniższe zestawienie, obrazujące stosunek cen artykułów sprzedawanych przez rolników do nabywanych przez nich (według danych IBKGC):

LATA	M I E S I A C E:											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1933	—	—	0,61	0,62	0,62	0,62	0,64	0,55	0,57	0,56	0,57	0,55
1934	0,56	0,57	0,55	0,51	0,48	0,49	0,51	0,55	0,54	0,53	0,52	0,52

Przeciętny roczny wskaźnik siły nabywczej ludności wiejskiej obniżył się zatem więcej niż o 10%, czego nie mogła skompensować podwyżka wartości realnych płac robotniczych i uposażeń urzędniczych, wywołana spadkiem cen, zarówno artykułów przemysłowych, jak i rolnych w szczególności. Łączne występowanie powyższych zjawisk ilustruje ex post siłę działania kryzysowego w ubiegłych latach, nie pozwalającego na normalne zaspakajanie potrzeb w miarę ich powstawania.

Stan zatrudnienia w przemyśle, stanowiący odpowiednik rozmiarów wytwórczości, w cyfrach absolutnych w główniejszych działach przemysłu przetwórczego na terenie Izby w poszczególnych miesiącach 1933 r. i 1934 r. (*kursywa*) przedstawiał się w sposób następujący (wg. G.U.S.):

PRZEMYSŁ	Woje- wództwo	M I E S I Ą C E:											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Mineralny	Lublin	1225 <i>1004</i>	1252 <i>1089</i>	1281 <i>1018</i>	1055 <i>1614</i>	1416 <i>1719</i>	1445 <i>1912</i>	1119 <i>1622</i>	1127 <i>1724</i>	1276 <i>1645</i>	1181 <i>1844</i>	1105 <i>1719</i>	851 <i>1597</i>
	Wołyń	284 <i>466</i>	568 <i>794</i>	335 <i>1028</i>	541 <i>1838</i>	954 <i>2177</i>	1420 <i>2579</i>	1474 <i>2564</i>	1449 <i>2489</i>	1476 <i>2676</i>	1308 <i>2421</i>	1299 <i>2280</i>	544 <i>2169</i>
Metalowy	Lublin	1108 <i>1269</i>	1028 <i>1329</i>	1089 <i>1336</i>	1117 <i>1303</i>	1152 <i>1361</i>	1201 <i>1371</i>	1238 <i>1417</i>	1321 <i>1481</i>	1412 <i>1551</i>	343 <i>1561</i>	324 <i>1612</i>	327 <i>1608</i>
	Wołyń	21 <i>23</i>	22 <i>23</i>	22 <i>23</i>	22 <i>24</i>	22 <i>24</i>	22 <i>25</i>	22 <i>25</i>	22 <i>26</i>	22 <i>26</i>	23 <i>26</i>	23 <i>27</i>	23 <i>26</i>
Skórzany	Lublin	166 <i>185</i>	200 <i>192</i>	201 <i>192</i>	197 <i>167</i>	207 <i>180</i>	243 <i>189</i>	224 <i>198</i>	215 <i>202</i>	214 <i>189</i>	173 <i>198</i>	163 <i>224</i>	191 <i>226</i>
	Wołyń	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
Drzewny	Lublin	1219 <i>1870</i>	1573 <i>1966</i>	2704 <i>1976</i>	2531 <i>2009</i>	2558 <i>2093</i>	2588 <i>1944</i>	1253 <i>1657</i>	888 <i>1360</i>	933 <i>1074</i>	1112 <i>987</i>	1105 <i>1148</i>	1360 <i>1019</i>
	Wołyń	1835 <i>2644</i>	2594 <i>2955</i>	2704 <i>3195</i>	2531 <i>3418</i>	2558 <i>3563</i>	2588 <i>3152</i>	2088 <i>2650</i>	1744 <i>2404</i>	1433 <i>2085</i>	1120 <i>1558</i>	1385 <i>1720</i>	1826 <i>1919</i>
Spożywczy	Lublin	1084 <i>1205</i>	1092 <i>1244</i>	1216 <i>1336</i>	1231 <i>1376</i>	1574 <i>1545</i>	1692 <i>1727</i>	1703 <i>1774</i>	1749 <i>1851</i>	1901 <i>2141</i>	7466 <i>8945</i>	4296 <i>4080</i>	1267 <i>1358</i>
	Wołyń	480 <i>1254</i>	473 <i>838</i>	501 <i>821</i>	528 <i>802</i>	604 <i>655</i>	594 <i>677</i>	510 <i>608</i>	570 <i>901</i>	1875 <i>1315</i>	3662 <i>3710</i>	1998 <i>1613</i>	1445 <i>1200</i>

Globalne cyfry zatrudnienia w przemyśle przetwórczym, stanowiącym na terenie Łbzy grupę najsilniej reprezentowaną, zarówno pod względem ilości zakładów, wartości produkcji i stanu zatrudnienia, przedstawiały się w 1933 r. i 1934 r. (*kursywa*) następująco (wg. materiałów Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej):

Woje- wództwo	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w t y s i ą c a c h r o b o t n i k ó w											
Lublin	333,1	348,6	367,4	383,0	405,7	411,6	415,3	422,7	431,6	466,7	432,7	385,8
	385,9	403,3	418,7	435,4	448,0	449,6	448,9	458,3	464,3	506,8	478,3	412,6
Wołyń	9,6	11,0	11,4	11,0	12,3	13,0	12,0	11,4	12,8	19,6	15,0	9,6
	12,1	12,7	13,0	14,7	15,6	15,8	14,9	14,8	15,1	23,7	16,9	13,5

Jak widać z powyższych zestawień, liczba robotników zatrudnionych w przemyśle przetwórczym w okręgu Izby stale wzrastała w ciągu pierwszego półrocza, poczem nastąpił spadek zatrudnienia, trwający przez lipiec i sierpień, wywołany głównie ograniczeniem produkcji w przemyśle drzewnym. Wprawdzie ta grupa przemysłu jeszcze przez dalsze dwa miesiące wykazywała spadek zatrudnienia, spadek ten kompensowany był jednak wzrostem zatrudnienia w przemyśle cukrowniczym, który już w połowie września, przed rozpoczęciem kampanji właściwej, odciążył nieco rynek pracy. Najwyższy stan zatrudnienia przypadł na m-c październik, co jest zresztą zjawiskiem normalnym, powtarzającym się z roku na rok w związku z odbywającą się w tym okresie kampanją cukrowniczą.

Stan rynku pracy na terenie Izby, jak i na terenie całego Państwa, we wszystkich miesiącach roku sprawozdawczego przedstawiał się korzystniej, aniżeli w odpowiednich okresach roku poprzedniego.

Przemysł mineralny, jedynie w pierwszym kwartale wskutek nierozpoczętego sezonu w cegielniach i unieruchomienia hut szklanych, produkujących butelki monopolowe, wykazał stopień zatrudnienia słabszy, niż w analogicznym okresie r. 1933. Dopiero od kwietnia począwszy, a więc od momentu, kiedy pewniej zaczęły się krystalizować prognozyki ruchu budowlanego, sytuacja w przemyśle mineralnym ożywiła się, utrzymując się prawie do końca roku z niewielkimi wahaniami na jednakowym poziomie. Przemysł metalowy, jakkolwiek jeszcze w poważnym stopniu pracujący na zamówienia rządowe w obcych sobie działach produkcji, w okresie sprawozdawczym ujawnił ożywienie również w swojej specjalności, wywołane wyniszczeniem inwentarza maszynowego i narzędzi w rolnictwie i wyczerpaniem gotowego towaru w składach. Stan zatrudnienia w tym dziale wzrastał nieprzerwanie w ciągu całego roku, utrzymując się we wszystkich miesiącach na poziomie wyższym, niż w r. 1933. Przemysł chemiczny, reprezentowany w rejonie Izby przeważnie przez drobne zakłady wytwórcze (mydlarnie, fabryki świec, smolarnie, terpentyniarnie, i t. p.), zatrudniające mniej niż 20 robotników każdy i nie objęte statystyką,

zachował w ciągu roku tendencję równomierną bez poważniejszych wahań. Przebieg konjunktury w przemyśle skórzanym przedstawiał obraz niejednorodności, co też znalazło swoje odbicie w cyfrach zatrudnienia. Zatrudnienie w przemyśle drzewnym dawało obraz zwiększonej w stosunku do r. 1933 intensywności produkcji we wszystkich grupach tego przemysłu, która, poczynawszy od sierpnia, zaczęła nieco słabnąć w związku z ograniczeniem wywozu drzewa tartego do Anglii i Belgii. Równomiernie rozwijającą się tendencję przejawiał przemysł spożywczy, zwłaszcza na terenie woj. lubelskiego, gdzie stan zatrudnienia z miesiąca na miesiąc wzrastał. Na terenie woj. wołyńskiego sytuacja przedstawiała się mniej jednolicie, gdyż do końca lipca liczba zatrudnionych w tym dziale produkcyjnym stale malała. Nieznaczny zwrot zaznaczył się dopiero w sierpniu w związku z rozpoczęciem przemiału zboża z nowych zbiorów.

Wyrazem struktury przemysłowej okręgu Izby były przeobrażenia w zakresie wykupu świadectw przemysłowych dla przedsiębiorstw przemysłowych, przedstawione poniżej w rozwoju sześcioletnim (w liczniku świadectwa roczne, w mianowniku — półroczne):

ROK	KATEGORJE ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Razem
1929	$\frac{15}{0}$	$\frac{8}{0}$	$\frac{24}{0}$	$\frac{136}{5}$	$\frac{311}{27}$	$\frac{759}{54}$	$\frac{1492}{142}$	$\frac{15439}{1142}$	$\frac{11181}{1370}$
1930	$\frac{17}{0}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{26}{0}$	$\frac{116}{7}$	$\frac{310}{33}$	$\frac{736}{57}$	$\frac{1441}{120}$	$\frac{13775}{706}$	$\frac{16445}{924}$
1931	$\frac{12}{0}$	$\frac{8}{0}$	$\frac{24}{0}$	$\frac{119}{8}$	$\frac{285}{16}$	$\frac{753}{75}$	$\frac{1135}{116}$	$\frac{8550}{615}$	$\frac{10906}{830}$
1932	$\frac{10}{0}$	$\frac{6}{0}$	$\frac{18}{2}$	$\frac{92}{9}$	$\frac{250}{23}$	$\frac{742}{77}$	$\frac{1128}{147}$	$\frac{18462}{1244}$	$\frac{20708}{2502}$
1933	$\frac{6}{0}$	$\frac{4}{0}$	$\frac{20}{2}$	$\frac{84}{9}$	$\frac{215}{41}$	$\frac{779}{105}$	$\frac{1128}{227}$	$\frac{19927}{1740}$	$\frac{22163}{2124}$
1934	$\frac{11}{0}$	$\frac{5}{0}$	$\frac{16}{1}$	$\frac{112}{11}$	$\frac{268}{34}$	$\frac{872}{105}$	$\frac{1124}{353}$	$\frac{21490}{2149}$	$\frac{23898}{2673}$

Ogólna ilość wykupionych w r. 1934 świadectw przemysłowych dla prowadzenia przemysłu uległa zwiększeniu w porównaniu z rokiem poprzednim, co jest wynikiem przede wszystkim dalszych przesunięć w kierunku rozdrobnienia warsztatów produkcyjnych. Objaw ten wy-

stępował ze szczególną wyrazistością w poprzednich latach, zwłaszcza w r. 1932, kiedy liczba świadectw przemysłowych wzrosła dwukrotnie w stosunku do r. 1931. Lata następne, jakkolwiek przyniosły dalszy wzrost ilości świadectw, jednak tempo tego wzrostu było o wiele słabsze, przyczem poczęły oddziaływać w tej mierze i inne czynniki o znaczeniu koniunkturalnym, jak np. wzrost ilości świadectw przemysłowych na eksploatację leśne, które w zakresie IV, V i VI kat. przemysłowej podniosły się z liczby 190 w r. 1933 do 280 w r. 1934, tudzież na prowadzenie przedsiębiorstw tartacznych, których było w r. 1934 w tych samych kategoriach (IV, V i VI przemysł.) 186 wobec 150 w r. 1933. Wzmocnienie liczby świadectw I kat. przemysł. z 6 na 11 nie było wyrazem powstania nowych warsztatów pracy, lecz wynikało głównie z przeklasowania do wyższej kategorii niektórych cukrowni. Stosunkowo nieznaczne rozszerzenie liczby świadectw VIII kat. przemysł. odzwierciedlało wzrost ilości zastępczych warsztatów produkcyjnych, przeważnie o charakterze rzemieślniczym, jakoteż wykupienie świadectw przemysłowych przez część tych drobnych warsztatów, które do tej pory uchylały się od wykupienia świadectw.

HANDEL.

Jeżeli w zakresie produkcji przemysłowej nastąpiło pewne zrównoważenie stosunków, a na niektórych jej odcinkach dość widoczna poprawa, wyrażająca się we wzroście wytwórczości, to w dziedzinie wymiany handlowej sytuacja była bardziej skomplikowana.

Szereg zewnętrznych objawów wskazywałby wprawdzie na wzmocnienie pewnych składników koniunkturalnych, świadczących o poprawie w handlu, czynniki te ilustrują wszakże ten stan dość jednostronnie, nie dając pełnego obrazu rzeczy. Tak np. bezsporny jest wzrost ilości ładunków kolejowych, będący poczęści wyrazem rozmiarów obrotów handlowych pod względem ich objętości, co obrazuje poniższe zestawienie (wg. materiałów IBKGC.):

ROK i MIESIĄCE	WSKAŹNIKI ŁADUNKÓW KOLEJOWYCH											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1933	59,2	58,0	58,5	55,1	56,6	56,2	58,8	62,0	66,2	66,2	67,9	62,7
1934	69,3	65,2	64,8	64,0	62,6	66,7	63,6	71,7	68,8	72,9	72,9	64,3

Średni roczny wskaźnik ładunków kolejowych podniósł się o więcej niż 10% w stosunku do roku poprzedniego, a jeszcze bardziej wzrosły wskaźniki wewnętrznych przewozów kolejowych artykułów przemysłowych, jak dóbr wytwórczych o 24% w przeciętnej skali rocznej, tkanin o 22%. Te objawy, odnoszące się do masy obrotu handlowego, nie znalazły jednak należytego potwierdzenia w zakresie wartości, wskutek spadku cen, obejmującego znaczniejszą ilość artykułów.

Kwestja obniżki cen, zwłaszcza artykułów przemysłowych, kształtowała się pod naciskiem dwojakich okoliczności. Z jednej strony proces ten był wyrazem dostosowywania się do tendencji ogólniejszych, mających swe źródło w spadku cen artykułów, produkowanych przez rolnictwo i zmniejszonej z tego powodu sile nabywczej ludności wiejskiej, z drugiej zaś — następował on z mocy wyraźnych dyspozycji Rządu, układającego politykę cen pod kątem zwierania „nożyc” z obydwu stron. W wyniku tej polityki obniżone zostały ceny węgla dla gospodarstw domowych, jakoteż dla potrzeb fabryk i rzemiosła, co miało oddziaływać na obniżenie kosztów produkcji, dalej — ceny nafty oświetleniowej, soli, cukru (średnio o 13 gr. na 1 kg. w sprzedaży detalicznej, a na Kresach Wschodnich — o 30 gr.), nawozów sztucznych, surowki żelaznej.

Obniżka cen, jako pewna tendencja gospodarczo-społeczna, wytworzyła dość specyficzną atmosferę, w której konsumenci zbyt bezkrytycznie, bez znajomości wszystkich przejawów tego problemu, wywierali nacisk na sprzedawców w kierunku coraz dalej idącej niżki cen detalicznych, niezawsze uzasadnionej potaniem źródeł zakupów. Wytwarzało to, przynajmniej w początkowej fazie rozwojowej akcji obniżki cen, niezdrową sytuację, w której nominalna niżka ceny szła w parze ze sprzedażą towaru gorszej jakości. Drugim zjawiskiem, powstałym na gruncie obniżki cen, było zaostrenie walki konkurencyjnej, doprowadzonej do stanu, wykluczającego często normalną i godziwą kalkulację kupiecką. W tych warunkach prawidłowa selekcja przedsiębiorstw w trybie zwykłego współzawodnictwa konkurencyjnego uległa degeneracji, ustępując miejsca, fałszywym często kryterjom konkurencyjności. Obok powyższych zjawisk występował dość znamienity dla ostatnich czasów fakt unikania przez przemysł aparatu kupieckiego i zastępowanie go sklepami fabrycznymi, spełniającymi funkcje detalistów. Fakt ten znajdował źródło niewątpliwie w osłabieniu zaufania do aparatu kupieckiego, w tem znaczeniu, iż zakres odpowiednich odbiorców wydaje się raczej coraz mniejszy. Zjawisko to spotyka się najczęściej w branży manufakturowej i obuwniczej.

Spadek siły nabywczej ludności wiejskiej i nieznaczne podniesienie realnej wartości płac robotniczych i uposażeń urzędniczych w miastach ilustrują wskaźniki spożycia wiejskiego i miejskiego, które w zakresie konsumpcji miejskiej wykazały w ciągu roku niewielki wzrost z 91,0 w I półroczu do 91,9 w II półroczu, w zakresie zaś konsumpcji wiejskiej — spadek z 46,1 w I półroczu do 43,0 w II półroczu. Ilustracja ta ma szczególną wartość przy ocenie stosunków na terenie Izby, gdzie przeważającym elementem jest ludność wiejska.

W zakresie handlu zagranicznego nastąpiło dalsze ograniczenie swobody wymiany towarów. Reglamentacja towarowa w różnych wariantach pozostała nietylko generalnym instrumentem polityki handlo-

wej wszystkich nieomal kontrahentów światowych, lecz na niektórych odcinkach została doprowadzona do form wręcz nieliczących się z realnemi wymaganiami życia międzynarodowego. Klasyczny pod tym względem przykład stanowi Rumunja, która pod koniec roku wprowadziła system, opierający się na zasadzie, iż import towarów zagranicznych odbywać się może dopiero po uprzednim dokonaniu eksportu i nie może przekraczać 60% wartości tego eksportu. Nie bacząc na gospodarcze skutki takiego systemu, na wątpliwą możliwość utrzymania go przez dłuższy okres czasu, już sama jego koncepcja jest wysoce symptomatyczna dla ewolucji stosunków międzynarodowych. Przejawy reglamentacji w innych państwach były wprawdzie mniej jaskrawe, lecz rozwijały się w formach coraz bardziej skomplikowanych, obejmowały coraz szerszy zakres towarów. Poza reglamentacją towarową w czystszej niejako formie, która często była narzędziem dla uzyskania wzajemnych kontyngentów i ustępstw, szczególnie dotkliwym dla wymiany międzynarodowej okazał się system reglamentacji dewizowej. Z punktu widzenia terenowego Izby najbardziej niekorzystnie oddziaływały restrykcje dewizowe w Niemczech we wszystkich ich formach rozwojowych. Powstały z tego powodu ubytek w dziedzinie wywozu nie mógł być zastąpiony w dostatecznej mierze przez wywóz do innych krajów. Nieuniknione w takich warunkach zamrożenie należności naruszyło równowagę interesów wielu firm eksportowych. Dążność W. Brytanji do regulowania przywozu rolniczego coraz to szczuplejszemi kontyngentami, wynikająca z polityki gospodarczej wobec dominjów, również nie pozostała bez ujemnego wpływu na układ stosunków eksportowych na terenie Izby, (jaja, bekony).

Wzrastające trudności wywozowe, których pokonanie leżało w pierwszym rzędzie w interesie państw dłużniczych, zmusiło niektóre kraje do ryzykownych przedsięwzięć w zakresie podniesienia konkurencyjności swego wywozu. Obniżenie kursu korony czeskiej o 16,66% było niewątpliwie ukrytym dumpingiem, osłabiającym szanse konkurentów (na terenie Izby — meble gięte), z drugiej strony jednak wywoływało perturbacje na wewnętrznym rynku czechosłowackim.

Stopień i rodzaj ograniczeń przywozowych, stosowanych przez państwa odbiorcze, wpływał poważnie na kształtowanie się sald bilansu handlowego z poszczególnymi kontrahentami i na zmianę kierunków zarówno operacyj wywozowych, jak i przywozowych. Nie bez wpływu na tę sytuację pozostawała również polska polityka handlowa, która na podstawie istniejących przepisów reglamentacyjnych i w ramach zawartych porozumień międzynarodowych rozwijała odpowiednio system kontyngentowy w dziedzinie importu. Jak już zaznaczono, przestawienia kierunkowe w zakresie handlu zagranicznego odbywały się pod wpływem wzrostu importu surowców oraz spadku przywozu wyrobów gotowych, co znalazło odbicie w zwiększeniu przywozu z surowcowych krajów zamorskich i w spadku przywozu z przemy-

słowych krajów zachodnioeuropejskich. W zakresie obrotu europejskiego w niewielkim stopniu podniosły się obroty z W. Brytanią, obniżyły się natomiast obroty z krajami północnoeuropejskimi. Na szczególną uwagę zasługuje spadek eksportu do Holandji i Francji, co przypisać należy niezwykle rygorystycznej polityce kontyngentowej tych państw, szczególnie Francji. Do dwu pozostałych państw bloku złotego — Belgji i Włoch — wywóz uległ zwiększeniu. Z krajów środkowej Europy — zwiększył się w eksporcie udział Austrii i Czechosłowacji.

Podobnie jak i w latach poprzednich, struktura gospodarcza rejonu Izby, wyrażająca się w słabem uprzemysłowieniu, uzależniała ten teren od polityki importowej krajów odbiorczych w stopniu niewątpliwie silniejszym, niż inne okręgi, które w wypadku utrudnień w zakresie wywozu rolnego, mogą zrównoważyć ew. ubytek wywozem przemysłowym. Tendencje autarkiczne w dziedzinie wytwórczości rolnej nie tylko zachowane w poprzedniej rozciągłości, lecz w niektórych państwach rozbudowane do znaczenia dogmatu, również miały wpływ na kształtowanie stosunków wywozowych na terenie Izby.

Od układu stosunków na rynku krajowym i zagranicznym zależało również ukształtowanie się cyfry czynnych warsztatów handlowych oraz zakres i rodzaj ich przegrupowania w obrębie poszczególnych kategorii. Przegrupowania te nie zależały zresztą wyłącznie od sytuacji konjunkturalnej, lecz w poważnej mierze także od zmian odnośnego ustawodawstwa skarbowego, przynoszącego ulgi w nabywaniu świadectw przemysłowych. Poniższa tabelka daje obraz tych stosunków w przekroju sześcioletnim wedle ilości wykupionych świadectw przemysłowych (w liczniku świadectwo roczne, w mianowniku — półroczne):

ROK	ŚWIADECTWA PRZEMYSŁOWE KATEGORJI HANDLOWEJ					
	I	II	III	IV	V-a i b.	Razem
1929	32	3077	28315	18926	911	51261
	2	211	1913	2990	192	5108
1930	34	3028	28116	18577	732	50487
	3	154	1660	2610	84	4511
1931	33	2644	26648	17645	552	47522
	3	191	1564	3209	75	5042
1932	21	1994	22991	19106	297	44409
	0	130	1449	4184	45	5808
1933	18	1374	13993	27379	255	43019
	2	93	917	4630	19	5661
1934	14	1192	10694	32040	165	44105
	1	113	825	4975	38	5952

Jak więc widać, w zakresie handlu na terenie województw lubelskiego i wołyńskiego zanotowano dość znaczny spadek ilości świadectw przemysłowych w wyższych kategoriach I i II. Spadek ten w rubryce świadectw II kategorii handlowej (mały hurt, sprzedaż towarów wykwinnych, skup zawodowy wyżej 100.000 złotych rocznie) jest częściowo wynikiem specjalnych ulg generalnych, udzielonych przez Ministerstwo Skarbu na r. 1934, głównie jednak jest skutkiem coraz głębiej postępującego procesu kurczenia się większego handlu, jakoteż handlu towarami wytwornymi. Widoczny jest także bardzo znaczny spadek ilości świadectw przemysłowych na handel III kategorii (na terenie obu województw przeszło 25%). Zjawisko to opiera się już głównie na ulgach Ministerstwa Skarbu, wydanych na r. 1934 dla spraw kategorii świadectw przemysłowych, za czym przemawia fakt, że równocześnie wzrosła znacznie ilość świadectw przemysłowych IV kategorii. Znaczny wzrost ilości świadectw przemysłowych tej ostatniej kategorii, nawet po uwzględnieniu ilości świadectw, które zasadniczo powinny być nabyte wedle III kategorii, a zostały nabyte w IV-ej na zasadzie wspomnianych ulg Ministerstwa Skarbu, wskazuje na dalsze rozdrobnienie handlu, jakoteż na rozwój handlu wędrownego, jarmarcznego, sezonowego, jak wogóle ruchomego (przeñośnego).

Wyrazem dalszej stabilizacji stosunków obrotowych z jednej strony, z drugiej zaś większej skłonności do zawierania transakcyj gotówkowych i ostrożności w manipulowaniu materiałem wekslowym— jest spadek liczby i wartości zaprotestowanych weksli, co ilustruje poniższe zestawienie, ujęte w skali czteroletniej (1931—34):

O K R Ę G		1931	1932	1933	1934
Liczba weksli zaprotestowanych (w tys. sztuk)	Woj. lubelskie	367,6	223,0	89,6	63,6
	„ wołyńskie	238,9	129,1	68,4	49,5
	Rz. Polska	5114,8	3583,8	1949,7	1494,5
Wartość weksli zaprotestowanych (w milj. zł.)	Woj. lubelskie	79,5	46,1	15,5	10,6
	„ wołyńskie	50,3	27,0	12,9	8,7
	Rz. Polska	1328,3	838,2	407,5	280,4

SYTUACJA PODATKOWA.

Z wymiarów podatkowych najważniejszy był wymiar podatku przemysłowego za r. 1933, przypadający na miesiąc maj r. 1934. Należy zaznaczyć, że na terenie obu woje-

wódtw akcja wymiarowa stała się intensywniejsza i dokładniejsza. Troska władz wymiarowych o zdobycie materiałów jest widoczna. Niestety, zdarzały się jeszcze wypadki (choć już rzadkie) niewłaściwego używania i wykorzystywania dowodu z informatorów, zbyt pochopnego generalizowania szczegółów i t. p.

Na szczególną uwagę zasługuje kwestja formalnego dowodu z ksiąg handlowych. Dowód ten staje się coraz uciążliwszy, gdyż władze wymiarowe rozwijają coraz intensywniej system żądań i warunków w zakresie uznawania tych ksiąg za prawidłowe. Ponieważ poziom buchalterów (zwłaszcza w małych miastach) pozostawia jeszcze wiele do życzenia, przeto kwestja pewnego liberalizmu w sprawach badania ksiąg, jakoteż podniesienia poziomu buchalterji w przedsiębiorstwach staje się drażliwa i nabiera cech sprawy o pierwszorzędnej doniosłości. Należy również zaznaczyć, że w r. 1934 ustalono na terenie obu województw przypadki nierzetelności ksiąg, których skutkiem były procesy karne. Jakkolwiek idzie o przypadki sporadyczne, to jednak zaostrzają one czujność władz wymiarowych, która niejednokrotnie trafia w księgi rzetelne.

Zmiana rozporządzenia o ryczałcie podatku przemysłowego pociągnęła wprawdzie za sobą przesunięcia w kołach zainteresowanych płatników (z których jedni stracili prawo ryczałtu, a drudzy je uzyskali), jednak, mimo stałych narzekań na stawkę procentową ryczałtu, podnieść należy, że ta forma podatku przyniosła znaczne odprężenie w sytuacji podatkowej i uspokojenie wśród drobnych płatników.

Wymiar podatku dochodowego cechowała nieufność w stosunku do przedsiębiorstw, które wykazywały księgowo straty i tendencję do opodatkowania przedsiębiorstw wedle urzędowych stawek zyskowności. Stawki te były w znacznej części uzgodnione przez władze skarbowe z samorządem gospodarczym. Władze skarbowe (zwłaszcza na terenie woj. lubelskiego) wykazały w tym roku wiele pomysłowości w ujawnianiu i opodatkowywaniu źródeł dochodowych dotąd mało wyzyskiwanych (odsetki z kapitałów, pośrednictwo, spekulatywny handel obiektami i t. p.). Widoczna była też tendencja pociągnięcia do opodatkowania nawet bardzo drobnych przedsiębiorstw. W tym celu niejednokrotnie podwyższano ustaloną dla podatku przemysłowego kwotę obrotu—niezawsze szczęśliwie, zwłaszcza dla przedsiębiorstw podlegających ryczałtowi.

Podatek od nieruchomości przemysłowych wymierzany był tu i ówdzie wedle wartości obiektu fabrycznego z całkowitem urzędzeniem. Na zasadzie specjalnych wyjaśnień Ministerstwa Skarbu władze na skutek odwołań płatników zniżały podatek, obliczając go wedle wartości nieruchomości bez urządzenia.

W kwestji ulg podatkowych zaznaczyć należy, że władze obydwu województw wprowadzały w r. 1934 stopniowo ulgi, dotyczące zaleg-

łości powstałych przed 1.X.1931 r., co przyczyniło się do ułatwienia stosunków. Rozkładanie na raty podatków traktowane było na terenie Izby w dość znacznym zakresie, jednak zawsze z troską o to, aby raty nie przekraczały terminów od 3 do 6 miesięcy i nie wychodziły poza bieżący okres podatkowy, by przeto nie powstawały z nich nowe trudnościagalne zaległości. Natomiast nie stosowano w r. 1934 t. zw. ograniczeń egzekucyj na skutek odwołań, nawet w przypadkach, gdy dowody, przedstawiane przez płatnika w odwołaniu, uzasadniały ten doraźny środek pomocy.

Egzekucja prowadzona była w r. 1934 dość intensywnie — jednakowoż z możliwem poszanowaniem warsztatu pracy i możliwości płatniczych. Spostrzeżone dawniej wadliwości systemu, jako to brak wykształcenia sekwestраторów, nieprzestrzeganie przepisów formalnych, pewien szablon w traktowaniu płatników lojalnych i opornych — zdarzały się także w r. 1934. Dotkliwie odczuwa się nadal przy licytacjach podatkowych brak centralizacji w tym zakresie.

Ruch wpływów z podatków uwidacznia poniższa tabela. Widoczny jest z niej spadek wpływu z podatku dochodowego w r. 1934 (w porównaniu z r. 1933), co ma związek z ogólnym spadkiem dochodowości i niepraktycznymi normami zyskowności. Natomiast widoczny jest wzrost wpływów z podatku przemysłowego, wynikający głównie z zastosowania ulg dla zaległości podatkowych, dalej z lepszej organizacji egzekucji wpływów bieżących i ulepszonej polityki przy rozkładaniu podatku bieżącego na raty.

w tysiącach złotych

RODZAJ PODATKÓW	W O K R Ę G U					
	Izby Skarb. w Lublinie		Izby Skarb. w Łucku		Izby P. H. w Lublinie	
	1933	1934	1933	1934	1933	1934
Podatek gruntowy	4.609	5.300	3.347	3.672	7.956	8.972
" dochod. i od tantjem	6.267	5.224	3.555	2.929	9.822	8.153
" wojskowy	15	9	15	15	30	24
" od kapitał. i rent.	9	10	11	13	20	23
" od nieruchomości	1.571	1.587	841	803	2.412	2.390
" przemysłowy	6.244	6.972	3.971	4.274	10.215	11.246
<i>Razem podat. bezpośr. zwyczajne</i>	<i>18.716</i>	<i>19.102</i>	<i>11.740</i>	<i>11.706</i>	<i>30.456</i>	<i>30.808</i>
Podatek majątkowy	685	1.111	* 177	207	862	1.318
Nadzw. 10% dod. do danin publ.	1.412	1.910	1.171	1.125	2.583	3.035
<i>Razem podat. bezpośr. nadzw.</i>	<i>2.097</i>	<i>3.021</i>	<i>1.348</i>	<i>1.331</i>	<i>3.445</i>	<i>4.354</i>
Odsetki, należn. egzekucyjne i grzywny	2.609	2.903	1.860	2.103	4.460	5.006
Ogółem podat. bezpośrednie	23.413	25.026	14.948	15.140	38.361	40.166
Opłaty stemplowe i inne	2.881	3.002	2.994	2.162	5.875	5.164
<i>Ogółem podat. bezpośr. zwycz. i nadzw. oraz opłaty stempl.</i>	<i>26.294</i>	<i>28.028</i>	<i>17.941</i>	<i>17.302</i>	<i>44.235</i>	<i>45.330</i>

Ocena sytuacji w poszczególnych gałęziach przemysłu.

Przemysł metalowy.

FABRYKI MASZYN I NA- RZĘDZI ROLNI- CZYCH.

Sytuacja fabryk maszyn i narzędzi rolniczych kształtowała się w okręgu Izby niejednolicie, gdyż z jednej strony na położenie tej gałęzi przemysłu metalowego oddziaływały ogólne warunki, w jakich znajdowało się rolnictwo, z drugiej zaś wspomniana już poprzednio okoliczność, polegająca na wyniszczeniu przez warsztaty rolne znacznej ilości nieodnawianego inwentarza maszynowego i narzędzi. Początek roku, pozostający pod wpływem depresji w rolnictwie, cechował zastój produkcji na odcinku maszynowym. Nieznaczne w tym czasie zapotrzebowanie pokrywane było z resztek remanentów ze składów handlowych, po cenach bardzo niskich nieodpowiadających kalkulacji przemysłowej. Ocena ta stosuje się również do produkcji części zapasowych i remontów, dokonywanych po cenach konkurencyjnie niskich, przeważnie przez drobne warsztaty reperacyjne i przez rzemieślników. W tych warunkach przedsiębiorstwa, przystosowane do fabrykacji maszyn, przerzucały się w miarę możliwości, podobnie zresztą jak i w poprzednim roku, na inne roboty, niezwiązane ze swoją specjalnością, jak np. roboty stolarskie na zamówienia rządowe.

Długotrwały okres zastoju w produkcji został przerwany w II kwartale, głównie wskutek wzmożonej potrzeby renowacji zużytego inwentarza, dokonywanej przez rolników mimo ciężkich warunków finansowych. Ożywienie objęło najniezbędniejsze działy maszynowe. Zainteresowanie rynku dotyczyło przeważnie kieratów i siczkarń, nadto młocarń i wialni. Dalszej redukcji uległ natomiast popyt na kultywatory, walce, obsypniki. Ożywienie przedźniwne przeciągnęło się do okresu późniwego, wykazując nawet nieznaczną intensyfikację, co uwidoczniło się szczególnie we wzroście zatrudnienia robotników. Mimo tych korzystnych naogół objawów zewnętrznych rentowność

przedsiębiorstw metalowych pozostała na niezmiennym poziomie, gdyż w parze z ożywieniem w produkcji i sprzedaży szła obniżka ceny głównych wytworów produkcji, wynosząca 10—15% w stosunku do cen, płaconych w r. 1933, podczas gdy koszty produkcji spadły zaledwie o ca 5%. W dodatku ożywienie to nie osiągnęło rozmiarów, odpowiednich do zdolności produkcyjnej odnośnych warsztatów, które nietylko że zmuszone były ubiegać się o roboty uboczne, lecz w zakresie właściwej produkcji nie były zdolne ustalić należytej kalkulacji przemysłowej. Brak kapitałów obrotowych nie pozwolił na wytwarzanie na skład, tak że suma remanentów, z jaką przemysł przeszedł do nowego okresu sprawozdawczego, była nieznaczną.

Zarobki robotnicze nie uległy naogół poważniejszym zmianom.

Okres pomyślniejszej nieco konjunktury utrzymał na powierzchni dawną ilość warsztatów, z nieznaczną nadwyżką w zakresie świadectw V kat. przemysł. (ponad 15 robotników). Przegrupowania pod względem kategorii świadectw przemysłowych ilustruje poniższe zestawienie:

ROK	III		IV		V		VI		VII		VIII		Razem	
	L.	W.	L.	W.	L.	W.	L.	W.	L.	W.	L.	W.	L.	W.
1932	—	—	2	—	4	—	1	1	2	1	1	1	10	4
1933	—	—	1	—	2	1	2	1	4	2	—	1	9	5
1934	—	—	1	—	4	—	2	—	3	2	1	2	11	5

FABRYKI MASZYN MŁYŃ- SKICH.

W dziale maszyn młyńskich nie zanotowano żadnej poprawy. Sytuacja przemysłu młynarskiego, od której przedewszystkiem zależy rozwój konjunktury dla inwestycji młyńskich, była tego rodzaju, iż kosztowniejsze instalacje nie opłacały się z punktu widzenia korzyści doraźnych, co działało hamująco na rozwinięcie potrzeb inwestycyjnych. Zamówienia były z reguły niewystarczające i ograniczały się przeważnie do prac remontowych. Stan zatrudnienia pozostawał na niezmiennym naogół niskim poziomie z roku poprzedniego. Po likwidacji 2 zakładów w r. 1933 pozostały na terenie woj. lubelskiego dwa warsztaty VII kat. i jeden VIII kat. przemysł, a więc warsztaty drobne, zatrudniające po kilku robotników.

FABRYKI SAMOLOTÓW.

Przemysł samolotowy, oparty na zamówieniach wojskowych, pracował w okresie sprawozdawczym normalnie, nie wykazując istotniejszych wahań. Przeciętna roczna załoga robotnicza pozostawała na niezmiennym poziomie.

FABRYKI WAG.

Produkcja wag, w zakresie której okręg Izby utrzymywał się przed kilkoma laty na jednym z pierwszych miejsc w kraju, w ostatnim czasie podupadła. Wprawdzie główną przyczyną tego stanu rzeczy były zjawiska konjunkturalne, tkwiące w ogólnej sytuacji gospodarczej, która wyraziła się w pauperyzacji stanu kupieckiego i zaniechaniu, a przynajmniej ograniczeniu, inwestycji węgarskich przez przemysł, przyczyniła się jednak do tego również niedostateczna w tym dziale organizacja przemysłowa i handlowa. Jeden z podstawowych działów produkcji, dział wag wagonowych, pozostawał w dalszym ciągu w zastoj, przede wszystkim wskutek unieruchomienia najpoważniejszej fabryki węgarskiej „W. Hess“ i rozpoczętego postępowania likwidacyjnego. Fabryka ta zaś była jednym z nielicznych w Polsce przedsiębiorstw przystosowanych do wytwarzania wag wagonowych.

W II półroczu, na jesieni, nastąpił okres większego ożywienia w produkcji węgarskiej, wywołanego zbliżającym się sezonem. Mimo ciasnoty gotówkowej zainteresowanie rynku wagami stołowymi i dzieśiennymi, a nawet specjalnymi, było w pewnych okresach tak natężone, iż niektóre warsztaty nie mogły podołać z wykonaniem zamówień. Oczywiście nie decydowała o tem absolutna suma zamówień, lecz niedostosowanie zakładów do wytwarzania na szerszą skalę. Produkcja wag uchylnych rozwijała się normalnie, zyskując coraz szersze koło klienteli. Próby uplasowania wag uchylnych na rynkach zagranicznych (Palestyna) osiągnęły częściowe powodzenie.

Podobnie jak i w roku poprzednim, obok większych zakładów wytwórczych, pracowały na rynku małe reperacyjne i monterskie warsztaty. W roku sprawozdawczym czynne były w okręgu Izby 3 fabryki wag, z tego jedna, produkująca wagi uchyłne, dwie zaś — wagi stołowe, decymalne i dla celów specjalnych.

FABRYKI GWOŹDZI.

W produkcji gwoździ nie zanotowano w okresie sprawozdawczym zmian szczególniejszych. Sezonowe ożywienie ruchu budowlanego, jakie nastąpiło w początku II półrocza, wywołało przejściowy wzrost produkcji gwoździ, który nie przybrał jednak znaczniejszych rozmiarów. Stan zatrudnienia pozostał naogół niezmienny. Ceny gwoździ, zgodnie z ogólną tendencją, uległy obniżce średnio o 15—20% w stosunku do roku poprzedniego. Pod koniec roku natężenie produkcji osłabło w łączności z ustaniem ruchu budowlanego.

Przemysł spożywczy.

PRZEMYSŁ CUKROWNICZY.

Przebieg dwu ostatnich kampanii cukrowniczych na terenie woj. lubelskiego i wołyńskiego ilustruje poniższe zestawienie:

KAMPANJA 1933/34 i 1934/35 roku	Wojew. Lubelskie		Wojew. Wołyńskie	
	1933/34	1934/35	1933/34	1934/35
Ilość cukrowni czynnych	10	10	4	4
Plantacje buraków cukrowych w ha	9868	12186	2927	5596
Ilość dostarczonych buraków cukrowych w q	1584035	2263377	324641	1027953
Przeciętny plon buraków cukrowych z 1 ha w q	160,5	186,3	110,9	183,7
Ilość przerobionych buraków cukrowych w q	1555620	2261998	317350	1018840
Ze 100 q buraków cukrowych otrzymano cukru	16,3	15,7	16,5	16,2
Procent cukru w burakach	12,2—20,6	17,2—18,8	17,47—20,0	17,2—20,07
Produkcja: (w q)				
cukru (w równowartości cukru białego)	254668	256035	52389	164784
wysłodków ca	1111067	1482260	267290	832166
melasu	47185	66545	11628	31680

Jak widać z powyższego zestawienia, wzrosła poważnie, zwłaszcza na terenie woj. wołyńskiego, powierzchnia zajęta pod plantacje buraków, podniosła się również ilość buraków dostarczonych cukrowniom do przerobu. Zwiększeniu uległ także przeciętny plon buraków z 1 ha, przyczem woj. wołyńskie i w tym względzie wykazało postępowanie znaczniejszy, niż woj. lubelskie. Szczególnie dobitnie różnica ta zaznaczyła się w ilości przerobionych buraków cukrowych. Wzrost w tej mierze wyraził się w Lubelszczyźnie w 45%, na Wołyniu w 220% w stosunku do kampanji przedostatniej. Ilość cukru otrzymanego ze 100 q buraków obniżyła się w obu województwach, przyczem większy spadek zanotowano w woj. lubelskiem, na Wołyniu bowiem spadek był nieznaczny, gdyż wyniósł niespełna 2%. Bardzo poważnie wzrosła produkcja cukru, która w woj. lubelskiem podniosła się o 40%, w woj. wołyńskim—o przeszło 210%. Odpowiednio do rozmiarów przerobu zwiększyła się także ilość wyprodukowanych wytlóków i melasu.

Ostatnia kampanja została całkowicie zakończona w m-cu grudniu. W czasie kampanji cukrownie lubelskie zatrudniły ok. 8.600 robotników sezonowych (obok 300 stałych), wołyńskie—2.562 robotników sezonowych (obok 149 stałych). Oprócz robotników cukrownie lubelskie zatrudniały 137 osób personelu administracyjnego i technicznego stałego, nadto 80 osób—sezonowego, cukrownie wołyńskie—62 osoby personelu stałego i 59—sezonowego.

W okresie sprawozdawczym została przeprowadzona zniżka ceny cukru, która, począwszy od dnia 1.IX.1934 r. wynosiła zł. 80,50 za 1 q przy sprzedaży przez cukrownie na rynku wewnętrznym loco wagon stacji odbiorczej wraz z opakowaniem i opłatami na Fundusz Pracy, bez podatku spożywczego. Z dniem 1.I.1935 r. cena ta została obniżona do zł. 75,50 za 1 q.

**PRZEMYSŁ
SPIRYTUSOWY.**

Okres sprawozdawczy upłynął w przemyśle gorzelniczym pod znakiem zwiększonej produkcji, która przekroczyła znacznie wyznaczone kontyngenty. Odnosnie gorzelni rolniczych stan ten obrazuje poniższe zestawienie (wg. danych P. M. S.):

WYSZCZEGÓLNIENIE	Woj. Lubelskie		Woj. Wołyńskie		Rzplita Polska	
	1932/33	1933/34	1932/33	1933/34	1932/33	1933/34
Ilość gorzelni	99	99	11	12	1.477	1.467
Ilość gorzelni czynnych	92	90	10	11	1.349	1.302
Prawo odpędu gorzelni czynnych w hl. 100° .	66.605	57.733	9 456	7.705	870.483	803.937
Kontyngent zakupu w hl. 100°	15.974	13.735	1.660	1.803	234.559	197.875
Produkcja ogółem w hl. 100°	19.858	29.563	1.734	2.181	257.025	405.943
w tem: na kontyngent	15.930	13.641	1.659	1.803	231.200	196.601
ponad kontyng.	3.928	15.922	75	378	25.825	209.342
Produkcja na kontyngent w % kontyng. zakupu.	99,72	99,32	99,94	100,00	98,37	99,36

Jak wynika z powyższych cyfr, ilość czynnych gorzelni rolniczych w okręgu Izby pozostała prawie niezmienną, podczas gdy w kraju ogólna liczba gorzelni czynnych spadła o 47. Wysoce charakterystyczne zjawisko przedstawia stosunek wyznaczonego kontyngentu zakupu ze strony P. M. S. do rzeczywistych rozmiarów produkcji gorzelni. Podczas gdy globalny kontyngent zakupu został obniżony o ca 15%, wysokość produkcji wzrosła o ca 60% w stosunku do kampanji poprzedniej. Ogólna wysokość produkcji ponadkontyngentowej przewyższyła w okresie sprawozdawczym wyznaczony kontyngent zakupu. Tak poważna nadwyżka została wywołana zwiększeniem zapotrzebowania spirytusu na cele techniczne.

Również bardzo znacznie, bo niemal pięciokrotnie, wzrosła na obszarze Izby produkcja gorzelni przemysłowych, co zresztą znalazło odpowiednik w stosunkach ogólnokrajowych. Ilość gorzelni przemysłowych w okręgu Izby zmalała z 4 w kampanji 1932/33 do 3 w kamp. 1933/34, a produkcja podniosła się z 5394 hl. do 24988 hl.

Gorzelnie melasowe podwoiły produkcję, poważnie przekraczając kontyngenty zakupu.

Gorzelnie pejsachowe i owocowe były na terenie Izby nieczynne.

Produkcja drożdży, zarówno na terenie całego Państwa, jak i w okręgu Izby, uległa dalszej redukcji, gdyż wyniosła w kamp. 1933/34 440.542 kg., podczas gdy w kamp. 1932/33—636.770 kg., a w kamp. 1931/32 — 754.378 kg.

Zużycie surowców w gorzelnianach ilustruje poniższe zestawienie (wg. danych P. M. S.)

w centn. metr.

WYSZCZEGÓLNIENIE SUROWCÓW	Woj. Lubelskie		Woj. Wołyńskie		Rzplita Polska	
	1933	1934	1933	1934	1933	1934
Ziemniaki (w gorz. roln).	168.961	221.252	14.495	18.263	2.264.364	2.767.162
Jęczmień (na słód) .	3.979	6.110	384	481	55.337	90.794
Melas (w gorz. melas.) .	17 363	88.127	—	—	29.813	144.405
Melas (w drożdżowniach)	6.030	733.000	3.065	—	109.455	8.063.726

PRZEMYSŁ BROWARNIANY.

Stosunki w zakresie konsumpcji piwa uległy naogół poprawie, jakkolwiek poszczególne tereny wykazywały pod tym względem poważne rozbieżności. Ogólna suma spożycia wyraziła się w 1.117.000 hl., co stanowi w porównaniu z r. 1933 wzrost o 66.000 hl., czyli o 6,28%. W okręgu Izby woj. lubelskie wykazało wzrost sprzedaży piwa o 28% w stosunku do r. 1933, woj. wołyńskie zaś o 18%. Poniższe zestawienie oświetla bliżej kwestję produkcji i sprzedaży piwa w ostatnich dwu latach na tle stosunków ogólnokrajowych:

w tys. hl.

ROK	P R O D U K C J A			S P R Z E D A Ź		
	Wojew. Lubelskie	Wojew. Wołyńskie	Rzplita Polska	Wojew. Lubelskie	Wojew. Wołyńskie	Rzplita Polska
1933	32,8	25,1	1.057,5	29,1	23,8	1.051,5
1934	38,6	28,7	—	37,3	28,1	1.117,0

Mimo korzystnego przesunięcia się okręgu Izby, jako całości, w zakresie rozmiarów sprzedaży piwa z 4.9% ogólnej sprzedaży na 5.8%, oba województwa reprezentowały w dalszym ciągu słaby odsetek zbytu, wyprzedzając jedynie woj. białostockie, wileńskie, nowogrodzkie i poleskie. Trzeba zaznaczyć, iż przedstawione obliczenia nie odnoszą się do terytorjalnego spożycia piwa.

W okresach zimowo-wiosennym (I-IV) oraz letnim (V-VIII), które nie odznaczały się pomyślnymi warunkami atmosferycznymi, z wyjątkiem m-ca maja, wzrost sprzedaży piwa przez browary wykazywał tendencję spokojną, równomierną, uzależnioną od stabilizujących się ogólnych warunków gospodarczych. W czasie od września do końca roku, a więc w okresie normalnie malejącej konsumpcji, wzrost sprzedaży piwa był większy, aniżeli w dwu poprzednich okresach łącznie. Przypisać to należy głównie późnej i cieplej zimie. Ogólnemu podniesieniu konsumpcji należy przypisać, iż spożycie piwa na 1 mieszkańca wzrosło w r. 1934 do 3,45 litr. rocznie w porównaniu z 3,16 litr. w r. 1933, co mimo to utrzymuje Polskę w rzędzie państw o najniższej konsumpcji piwa.

Jakkolwiek obserwowany od 1930 r. spadek produkcji piwa został w ostatnim roku zatrzymany, położenie browarnictwa nie uległo poprawie, zwłaszcza na terenie woj. wołyńskiego, gdzie nader dotkliwie dawała się we znaki konkurencja browarów lwowskich. Współzawodnictwo browarów doprowadziło do obniżenia ceny piwa do poziomu nie zapewniającego zysku. Ceny piwa w sprzedaży hurtowej wahały się na terenie woj. lubelskiego w granicach zł. 0.30—0.50 za 1 litr. na terenie woj. wołyńskiego—zł. 0.27—0.38 za 1 litr.

W roku sprawozdawczym czynnych było na terenie woj. lubelskiego 13, a na terenie woj. wołyńskiego—12 browarów.

W roku sprawozdawczym browary w okręgu Izby wyprodukowały ogółem 14.466 q. słoju, z czego na woj. lubelskie przypadło — 5261 q, na wołyńskie — 9250 q.

KROCHMALNIE.

Produkcja mączki ziemniaczanej utrzymała się w roku sprawozdawczym na poziomie niewiele niższym, niż w r. 1933, wyniosła bowiem 7231 q wobec 7787 q w roku poprzednim. Dość poważnie natomiast wzrosła sprzedaż, która w r. 1934 osiągnęła wysokość 8831 q—wartości 194 tys. zł., podczas gdy sprzedaż w r. 1933 wyniosła 5749 q wartości 144 tys. zł. Jak widać z tych cyfr, przeciętna roczna cena krochmalu obniżyła się ze zł. 25 za 1 q. na zł. 22. Zapasy, z jakimi krochmalnie przeszły do nowego roku wynosiły niewiele ponad 2300 q.

W okręgu Izby czynne były w okresie sprawozdawczym 4 krochmalnie.

KWASZARNIE KAPUSTY I OGÓRKÓW.

Przemysł kwaszenia ogórków i kapusty skoncentrowany jest w woj. lubelskim w okolicy Terespolu n/B. i reprezentowany jest przez 17 zakładów, z której to liczby 11 wykupiło na r. 1934 świadectwa przemysłowe VIII kat., 3—VII kat., 1—VI kat i 2—V kat. przemysł.

Konjunktura w tym dziale przemysłu spożywczego, przystosowanego w znacznej części do eksportu (ogórki), utrzymała się na poziomie roku poprzedniego. Produkcja ogórków kwaszonych podniosła się o ca 35 %, sprzedaż jednak nieznacznie skurczyła się. Ceny osiągane zwłaszcza za towar standaryzowany zwyżkowały. W dziale kapusty kwaszonej zarówno produkcja, jakoteż zbyt uległy redukcji, przyczem zaznaczył się także spadek cen.

Eksport ogórków kwaszonych, korzystający z pomocy finansowej (zaświadczenia o kompensacyjnym wywozie) został w lipcu roku sprawozdawczego ujęty w normy standaryzacyjne, zmierzające do wyłączenia z obrotu zagranicznego towaru przerobionego niewłaściwie. Przepisy standaryzacyjne dotyczą, tak sposobów produkcji, jak i właściwości samego towaru (długość, grubość, kolor, powierzchnia, jakość mięszu).

PRZEMYSŁ OLEJARSKI.

Przemysł olejarski w okręgu Izby reprezentowany jest przez znaczną ilość drobnych warsztatów, pracujących przeważnie na potrzeby lokalne, często przy użyciu prymitywnych urządzeń i przy dwu lub trzyosobowej obsłudze. Poza jedną poważniejszą olejarnią w Kowlu pracowało w okręgu Izby w r. 1934 na terenie woj. lubelskiego 327, a na terenie woj. wołyńskiego 333 olejarnie.

Ogólna sytuacja przemysłu olejarskiego przedstawiała się w roku sprawozdawczym mniej korzystnie, niż w okresie poprzednim. Przedewszystkiem spadło zapotrzebowanie na olej jadalny wskutek taniości masła oraz, jak donoszą niektóre olejarnie, z uwagi na fakt, że rafinerje dodają do oczyszczonego towaru tani olej kokosowy. W parze z uszczupleniem popytu spadła również cena oleju, przeciętnie o 20—25 %, na co wpłynęły również ciężące na rynku zapasy z poprzedniego roku, jak również pomyślny zbiór nasion oleistych, szczególnie rzepaku i rzepiku. Na ukształtowanie sytuacji wpłynęła także niemożność wywozu rzepiku do Niemiec spowodu utrudnień dewizowych. Zawarta przez olejarnie umowa z Centralą Nasion Oleistych zmuszała olejarnie do kupowania surowca krajowego po cenach sztywnych, wyższych od przeciętnej ceny rynkowej.

Przydział kontyngentów importowych na nasiona słonecznikowe, służące do wyrobu oleju, był naogół wystarczający.

PRZEMYSŁ OCTOWY.

Wytwórnice octu w rejonie Izby, których liczba wynosi ogółem 19 (w tem 16 ze świadectwami VIII kat. przemysł.), wskazują na osłabienie konsumpcji tego artykułu oraz niższą cenę, wynoszącą ca 20 % w stosunku do roku poprzedniego. Spa-

dek spożycia octu pozostawał w zależności od braku i drożyzny grzybów i owoców, których zbiorów w okresie sprawozdawczym nie dopisał. W tych warunkach niektóre wytwórnie produkowały na skład w zamiarze likwidacji zapasu w roku następnym. Sytuacji nie poprawił również zimowy okres świąteczny.

PRZEMYSŁ MŁYNARSKI.

W sytuacji przemysłu młynarskiego na terenie Izby nie nastąpiła poprawa. Wahania konjunkturalne były niejednolite, jakkolwiek przeważała tendencja depresyjna. Zanotowany już w poprzednich okresach objaw niewłaściwego gospodarczo rozmieszczenia młynów, jakoteż przerost ilościowy warsztatów przemiałowych, posiadały cechy nietylko stałe, lecz w roku sprawozdawczym wykazały skłonność do dalszego rozszerzenia, co znajduje potwierdzenie we wzroście ilości wykupionych świadectw przemysłowych. Łączna suma świadectw na prowadzenie przedsiębiorstw młynarskich w woj. lubelskiem wyniosła w r. 1934 — 837 wobec 752 w r. 1933, w woj. wołyńskim — 799 wobec 757 w r. 1933 (bez wiatraków). Na podkreślenie zasługuje fakt wzrostu liczby świadectw wyższych kategorii (IV, V i VI), co jest wyrazem wznawiania działalności przez niektóre większe nieczynne dotychczas młyny, w nadziei na poprawę konjunktury. Trzeba zaznaczyć, iż cyfry, ilustrujące ruch świadectw przemysłowych nie odpowiadają w pełni rzeczywistej liczbie przedsiębiorstw, gdyż nierzadkie były wypadki, zwłaszcza przy dzierżawie młynów, wykupywania dla tej samej jednostki produkcyjnej kilku kolejnych świadectw w ciągu roku. Świadczy to z jednej strony o braku orientacji sfer młynarskich co do realnych stosunków na rynku, z drugiej — o słabej konjunkturze, niesprzyjającej nawet do zupełnego wykorzystania wykupionego świadectwa.

Sprzeczności pomiędzy poszczególnymi grupami przemysłu młynarskiego istniały w dalszym ciągu, zyskując na ostrości. Dezorganizacja, wynikła z nieznanomości nietylko stosunków ogólnych, lecz i lokalnych, wprowadziła spowrotem na rynek szereg mniejszych przedsiębiorstw, zgóry skazanych na szybką likwidację, które obliczone były na krótkotrwałą konjunkturę. Nie ponosząc przeważnie ciężarów publicznych z uwagi na swój przejściowy charakter, stanowiły one nader uciążliwą konkurencję dla młynów, mających tradycję rynkową i ustaloną markę. Zdarzało się częstokroć, że młyny położone w większych ośrodkach, a zaopatrzone w należyte urządzenia techniczne, zdolne do wytwarzania pierwszorzędного produktu, nie wykorzystywały nawet w połowie swojej zdolności przemiałowej, podczas gdy młyny małe, praktykujące często przemiał anonimowy, pracowały w pełni swoich możliwości przemiałowych. Różnica w kosztach produkcji doprowadziła do anormalnego stanu rugowania większych przed-

siębiorstw z ich naturalnego rynku zbytu, nie tylko w większych ośrodkach konsumcyjnych, lecz nawet w najbliższej okolicy.

Na sytuację młynarstwa handlowego miała poważny wpływ praktyka interwencyjna P. Z. P. Z., która w pewnych okresach przez nagłe powstrzymywanie lub wznowianie interwencji dezorganizowała rynek zbożowy i mączny. Normalnie pracujący młyn handlowy, który musi mieć zapas zboża, starczący na dwutygodniowy lub co najmniej dziesięciodniowy przemiał, rzadko może się oprzeć wpływom nagłych skoków cen, wywołowanych nierównomiernie rozplanowaną polityką interwencyjną.

Pojemność rynku na mąkę wyższych gatunków na ogół obniżyła się, bez należytej kompensaty ze strony konsumpcji mąki pośledniej. Zasiąg ekspansji młynów handlowych, leżących w okręgu Izby, uległ ograniczeniu. Ostatnio na blisko nawet położonych terenach, jak Radom, Kielce, które przedtem prawie wyłącznie były obsyłane produktami przemiału młynów lubelskich, skutecznie konkurują młyny poznańskie. Na jeszcze większe trudności napotykał produkt lubelski w tak dużych ośrodkach konsumcyjnych, jak Będzin i Sosnowiec, gdzie dawało się odczuwać współzawodnictwo wielkich młynów kaliskich. Młyny wołyńskie, a zwłaszcza położone nad dogodnymi szlakami komunikacji wodnej, wysyłały mąkę po większej części na Wileńszczyznę i Polesie.

Podobnie jak i w roku poprzednim, uciążliwe zjawisko przedstawiał proceder t. zw. mączarstwa, polegający na skupywaniu drobnych ilości zboża i przemielaniu go na własny rachunek „mączarzy” w młynach gospodarczych. W powszechności tego zjawiska leży jedna z główniejszych przyczyn deruty cen na rynku mącznym oraz moment częstego wyzyskiwania sytuacji producenta rolnego przez element gospodarczo nieodpowiedzialny.

Poniższe zestawienie ilustruje ilościowy stan młynów na terenie woj. lubelskiego i wołyńskiego w czerwcu 1934 r. (wg. ankiety Min. Spr. Wewn.)

OKRĘG	Ogólna ilość młynów		Parowe		Motorowe		Wodne (koła)		Wodne (turb.)		Wiatraki	
	czynne	nieczyn.	czyn.	niecz.	czyn.	niecz.	czyn.	niecz.	czyn.	niecz.	czyn.	niecz.
Polska	16157	1472	858	81	2625	194	3675	304	2662	127	6337	766
Woj. lubelskie	1999	120	41	2	373	15	246	11	241	3	1098	89
„ wołyńskie	1470	118	95	9	291	22	182	25	179	9	723	53

KASZARNIE.

W zakresie produkcji kasz zanotowano w roku sprawozdawczym spadek ożywienia, wywołany ograniczeniem konsumpcji, powstałym wskutek taniości mąki. Jakkolwiek więc w okręgu Izby pracowała jeszcze dość znaczna ilość kaszarni, jednakże były to prawie wyłącznie drobne warsztaty, wykupujące, poza kilkoma wyjątkami, świad. przem. VIII kat. Zakres ich wpływów nie sięgał poza zapotrzebowanie miejscowe. W przeciwieństwie do stosunków w młynarstwie ilość kaszarni w okręgu Izby w roku sprawozdawczym spadła w porównaniu z rokiem poprzednim, na terenie woj. lubelskiego — z 300 na 287, na terenie woj. wołyńskiego — z 224 na 200.

PRZEMYSŁ BEKONOWY.

Konjunktura w przemyśle bekonowym była całkowicie uzależniona od sytuacji na rynku angielskim — jedynym rynku odbiorczym polskiego bekonu. Systematyczne ograniczanie przez W. Brytanię kontyngentów przywozowych doprowadziło do tego, że eksport z okręgu Izby obniżył się w roku sprawozdawczym o blisko 50% i wyniósł ca 10 tys. q. wobec 20 tys. q. w r. 1933. Wprawdzie wyższa cena bekonu, wywołana ograniczeniem dowozu, podziiała łagodząco na spadek wartości wywozu, nie mogła jednak wyrównać spadku ilościowego. Jakość polskiego bekonu polepsza się z roku na rok, co znajduje odbicie w cenach uzyskiwanych na rynku brytyjskim. Przeciętna cena za polski bekon dochodzi do 80 sh. za 1 cwt.

Przemysł artykułów zwierzęcych.

PRZEMYSŁ SZCZECINIARSKI.

Konjunktura na rynku szczecińskim przedstawiała się w roku sprawozdawczym mniej pomyślnie, niż w okresie poprzednim. Wyraziło się to przede wszystkim w cyfrach wywozu towaru przerobionego, które dla okręgu Izby w ciągu ostatnich czterech lat kształtowały się następująco:

1931 — 212,380 kg. brutto

1932 — 257,663 „ „

1933 — 264,418 „ „

1934 — 239,104* „ „

Od momentu wprowadzenia standaryzacji wywozu szczeciny, był to zatem pierwszy rok, w którym wywóz szczeciny przerobionej cofnął się. Zresztą zmiana uległa nie tylko globalna cyfra eksportu, lecz niemniej poważne przestawienia zaszły w kierunku wywozu, co ilustruje poniższe zestawienie:

*) Cyfry surowe.

KRAJ ODBIORU	1931	1932	1933	1934*
Anglja . . .	26.684	46.579	55.414	72.486
Argentyna . .	107	70	21	10
Austrja . . .	3.366	3.187	4.013	6.213
Belgja . . .	94	1.549	4.330	7.126
Brazylja . . .	261	414	351	681
Czechosłowacja .	21.821	21.835	14.653	16.900
Danja . . .	8.641	1.702	3.134	514
Egipt . . .	—	20	—	296
Finlandja . . .	1.065	331	276	2.226
Francja . . .	8.994	1 828	6.923	13.578
Grecja . . .	100	43	45	—
Hiszpanja . . .	98	1.857	34	27
Holandja . . .	466	290	135	388
Japonja . . .	—	—	—	10
Jugosławja . . .	275	85	10	—
Luxemburg . . .	50	—	9	—
Niemcy . . .	128.118	163.919	158.159	80.322
Norwegja . . .	372	375	230	45
Palestyna . . .	—	30	29	29
Portugalja . . .	99	—	—	30
Rumunja . . .	218	20	73	—
Syrja . . .	—	65	—	—
Szwajcarja . . .	1.001	1.079	466	1.543
Szwecja . . .	3.185	1.541	460	452
U. S. A. . . .	5.876	6.816	13.705	30.075
Węgry . . .	360	1.203	1.029	69
Włochy . . .	1.129	825	919	1.084

Przedewszystkiem zwraca uwagę bardzo poważny, bo wynoszący prawie 50% w stosunku do r. 1933 spadek wywozu do Niemiec, wywołany niezwykle rygorystyczną polityką dewizową tego kraju, wykazującego z drugiej strony bardzo poważne zainteresowanie polskim produktem—dla celów własnych i dla reeksportu. Ograniczenie faktycznej pojemności rynku niemieckiego skłoniło przemysł szczeniarski z Międzyrzecza do poszukiwania zastępczych rynków, co przedstawiało jednak pewną trudność, wobec tego, że Niemcy zużytkowały w znacznej mierze towar mniej uszlachetniony, znajdujący w tej postaci mniej chętnych nabywców na innych rynkach. Niemniej jednak przedstawienie kierunków eksportowych pod naciskiem konieczności

*) Cyfry surowe.

zostało przeprowadzone i, jak widać, z nieznacznym stosunkowo ubytkiem dla ogólnej cyfry wywozu. Spadek wywozu ogólnego objął bowiem ca 24.000 kg., spadek do Niemiec zaś — wyniósł ca 80.000 kg., zatem różnica 56.000 kg. została umieszczona na rynkach zastępczych. Na pierwszy plan wysunęły się pod tym względem Stany Zjednoczone Am. Płn. i Anglja, które wchłonęły o 34.000 kg. szczeciny więcej, niż w r. 1933. Stosunkowo znacznie podniósł się eksport do Francji (100%), Austrii, Szwajcarii, Belgji, Włoch, Finlandji i Czechosłowacji. Inne kraje odegrały w wywozie rolę mniej znaczącą. Na podkreślenie zasługuje fakt nawiązania stosunków z Japonją, których rozwinięcie napotyka jeszcze na dość poważne trudności, związane z warunkami płatności i długim okresem transportu.

Jakkolwiek pod względem globalnej wysokości eksport szczeciny ucierpiał stosunkowo nieznacznie, to jednak ograniczenia dewizowe niemieckie, stanowiące główną przyczynę spadku wywozu, nie pozwoliły na likwidację pewnych gatunków szczeciny (gotowana czarna i biała), które, zalegając przez dłuższy czas w składach wobec braku nabywców, utrudniały poważnie sytuację szczeciniarstwa, finansowo słabego. Ceny szczeciny eksportowej utrzymywały się w ciągu roku na jednakowym mniej więcej poziomie, wykazując pod koniec roku nieznaczną tendencję zwyżkową.

Na rynku dawała się odczuwać niedostateczna podaż surowca, zwłaszcza wysokogatunkowego, tembardziej, że import tego surowca z zagranicy był utrudniony.

PRZEMYSŁ GARBARSKI.

Sytuacja garbarstwa kształtowała się na terenie Izby pod znakiem stałego spadku cen skór podeszwowych, który został powstrzymany dopiero w m-cu lipcu, kiedy zanotowano najniższą w tym roku cenę, wynoszącą zł. 3,50—4,00 za 1 kg. kruponów, za tafelki lekkie—zł. 3,10, za tafelki ciężkie—zł. 2,65, za boki (ciężkie)—zł. 2,00—2,40, za szczoki—zł. 1,70—1,85 za 1 kg. w hurcie. Analogicznie przedstawiał się rozwój cen skór juchtowych, które ze zł. 7,00 w styczniu spadły do zł. 5,60—6,00 w sierpniu. Drugie półrocze wykazało stabilizację cen skór wyprawionych z nieznaczną tendencją zwyżkową pod koniec roku. Na zjawisko obniżki cen złożyły się, prócz potrzeby dostosowania się do możliwości nabywczych konsumentów, także obniżenie cen na importowany surowiec zagraniczny i na ekstrakty garbarskie (zwłaszcza quebrachowe), a także niezawsze lojalna konkurencja małych zakładów lub „moczarzy“, garbujących skóry anonimowo.

Zapotrzebowanie na skóry na rynku miejscowym było mniejsze, niż w roku poprzednim, co w słabszym stopniu odczuły garbarnie, pracujące na zamówienia rządowe, które mogły w ten sposób wyrów-

nać osłabienie rynku prywatnego. Stosunkowo największym popytem cieszyły się skóry chromowe, a ze skór podeszwowych—boki i karki, krupony szły tylko w grubości 6—8 mm., na lekkie krupony nie było nabywców. W zamówieniach rządowych dominował jucht i podeszwy.

Pod koniec roku konjunktura w garbarstwie osłabła jeszcze bardziej. Zainteresowanie rynku stało się minimalne. Nie bez wpływu na ten stan sprawy było także zachwianie się finansowe kilku poważniejszych kupców z branży skór gotowych, co pociągnęło za sobą zamieszanie w wypłacalności szeregu kupców prowincjonalnych, a w konsekwencji wstrzymanie sprzedaży przez fabryki i powstrzymanie kredytów.

Większe garbarnie zużywały do produkcji do 75% surowca zagranicznego pochodzenia, z racji na niską cenę tego surowca przy dobrej jakości, jakoteż ze względu na zmniejszoną podaż skór krajowych, wywołaną spadkiem uboju bydła. Mniejsze zakłady pracowały przeważnie, a niektóre wyłącznie—na surowcu krajowym. Przydział kontyngentów na przywóz surowców zagranicznych niezawsze był wystarczający.

Przemysł mineralny.

CEGIELNIE.

Ruch budowlany w kraju rozwijał się przez cały 1934 r. na poziomie znacznie wyższym, aniżeli w poprzednich latach. Tempo tego ruchu, będące odpowiednikiem kształtowania się konjunktury w cegielnictwie, nie przybrało wszakże w okręgu Izby napięcia, odpowiadającego sytuacji ogólnokrajowej. Na wzmożenie budownictwa wpłynęła przede wszystkim niżka kosztów budowy, dostosowanych do przeciętnej zamożności konsumentów. Na terenie Izby, gdzie ceny cegły budowlanej wskutek bardzo ostrej konkurencji spadły w ostatnim czasie do poziomu, niezawsze zapewniającego pokrycie kosztów produkcji, dalsze obniżenie cen cegły było niemożliwe, bez doprowadzenia warsztatów cegielniczych do ruiny.

Atmosfera rynkowa na początku roku skłaniała właścicieli cegielń raczej do ograniczenia produkcji cegły w przewidywaniu obniżki cen. Dopiero w II półroczu wzmożony ruch budowlany, szczególnie w zakresie budownictwa publicznego (szkoły i instytucje publ.) oraz drobnomieszkaniowego prywatnego, wniósł ożywienie do produkcji cegły. Zapotrzebowanie na cegłę podniosło w tym czasie, zresztą przejściowo, cenę cegły o ca 6 zł. na 1000 szt. Okres ożywienia był stosunkowo krótkotrwały. Już w listopadzie przemysł cegielniczy przerwał wyrób surówki, a na początku grudnia zaniechał wypalania cegły. Pod koniec roku cena cegły zwyczajnej wynosiła na terenie Lubelszczyzny zł. 30—35 za 1000 szt., za zendrówkę płacono zł. 40—45. Ceny wołyńskie były nieco niższe.

Intensyfikacja ruchu budowlanego wyraziła się również we wzroście ogólnej ilości cegielń w okręgu Izby, co przedstawia poniższe zestawienie:

ROK	IV		V		VI		VII		VIII		Razem	
	L.	W.	L.	W.	L.	W.	L.	W.	L.	W.	L.	W.
1933	—	—	8	6	10	7	20	17	104	119	142	149
1934	1	3	15	10	8	9	22	16	137	156	183	194

Wzrost ilości małych sezonowych cegielń polowych wskazuje na rozwój drobnego ruchu mieszkaniowego na prowincji.

CEMENTOWNIE.

Na początek roku przypadło uruchomienie cementowni „Firley” w Rejowcu, która wznowiła produkcję po przeszło 2-letniej bezczynności, pracując narazie w połowie swej zdolności wytwórczej na jednym piecu rotacyjnym. Cementownia „Wołyń” w Zdobunowie pracowała w ciągu całego roku normalnie, nie wykorzystując jednak całkowicie swych możliwości produkcyjnych. Zbyt cementu kształtował się pod wpływem ogólnej sytuacji w dziale budownictwa, którego charakter w okręgu Izby nie miał jednak poważniejszego wpływu na rozmiary sprzedaży na tym terenie. Ceny cementu kształtowały się pod koniec roku w granicach zł. 3—3.50 za 100 kg. łącznie z opakowaniem.

PRZEMYSŁ SZKLANY.

Sytuacja przemysłu szklanego nie wykazała na terenie Izby poważniejszych odchyleń w stosunku do r. 1933. Niedostateczne zapotrzebowanie rynku wewnętrznego, jakoteż skurczone możliwości wywozowe nie pozwoliły na pełniejsze wykorzystanie zdolności produkcyjnych hut szklanych w okręgu Izby. Huty butelkowe, pracujące na zamówienie Państwowego Monopolu Spirytusowego nie uzyskały dostatecznych kontyngentów produkcyjnych. Chłodne lato i dający się odczuwać ogólnie brak owoców oraz płodów leśnych wpłynęły hamująco na produkcję gąsiorów i słoików. Stosunkowo najlepiej przedstawiała się sytuacja w hutach, wytwarzających białe szkło stołowe i galanterję szklaną. W tym dziale jednak szczególnie niekorzystnie odbijały się utrudnienia eksportowe i konkurencja obcych państw na rynkach odbiorczych. Spadek eksportu wyniósł w roku sprawozdawczym ca 25% w stosunku do roku poprzedniego.

W roku 1934 wykupiono w okręgu Izby 8 świadectw przemysłowych na prowadzenie hut szklanych wedle poniższego zestawienia:

ROK	III		IV		V		VI		Razem	
	L.	W.	L.	W.	L.	W.	L.	W.	L.	W.
1932	2	—	5	1	—	1	—	—	7	2
1933	2	—	2	—	—	1	—	—	4	2
1934	2	—	3	1	—	1	—	1	5	3

Dla porządku należy zaznaczyć, że jedna z hut, która wykupiła świadectwo IV kat. przem. była w okresie sprawozdawczym nieczynna. Stan zatrudnienia nie uległ poważniejszym zmianom.

KAFLARNIE. Na całość przemysłu kaflanego w okręgu Izby składa się 21 przedsiębiorstw (z czego 20 na terenie woj. lubelskiego, 1—na terenie woj. wołyńskiego), wykupujących świadectwa przemysłowe od V do VIII kat. W łączności z ożywieniem ruchu budowlanego zanotowano wzrost produkcji w kaflarniach. Zwiększone zapotrzebowanie nie wpłynęło jednak na poprawę cen, które wynosiły 22—25 gr. za sztukę. Niektóre z kaflarni uskarżały się na zbyt wygórowaną cenę polewy, która stanowi ca 45% ceny kafla, przyczem płatna jest zgóry. Zasięg przemysłu kaflanego nie wykracza poza rynek lokalny.

Przemysł drzewny *).

TARTAKI. Wykładnikiem stosunków w przemyśle tartacznym na terenie Izby w r. 1934 był z jednej strony wzrost zatrudnienia robotników, z drugiej zaś — wzrost ilości przedsiębiorstw tartacznych. Jakkolwiek wzrost zatrudnienia przedstawiał krzywą, wyrażającą dość głębokie wahania w poszczególnych miesiącach, jednakże ogólny jej poziom znajdował się stale ponad linią zatrudnienia w r. 1933. Poniższe cyfry ilustrują przebieg tego zjawiska w przekroju dwuletnim w odniesieniu do całego przemysłu drzewnego, a więc obejmującego nie tylko dział tartaczny, lecz również przerób uszlachetniony:

*) Patrz również rozdział „Drzewo” w dziale „Ocena sytuacji w poszczególnych gałęziach handlu”.

Województwo	ROK	M I E S I A C E											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Lubelskie	1933	1215	1573	1750	1478	1609	1449	1253	888	933	1112	1105	1360
	1934	1870	1966	1976	2009	2093	1944	1657	1360	1074	987	1148	1019
Wołyńskie	1933	1839	2594	2704	2531	2558	2588	2088	1744	1433	1120	1385	1826
	1934	2644	2995	3195	3418	3563	3152	2650	2402	2085	1558	1720	1919

Przeciętny wzrost zatrudnienia w przemyśle drzewnym wyniósł na terenie woj. lubelskiego ca 21%, na terenie woj. wołyńskiego ca 26%. W stosunku do ogółu zatrudnionych w tym przemyśle w kraju, stan zatrudnienia na obszarze Izby utrzymał się na średnim poziomie ca 12%.

Odbiciem ożywienia na rynku drzewnym był także wzrost ilości czynnych tartaków, który przedstawiał się, jak wskazuje poniższe zestawienie, ułożone wedle kategorii świadectw przemysłowych:

ROK	III		IV		V		VI		VII		VIII		Razem	
	L.	W.	L.	W.	L.	W.	L.	W.	L.	W.	L.	W.	L.	W.
1933	—	3	14	11	19	13	28	19	32	11	49	15	142	72
1934	—	3	18	12	25	20	36	28	34	9	63	25	176	98

Liczba świadectw na eksploatację leśną wzrosła niemal dwukrotnie—z 261 w r. 1933 na 446 w r. 1934 (w woj. lubelskiem—ze 134 na 239, w woj. wołyńskim—ze 127 na 207).

Rozmiary produkcji tartacznej były symptomem z jednej strony wzrostu zainteresowania rynku wewnętrznego dla potrzeb drobno-mieszkaniowego budownictwa prywatnego, z drugiej zaś—zwiększonego eksportu.

MEBLE GIĘTE. Produkcja mebli giętych na terenie Izby, podobnie jak i w innych okręgach, zależy w przeważającej mierze, wobec nieznacznej stosunkowo pojemności rynku krajowego, od ukształtowania się stosunków na rynkach zagranicznych. Mimo szeregu trudności, na jakie napotyka eksport tych wyrobów w krajach odbiorczych, globalna suma wywozu nie tylko nie spadła, lecz wzrosła, według danych

G. U. S., z 26671 q w r. 1933 na 34575 q w r. 1934, a pod względem wartości—z 4.881 tys. zł. na 5.868 tys. zł. Jak widać, wzrost wywozu pod względem tonnażu był wyższy, aniżeli pod względem wartości; cena statystyczna 1 q mebli giętych ze zł. 183.— w r. 1933 spadła na zł. 170.— w r. 1934. Istotnie też, niezależnie od objawów ożywienia w produkcji i mimo zainteresowania najgłówniejszego rynku odbiorczego—Anglii, cena towaru, uzyskiwana na rynku zagranicznym, wykazywała tendencję spadkową, dochodząc do poziomu, wykraczającego poza normalną kalkulację przemysłową. Na okoliczność tę złożyły się ostra konkurencja ze strony fabryk czechosłowackich i Rosji Sow., produkujących towar po cenach niezwykle niskich oraz deprecjacja waluty angielskiej.

Z terenu Izby wywożono meble gięte i ich części do Anglii, Holandji, Niemiec, Kanady, Palestyny, Egiptu, Połudn. Ameryki, Połudn. Afryki, Australji, Indji Brytyjskich i Chin. Rynek holenderski pod koniec roku został całkowicie zamknięty spowodu wyczerpania kontyngentów importowych. Ceny oferowane przez odbiorców pozaeuropejskich były tak niskie, iż, mimo przyznawanych premij wywozowych, eksport nie mógł rozwinąć się należycie. Wartość wywozu mebli giętych i ich części z terenu Izby wyniosła w roku sprawozdawczym ponad 450 tys. zł.

DYKTY. Rozszerzenie operacyj wywozowych, przejawiające się w ciągu całego nieomal r. 1934, wpłynęło na zwiększenie produkcji dykty, która zyskuje coraz szersze zastosowanie, jako materiał konstrukcyjny. Do wzrostu globalnej produkcji, która wyniosła w r. 1934—111 tys. m. kub. (1933 r.—87 tys. m. kub., 1932 r.—74 tys. m. kub.) przyczyniła się także zwiększona o 30% w stosunku do r. 1933 konsumpcja rynku wewnętrznego.

Ogólny eksport dykt znacznie się zwiększył, przekraczając nawet maksymalną cyfrę eksportu z r. 1929 i wyniósł 42.214 tonn. wartości 17.250 tys. zł. Wywóz z okręgu Izby osiągnął wysokość 4.406 ton a więc ok. 10% całego wywozu z Polski i kierował się do Anglii, Austrii, Belgii, Czechosłowacji, Niemiec, Szwajcarii, Włoch i do krajów zamorskich. Ceny eksportowe były naogół niskie, co tłumaczy się wzrostem podaży ze strony krajów eksportowych i rozwojem przemysłu dyktowego w krajach importujących dykty. Warunki eksportu doznały pogorszenia wskutek wyższości ceł, szczupłych kontyngentów przywozowych dla dykty polskiej oraz utrudnień dewizowych.

Przemysł dyktowy zwraca uwagę na niedostateczne zaopatrzenie w surowiec fabryk krajowych, wywołane faktem wywozu najlepszych gatunków olszyny w stanie surowym.

**KOPYTA
I ĆWIEKI
DREWNIANE.**

W dziale produkcji ćwieków nie nastąpiły w okresie sprawozdawczym poważniejsze zmiany pod względem rozmiarów wytwórczości, natomiast produkcja kopyt podniosła się średnio o 20%. Spadek cen ćwieków, który w porównaniu z rokiem poprzednim wyniósł ca 8%, a kopyt—10%, fabryki tłumacza ostrymi warunkami konkurencyjnymi. W produkcji kopyt i ćwieków zatrudnione były w okręgu Izby 4 przedsiębiorstwa.

**ARTYSTYCZNE
WYROBY
DRZEWNE.**

Konjunktura w dziale artystycznego przemysłu drzewnego była w dalszym ciągu pomyślna. Zapotrzebowanie zagranicy, dokąd kierowało się gros produkcji artystycznych wyrobów drzewnych, stale przewyższało możliwości produkcyjne wytwórni, jednakże brak środków obrotowych nie pozwalał na pełne wykorzystanie konjunktury i realizację wszystkich zamówień.

Eksport kierował się przedewszystkiem do Holandji i St. Zjedn. Am. Pół., a następnie do Belgji.

Ocena sytuacji w poszczególnych gałęziach handlu.

Artykuły produkcji roślinnej.

PSZENICA *).

Konjunktura na krajowym rynku zbożowym kształtowała się w znacznej mierze pod wpływem przemian zachodzących na rynkach międzynarodowych, mimo, iż stosowane były środki i podejmowane usiłowania w kierunku uniezależnienia się od światowych wahań konjunkturalnych. Okręg Izby, jako teren aktywny w zakresie produkcji zbożowej, poddany był naciskowi konjunktury międzynarodowej w stopniu silniejszym, aniżeli inne okręgi.

Pszenica, która w obrocie międzynarodowym stanowi jedno z podstawowych ziarn, dla krajowego rynku zbożowego nie miała decydującego znaczenia, stanowiąc niespełna 17% ogółu zbioru zbóż twardych. W okręgu Izby stosunek ten był dla pszenicy korzystniejszy, gdyż w woj. lubelskim wyniósł—ca 20% zbioru czterech zbóż twardych, a w woj. wołyńskim—ca 27%. W cyfrach absolutnych powierzchnia zajęta pod uprawę pszenicy (ozimej i jarej łącznie) oraz zbiory ilustruje poniższe zestawienie:

O K R Ę G	Powierzchnia uprawy w ha		Zbiory w q	
	1933	1934	1933	1934
Woj. Lubelskie	202.072	209.983	2.596.324	2.722.386
„ Wołyńskie	232.211	246.547	2.682.809	2.858.951
Rzplita Polska	1.694.456	1.746.153	21.740.860	20.803.929

*) patrz cz. IV tab. „Obroty na Gieldzie Zbożowej i Towarowej“.

Jak wynika z powyższej tabeli, przy wzroście ogólnej powierzchni uprawy pszenicy zbiory obniżyły się, co wskazuje na spadek plonu z 1 ha. W przeciwieństwie do tego plon na terenie Izby był wyższy, niż w r. 1933—w woj. lubelskim podniósł się (odnośnie pszenicy ozimej) z 12,8 q z 1 ha na 13,0 q, w woj. wołyńskim—z 11,6 q na 11,7 q.

Początek roku sprawozdawczego cechowała niezwykle słaba tendencja na rynku pszenicznym, której źródłem było nieosiągnięcie porozumienia na konferencji pszenicznej w Rzymie między krajami eksportującymi pszenicę i brak przewidywań na zniesienie utrudnień przywozowych w krajach importujących. W tym czasie oferowane były znaczne ilości pszenicy argentyńskiej po bardzo niskich cenach, co uniemożliwiało oferentom należyłą kalkulację eksportową. Sytuację pogarszało stałe wzmaganie się podaży również pszenicy niemieckiej, która, jakkolwiek była dość krótkotrwała, wywarła jednak wpływ na obniżkę ceny. Dalszy rozwój cen kształtował się pod znakiem zmieniających się prognostyków co do nowych zbiorów, uzależnionych od przebiegu warunków atmosferycznych. Przewidywania, że zbiory wypadną gorzej, niż w roku poprzednim, wpłynęły na kolejnąwyżkę cen, która przy zmniejszonej podaży utrzymywała się przez I połowę czerwca. Ceny krajowe osiągnęły poziom, uniemożliwiający w tym czasie transakcje eksportowe. Depresja w II połowie czerwca ustąpiła stałej tendencji zwyżkowej, trwającej przez cały lipiec, wywołanej wiadomościami o deficycie produkcyjnym Stanów Zjednoczonych Am. Półn. Czynnikiem zwyżkowym był także nieurodzaj zbóż i pasz w Niemczech. Rynki zagraniczne importowe reagowały na zwyżkę niejednolicie. Giełda Lubelska notowała w końcu lipca najwyższą cenę zł. 21,50 za 100 kg. W sierpniu stało się wiadome, że zbiory w Polsce są większe, niż zrazu przypuszczano, jakkolwiek mniejsze, aniżeli w roku poprzednim. Pod względem jakościowym przedstawiały się natomiast gorzej. Pszenica była zbyt lekka. Na rynku zanotowano przejściowe osłabienie konjunktury, które ustąpiło już w końcu tego miesiąca. We wrześniu rynek miejscowy przestał być chwilowo zależny od rynków zagranicznych, wskazując na mocniejsze tendencje, wywołane z jednej strony osłabieniem podaży, z drugiej zaś, prawdopodobnie, wiadomościami o szeregu zarządzeń zagranicznych odnośnie ułatwień wywozu. Od października rynek europejski pozostawał pod znakiem dumpingowego premjowanego wywozu pszenicy francuskiej, który ustał dopiero w listopadzie. Zaprzymanie dumpingu spowodu wyczerpania kontyngentów wpłynęło odrazu na zwiększenie popytu ze strony szeregu państw europejskich na zboża zastępcze (kukurydza, jęczmień pastewny, żyto), co skolei odbiło się na cenach tych zbóż, zanotowane również na rynku lubelsko-wołyńskim. Pewną poprawę

wniósł na rynek okres przedświąteczny, w którym ceny pszenicy zaczęły lekko zwiększać.

Polski rynek eksportowy wykazał stosunkowo większą aktywność, niż w roku poprzednim. Ogólnie wywóz pszenicy z Polski podniósł się z 41 tys. tonn w r. 1933 do 79 tys. tonn w r. 1934, a pod względem wartości z 8.466 tys. zł. na 14.483 tys. zł. Udział terenu Izby w wywozie był nieznaczny przede wszystkim spowodowany zbyt wysokimi kosztami przewozu.

ŻYTO. Sytuacja na rynku żytnim, wprawdzie słabiej uzależniona od rozwoju wypadków na rynku światowym, a związana silniej z wysokością produkcji europejskiej, podlegała jednak również wahaniom, obejmującym rynek międzynarodowy.

Powierzchnia zajęta pod uprawę żyta (ozimego i jarego) oraz jego zbiór ilustruje poniższe zestawienie:

O K R Ę G	Powierzchnia uprawy w ha		Zbiory w q	
	1933	1934	1933	1934
Woj. Lubelskie	514.490	515.795	6.553.024	6.229.253
„ Wołyńskie	388.207	386.658	3.969.532	4.127.100
Rzplita Polska	5.775.306	5.638.889	70.732.893	64.639.598

Z zestawienia tego wynika, że przy redukcji powierzchni, zajętej pod uprawę żyta, obniżyły się również zbiory, a spadek w stosunku do roku poprzedniego wyniósł 6 milj. q., czyli prawie 9%, co jest zrozumiałe wobec obniżenia się plonów z 12,3 q (żyta ozimego) z 1 ha w r. 1933 do 11,5 q. Kwestja zbiorów i plonów na terenie obu województw przedstawiała się różnolicie, a m. w woj. lubelskim, mimo rozszerzenia powierzchni uprawy, zbiory okazały się niższe, gdyż plon z 1 ha spadł z 12,7 q. w r. 1933 do 12,1 q. w r. 1934, w woj. wołyńskim zaś obserwuje się zjawisko odwrotne—mimo skurczenia powierzchni uprawy wysokość zbiorów była wyższa, ponieważ plon z 1 ha podniósł się z 10,2 q. w r. 1933 do 10,7 q. w r. 1934. Globalnie zbiory na obszarze obydwu województw obniżyły się o 166 tys. q., czyli o ca 1,6% a więc w stosunku mniejszym, niż w całym kraju (9%).

Konjunktura na rynku żytnim była w pewnym stopniu refleksem konjunktury na rynku pszenicznym. Słaba tendencja na pszenicę w pierwszych miesiącach roku sprawozdawczego oraz pogoda, sprzyjająca rozwojowi zasiewów ozimych i jarych, działały deprymująco na kształtowanie się cen żyta. Depresja, która objęła zarówno rynek północno-amerykański, jakoteż rynki europejskie (Holandia, Belgja, Danja), nie pozwoliła na wykorzystanie dla celów eksportowych

niskich cen w kraju. W tym czasie jedynie rynek duński reagował nieco żywiej na polskie żyto, sprzedaż nie osiągnęła jednak poważniejszych rozmiarów. W miarę upływu czasu tendencja na rynkach zagranicznych poprawiała się, pojemność ich jednak była w dalszym ciągu ograniczona. Wyjątek stanowiły Stany Zjedn. Am. Półn., gdzie dzięki stanowisku rządu amerykańskiego odnośnie niestosowania celnych stawek karnych przy imporcie żyta polskiego, doszły do skutku poważniejsze tranzakcje eksportowe. Na terenie Izby ceny żyta w tym okresie nieco się ustabilizowały, a zwłaszcza zmniejszyła się rozpiętość cen w poszczególnych powiatach. Mimo większego zainteresowania zagranicy ceny były niskie, tak, że eksport z terenu Izby, w dodatku wskutek zbyt wysokich stawek przewozowych, nie osiągnął poważniejszych rozmiarów.

Począwszy od kwietnia, rynek żytni wykazywał większe uspokojenie i tendencję bardziej równomierną. Rynek miejscowy reagował nieznacznie, mimo odmiennych tendencji na rynku duńskim, gdzie sprzedaż polskiego żyta w kwietniu zwiększyła się. Dość znaczna podaż żyta w początku maja obniżyła cenę o ca 2 zł. na 100 kg., która wyrównała się nieco pod koniec tego miesiąca wskutek posuchy, źle wpływającej na przewidywany zbiór. Mimo poprawy cen, zbyt był w dalszym ciągu utrudniony. Z rynków zagranicznych jedynie Danja reagowała żywiej. Pesymistyczna ocena zbiorów żyta w półkuli północnej, ożywiła nieco rynek żytni, wpływając w lipcu na umiarkowaną zwyżkę, która szczególnie zaznaczyła się na rynku miejscowym w końcu miesiąca, trwając równomiernie przez cały sierpień i wrzesień. Na eksport sprzedawano żyto polskie po cenie 4,35—4,40 hfl. cif porty duńskie. Podaż towaru na rynku miejscowym w ostatnich letnich miesiącach naogół była dostateczna.

Na rynku żytnim poważną rolę odgrywała działalność interwencyjna P.Z.P.Z., która utrzymywała ceny tego zboża w ciągu dwu miesięcy późniejszych na równomiernym poziomie. Zaprzeczenie zakupów przez P.Z.P.Z. przed pełniejszą likwidacją nadwyżek rynkowych wpłynęło deprimująco na ceny, które dopiero w grudniu zaczęły wykazywać tendencję rosnącą. W tym też czasie doszła do skutku wielka tranzakcja eksportowa 120.000 tonn żyta do Niemiec, która w znacznym stopniu odciążała rynek żytni i umożliwiła wznowienie działalności skupu przez P.Z.P.Z. Ceny żyta w grudniu doszły na rynkach zagranicznych do poziomu hfl. 3,60—3,80 za 100 kg. Zwyżka ta jednak załamała się w połowie grudnia—głównie spowodowana wznowieniem sprzedaży francuskiej pszenicy, która była w tym czasie najtańszym artykułem zbożowym. W związku ze wznowieniem w m-cu grudniu zakupów interwencyjnych żyta przez P.Z.P.Z. powstały możliwości wywozu tego artykułu z terenu woj. lubelskiego i wołyńskiego przez Gdynię i Gdańsk. Jednak, według opinii sfer zainteresowanych, wyży-

skanie możliwości wywozu żyta ograniczają niewspółmiernie wysokie koszty przewozu tego towaru ze stacyj położonych na terenie Izby. Jeżeli idzie o taryfy kolejowe, woj. lubelskie i wołyńskie nie mogą konkurować z województwami, które, bądź przez korzystanie ze specjalnych ulg, bądź też z racji swego naturalnego położenia, opłacają stawkę przewozową stosunkowo bardzo niską.

Eksport żyta z Polski dokonywał się przeważnie za pośrednictwem P. Z. P. Z. Globalna suma wywozu żyta podniosła się z 3.662.182 q. w r. 1933 do 4.544.771 q. w r. 1934, a pod względem wartości z 39.312 tys. zł. na 44.338 tys. zł. Wywóz żyta z terenu Izby kierował się przeważnie przez Gdańsk. W r. 1934 przez porty polskiego obszaru celnego wywieziono z okręgu Izby ca 128 tys. q.

JĘCZMIEN. Powierzchnię uprawy jęczmienia oraz jego zbiór przedstawia poniższa tabela:

O K R Ę G	Powierzchnia uprawy w ha		Z b i o r y w q	
	1933	1934	1933	1934
Woj. Lubelskie	122.015	116.864	1.650.833	1.587.301
„ Wołyńskie	119.830	124.519	1.403.424	1.612.509
Rzplita Polska	1.166.484	1.177.227	14.358.771	14.526.120

W odniesieniu do jęczmienia rozszerzenie powierzchni uprawy idzie w parze ze zwiększeniem zbiorów w globalnym ujęciu. Trzeba przytem zaznaczyć, że poprawa w zakresie zbiorów była silniejsza, niż pod względem powierzchni, zajętej pod siew. Plon z 1 ha w Polsce podniósł się z 12,2 q w r. 1933 na 12,3 q w r. 1934, w tym samym stosunku w woj. lubelskim—z 13,5 q do 13,6 q, najpoważniej zaś na Wołyniu, bo z 11,7 q do 13,0 q.

Podobnie jak na rynku żytnim, tendencja na rynkach jęczmieniowych była na początku roku słaba. Na utrzymanie cen wpływały wiosenne upały, spowodu których liczone, iż w razie dalszego ich trwania oddziałają one na zwiększenie zbytu słodu i że posucha ożywi popyt na jęczmień pastewny. W tym czasie na rynku lokalnym brak było jęczmienia browarnianego w lepszym gatunku, a zwiększona podaż jęczmienia kaszanego wywarła nacisk na obniżkę ceny. Zanotowane na miejscowym rynku zapotrzebowanie jęczmienia siewnego, przeznaczonego dla Wileńszczyzny, nie wywarło większej reakcji w zakresie cen. Sytuacja poprawiła się nieco pod koniec maja, prawdopodobnie wskutek wiadomości o suszy i nieurodzaży. Ponieważ informacje te okazały się przesadzone, nastąpiła ponowna obniżka cen,

która na rynku lokalnym została przerwana dość gwałtownym skokiem w końcu lipca, ze względu na znaczniejsze zapotrzebowanie towaru przez kupców gdańskich. Dalsza tendencja na jęczmień utrzymała się, podobnie jak przy życie, do końca okresu letniego. Zagranicą polski jęczmień browarny napotykał na konkurencję jęczmienia chilijskiego i perskiego. Mocną w tym czasie tendencję podtrzymywało dość silne zainteresowanie jęczmieniem browarnym browarów krajowych. Już jednak w końcu września stwierdzono osłabienie tendencji, mające swe źródło w nasyceniu rynku gdańskiego.

Współzależność rynku jęczmiennego od polityki zbożowej francuskiej, o której mowa wyżej, była szczególnie widoczna na jesieni i na początku zimy. Przy spadkowej tendencji cen jęczmień wywożono z terenu Izby do Anglii i krajów skandynawskich, osiągając loco Gdańsk — zł. 16,50 za 100 kg. W listopadzie zapotrzebowanie na jęczmień polski ze strony rynków odbiorczych osłabło wskutek konkurencji pszenicy francuskiej, zużywanej na paszę. W okresie przedświątecznym ceny nieco ustabilizowały się.

Ogólna suma wywozu jęczmienia z Polski w roku sprawozdawczym poważnie wzrosła, osiągając wysokość 2.651.926 q. wobec 1.454.743 q. w r. 1933. Pod względem wartości wywóz podniósł się dwukrotnie i wyniósł 35.887 tys. zł. Z okręgu Izby nadano do portów polskiego obszaru celnego 544.920 q. jęczmienia, a więc ca 20% ogółu wywozu z Polski.

OWIES. Obszar zajęty pod uprawę owsa i wysokość zbiorów przedstawia poniższe zestawienie:

OKRĘG	Powierzchnia uprawy w ha		Zbiory w q	
	1933	1934	1933	1934
Woj. Lubelskie	220.145	216.945	3.189.742	3.015.794
„ Wołyńskie	193.409	197.092	2.289.318	2.259.910
Rzplita Polska	2.204.432	2.190.018	26.829.468	25.507.294

W zakresie produkcji owsa stwierdzono obniżenie się zbiorów, idące w parze ze skurczeniem powierzchni zasiewu, przyczem spadek zbiorów był silniejszy, ponieważ średni plon z 1 ha obniżył się z 12,8 q. w r. 1933 do 11,6 q. w r. 1934. Analogicznie pod tym względem przedstawia się sprawa w obu województwach: w Lubelszczyźnie plon obniżył się z 14,5 q. do 13,9 q, na Wołyniu zaś — z 11,8 q. do 11,5 q.

Tendencja na rynku owsa była w początku okresu sprawozdawczego utrzymana, a ceny uzyskiwane na rynkach zagranicznych poz-

woliły na dokonanie sprzedaży pewnej ilości owsa polskiego do Szwajcarji, Danji i Finlandji. Zapotrzebowanie na gatunki pierwszorzędnej jakości dość znaczne, przy wysokich żądaniach kwalitatywnych, co miało niewątpliwy związek z nieurodzajem pasz, wywołanym posuchą. Dopiero w czerwcu rynek miejscowy zareagował silniej na trwającą wciąż dobrą tendencję, wykazując poprawę cen, które utrzymały się naogół do początku jesieni, załamując się przejściowo w początkach lipca i na przełomie sierpnia i września. Znaczne zapotrzebowanie owsa z terenu Izby wykazywali kupcy gdańscy.

Owies z nowych zbiorów przedstawiał się niezbyt zadawalająco. Przeważał owies lekki, zadeszczony, o ciemnych końcach. Owies biały pełnowartościowy spotykał się w małych stosunkowo ilościach. Natomiast dla celów eksportowych poszukiwany był owies niezadeszczony o ciężarze 490—500 gr. w litrze. Owies tego gatunku eksportowano przeważnie do krajów skandynawskich. Pod koniec roku zapotrzebowanie na owies było dość znaczne, wskutek czego ceny owsa, zwłaszcza pełnowartościowego, zwyżkowały.

Eksport owsa z Polski znacznie przekroczył poziom z r. 1933, osiągając cyfrę 255.383 q wobec 153.797 q w r. 1933. Wartość wywozu podniosła się z 2.263 tys. zł. do 3.064 tys. zł. Ze stacyj, leżących na obszarze Izby, nadano do portów polskiego obszaru celnego 64.515 q owsa.

Ceny czterech zbóż twardych, wedle notowań Giełdy Zbożowej i Towarowej w Lublinie oraz jej oddziału w Równem Woł., kształtowały się w sposób następujący (w ujęciu dekadowym):

ceny orientacyjne w złotych za 100 kg.

Miesiąc	Data	Parytet	Pszenica dworska	Żyto dworskie	Jęczmień kaszany	Owies jednolity
STYCZEŃ	2	Lublin	19.75—20.	13.	11.	11.50
	10		20.50—20.75	13.25—13.50	11.—11.50	11.50
	19		20.75—21.	13.30—13.40	12.	10.50—11.
	2	Równe	19.—19.50	13.—13.50	10.50—11.	10.—10.50
	10		20.—20.50	—	10.50—11.	10.—10.50
	19		—	—	10.50—11.	—
LUTY	1	Lublin	20.50—21.	13.30—13.40	12.50	9.50—10.
	12		21.50	13.30	12.25—12.50	9.50
	20		21.75—22.	13.25—13.40	12.50	10.
	1	Równe	—	13.25	10.50—10.75	—
	12		—	—	10.50—11.	—
	20		—	—	11.50—12.	—

Miesiąc	Data	Parytet	Pszenica dworska	Żyto dworskie	Jęczmień kaszany	Owies jednolity
MARZEC	1 12 20	Lublin	21.50 21.50 21.—21.25	13.20—13.30 13.30—13.40 13.30—13.40	12.50—13. 12.50 12.50—12.75	10.50—11. 11. 11.
	1 12 20	Równe	— — —	— — —	11.75—12.25 11.50—12 11.25—11.50	— — 9.—10.
KWIECIEŃ	3 12 20	Lublin	20.50 20.50 18.75—19	13.30—13.40 13.30—13.40 13.30—13.40	12.50—12.75 12. 11.50—12.	11. 10.50—11. 10.—10.50
	3 12 20	Równe	— — —	— 13.—13.25 —	11.25—11.50 11.—11.25 10.50—10.75	9.10 — —
M A J	1 11 22	Lublin	17.75—18. 16.50—16.75 17.75	13.30—13.40 11.25 12.25	11.50 11.—11.25 11.	10—10.50 11.25 10.50—12.
	1 11 22	Równe	— — —	12.50—12.75 12.25 12.25—12.75	9.50—9.75 10.25—10.75 10.50—11.	— — —
CZERWIEC	1 11 20	Lublin	18.75—19. 21. 19.75—20.	12.25—12.50 13.75 12.50	12. 13.25—13.75 12.75—14.	11.50—12. 13. 13.75
	1 11 20	Równe	17.50—18. 20.—20.50 18.60—19.	13.—13.50 14.75—15.25 13.50—14.	12.—12.50 15.25 12.75—13.25	— — —
LIPIEC	2 10 20	Lublin	17.25—17.50 19. 18.50	11. 11.50—11.75 12.	12.50—12.75 12.—12.50 12.25—12.50	13. 12. 13.
	2 10 20	Równe	16.50—17. 17.50—18. 16.—16.50	— — —	12.50—13. 12.12—50. 12.—12.50	— — —
SIERPIEŃ	1 10 20	Lublin	21.50 18.50—19. 17.75	16. 16.50 16.50	15.50—16. 15.—15.50 15.	16. 15.—15.25 14.
	1 10 20	Równe	19.50—20. 18.25—19. 17.25—18.	15. 15. 15.—15.25	14.75 15.—15.50 13.25—13.50	— — —

(d. c. str. 58).

Miesiąc	Data	Parytet	Pszenica dworska	Żyto dworskie	Jęczmień kaszany	Owies jednolity
WRZESIEŃ	3	Lublin	19.50	16.50	15.—15.50	14.50
	10		19—19.50	16.50	15.—15.50	14.50
	20		20.—20.50	16.50	15.50	15.50—16.50
	3	Równe	17.25—18.	15.—15.25	15.—15.25	—
	10		17.25—18.	15.25—15.56	14.25—14.50	—
	20		17.25—17.75	13.50—14.	13.75—14.	—
PAŹDZIERNIK	1	Lublin	20.75	16.50	15.—15.25	15.50
	10		20.	—	14.—14.50	15.—15.50
	22		19.50	16.50	14.25—14.50	15.50
	1	Równe	17.—17.50	14.75—15.25	13.25—13.50	—
	10		16.50—17.	14.75—15.25	12.75—13.	—
	22		17.—17.50	14.75—15.25	13.25—13.50	—
LISTOPAD	2	Lublin	—	15.	13.—13.50	14.50
	9		18.—18.50	14.50—14.75	13.—13.50	14.—14.25
	20		—	16.	13.—13.25	13.50—13.75
	2	Równe	—	13.50—14.	12.50—12.75	—
	9		16.25—16.50	13.—13.25	13.—13.25	—
	20		16.25—16.50	—	13.—13.25	—
GRUDZIEŃ	3	Lublin	17.25—18.25	13.25	13.25—13.50	12.75
	10		18.25—18.50	13.50—13.75	14	12.50
	20		18.50—18.75	14.	14.—14.25	13.25—13.50
	3	Równe	16.25—16.50	12.50—12.75	13.25—13.50	12.25—12.50
	10		16.75—17.	12.50—12.75	13.75—14.	12.25—12.50
	20		16.75—17.25	12.75—13.	13.50—13.75	12.—12.25

CHMIEL.

Zbiór chmielu w Polsce w r. 1934 wyniósł 35.000 ctn. (1 ctn. = 50 kg.), z czego na plantacje wołyńskie przypadło ca 23.000 ctn., na obszar b. Kongresówki—ca 9.000 ctn., na Małopolskę ca 2.000 ctn. i na zachodniopolski okręg nowotomyski—ca 1.000 ctn. Ostatni zbiór był wyższy o 5.000 ctn. od zbioru z r. 1933, większy o 3.000 ctn. od zbioru z r. 1932 i równy zbiorowi z r. 1931. Sądząc z rozszerzenia areалу uprawy chmielu, zbiór powinien być obfitszy, niż wykazała efektywna obrywka. Złożyła się na to gorsza jakość chmielu, który, wskutek niekorzystnych warunków wegetacji i ze względu na częste jeszcze zaniedbania ze strony plantatorów w zakresie pielęgnacji, doprowadzony został na niektórych plantacjach do stanu nienadającego się do rynkowego użytku. Chmiel nie dopisał w ostatnim roku przede wszystkim pod względem koloru, na co wpłynęły

deszcze podczas wegetacji. Dała się także we znaki choroba w postaci grzybka *pseudoperonospora humuli*, której zwalczaniu plantatorzy poświęcili zbyt mało uwagi, a która na pewnych plantacjach poczyniła dość znaczne spustoszenia.

W handlu chmielem, w części okresu sprawozdawczego, poprzedzającej nowy zbiór, nie zanotowano szczególniejszych objawów konunkturalnych. Niektóre browary krajowe w dalszym ciągu uzupełniały remanenty, zapotrzebowanie było jednak naogół nieznaczne ze względu na nasycenie rynku krajowego, którego pojemność z uwagi na niewielką produkcję piwa, wynoszącą trochę ponad 1 milj. hl., jest dość skromna i sięga 15—17% rocznej produkcji chmielu. W dziale eksportu czas ten stanowił okres pozasezonowy. Likwidacja, nieznacznych zresztą, zapasów postępowała stopniowo przy cenach kształtujących się zniżkowo. Chmiel kierowano przeważnie do Anglii i Belgii, chmiel zaś starszych roczników do Brazylii. W czerwcu zanotowano krótkotrwałą wyżkę cen, wywołaną zapowiedzią złych zbiorów w Czechosłowacji.

W dniu 21 września nastąpiło otwarcie VI Targów Chmielowych w Lublinie. Przed otwarciem Targów na rynku krajowym transakcyj prawie nie zawierano. Plantatorzy powstrzymywali się od sprzedaży, oczekując na skryształizowanie się konjunktury krajowej na Targach. Wiadomości, nadchodzące z Czechosłowacji w pierwszej połowie września, nie zapowiadały mocnej tendencji. Zależnie od gatunku płacono za chmiel 1.300—1.600 kc. za 1 ctn. W końcu tegoż miesiąca tendencja bardzo się wzmocniła, ceny wahały się w granicach 1.600—2.000 kc.

Według notowań Komitetu Targów, ceny chmielu krajowego w pierwszym tygodniu trwania Targów wynosiły:

za chmiel przedni — zł. 230 — 235 za 1 ctn.

" " średni — " 120 — 150 " " "

" " pośledni — " 80 — 110 " " "

Ceny te były wprawdzie niższe od cen płaconych w Czechosłowacji, lecz wpłynęła na to w głównej mierze niższa jakość towaru, nadto zaś stała poniekąd marżą między cenami chmielu krajowego i obcego.

Zainteresowanie zagranicy chmielem polskim nowego zbioru było naogół słabe. Likwidacja zbiorów była nader utrudniona przede wszystkim wskutek rygorystycznych ograniczeń dewizowych w Niemczech oraz ze względu na przepisy brytyjskie, ustalające pokrycie rynku wewnętrznego chmielem obcym tylko w 15%. Poza tem poważną konkurencję dla chmielu polskiego stanowił chmiel alzacki, sprzedawany po bardzo niskich cenach. Zagranica poszukiwała przede wszystkim chmielu najprzedniejszej jakości, którego w Polsce było nie-

wiele. Rynek krajowy zadawał się chmielem przednim. Zapotrzebowanie browarów krajowych zostało prawie w całości pokryte przed upływem okresu sprawozdawczego.

Do końca roku sprawozdawczego wywieziono większą część chmielu ostatniego zbioru, przeznaczonego na eksport, który kierował się do Anglii, Belgii, Brazylii, Niemiec, Irlandji, Rumunji, mniejsze zaś ilości do Stanów Zjedn. Am. Płn., Francji, Łotwy, Holandji, Czechosłowacji. Dla porządku trzeba zaznaczyć, iż poważna cyfra wywozu do Niemiec (10.544 q) powstała na tle pewnych nieścisłości statystycznych, wynikających z tego, iż chmiel, transportowany via Hamburg do innych krajów, traktowany jest, jako sprzedany do Niemiec. W istocie cyfra wywozu do Niemiec jest conajmniej o 60% mniejsza.

LEN I PAKUŁY. Już w r. 1933 ukazały się objawy zatrzymania dekonjunktury na rynku lnianym. Objawy te potęgowały się w miarę upływu roku, tak, że na początku okresu sprawozdawczego zanotowano wyraźne ożywienie, wywołane zwiększeniem zapotrzebowania ze strony głównych krajowych ośrodków odbiorczych, jak Bielska, Częstochowy i Żyrardowa. Konjunktura w obrocie krajowym rozwijała się w pierwszym kwartale w sposób natyle pomyślny, iż zaniechano transakcyj eksportowych, które były mniej rentowne i bardziej złożone. Podaż towaru była zrazu wystarczająca, gdyż dobre ceny zachęciły producentów do rzucenia na rynek nawet tej części zapasów, która była przeznaczona na użytek wewnętrzny gospodarstw wiejskich. Z nieznacznymi stosunkowo wahaniami konjunktura w zakresie zbytu włókna lnianego utrzymała się do końca roku. Najwyższy poziom cen notowano na przełomie miesięcy marca i kwietnia, a mianowicie zł. 208—220 za 100 kg. lnu gat. O-I i zł. 182—195 za 100 kg. lnu gat. IB. Od tego momentu ceny wykazywały tendencję raczej spadkową, jednakże natężenie spadku nie było gwałtowne i nie wywołało zamieszania na rynku. W grudniu płacono za len gat. O-I zł. 190.— za gat. IB—zł. 163 za 100 kg. loco st. załadowcza.

Nieco odmiennie przedstawiała się sprawa na rynku pakul lnianych, gdzie na początku okresu sprawozdawczego ujemnie oddziaływały wpływy wznowionego dumpingu sowieckiego oraz utrudniony wwóz do Czechosłowacji, najpoważniejszego odbiorcy polskich pakul lnianych. W pewnym stopniu podtrzymywało równowagę ożywienie na rynku pakul w Niemczech, wywołane brakiem dowozu pakul gorszego gatunku, których Sowiety nie były w stanie dostarczyć w stopniu, odpowiadającym zainteresowaniu rynku niemieckiego. Dalsze miesiące, kiedy zaczęły działać niemieckie ograniczenia dewizowe, wykazały pogorszenie sytuacji w dziedzinie eksportu, odczuwane wprost przy wywozie do Niemiec i pośrednio—przez uniemożliwienie wywozu

czeskim eksporterom przędzy, korzystającym z polskiego surowca. Z biegiem czasu konjunktura wyrównała się, na co w znacznej mierze wpłynęło podniesienie cen konkurencyjnego surowca sowieckiego.

Ogólna suma wywozu z terenu Izby, zarówno lnu, jak i pakul, poważnie wzrosła, co przedstawia poniższe zestawienie:

(w q)

KRAJ ODBIORU	L e n		P a k u ł y	
	1933	1934	1933	1934
Austria. . .	—	3,2	—	303,7
Belgia . . .	—	—	102,0	99,8
Czechosłowacja .	42,9	1166,2	1461,3	6732,2
Niemcy. . .	3,5	—	893,7	1008,7
Węgry . . .	—	101,6	—	429,5
R a z e m .	46,4	1271,0	2457,0	8573,9

Ponieważ wywóz z Polski wyniósł w r. 1934 — 44.207 q pakul i 15215 q lnu, przeto udział terenu Izby w wywozie wyrażał się odpowiednio w ca 20 % (pakuły) i ca 16 % (len) ogólnego polskiego wywozu.

Zaznaczone na wstępie przełamanie dekonjunktury ujawniło się także we wzroście powierzchni upraw, zajętych pod len, i zbiorów, co wyraża poniższe zestawienie:

O K R Ę G	Powierzchnia uprawy w ha		Zbiory włókna w q	
	1933	1934	1933	1934
Woj. Lubelskie	8.352	9.380	30.423	34.664
„ Wołyńskie	6.893	7.894	21.545	22.876
Rzplita Polska	95.047	105.931	266.193	308.188

DRZEWO.

Konjunktura w gospodarce drzewnej nie przedstawiała się lepiej od stanu w r. 1933, w każdym bądź razie była jednak lepsza od katastrofalnej sytuacji w r. 1932. Zanotowany jeszcze w jesieni r. 1933 wzrost cen drewna, następujący po okresie długotrwałej niżki, wywołał nastrój dość optymistyczny, bliski przeświadczeniu, iż fala dekonjunktury została przełamana. Znalazło to swój wyraz w zwiększeniu cięć leśnych i we wzroście zaofiarowania surowca. Przewidywania te okazały się nieco przesadzone, gdyż istotne zapo-

trzebowanie ze strony zagranicznych odbiorców było o wiele słabsze od stawianych w tym względzie prognostyków.

Między odbiorcami na pierwszym planie stała Anglja, w której ruch inwestycyjny przybrał w roku sprawozdawczym na sile. Pełne wykorzystanie koniunktury okazało się jednak niemożliwe, ponieważ zjawiał się na rynku groźny konkurent—Kanada, korzystający ze wszystkich przywilejów, zawarowanych przez konferencję ottawską. Nadmierny wzrost podaży zmienił całkowicie oblicze rynku angielskiego, a ceny tam uzyskiwane poważnie spadły. Rynek niemiecki, jakkolwiek był ogniskiem bardzo silnego popytu, nie przedstawiał jednak poważniejszego zainteresowania dla polskiego eksportu z uwagi na ograniczenia dewizowe i obawę zamrożenia należności, tem więcej, że należności z tytułu dokonanych już transakcyj zostały w wielu wypadkach istotnie zablokowane. Przyznane zaś na mocy układu kontyngenty były, zdaniem sfer zainteresowanych, niewystarczające, tembardziej, że gros kwot kontyngentowych przejęły lasy państwowe. Stosunek innych krajów odbiorczych z grupy państw europejskich był chłodniejszy, gdyż rozmiary popytu nie odpowiadały sile podaży.

W dziedzinie eksportu największą rolę odegrały sosna i jodła—tarte oraz slipry, tymbry i podkłady. Eksport dębiny uległ zmniejszeniu. Jak zawsze głównym odbiorcą, obok Belgii, która importowała podkłady, i Niemiec, importujących okraglaki, pozostawała Anglja, dokąd kierowano większe ładunki planków, bloków i sliprów. Z innych państw należy zwrócić uwagę na Francję, która interesowała się stolarką obrzynaną, Czechosłowację i Hiszpanję (podkłady o małych wymiarach) i wreszcie Palestynę (deski budowlane) i Holandję (podkłady).

Pod koniec okresu sprawozdawczego sytuacja eksportowa pogorszyła się. W zakresie wywozu materiałów tartych (planki), których głównymi odbiorcami były Anglja i Belgja, nastąpił zastój, wobec zaprzestania importu przez te kraje. Wedle informacji eksporterów, w tym czasie miały pozostawać w dokach angielskich znaczne zapasy tarcicy pochodzenia europejskiego i zamorskiego, hamujące import. Bardziej zadawalająco przedstawiała się sprawa stolarki, której zapotrzebowanie ze strony zagranicy (Czechosłowacja, Austrja, Niemcy) utrzymało się na średnim poziomie. Faktycznych transakcyj eksportowych było jednak niewiele z uwagi na uciążliwe ograniczenia dewizowe.

Cyfrowe*) ustalenie rozmiarów eksportu drzewnego z terenu Izby w r. 1934 jest obecnie dość trudne z uwagi na niewydaną jeszcze statystykę kolejowych przewozów. Opierając się wszakże na czynnikach, wskazujących na udział terenu Izby w wywozie w r. 1933, z pewnem prawdopodobieństwem można przyjąć, iż wywóz ten z uwzględnieniem różnych asortymentów przedstawiał się jak następuje:

*) Cyfry i wnioski odnośnie wywozu drzewnego z terenu Izby oparte na nieogłoszonej drukiem pracy radcy Izby dr. E. Gincburga.

drzewo opałowe	—	3.184 tonn,
„ nieobrobione	—	104.657 „
„ obrobione	—	112.872 „
podkłady kopalniaki papierówka klepka	}	— 93.719 „

razem 314.432 tonny,

nie wliczając do rachunku dykt i fornierów oraz mebli giętych. Łączna suma wywozu powyższych towarów daje przeszło 16% ogólnopolskiego eksportu, co stanowi nie tylko wzrost globalny w stosunku do roku poprzedniego, wynoszący 22%, wobec 16% wzrostu eksportu z całej Polski, ale i wzrost procentowy udziału terenu Izby w wywozie polskim — z 15% na przeszło 16%.

Wartość dokonanego wywozu wedle średnich cen szacunkowych, właściwych dla miejscowego rynku, wyniosła w r. 1934 bez dykt, fornierów i mebli giętych więcej, aniżeli 14 milj. zł., a łącznie z temi wytworami — ca 15 milj. zł., co stanowi zaledwie 12% wartości ogólnego wywozu z Polski przy 16% udziału pod względem tonnażu, przy czem stosunek ten zawdzięczać należy nie wywozowi drewna wyżej obrobionego, lecz wywozowi cenniejszych gatunków drzewa.

W obrocie wewnętrznym zbyt drzewa materiałowego, w porównaniu z rokiem poprzednim, uległ zwiększeniu, na co wpłynęło ożywienie ruchu budowlanego, a zwłaszcza budownictwa wiejskiego i małomiasteczkowego, które pochłonęło stosunkowo znaczne ilości tarcicy.

Artykuły produkcji zwierzęcej.

TRZODA. Gospodarka chlewna na terenie Izby wyraziła się w r. 1934 we wzroście pogłowia trzody, który objął również całą Polskę. Poniższe cyfry ilustrują ten stan rzeczy (wedle spisów na dzień 30.VI każdego roku):

ROK	Woj. Lubelskie	Woj. Wołyńskie	Okręg I.P.H.	Polska	Okręg I.P.H. w %
	w s z t u k a c h				
1929	445.962	371.784*)	817.746	4.828.600	16,9
1930	631.851	423.736	1.055.587	6.047.000	17,5
1931	783.580	595.527	1.379.107	7.320.800	18,8
1932	583.215	466.844	1.050.059	5.843.600	18,0
1933	590.215	417.668	1.007.883	5.752.800	17,5
1934	818.122	537.377	1.355.499	7.052.900	19,2

*) bez powiatu sarneńskiego, przyłączonego do woj. wołyńskiego w dniu 1.I.1931 r.

Zwiększenie pogłowia trzody było szczególnie silne na terenie woj. lubelskiego, gdzie wyniosło 38,6% w stosunku do r. 1933, słabiej przedstawiało się w woj. wołyńskim (28,7%), podczas gdy w skali ogólnokrajowej pogłowie wzrosło o 22,6%. Zjawisko to pozostawało niewątpliwie w związku ze wzrostem spożycia mięsa wieprzowego w kraju, które w I półroczu przekroczyło o ca 0,5 kg. na 1 mieszkańca spożycie w tym samym okresie 1933 r., nadto w związku z rozszerzeniem się eksportu, który był pod względem ilości wywiezionych sztuk o 43% wyższy, niż w 1933 r.

Sytuacja w dziedzinie eksportu trzody przedstawiała się korzystniej, niż w r. 1933. Eksport wykazał zwiększoną aktywność w stosunku do wszystkich dotychczasowych rynków odbiorczych. Kontyngenty austriackie, mimo zwiększenia od sierpnia kwoty kontyngentowej o 288 sztuk żywych i 57 sztuk bitych tygodniowo, zostały wykorzystane prawie całkowicie, podczas gdy w r. 1933 wykorzystano je tylko w 77,3%. Trzeba dodać, iż wywóz na ten rynek wykazał przesunięcie w kierunku świń o wysokiej wadze sztuki, korzystających w Austrii z wolności cła. Kontyngenty czechosłowackie, przyznane na podstawie traktatu handlowego, obowiązującego od dnia 1.III.1934 r., zostały również całkowicie wykorzystane w części dotyczącej trzody żywej. Wysokie cło uniemożliwiło realizację kontyngentu na trzodę bitą. Należy w każdym bądź razie podkreślić, że po okresie nieprzerwanego spadku wywozu do tego kraju, datującego się od 1928 r., kiedy wywieziono z Polski 657.000 sztuk, r. 1934 stanowi moment zwrotny. Eksport w tym roku wzrósł do 9.977 sztuk, podczas gdy w r. 1933 wywieziono zaledwie 1.948 sztuk. Korzystniej wypadł także eksport do Zagłębia Saary, dokąd wywieziono 6.194 sztuk, podczas gdy w r. 1933—4.494 sztuk. Rynek włoski, chroniony cłem, a ostatnio ograniczeniami dewizowymi, nie przedstawia większego zainteresowania dla polskiego wywozu. Mimo to w r. 1934 wywóz do tego kraju był większy, niż w latach 1932 i 1933. W orbitę ekspansji wywozowej wszedł ponownie po rocznej przerwie rynek grecki.

Eksport trzody żywej z okręgu Izby na tle eksportu polskiego ilustruje poniższe zestawienie:

KRAJE	1933			1934		
	Polska	IPH	%	Polska	IPH.	%
Austria . . .	82.795	15.382	18,6	113.094	25.801	22,8
Czechosłowacja	1.948	80	4,0	9.977	3.794	38,0
Zagł. Saary . .	4.494	1.645	36,6	6.194	840	13,5
Włochy . . .	—	—	—	3.321	155	4,7
Grecja . . .	—	—	—	2.127	—	—
Razem .	89.237	17.107	19,1	134.713	30.590	22,6

Jak z powyższych cyfr wynika, udział terenu Izby w ogólnym eksporcie trzody wzrósł w ostatnim roku z 19,1% na 22,6%.

Wzmogućona podaż trzody, przekraczająca zdolność chłonną rynku wewnętrznego oraz możliwości wywozowe, ograniczone kontyngentami, wywołały zjawisko obniżki cen żywca, która w przeciętnej skali rocznej wyniosła ca 25% w stosunku do r. 1933. Najniższa cena żywca, notowana w okręgu Izby, wyniosła zł. 0,30 (grudzień), najwyższa — zł. 1.10 (styczeń) za 1 kg.

KONIE. Na rynku końskim sytuacja nie uległa zmianie. Przerwany w maju 1933 r. eksport koni do Francji, dokonywany za pośrednictwem firm miejscowych, nie został wznowiony wskutek trwania mocy obowiązującej francuskich opłat licencyjnych, równających się w istocie podwyżce celnej. Teren Izby pozostał nadal rezerwua-rem, do którego sięgają firmy z innych okręgów, trudniące się sku-pem i eksportem koni zagranicę.

DRÓB. Sytuacja w dziedzinie wywozu drobiu układała się niejednolicie. Ogólny wywóz drobiu bitego z Polski uległ zwiększeniu, co zawdzięczać należy wzrostowi wywozu bitych kurcząt, ponieważ wywóz gęsi i indyków wykazał spadek.

Na początku roku rynek angielski, jako wyłączny prawie odbior-ca drobiu bitego, reagował bardzo słabo ze względu na nagromadzone i niewyprzedane całkowicie większe zapasy drobiu z okresu Świąt Bożego Narodzenia. Stan ten wywołał spadek cen, uniemożliwiający należyte rozwinięcie eksportu. Sytuacja nie uległa poprawie również w ciągu najbliższych miesięcy z uwagi na wzmogućoną konkurencję in-nych dostawców i spadek funta angielskiego. W ciągu kilku środko-wych miesięcy roku sprawozdawczego nie dokonywano z terenu Izby transakcyj eksportowych. Pewne ożywienie zanotowano w ostatnim kwartale, jednakże na przeszkodzie do szerszego rozwinięcia eksportu stała niedostateczna podaż żywca na rynku miejscowym. U schyłku ro-ku uzyskiwano na rynku angielskim przeciętnie 8—9 d. za 1 lbs kur-cząt oraz 7,5 d. za 1 lbs indyków. Na miejscu płacono za kurczęta zł. 0,95—1,05, za indyki—średnio zł. 1.—za 1 kg. żywej wagi.

JAJA. Eksport jajczarski znajdował się w r. 1934 pod znakiem pogłębiającej się dekonjunktury. Począwszy od r. 1930, glo-balna cyfra wywozu spadała z roku na rok, co przedstawia poniższe zestawienie:

ROK	Wywóz
1930	551.113
1931	480.954
1932	374.021
1933	235.053
1934	212.289

W ostatnim roku ilościowy spadek wywozu wyniósł ca 9% w stosunku do r. 1933, pod względem wartości zaś obniżył się prawie o $\frac{1}{3}$. Cofanie się wywozu jaj z Polski przybrało rozmiary wręcz katastrofalne, a było wynikiem systematycznie zaostrzającej się polityki reglamentacyjnej państw odbiorczych, która opierała się na dążeniu do samowystarczalności w zakresie produkcji jaj.

Rynek jajczarski cechowały silne wahania koniunkturalne. Na początku roku rynek krajowy znalazł się pod wpływem zwiększonej podaży jaj chłodzonych, co wywołało ogólną zniżkę cen. Na rynku międzynarodowym sytuacja pozostawała naogół niewyjaśniona. W niektórych krajach odbiorczych odczuwano brak towaru przy zwykłej tendencji cen, w innych zaś obserwowano zjawisko odwrotne. Ogólnie dało się zauważyć raczej zmniejszenie konsumpcji jaj. Rynek angielski wykazał nieznaczną i krótkotrważą poprawę, której nie można było w pełni wykorzystać. W tym samym czasie w Niemczech nastąpiło zupełne załamanie się koniunktury.

Ograniczenie zapotrzebowania zagranicznych importerów wpłynęło, mimo panujących w lutym mrozów, na spadek cen. Za towar oryginalny płacono na rynku miejscowym zł. 82—90 za skrzynię (1440 sztuk). Rzucone przez hurtowników w tym okresie jaja chłodzone wyczerpały się, a popyt przesunął się w kierunku gwarantowanego towaru świeżego. Sytuacja na rynkach zagranicznych pogarszała się z tygodnia na tydzień. Ceny zagraniczne były niższe od płaconych w kraju, gdzie w dalszym ciągu następowała zniżka, dochodząc w marcu do zł. 75—82 za skrzynię, mimo zbliżającego się okresu świątecznego. Dopiero pod sam koniec marca na rynku austriackim nastąpiła pewna poprawa, umożliwiającą eksporterom wykorzystanie przydzielonego kontyngentu niskocelnego. Według relacji eksporterów, wywóz ten, mimo lepszych pozornie warunków, został zrealizowany przeważnie bez zarobków. Niskie ceny i mały kontyngent nie pozwoliły na rozwinięcie eksportu do Czechosłowacji. Największą atrakcyjnością cieszył się rynek hiszpański, gdzie w tym czasie nie było jeszcze faktycznych ograniczeń kontyngentowych. Eksport do Anglii był

w tych miesiącach minimalny skutek niskich cen. Eksport do Włoch również nieznaczny—z racji wysokiego cła.

Począwszy od kwietnia, panowało na rynku jajczarskim względne ożywienie. Wprawdzie większość zagranicznych rynków odbiorczych nie przejawiała znaczniejszej aktywności, niemniej jednak dał się w tym czasie odczuć brak świeżego towaru zagranicą, co wpłynęło na wzmożone zapotrzebowanie i wyższą cenę. Zjawisko to wystąpiło szczególnie w Anglii, dokąd w pierwszym rzędzie kierował się eksport z terenu Izby. Pewien wpływ na taki układ rzeczy miał również strajk robotników portowych w Danii, który utrudniał dowóz jaj z tego kraju. Sytuacja odmieniła się pod koniec kwietnia, kiedy zbyt wielka podaż obniżyła ceny. Rynek austriacki w tym okresie czasu spowodował spóźnionego podziału kontyngentów polskich i węgierskich prezentował się mocno. Podobnie jak w Anglii, a nawet wcześniej, tendencja na tym rynku osłabła, a część towaru poszła do chłodni. Na rynku hiszpańskim były trudności spowodowane nieuregulowanych stosunków traktatowych.

Dobra konjunktura w Anglii utrzymała się i przez maj. Zapotrzebowanie było dość znaczne, a ceny podniosły się. Na rynku austriackim—słabo.

W czerwcu sytuacja nie uległa poważniejszej zmianie. Angielski kontyngent premjowy został przez eksporterów z rejonu Izby wyzyskany całkowicie, jednak, zdaniem zainteresowanych, realizacja kontyngentu nie przyniosła zysku. Eksport do Włoch był nieopłacalny, mimo że na początku tego miesiąca sygnalizowano korzystniejszą konjunkturę, która pod koniec czerwca zupełnie osłabła.

Miesiąc następny odznaczał się wyjątkowo niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, co wpłynęło wybitnie na skurczenie się dowozu jaj do składnic eksportowych. Ceny jaj na rynku krajowym uległy wyższości. Okoliczności te wpłynęły na ograniczenie wywozu, gdyż ceny, ofiarowane przez odbiorców zagranicznych, były niższe od cen krajowych.

Dość liczne zapytania ze strony firm angielskich i włoskich sprawiły, iż konjunktura w m-cu sierpniu nieco się ożywiła, pociągając za sobą wyższą cenę. Mimo to rentowność wywozu pozostawała pod znakiem zapytania, a to z tego powodu, iż z jaj oryginalnych, dowożonych w okresie nadmiernej ilości opadów, znaczny odsetek przypadł po przesortowaniu na jaja brudne i secunda, sprzedawane po bardzo niskich cenach.

We wrześniu eksportowano jaja głównie do Anglii, gdzie w I połowie tego miesiąca panowała mocna tendencja, wywołana małym dowozem jaj. Ceny kształtowały się zwykłowo. Zbyt silne jednak obciążenie towarem rynku angielskiego znacznie osłabiło konjunkturę w II połowie tegoż miesiąca. Kontyngent angielski został jednak cał-

kowicie zrealizowany. Eksport do Włoch został zahamowany ze względu na wprowadzony przez władze włoskie obowiązek stemplowania każdego importowanego jaja specjalną farbą, pokrytą lakierem, która wywiera ujemny wpływ na jakość towaru. Na rynku austriackim płacono w tym miesiącu ceny wyższe od angielskich, wobec czego kontyngent austriacki został również całkowicie wykorzystany.

Ostatni kwartał stanowi w eksporcie jaj okres martwy, wywołany naturalnymi warunkami. Począwszy już od września, podaż jaj świeżych na rynku krajowym spadała, pociągając za sobą podnoszenie się ceny, która ze zł. 80—95 za skrzynię w październiku wzrosła do zł. 112—118 w grudniu. Wzrost cen krajowych nie znajdował wszakże potwierdzenia na rynkach odbiorczych i to do tego stopnia, iż przyznane Polsce przez Anglię kontyngenty przywozowe nie zostały wykorzystane wskutek zupełnej nierentowności wywozu. Na rynku angielskim można było otrzymać za towar polski sumę za każdym razem mniejszą o 5—10 zł. na skrzyni od ceny towaru oryginalnego loco składnica. Rentowniej nieco przedstawiał się rynek austriacki, gdzie w październiku płacono zł. 105—110 za skrzynię.

Poniższe zestawienie ilustruje rozmiary eksportu jaj z Polski i z terenu Izby w latach 1931—1934 z uwzględnieniem kierunków wywozowych:

KRAJ WYWOZU	1931		1932		1933		1934	
	Polska	Okręg Izby	Polska	Okręg Izby	Polska	Okręg Izby	Polska	Okręg Izby
Anglja .	132.574	49.384	105.829	27.929	100.219	22.686	104.846	17.996
Austrja .	77.738	18.439	39.623	6.087	9.324	969	11.214	1.773
Czechosł.	78.056	12.118	86.606	9.385	10.841	837	21.288	432
Francja .	36.144	6.540	9.752	1.432	6.152	332	5.012	68
Hiszpanja	—	—	9.103	684	31.946	5.354	18.470	2.650
Niemcy	113.422	7.890	44.649	3.600	41.174	3.060	1.277	—
Szwajcar.	—	3.935	22.929	2.033	7.543	215	9.125	561
Włochy	—	727	52.803	6.442	25.510	2.054	27.996	1.029
Inne .	43.020	1.278	2.727	—	7.656	106	13.061	313
w tem z te- renu Izby	—	—	—	—	—	—	—	103
Belgja	—	—	—	—	—	—	—	—
Holandja	—	—	—	—	—	—	—	—
Łotwa	—	964	—	—	—	—	—	—
Marokko	—	—	—	—	—	—	—	100
Szwecja	—	103	—	—	—	106	—	—
Węgry	—	211	—	—	—	—	—	—
Zagłębie Saary	—	—	—	—	—	—	—	110
Razem .	480.954	100.311	374.021	57.591	235.053	35.613	212.289	24.822

SKÓRY SUROWE.

Już rok 1933 był okresem bardzo silnego spadku produkcji skór surowych, co łączyło się z ograniczeniem uboju rzeźnianego i obniżeniem konsumpcji mięsa przez najszersze sfery ludności. Rok sprawozdawczy przyniósł pod tym względem pogorszenie sytuacji. Rozmiar uboju w rzeźniach zostały zredukowane. Przy porównaniu pierwszych 3 kwartałów lat 1933 i 1934 spadek uboju w Polsce wyniósł dla bydła łącznie z cielętami ca 12%, dla cieląt samych—ca 5%, w okręgu Izby w woj. lubelskiem—dla bydła i cieląt—18%, w woj. wołyńskiem—dla bydła—32%, dla cieląt zaś—wzrost, wynoszący ponad 6%. Zmniejszony ubój oddziałł na skurczenie podaży skór surowych, to też już początek roku ujawniał mocną tendencję na rynku surowcowym. Brak towaru i zwyżka cen w kraju czyniły transakcje eksportowe nieopłacalnemi. W kwietniu miejscowy rynek odczuł osłabienie tendencji, podaż okazała się dostateczną, ceny poczęły się kształtować zniżkowo, a pod koniec I półrocza ceny skór cielęcych obniżyły się o ca 25%, w mniejszym stosunku spadły ceny skór końskich. Sytuacja zmieniła się w sierpniu, kiedy dało się zauważyć na rynku zwiększone zapotrzebowanie, którego faktyczna podaż nie była w stanie zaspokoić. Po tem krótkotrwałem wzmocnieniu konjunktury nastąpiła regresja, trwająca przy umiarkowanym napięciu do końca roku.

Na rynku miejscowym płacono w końcu poszczególnych kwartałów następujące ceny:

RODZAJ SUROWCA	Jednostka miary	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
skóry bydl. z rzeźni miejsk. w Lublinie	1 kg. solonej wagi	1.25—1.30	1.25—1.30	1.30—1.40	1.—1.05
skóry bydlęce z prowincji	"	—	1.05—1.10	1.05—1.15	0.80—0.90
" cielęce wagi ca 3½ kg. szt.	sztuka	6.—6.50	4.75—5.—	5.—5.50	4.50
" cielęce wagi ca 3 kg. szt.	"	5.50—5.75	4.—4.25	4.50—5.—	3.75—4.—
" końskie od 200 cm. wzwyż	"	20.—	15.—17.—	15.—17.—	13.50

Eksport skór surowych z terenu Izby był minimalny, ponieważ garbarnie krajowe zdołały przerobić prawie wszystek surowiec, produkowany w jej okręgu. Zresztą i eksport ogólnopolski obniżył się bardzo znacznie, gdyż z 93.747 q w r. 1933 do 27.829 q w r. 1934. Najsilniejszemu okrojeniu uległ eksport skór bydlęcych—z 38.940 q w r. 1933 do 8.080 q w r. 1934, dalej skór cielęcych—z 41.566 q do

17.439 q i końskich—z 8.485 q. do 1.188 q. Ogólna wartość wywozu obniżyła się z 10 milj. zł. do niespełna 5 milj. zł.

JELITA. Analogicznie do r. 1933 sytuacja w handlu jelitami układała się w roku sprawozdawczym pod znakiem zmniejszonej podaży towaru, wywołanej spadkiem uboju rzeźnianego. Niedostateczna podaż wpłynęła na wzrost importu towaru zagranicznego, który z 7.148 q. w r. 1933 podniósł się do 10.611 q. w r. 1934. Wywóz zaś w tym czasie obniżył się z 5.800 q do 3.278 q. Przewaga importu nad eksportem została utrzymana w dalszym ciągu, jakkolwiek wzajemny stosunek kształtuje się na tle ostatnich lat korzystniej dla wywozu. Towar zagraniczny skutecznie konkutował na rynku krajowym z produktem miejscowym przede wszystkim ze względu na doborową jakość i niską cenę, która wpływała także na zniżkę cen krajowych.

Artykuły odzieżowe.

MANUFAKTURA. W handlu manufakturą nie zanotowano naogół dalszego spadku obrotów, które utrzymały się mniej więcej na poziomie r. 1933. Wprawdzie pauperyzacja wsi, najpoważniejszego konsumenta towarów bławatnych, nie uzasadniała pozornie tego stanu sprawy, jednakże wyniszczenie odzieży w czasie długoletniej abstynencji w zakupie nowych materiałów zmusiły wieś do czynienia zakupów, tem więcej jeszcze, że wytwarzanie materiałów samodzielnych widocznie osłabło wobec lepszej koniunktury w lnianstwie i wyzbycia się przez rolników zapasów przeznaczonych dla własnych potrzeb. Zapotrzebowanie dotyczyło przeważnie tańszych wyrobów półwełnianych i bawełnianych. Popyt na wełnę, zwłaszcza wyższych gatunków, był słabszy, jakkolwiek na tym odcinku notuje się zjawisko przechodzenia, zamożniejszej zwłaszcza klienteli miejskiej, na towary doborowe, mimo ich wyższej ceny.

Zmienne warunki atmosferyczne nie pozwoliły na wyzyskanie kalendarzowych okresów sezonowych, które przeważnie zawiodły na całej linii i co wpłynęło na zachwianie się, a nawet niewypłacalność paru firm z branży manufakturowej. Stosunki kredytowe między fabrykantami a hurtownikami nie uległy naogół zmianie. Wypłacalność detalistów utrzymała się.

Ceny większości sortymentów półwełnianych i wełnianych obniżyły się średnio w przekroju rocznym o 10%.

GALANTERJA. Sytuacja w handlu galanteryjnym kształtowała się pod wpływem tych samych czynników, które urabiały sytuację branży włókienniczej. Podobnie jak i w manufakturze, zaobserwowano rozwijającą się dążność do zaopatrywania się w artykuły solidniejsze.

Tendencja ta nie rozwinęła się wprawdzie szeroko wobec niskiej przeciętnie stopy dochodowej mieszkańców miast, lecz nawet w tym rozmiarze zasługuje na uwagę.

Obroty przedsiębiorstw galanteryjnych były bardzo różnolite pod względem wysokości i stosunku do obrotów w r. 1933, zależnie od siedziby przedsiębiorstwa, jego rozmiarów i asortymentu. Naogół obroty nie uległy obniżeniu w porównaniu z r. 1933, w niektórych firmach nawet wzrosły. Ceny większości artykułów galanteryjnych uległy niższe.

OBUWIE. Podobnie jak w dwu poprzednich branżach sytuacja układała się pod działaniem chaotycznie rozwijających się okresów sezonowych, jakkolwiek w obuwnictwie oddziaływanie to było nieco słabsze. Ludność wiejska w dalszym ciągu zachowywała się dość powściągliwie, dopiero w okresie późniejszym zapotrzebowanie ze strony wsi przybrało nieco na sile. Okres ten zbiegł się z powrotem mieszkańców miast z urlopów i uczącej się młodzieży z feryj letnich, co także dało się korzystnie odczuć w sklepach obuwniczych. Konkurencja ze strony sklepów fabrycznych, a zwłaszcza firmy Bat'a, straciła sporo na żywotności.

Ceny obuwia w gorszym gatunku utrzymały się naogół na poziomie z r. 1933, ceny na obuwiu luksusowe wobec niedostatecznej liczby odbiorców—spadły o 10—15%.

KONFEKCOJA. Również w dziale konfekcji nie zaznaczyły się zmiany, zasługujące na szczególniejsze podkreślenie. Działanie sezonowości w handlu konfekcyjnym pozostawało nadal silne, wskutek czego w pewnych okresach niektóre przedsiębiorstwa były dość poważnie zagrożone. Większość odbiorców składała się z ludności wiejskiej i podmiejskiej, która zadawała się towarem gorszej jakości, byleby tylko odpowiadał on pod względem ceny. Współzawodnictwo między poszczególnymi przedsiębiorstwami i specyficzne metody handlu, polegające na stawianiu częstokroć ceny dwukrotnie lub nawet trzykrotnie wyższej od ostatecznej ceny sprzedażnej—wprowadzały chaos na rynku konfekcyjnym, podobnie zresztą jak to miało miejsce w latach poprzednich. W dalszym ciągu praktykowano w szerokim zakresie sprzedaż na raty, zwłaszcza klientom stałym i zasługującym na zaufanie.

FUTRA. Handel futrzarski reprezentowany jest w okręgu Izby słabo, przede wszystkim wskutek małego stosunkowo zapotrzebowania futer, powtórze zaś spowodu rozpowszechnionego, zwłaszcza wśród zamożniejszych sfer społeczeństwa, systemu kupowania futer

w stolicy lub większych centrach z pominięciem handlu miejscowego. Ta okoliczność, datująca się zresztą od dłuższego czasu, oddziaływała ujemnie na stan obrotów w handlu futrzarskim. Na miejscu dokonywano przeważnie zakupów mniej poważnych (tańsze futra na kostjume futrzane, kołnierze).

Księgarstwo i materiały piśmienne.

KSIĘGARSTWO. Sytuacja księgarstwa w rejonie Izby nie uległa poprawie. Zainteresowanie klientów beletrystyką i dziełami naukowymi pozostawało w dalszym ciągu słabe, mimo wprowadzenia na rynek przez niektóre firmy wydawnicze tańszych książek beletrystycznych o wysokiej wartości literackiej. Próba ta, która ma cechy systemu, zmierzającego do przełamania bierności społeczeństwa w zakresie kupna książki, rozwija się stopniowo, a nieznaczne, lecz stałe jej postępowanie zdaje się wróżyć jej długotrwałość. Popyt na książki droższe, w ozdobnych oprawach lub wydawnictwa pamiątkowe—w księgarniach sortymentowych ogranicza się do wypadków sporadycznych, przeważnie w okresach przedświątecznych, w związku ze zwyczajami upominkowymi, jakkolwiek trzeba zaznaczyć, że książka przestała być naogół w ostatnich czasach upominkiem atrakcyjnym.

Księgarnie sortymentowe uskarżają się na konkurencję ze strony akwizycyjnej sprzedaży, dokonywanej bezpośrednio przez firmy wydawnicze. Ten rodzaj sprzedaży rozpowszechnia się coraz bardziej, obejmując narazie przedewszystkiem sferę urzędniczą.

MATERIAŁY PIŚMIENNE.

W handlu materiałami piśmiennymi wysokość obrotów utrzymała się średnio na tym samym poziomie co w r. 1933, w niektórych przedsiębiorstwach zanotowano nawet zwykłą obrotów, zwłaszcza w okresie największego nasilenia sezonowego—od jesieni do końca roku. Silna konkurencja, szczególnie ze strony mniejszych przedsiębiorstw, nie pozwoliła jednak na podniesienie dochodowości interesów. Sprzedaż dokonywała się przeważnie za gotówkę. Instytucje i biura kupowały często na rachunek otwarty.

Artykuły spożywcze.

HANDEL WINNO- KOLONJALNY I DROBNY HANDEL SPOŻYWCZY.

W dziale winno-kolonjalnym nie zanotowano zmian odróżniających poważniej okres sprawozdawczy od roku poprzedniego. Spadek obrotów został zahamowany jeszcze w r. 1933, kiedy stopień konsumpcji znalazł się już blisko dolnej granicy spożycia. Podobnie, jak i w roku poprzednim, silna była tendencja do omijania droższych towarów zagranicznego pochodzenia i do zastępowania ich w miarę

możności artykułami krajowymi, które pod względem jakościowym coraz bardziej odpowiadają wymaganiom konsumenta. Ceny towarów kolonialnych nie wykazały w ciągu roku poważniejszych wahań. W zakresie sprzedaży win szczególne zainteresowanie wywołały wina soczewice z uwagi na niską cenę i jakość, odpowiadającą na ogół smakowi klientów. Z tego względu popyt na wina innego pochodzenia uległ ograniczeniu. Zapotrzebowanie na owoce południowe nie uległo większym zmianom.

W sklepach drobnej sprzedaży artykułów spożywczych sytuacja pozostawała bez zmian. Kupcy tej kategorii w niektórych ośrodkach uskarżali się na bezpośrednie zaopatrywanie ludności bezrobotnej w artykuły codziennego użytku z funduszy publicznych oraz coraz bardziej rozpowszechniający się handel domokrażny artykułami pierwszej potrzeby przez osoby nie ponoszące świadczeń publicznych. Istniejąca poprzednio tendencja do zakładania nowych sklepów została powstrzymana, stwierdzono nawet zjawisko odwrotne.

Ceny przeważającej części artykułów sprzedawanych w drobnych sklepach spożywczych, prowadzących często ubocznie dział niezbędnej galanterji (nici, guziki, szpilki i t. p.), jakoteż dział artykułów piśmieniowych (zeszyty, ołówki i t. p.) wykazały nieznaczny spadek.

W LUBLINIE 24 1934 r.

Sprawozdanie

z działalności Izby Przemysłowo-Handlowej

Część II.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ

w LUBLINIE za 1934 r.

B. W zakresie swych kompetencji finansowych, przewidzianych p.p. 2, 3 i 4 § 6 części II Statutu, Prezydium:

- a) zaakceptowało sprawozdanie rachunkowe za r. 1933, przyległo do wiadomości dokonane przez Prezesa, w myśl p. 21 § 8 części II Statutu, przedstawiło w budżecie na rok 1934 oraz zaakceptowało projekt nowego preliminarza budżetowego na r. 1934 z uwzględnieniem wskazówek Ministerstwa Przemysłu i Handlu,
- b) omawiało sprawę oszczędności w dziele wydatków Izby,
- c) zajmowało się konkursem na najlepiej prowadzone sklepy spożywcze w Lublinie, Łucku i Równem,
- d) uchwalilo projekt preliminarza budżetowego na 1935 rok z uwzględnieniem wskazówek Ministerstwa Przemysłu i Handlu,
- e) uchwalilo pokrycie niedoboru Pracowni Psychotechnicznej na rok 1934 w wysokości zł. 661,61 z budżetu Izby,
- f) uchwalilo, wczern lat ubiegłych, zorganizować w Lublinie Targi Chmielarskie w roku 1934,
- g) zatwierdziło rozrachunki z Funduszem Emerytalnym pracowników Izby.

C. W zakresie swych kompetencji, przewidzianych w p.p. 1, 2 i 3 § 3 części II Statutu, Prezydium ustaliło treść okresowych sprawozdań z działalności Izby, składających się z następujących części: sprawozdania z działalności Izby za rok 1934,

Sprawozdanie z działalności Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie za r. 1934.

I. Działalność Prezydjum.

A. W zakresie swych kompetencji, przewidzianych w punkcie 1 § 6 części II Statutu, Prezydjum Izby wydało szereg opinii w sprawie projektów ustaw i rozporządzeń, nadsyłanych Izbie przez odnośne Ministerstwa do wyrażenia opinii, wyszczególnionych w odpowiednich działach sprawozdania.

B. W zakresie swych kompetencji finansowych, przewidzianych w p.p. 2, 3 i 4 § 6 części II Statutu, Prezydjum:

- a) zaakceptowało sprawozdanie rachunkowe za r. 1933, przyleżo do wiadomości dokonane przez Prezesa, w myśl p. 21 § 8 części II Statutu, przeniesienia w budżecie na rok 1933 oraz zaakceptowało projekt nowego preliminarza budżetowego na r. 1934 z uwzględnieniem wskazówek Ministerstwa Przemysłu i Handlu,
- b) omawiało sprawę oszczędności w dziale wydatków Izby,
- c) zajmowało się konkursem na najlepiej prowadzone sklepy spożywcze w Lublinie, Lucku i Równem,
- d) uchwaliło projekt preliminarza budżetowego na 1935 rok z uwzględnieniem wskazówek Ministerstwa Przemysłu i Handlu,
- e) uchwaliło pokrycie niedoboru Pracowni Psychotechnicznej za rok 1934 w wysokości zł. 663,61 z budżetu Izby.
- f) uchwaliło, wzorem lat ubiegłych, zorganizować w Lublinie Targi Chmielarskie w roku 1934,
- g) zatwierdziło rozrachunki z Funduszem Emerytalnym pracowników Izby.

C. W zakresie swych kompetencji, przewidzianych w p.p. 7, 10 i 11 § 6 części II Statutu, Prezydjum ustaliło treść okresowych sprawozdań z działalności Izby, składanych Plenarnemu Zebraniu oraz treść rocznego sprawozdania Izby za rok 1934.

D. W zakresie swych kompetencji, przewidzianych w p. 5 § 31 części II Statutu, Prezydjum dokonało zmian w budżecie na r. 1934.

- E. W zakresie różnych spraw bieżących Prezydjum omawiało:
- a) sprawę nowelizacji cz. I Statutu Izby, przygotowując odpowiedni materiał dla obrad Plenarnego Zebrania,
 - b) kwestję udziału Izby w akcji niesienia pomocy ofiarom powodzi,
 - c) kwestję projektów Rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej, dotyczących zmiany Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o izbach przemysłowo-handlowych,
 - d) przedstawienie Plenarnemu Zebraniu wniosku o podwyższenie dodatku do ceny świadectw przemysłowych o 5% (z 15% na 20%).

F. W sprawach, należących statutowo do kompetencji Prezesa Izby, przewidzianych w § 7 cz. II Statutu, Prezydjum na Jego wniosek:

- a) ustaliło porządek obrad Plenarnych Zebrań Izby w 1934 r.,
- b) składało Ministerstwu Przemysłu i Handlu sprawozdania o sytuacji gospodarczej okręgu Izby w poszczególnych kwartałach 1934 r.,
- c) zwołało szereg posiedzeń Komisji i Konferencji.

Prezydjum odbyło w 1934 r. 6 posiedzeń oraz brało udział w konferencjach i Zjazdach Związku Izb Przemysłowo-Handlowych. Pozatem Prezydjum brało udział w konferencjach i objazdach na terenie obu województw.

II. Działalność i prace Izby.

A. SPRAWY PRZEMYSŁOWE.

1. W sprawach z zakresu prawa przemysłowego Izba wydała:
 - a) w sprawie uprawnień przemysłowych — 48 wniosków,
 - b) w sprawie urządzenia targów gminnych i regulaminów targowych — 8 wniosków,
 - c) w sprawie taryf maksymalnych — 10 opinii (w tem 5 w sprawach kominiarskich, 3 — przewozowych, 1 — pokojów umeblowanych, 1 — gospodnich).
2. W sprawie ochrony znaków towarowych, wynalazków i wzorów — Izba wydała 17 opinii.
3. W sprawie z zakresu ustawy o zarobkowym przewozie osób i towarów pojazdami mechanicznymi — Izba wydała 146 opinii.
4. Na żądanie władz i instytucji Izba wydała w sprawie poszczególnych firm — 5 opinii.
5. W sprawach z zakresu administracji stosunków gospodarczych — Izba wydała opinie w kwestji:
 - a) wykonania przez drogerje prac laboratoryjnych fotochemicznych,
 - b) zakresu towarów, dopuszczonych do obrotu na targach małych,

- c) prowadzenia przedsiębiorstw kominiarskich przez straże pożarne,
- d) podziału m. Chełma na 2 okręgi kominiarskie,
- e) ustalenia charakteru w rozumieniu art. 7 ustawy o p. p. p. następujących czynności:
 - 1) wędzenie śledzi,
 - 2) przecieranie kłoców,
 - 3) drobne czynności przygotowawcze przy sprzedaży kapeluszy damskich,
- f) liberalizacji przepisów odnośnie sprzedaży spirytusu rzemieślnikom,
- g) obniżenia opłat za badanie art. żywnościowych,
- h) rent od wypadków,
- i) obniżenia o 50% taryfy komornego dla budynków państwowych i samorządowych,
- j) projektu statutu zrzeszenia przedsiębiorstw dentystycznych,
- k) uznania reperatury obuwia za rzemiosło, również przy urządzeniach mechanicznych,
- l) uznania drobnej sprzedaży mięsa w jatkach, halach i t. p. za rzemiosło,
- ł) uznania handlu dywanami sposobem okrężnym za chałupnictwo,
- m) związku przymusowego farbiarń w Łodzi,
- n) uznania handlu używanymi meblami za przemysł koncesjonowany,
- o) ochrony lokatorów, zamieszkałych w zabudowaniach robotniczych,
- p) nielegalnego handlu przez kolejarzy.

6. Zaświadczenia:

Wydano:

- a) 66 zaświadczeń na uzyskanie ulgowych paszportów zagranicznych,
- b) 99 świadectw pochodzenia towarów,
- c) 35 zaświadczeń różnych.

B. SPRAWY HANDLOWE.

1. W dziedzinie międzynarodowej polityki handlowej Izba brała udział w opracowaniu ofenzywnych i defenzywnych postulatów sfer gospodarczych w związku z przeprowadzonymi rokowaniami handlowymi, w szczególności Izba przeprowadziła badania i wydała opinię:

- a) w sprawie postulatów w związku z rokowaniami handlowymi z Węgrami,
- b) w sprawie postulatów w związku z rokowaniami handlowymi z Lotwą,
- c) w sprawie norweskich żądań taryfowo-celnych,
- d) w sprawie aktualnych postulatów terenowych w związku z rokowaniami polsko-włoskimi,

- e) w sprawie postulatów terenowych w związku z rokowaniami handlowymi z Unją Południowo-afrykańską.
2. W dziedzinie polityki eksportowej Izba:
- a) przeprowadziła badania nad możliwością wywozu szmat do Włoch oraz nawiązała ścisły kontakt z firmami zainteresowanymi w eksporcie szmat na ten rynek,
 - b) przeprowadziła wstępne badania w sprawie wywozu koni do Włoch,
 - c) przeprowadziła wstępne badania w sprawie możliwości wywozu skór futrzanych do Włoch,
 - d) przeprowadziła badania w sprawie wywozu dykty i tarcicy do Niemiec,
 - e) przeprowadziła wstępne badania nad możliwością wywozu szkła do Australji,
 - f) przeprowadziła dalsze badania w sprawie możliwości wywozu artykułów sportowych do Finlandji,
 - g) przeprowadziła szczegółowe badania nad możliwością wywozu grzybów suszonych,
 - h) przeprowadziła badania nad możliwością wywozu wosku pszczelego do Francji,
 - i) przeprowadziła badania w sprawie eksportu rumianku i ślazu,
 - j) przeprowadziła badania nad możliwością wywozu do Francji artykułów sportowych,
 - k) przeprowadziła badania co do obecnej możliwości wywozu koniczyzny do Włoch,
 - l) przedsięwzięła akcję, mającą na celu nawiązanie bezpośredniego kontaktu pomiędzy eksporterami szkła i mebli giętych na jej terenie a europejskimi agentami zakupu dla wielkich domów towarowych w U. S. A.,
 - ł) ułatwiła nawiązanie kontaktu pomiędzy eksporterami sit jej terenu a nowymi odbiorcami tego artykułu we Włoszech,
 - m) zbadała możliwości zakupu na jej terenie łyka lipowego dla celów eksportowych,
 - n) zbadała możliwości wywozu chmielu do Marokka, Algieru i Hiszpanji,
 - o) przeprowadziła badania co do możliwości wywozu maku do U. S. A.,
 - p) przedsięwzięła akcję w kierunku rozwinięcia eksportu przez przemysł szczerbowski w Polsce,
 - r) przeprowadziła badania odnośnie wywozu drogą morską owsa do Włoch,
 - s) zbadała możliwości produkcji pałaków na jej terenie dla celów eksportowych,
 - t) zbadała możliwości wywozu siana do Francji,
 - u) przeprowadziła badanie możliwości wywozu wag uchylnych do Palestyny,

- w) ułatwiła nawiązanie kontaktu pomiędzy eksporterami ziół leczniczych na jej terenie a francuskimi importerami tego artykułu,
- y) ułatwiła nawiązanie kontaktu pomiędzy eksporterami szmat na jej terenie a austriackimi importerami tego artykułu,
- z) przeprowadziła wstępne badania w sprawie wpływu na miejscowym rynku ograniczeń dewizowych, stosowanych przez Niemcy,
- aa) opracowała dane, dotyczące zamrożonych należności firm jej terenu w Rumunji,
- bb) opracowała kalkulację eksportową na artykuły, korzystając z pomocy przy wywozie zagranicą,
- cc) interwenjowała w sprawie przyznania premii przy wywozie wyrobów szklanych również via Constanza,
- dd) wydała opinię w sprawie bezcelowego wywozu określonej ilości włosia końskiego nieoczyszczonego,
- ee) wystąpiła o zwiększenie pomocy przy wywozie siedzeń i oparć do krzeseł z fornierów klejonych,
- ff) poparła akcję Państwowego Instytutu Eksportowego w kierunku propagandy Wystawy Prób i Wzorów towarów polskich na Bliskim i Dalekim Wschodzie,
- gg) przedstawiła uwagi w sprawie organizowania pobytu w Polsce przedstawicieli placówek konsularnych zagranicą,
- hh) wystąpiła o wciągnięcie jednej z firm jej terenu na listę eksporterów, korzystających z pomocy przy wywozie ogórków konserwowanych,
- ii) przeprowadziła badania nad możliwością zakupu szczeciny surowej w rzeźni gdańskiej dla celów przerobu eksportowego,
- jj) wystąpiła do Ministerstwa Przemysłu i Handlu o zezwolenie jednej z firm na jej terenie na bezcelowy wywóz gęsi zagranicą,
- kk) wystąpiła o wliczenie szeregu stacyj z jej terenu do bezpośredniej taryfy Polska — Anglja i Polska — Holandja,
- ll) wystąpiła o dodatkowe przyznanie premii na wywóz mebli giętych przez porty, nie wchodzące do polskiego obszaru celnego,
- łł) za pośrednictwem polskich placówek konsularnych przeprowadziła propagandę VI Targów Chmielowych w Lublinie.

Nadto Izba udzieliła poszczególnym firmom krajowym i zagranicznym szeregu informacji w zakresie spraw eksportowych.

Pozatem Izba:

- mm) dokonała w okresie sprawozdawczym szeregu inspekcji firm, eksportujących szczecinę, włosie i len. W szczególności w czasie 138 wyjazdów do Międzyrzecza, Łukowa, Siedlec, Hrubieszowa, Zamościa, Równego, Kiwerc, Rożyszczy, Mokwina, Szczepieszyna, Zwierzyńca oraz inspekcji w Lublinie dokonano kontroli 224.534 kg. szcze-

ciny, 19.275 kg. włosia końskiego, 19.045 kg. sierści bydłowej, 127.099 kg. lnu oraz 856.850 kg. pakul lnianych. Jednostek opakunkowych szczeciny skontrolowano: beczek 849, skrzyń 580, paczek 111, skrzynek 456, bel 135 i worków 5, nn) wykonywała kontrolę nad eksportem jaj. W szczególności odbyto 46 inspekcji w 27 składach przerobczych, położonych w woj. lubelskim i wołyńskim, nadto inspektor Izby przeprowadzał stałą kontrolę wywozu jaj na granicy w Żebrzydowicach od 1.VII do 1.XII.1934 r.

3. W dziale polityki importowej Izba:

- a) wydała opinie w sprawie 161 podań do Centralnej Komisji Przywozowej o przydział kontyngentów na skóry, masło kakaowe, nasiona lnu, wino winogronowe, kosy i t. d.,
- b) wydała opinię w sprawie ulgowego przywozu towarów kolonialnych i owoców południowych,
- c) wydała opinię w sprawie wprowadzenia ulg celnych przy przywozie fig i daktyli,
- d) wydała opinię w sprawie dopuszczenia poszczególnych firm do bezcłowego przywozu szmat oraz ulgowego przywozu ziarn kakaowych i owoców południowych,
- e) wydała opinię w sprawie instrukcyj, dotyczących ulgi celnej na skóry giemzowe,
- f) wydała opinię w sprawie wprowadzenia zakazu przywozu i opłat na rachunek wywozowy od skór surowych i preparowanych,
- g) opracowała zestawienie, ilustrujące cechy produkcyjne olejarni jej terenu w związku z reglamentacją przywozu nasion oleistych do Polski,
- h) wystąpiła o prolongatę mocy obowiązującej Rozporządzenia Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 25.X.1934 r. o zniżkach celnych na śledzie, sprowadzane przez porty polskiego obszaru celnego,
- i) przeprowadziła ankietę w sprawie przypuszczalnego przywozu towarów z Rumunii,
- j) wydała opinię w sprawie projektu regulaminu Centralnej Komisji Przywozowej.

Ponadto Izba przystąpiła do badań nad sprawą unormowania wwozu serów pochodzenia gdańskiego do Polski, interwenjowała w Centralnej Komisji Przywozowej o przydział zezwoleń na przywóz oraz udzieliła szeregu informacji z dziedziny importowej.

4) W dziedzinie racjonalizacji handlu Izba opracowała:

- a) opinię w sprawie statutu Związku Przetwórców Eksporterów pierza i puchu,
- b) opinię w sprawie standaryzacji słodu,
- c) opinię w sprawie projektu międzynarodowych zasad interpretacyjnych co do określeń handlowych,
- d) szereg opinii w kwestiach związanych z obrotem zwierzętami gospodarskimi, drobiem oraz mięsem,

- e) opinię w sprawie dozoru nad mlekiem i jego przetworami w związku z Rozporządzeniem Prezydenta R. P. o dozorze nad temi artykułami,
- f) opinię w sprawie nomenklatury zwierząt i mięsa, jako jednolitej podstawy notowania cen dla całego kraju,
- g) dane, obrazujące fluktuację cen żelaza na jej terenie.

5. Zaświadczenia.

W okresie sprawozdawczym Izba wydała:

- a) 504 zaświadczeń na bezcłowy wywóz 368,5 wagonów jaj,
- b) 996 zaświadczeń na bezcłowy wywóz szczeciny, włosia i sierści,
- c) 96 zaświadczeń na bezcłowy wywóz lnu i pakuł lnianych,
- d) 57 poświadczeń eksportowych dla uzyskania pomocy z funduszu ryżowego przy wywozie mebli giętych,
- f)
 - 1) 23 zaświadczenia o kompensacyjnym wywozie fryzów dębowych do Szwecji,
 - 2) 9 zaświadczeń o kompensacyjnym wywozie deszczulek posadzkowych do Belgji,
 - 3) 1 zaświadczenie o kompensacyjnym wywozie blatów dębowych klejonych do Belgji,
 - 4) 2 zaświadczenia o kompensacyjnym wywozie mebli giętych do Palestyny,
 - 5) 1 zaświadczenie o kompensacyjnym wywozie mebli giętych do Egiptu,
 - 6) 1 zaświadczenie o kompensacyjnym wywozie mebli giętych do Kanady,
 - 7) 1 zaświadczenie o kompensacyjnym wywozie mebli giętych do Ameryki Południowej,
 - 8) 4 zaświadczenia o kompensacyjnym wywozie siedzeń do krzeseł do Niemiec,
 - 9) 18 zaświadczeń o kompensacyjnym wywozie desek dębowych nieheblowanych do Palestyny,
 - 10) 13 zaświadczeń o kompensacyjnym wywozie rzeźbionych w drzewie wyrobów ludowych do Holandji,
 - 11) 2 zaświadczenia o kompensacyjnym wywozie rzeźbionych w drzewie wyrobów ludowych do U. S. A.,
 - 12) 6 zaświadczeń o kompensacyjnym wywozie drobiu bitego do Anglji,
 - 13) 4 zaświadczenia o kompensacyjnym wywozie ogórków konserwowych do Anglji.

Ogółem Izba wydała 85 zaświadczeń o kompensacyjnym wywozie różnych artykułów na sumę zł. 230.704.—.

6. Pośrednictwo handlowe.

Udzielono szeregu informacji handlowych firmom miejscowym, zamiejscowym i zagranicznym oraz podano do wiadomości firm z okręgu Izby szereg ofert firm zamiejscowych i zagranicznych.

7. Targi.

Izba zorganizowała VI Targi Chmielowe w Lublinie.

8. Konferencje i zjazdy.

Izba brała udział w konferencjach i posiedzeniach w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, Państwowym Instytucie Eksportowym, Wywozowej Komisji Rozdzielczej, Centralnej Komisji Przywozowej, Związku Izb Przemysłowo-Handlowych R. P., Międzyizbowej Komisji do spraw obrotu towarowego z zagranicą, Rady Polityki Kompensacyjnej, Międzyizbowej Komisji Polityki Socjalnej, w wojewódzkich Zjazdach Działaczy Gospodarczych i Społecznych, organizowanych przez Klub B. B. W. R. w Lublinie i Łucku, w posiedzeniach Giełdy Zbożowej i Towarowej w Lublinie i Równem, Związku Eksporterów Jaj Woj. Lubelskiego i Wołyńskiego, Polskiego Związku Eksporterów Chmielu, Lubelsko-Wołyńskiego Związku Młynarzy, Lubelsko-Wołyńskiego Związku Przemysłowców i Kupców Drzewnych oraz w posiedzeniach Komitetu Targów Chmielowych w Lublinie.

Pazatem w Izbie odbyła się konferencja z udziałem przedstawicieli polskich placówek konsularnych w Paryżu, Marsylii i Strasburgu w sprawie możliwości eksportu do Francji i kolonii oraz konferencja z udziałem Konsula R. P. w Medjolanie p. Kolankowskiego w sprawie możliwości eksportu do Włoch.

Nadto Izba zorganizowała konferencje w sprawie:

- a) projektu rozporządzenia o lodzie sztucznym i naturalnym,
- b) przepisów o uregulowaniu obrotu zwierzętami i drobiem,
- c) normalizacji obrotu lnem,
- d) przewozu zbóż, nasion i ziemiopłodów,
- f) taryf kolejowych na szereg artykułów,
- g) ustawy aptekarskiej,
- h) cen elektryczności, wody i gazu,
- i) ustawodawstwa, dotyczącego oddłużenia rolnictwa i samorządu terytorjalnego,
- j) ustalenia norm wysokości wynagrodzenia za czynności próbobiórcze słoðu,
- k) przyjmowania uczniów w przemyśle oraz przyjmowania weksli od pracodawców przez Ubezpieczalnię Społeczną,
- l) projektu ustawy o układach zbiorowych pracy,
- ł) eksportu jej,
- m) standaryzacji słoðu.

9. Różne.

Izba:

- a) opracowała miesięczne wykazy cen trzody chlewnej na terenie poszczególnych powiatów,
- b) opracowała dla G. U. S. miesięczne wykazy cen hurtowych na terenie m. Lublina,

- c) Komisja Cennikowa Izby dokonała miesięcznych notowań cen drzewa,
- d) wydała opinię w sprawie działalności firm ekspedycyjnych jej terenu, załatwiających formalności celne,
- e) wydała opinię w sprawie sytuacji w handlu żelazem,
- f) wydała opinię w sprawie ograniczeń dewizowych, stosowanych w Niemczech,
- g) wyznaczyła próbobiórcę dla eksportu słoju z jej terenu,
- h) opracowała opinię w sprawie przewozu artykułów łatwo psujących się w wagonach-lodowniach,
- i) opracowała opinię w sprawie automatyzacji czynnego obrotu uszlachetniającego,
- j) wydała opinię w sprawie metod notowania cen G. U. S.,
- k) opracowała dane, obrazujące fluktuację cen żelaza na jej terenie,
- l) uzupełniła i zaktualizowała kartotekę cen na poszczególne artykuły.

Pozatem Izba udzieliła informacji w sprawach:

- l) reglamentacji dewizowej i towarowej w różnych państwach,
- m) adresów polskich i zagranicznych eksporterów i importerów,
- n) wysokości cen różnych artykułów dla użytku władz skarbowych, administracyjnych oraz osób i firm prywatnych,
- o) przedstawicielstw i pośrednictwa handlowego.

Nadto Izba:

- p) interwenjowała w sprawie przydzielenia przez władze czechosłowackie kontyngentu przywozowego na kielki słodowe,
- r) wystąpiła przeciwko preferencji powołanej do życia Centrali Obrotu Nasionami Oleistymi w formie wyłączności obrotu nasionami oleistymi w kraju, zwłaszcza w zakresie dostaw dla przemysłu tłuszczowego,

C. SPRAWY CELNE.

Izba udzieliła szeregu informacji z zakresu polskich i zagranicznych taryf celnych.

D. SPRAWY SKARBOWE.

W sprawach skarbowych Izba działała częściowo z inicjatywy własnej, częściowo wspólnie ze wszystkimi izbami przem-handl. Działalność Izby odnosiła się do wszystkich rodzajów podatków i opłat, do kwestyj skarbowych natury ogólnopństwowej, jakoteż do kwestyj terytorjalnych. Ponadto Izba brała udział w Komisji Skarbowej Związku Izb P. H. w niektórych delegacjach do Ministra Skarbu, wyłonionych przez Związek Izb P. H. dalej w konferencjach gospodarczych i podatkowych Izb Skarbowych w Lublinie i Łucku, wreszcie podejmowała się interwencji w sprawach ogólnych.

a) *Sprawy skarbowe.*

1. W zakresie podatków bezpośrednich, pod względem materialnym Izba wydała opinie w sprawie:

- a) ryczałtowego podatku od obrotu,
- b) zwolnienia transakcyj giełdowych od podatku przemysłowego,
- c) sytuacji podatkowej spółek zagranicznych,
- d) norm obrotu,
- e) podatku scalonego od cementu,
- f) projektu umowy międzynarodowej o zapobieżeniu podwójnemu opodatkowaniu,
- g) scalonego podatku przemysłowego (kwestje ogólne),
- h) podatku od nieruchomości przedsiębiorstw,
 - i) dalszego rozwoju scaleń podatku przemysłowego,
 - j) obniżenia podatku przemysłowego dla zakładów gastronomicznych,
- k) wstępnych prac, dotyczących reformy świadectw przemysłowych,
 - l) opodatkowania margaryny,
 - l) umowy z Niemcami o zapobieżeniu podwójnemu opodatkowaniu,
- m) świadectw przemysłowych dla młynów magazynujących obce zboże,
- n) opodatkowania piekarni nierzemieślniczych,
- o) traktowania pośrednika, mającego delcredere, przez ustawę o podatku przemysłowym.

2. W zakresie wykładni i praktycznego stosowania ustaw, dotyczących podatków bezpośrednich Izba wydała opinie w sprawie:

- a) amortyzacji baraków przy przedsiębiorstwach leśnych,
- b) przerobu ze stanowiska art. 7 c. ust. o podatku przemysłowym,
- c) rozróżnienia komisju sprzedażnego i zakupowego ze stanowiska podatkowego,
- d) świadectw przemysłowych dla składów garbarskich na skutek memorjału Rady Garbarskiej,
- e) stawki podatku przemysłowego od młynów i olejarni,
- f) art. 7. a. ust. o podatku przemysłowym (kwestja sprzedaży dla obróbki przemysłowej),
- g) nadto szereg opinij w sprawie „partji” dla poszczególnych towarów.

3. W zakresie podatków pośrednich Izba wydała opinie w sprawie:

- a) nowych podatków pośrednich od kwasu węglowego, cukru skrobiowego i krochmalu,
- b) scalonego podatku od piwa, wina, napojów alkoholowych, octu, drożdży.

4. W sprawie postępowania podatkowego Izba wypowiedziała się odnośnie:

- a) poprawek do projektu Ordynacji Podatkowej,
- b) kosztów egzekucji podatkowej,
- c) rozporządzenia wykonawczego do nowej Ordynacji Podatkowej,
- d) ujawnienia nazwisk dostawców i odbiorców przy hurtowej sprzedaży,
- e) organizacji sekcji Komisji Odwoławczych,
- f) norm zyskowności i obrotu.

Nadto Izba opracowała:

- g) memoriał w sprawie przeprowadzenia dowodu ze świadków i biegłych według nowej ordynacji podatkowej,
- h) memoriał w sprawie współdziałania Izby w dziedzinie podatku dochodowego (sprawa biegłych, amortyzacji, ksiąg i t. p.)

5. W zakresie prowadzenia ksiąg handlowych i uproszczonych ze stanowiska podatkowego Izba wydała opinie w sprawie:

- a) księgowości komisantów,
- b) inwentarzy aptecznych,
- c) ksiąg handlowych pośredników,
- d) wzoru uproszczonych ksiąg handlowych.

Nadto Izba opracowała memoriał w sprawie ksiąg komisantów (na zlecenie Związku Izby P.-H.).

6. W sprawie opłat stemplowych Izba wydawała opinie w całym szeregu kwestyj, dotyczących opłat stemplowych.

7. W sprawach akcyzowych, monopolowych, celnych Izba opracowała opinie w sprawie:

- a) patentów akcyzowych (ulgowych),
- b) projektu prawa celnego,
- c) w sprawie zmiany przepisów o Monopolu Spirytusowym.

Nadto Izba opracowała memoriał w sprawie obniżenia cen artykułów monopolowych.

8. Izba wystosowała cały szereg pism, dotyczących ulg podatkowych, popierała akcję w sprawie ulg dla świadectw przemysłowych na r. 1935 i współdziałała w ogólnej akcji samorządu gospodarczego, dotyczącej umorzenia podatków.

9. Izba opinowała w sprawie funduszu pracy (podatek od reklam, różnych opłat komunalnych w sprawie rozdziału dodatków komunalnych do podatków i t. p.).

b) Interwencje.

Izba przeprowadziła następujące akcje interwencyjne:

- a) w Magistracie m. Lublina w sprawie komunalnego podatku ładunkowego dla m. Lublina,

- b) w Izbie Skarbowej w Lublinie w sprawie wymiaru podatku lokalowego i dochodowego dla ogółu kupiectwa w Ostrowie Siedleckim,
- c) w sprawie ulgowych świadectw dla członków Związków Kupieckich w Lublinie,
- d) na rzecz firm zagranicznych, eksportujących z Polski, w sprawach podatkowych,
- e) spowodu zażaleń na postępowanie niektórych Urzędów Skarbowych, przy popieraniu list płatników pokrzywdzonych wymiarami,
- f) w Izbie Skarbowej w Łucku w sprawie podatku od transakcyj giełdowych z prośbą o ograniczenie egzekucji przy niesłusznych wymiarach,
- g) w Izbie Skarbowej w Lublinie w sprawie badania ksiąg handlowych w Siedlcach.

c) *Ankiety.*

W związku z opiniodawczą działalnością w sprawach podatkowych, bądź też z inicjatywy własnej Izba przeprowadziła ankiety w sprawie:

- a) podatku przemysłowego od przedsiębiorstw budowlanych,
- b) ksiąg handlowych, w kwestji ich wiarygodności prawidłowości i oceny tychże,
- c) norm średniej zyskowności,
- d) traktowania świadczeń na rzecz pracowników w naturze przy obliczaniu stawki dla Funduszu Pracy,
- e) biegłych podatkowych i członków Komisji Odwoławczych.

d) *Konferencje.*

Izba uczestniczyła w konferencjach podatkowych:

- a) w Izbach Skarbowych w Lublinie i Łucku,
- b) w Min. Skarbu w sprawie norm obrotu i dochodu,

Nadto Izba:

- c) odbyła cały szereg konferencyj z własnej inicjatywy (kwestje scalenia podatku przemysłowego, partji, prze-robu i t. p.),
- d) brała udział w konferencjach Międzyizbowej Komisji Skarbowej w Warszawie, Poznaniu, Lwowie i Krakowie.

e) *Działalność informacyjna.*

W roku 1934 w związku ze zmianą ustawodawstwa handlowego i podatkowego powstał cały szereg problemów, który domagał się wyjaśnienia. Wskutek tego Izba opracowała szereg informacji, a nadto udzieliła wiele wyjaśnień w drodze ustnej i telefonicznej, przede wszystkim z zakresu prowadzenia ksiąg handlowych ze stanowiska podatkowego, w kwestjach świadectw przemysłowych, ulg i sta-

wek w zakresie podatku przemysłowego, opłat stemplowych i t. p. Ponadto Izba podawała do wiadomości związków gospodarczych wszystkie ważniejsze okólniki i wyjaśnienia Min. Skarbu, wyroki S. N. i N. T. A., mające znaczenie ogólne, jakoteż zarządzenia Izb Skarbowych, mających znaczenie zasadnicze.

E. SPRAWY PRAWNO-GOSPODAROZE.

1. W zakresie kwestyj prawno-gospodarczych Izba wydała opinie w sprawie:

- a) projektu ustawy o własności mieszkań,
- b) projektu, dotyczącego rozrachunków w handlu zagranicznym,
- c) projektu ustawy o reklamowych dodatkach do towarów,
- d) ustawy upadłościowej,
- e) ustawy o sprzedaży na raty,
- f) kategorii przedsiębiorstw, które miałyby obowiązek prowadzenia ksiąg,
- g) rozporządzenia o rejestrze handlowym,
- h) oddłużenia rolnictwa,
- i) ustawy o emitowaniu obligacyj,
- j) rozporządzenia wykonawczego do ustawy scaleniowej w przedmiocie zakładów pracy ściśle z rolnictwem związanych,
- k) rozporządzenia o zaliczeniu do rzemiosł:
 - 1) fliziarstwa,
 - 2) mechanictwa,
 - 3) elektrotechnictwa,
 - 4) betoniarstwa,
 - 5) wyrobu lodów jadalnych,
- l) ustawy o ustaleniu polskich norm prawnych,
- l) rozporządzenia o przemyśle ludowym, domowym i chałupniczym,
- m) rozporządzenia o umiejętności zawodowej prowadzenia przemysłu wyrobu barwników syntetycznych.

Nadto Izba opracowała:

- n) memoriał w sprawie projektu nowej ustawy karno-skarbowej,
- o) szereg opinii w sprawie rozporządzenia wykonawczego do ustaw o oddłużeniu rolnictwa,
- p) opinię w sprawie charakteru handlowego drobnych spółek jawnych i komandytowych.

2. Następnie Izba wydała cały szereg opinii w sprawie zwyczajów handlowych, tak co do procedury ustalania, jak i co do ich treści. W sprawie tej Izba opracowała specjalny memoriał jako referentka Związku Izb Przemysłowo-Handlowych.

Ponadto Izba wydawała opinie w różnych sprawach, dotyczących Sądów Rozjemczych Izb P. H. i Giełd Towarowych, jakoteż w sprawie utworzenia Urzędu Rozjemczego przy Izbach P. H. dla spraw zwalczania nieuczciwej konkurencji.

W związku z wydaniem nowego prawa handlowego Izba rozpatrywała sprawy wykładni art. 4 nowego kodeksu handlowego, jakoteż udzielała informacji co do prowadzenia ksiąg handlowych ze stanowiska prawa handlowego, tudzież w sprawie przedstawiania inwentarzy Sądowi Rejestrowemu.

Wreszcie Izba udzielała wyjaśnień z zakresu międzynarodowego prawa handlowego, rozpowszechniła w specjalnym okólniku zasady nowego prawa wekslowego austriackiego i udzielała wyjaśnień na zapytania w kwestjach, powstałych w związku z nową kodyfikacją prawa handlowego i ustawodawstwa o rejestrze.

3. Pozatem Izba współdziałała z Sądami przy wyznaczaniu przymusowych zarządców, dozorców i t. p., popierała akcję w sprawie obniżki opłat przy wykresłaniu z rejestru handlowego w związku z nowymi przepisami o rejestrach handlowych, urządziła pierwszy egzamin dla zaprzysiężonych buchalterów, wystosowała memorjał do Ministerstwa Sprawiedliwości w kwestji współdziałania Izby P. H. przy postępowaniu sądowem na zasadzie art. 98 Ustawy o podatku przemysłowym (przestępstwa dotyczące świadectw przemysłowych), popierała sprawę rozwoju sądów polubownych przy Izbach P.-H.

F. SPRAWY MANDATOWE.

Izba zgłosiła:

- a) kandydatów na biegłych księgowych i branżowych do poszczególnych spraw rozpatrywanych przez sądy powszechne,
- b) delegata z ramienia Izby do Wojewódzkiego Komitetu budowy osiedli robotniczych w Lublinie,
- c) 2 członków Wojewódzkiej Komisji Szacunkowej dla oceny terenów w Lublinie,
- d) kandydatów w sprawie dochodu z piekarń,
- e) na żądanie Sądu Okręgowego w Równem, kuratora upadłości,
- f) biegłych księgowych dla elektrowni,
- g) kandydatów na zastępców prawnych dla Czechosłowacji,
- h) na żądanie Sądu Okr. w Lublinie kandydatów w celu ustalenia zwyczajów handlowych,
- i) biegłych dla oszacowania robót elektromonterskich w Domu Żołnierza w Lublinie,
- j) biegłych branży bławatnej,
- k) kandydatów do podatkowych Komisji Szacunkowych,
 - l) kandydatów na rzeczoznawców w sprawach podatkowych,
 - ł) kandydatów do Wojewódzkiej Komisji Turystycznej w Łucku,
- m) kandydatów na biegłych do różnych spraw spornych na żądanie Sądów.

G. SPRAWY Z DZIEDZINY SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO.

W związku z reorganizacją szkolnictwa zawodowego Izba zajmowała się zbieraniem materiałów, które pozwoliłyby gruntownie na-

świecić stan szkolnictwa zawodowego na terenie Izby (ilość szkół, ich rodzaj, stopień, organizacja, wyposażenie, program, łączność z życiem gospodarczym i t. d.). Poza bezpośrednim zaznajomieniem się z całym szeregiem szkół, ułożono specjalną ankietę, która została rozzesłana do wszystkich szkół zawodowych na terenie Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego.

Dane otrzymane temi drogami i uzupełnione materiałami w formie opinii zainteresowanych sfer gospodarczych o szkolnictwie zawodowym (np. o brakach w przygotowaniu absolwentów szkół zawodowych do pracy, kursach zawodowych i t. d.) pozwoliły zająć stanowisko w wielu zagadnieniach, związanych z reorganizacją szkolnictwa (opinia w sprawie Centralnego Instytutu Przysposobienia Gospodarczego, opinie w sprawie wytycznych dla nowych programów szkolnych, współpraca w reorganizacji jednej ze szkół handlowych i t. d.).

Poza współpracą z władzami oświatowymi w dziedzinie aktualnych zagadnień szkolnictwa zawodowego, Izba dążyła do ułatwienia bardziej zdolnym jednostkom nauki szkolnej, rozdzielając na wzór lat poprzednich, szereg zapomóg zwrotnych wśród uczniów szkół zawodowych z terenu Izby.

H. PRACE SPECJALNE.

Referat prasowy i sprawozdawczy.

1. W dziale sprawozdawczym opracowano roczne sprawozdanie o sytuacji gospodarczej terenu Izby i z działalności Izby w r. 1933, nadto zaś syntetyczne sprawozdanie z pięcioletniej działalności Izby (w okresie 1929 — 1934) z okazji uroczystości pięciolecia istnienia Izby. W odpowiednich okresach czasu opracowywane były sprawozdania kwartalne o sytuacji gospodarczej, jakoteż sporadyczne sprawozdania z działalności Izby przedstawiane plenarnym zebraniom.

2. W dziale prasowym Izba prowadziła ożywioną działalność informacyjną w dziedzinie różnorodnych zagadnień gospodarczych, tak ogólnych, jak i terenowych, w drodze komunikatów, kierowanych do prasy całego okręgu. Prócz tego Izba opracowała szereg specjalnych artykułów do prasy, poruszających żywotne i aktualne problemy, jak np. rola samorządu gospodarczego w okręgu Izby, stosunki handlowe polsko-brytyjskie i t. p.

3. W zakresie, obejmującym zagadnienia targów i wystaw, Izba stale informowała sfery gospodarcze za pomocą komunikatów i okólników o urządzanych wystawach, pokazach lub targach, krajowych i zagranicznych. Odnośnie targów krajowych Izba prowadziła akcję propagandową na rzecz udziału w tych targach.

Nadto Izba wypowiedziała się w sprawie:

- a) celowości gospodarczej Wystawy Ruchomej,
- b) celowości uruchomienia Pociągu - Wystawy pod egidą Centr. Tow. Popierania Wytwórczości Krajowej,
- c) stosunku sfer gospodarczych do Targów Wschodnich, na podstawie przeprowadzonej ankiety,
- d) specjalizacji Targów Wschodnich i Poznańskich,

Prócz tego Izba zajęła się:

e) zebraniem materiałów do katalogu targów i wystaw, opracowanego przez Niemiecko-Polską Izbę Handlową we Wrocławiu,

f) uświadomieniem kierownictwa targów w swoim okręgu w sprawie powierzania przedstawicielstw i zastępstw targów firmom zagranicznym.

4. W dziedzinie turystyki Izba rozpoczęła akcję w kierunku zorganizowania związków turystyki biernej, obejmujących najbardziej pod względem turystycznym atrakcyjne miejscowości, jak np. Kazimierz Dolny, Puławy. W dziale turystyki czynnej Izba popierała wszelkiego rodzaju ruch wycieczkowy w drodze komunikatów i ogłoszeń. Prócz tego Izba przeprowadziła małą ankietę w sprawie frekwencji w ważniejszych uzdrowiskach i miejscowościach turystycznych swego terenu. W dziale opiniodawczym Izba wypowiedziała się w sprawie nomenklatury miejscowości turystycznych przy akcji propagandowej zagranicą.

5. W dziale prac specjalnych Izba:

a) zajmowała się szeroką propagandą w sprawie rozpowszechnienia bonów Funduszu Inwestycyjnego,

b) przeprowadziła akcję propagandową w kierunku zapisywania się na członków L. O. P. P.

c) przeprowadziła wśród sfer gospodarczych swego terenu akcję propagandową na rzecz pomocy ofiarom powodzi.

6. Poza tem Izba ustaliła warunki i ogłosiła konkurs na najracjonalniej prowadzone sklepy drobnej sprzedaży artykułów spożywczych w Lublinie, Łucku i Równem, przeznaczając na ten cel nagrody pieniężne w ogólnej sumie zł. 4.500.

Kartoteka.

Kataster firmowy i branżowy uzupełniany był w ciągu roku na podstawie wykazów lub deklaracji wykupionych świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych w Kasach Urzędów Skarbowych na terenie Izb Skarbowych w Lublinie i Łucku, odpisów zgłoszeń, koncesyj i licencji, wydawanych przez Starostwa woj. lubelskiego i wołyńskiego.

Uzupełniono również kartotekę eksportową i importową w/g kwestjonariuszy i informacji, otrzymanych od poszczególnych firm oraz wciągnięto do ewidencji szereg firm zagranicznych, importujących z Polski.

Pozatem sporządzono 207 wykazów informacyjnych dla firm krajowych i zagranicznych, dla wydawnictwa „Rocznik Polskiego Przemysłu i Handlu“, dla potrzeb innych referatów biura Izby, szereg imiennych wykazów w/g branż, województw i kategorii oraz sporządzono dla Głównej Komisji Wyborczej do Izby Przemysłowo Handlowej w Lublinie listy wyborców okręgu Izby.

Referat statystyczny.

a) opracowano szereg tablic do sprawozdania rocznego Izby,

b) udzielono szeregu informacji firmom i instytucjom,

- c) opracowano statystykę transportów nadanych zagranicę ze stacji P. K. P., leżących w okręgu Izby,
- d) rozesłano ankietę w sprawie świadczeń socjalnych do wszystkich większych przedsiębiorstw okręgu Izby,
- e) sporządzono statystykę świadectw wykupionych przez rzemieślników w/g kategorii i klas miejscowości, rodzajów rzemiosła i powiatów z obliczeniem przypadających z tego tytułu wpływów,
- f) opracowano statystykę przemysłu w/g branż, województw, kategorii świadectw przemysłowych oraz szczegółowy wykaz ważniejszych przedsiębiorstw przemysłowych w okręgu Izby.

Biuro Kolejowe.

Biuro Kolejowe Izby:

- a) dokonało sprawdzenia 3152 listów przewozowych,
- b) załatwiło 47 reklamacyj listów przewozowych na ogólną sumę 6876 zł. 61 gr.,
- c) wystąpiło do Ministerstwa Komunikacji w sprawie włączenia st. Łuck do wykazu stacyj, przy których znajdują się olejarnie w celu uzyskania ulgi przewozowej na nasiona oleiste do Łucka,
- d) wystąpiło do Ministerstwa Komunikacji w sprawie zmiany § 82 p. d. Cz. I. B Taryfy Towarowej, dotyczącej przewozu zboża zsysem,
- e) odbyło szereg konferencji w sprawach taryfowo-przewozowych, m. in. w sprawie:
 - 1) przewozu towarów w kontenerach,
 - 2) przewozu trzody chlewnej do punktowni granicznych,
- f) udzieliło szeregu informacji w sprawach taryfowo-przewozowych piśmiennie, ustnie i telefonicznie.

I. PRACE POSZCZEGÓLNYCH ORGANÓW IZBY.

Poszczególne komisje odbyły w roku sprawozdawczym:

Komisja Polityki Przemysłowo-Handlowej 3 posiedz.

"	Podatkowa	.	.	.	.	2	"
"	Eksportowa	.	.	.	.	2	"
"	Szkolnictwa Zawodowego	.	.	.	.	1	"
"	Drobnego Handlu	.	.	.	.	1	"
"	Cennikowa Drzewna	.	.	.	.	12	"

J. KONFERENCJE GOSPODAROZE W TERENIE.

Dyrekcja Izby wyjeżdżała kilkakrotnie do poszczególnych prowincjonalnych ośrodków gospodarczych na terenie Lubelszczyzny i Wołynia dla bliższego zorientowania się w stosunkach swego rejonu. W czasie sesyj wyjazdowych omawiane były i częściowo załatwiane na miejscu w porozumieniu z lokalnymi władzami administracyjnymi i skarbowymi żywotne sprawy poszczególnych ośrodków.

K. RUCH KORESPONDENCJI.

W okresie sprawozdawczym otrzymano 14041 pism, wystosowano 8055 pism oraz 6637 druków.

Sprawozdanie **z działalności Pracowni Psychotechnicznej** **przy Izbie Przemysłowo-Handlowej** **w Lublinie.**

Podobnie jak w roku ubiegłym, Pracownia Psychotechniczna zajmowała się w zakresie poradnictwa zawodowego młodzieżą szkół powszechnych i średnich, w zakresie selekcji—kandydatami do szkół zawodowych i pedagogum.

I. Poradnictwo zawodowe.

SZKOLY POWSZECHNE.

Przedewszystkiem poddano badaniom indywidualnym tę młodzież, która była zbadana zbiorowo w końcu 1933 r. Naskutek niewypełnienia przez kilka (4-ry) szkół kwestionariuszy pedagogicznych, pewna część młodzieży poddana badaniom zbiorowym nie mogła otrzymać porady zawodowej. Pewną ilość orzeczeń opracowano na podstawie badań zbiorowych. Badania indywidualne zostały znacznie skrócone, dzięki czemu zaoszczędzono dużo czasu. Badań indywidualnych i udzielania porad zawodowych dokonano w maju i czerwcu 1934 r. Ogółem poddano badaniom indywidualnym z wydaniem orzeczeń zawodowych 455 jednostek.

Badania zbiorowe, przeprowadzone w październiku tegoż roku zostały również skrócone. Zamiast 2-ch dni poświęcanych w r. ub. na badanie poszczególnej szkoły, przeznaczono obecnie tylko jeden dzień. Dokonano tego głównie spowodu usunięcia pogadanki o zawodach oraz kilku prób do badania uzdolnień ogólnych. Zamiast pogadek o zawodach, wygłaszanych na początku badań zbiorowych, Pracownia postanowiła rozrzucić wśród młodzieży broszury o zawodach a następnie sprowadzić specjalny film, ilustrujący kilkanaście zawodów, poprzedzony krótką pogadanką o tem, co należy brać pod uwagę przy wyborze zawodu. Zamierzenia te da się skutecznie jedynie dla dziewcząt, brak bowiem odpowiednich broszur, jak i filmu, dla chłopców. Brak ten myśli Pracownia zastąpić zwykłą pogadanką zawodową. Równocześnie z rozpoczęciem badań zbiorowych rozesłano do szkół kwestionariusz pedagogiczny dla wypełnienia przez nauczycieli.

W roku sprawozdawczym Pracownia przeprowadziła badania wśród młodzieży kl. VII-ych;

- a) co do której szkoły przypuszcza, że zachodzi rozbieżność między obranym przez nią zawodem a uzdolnieniami i
- b) która zamierza uczęszczać do szkoły średniej ogólnokształcącej.

Dzięki temu ilość młodzieży klas siódmych, zgłoszona do badań zbiorowych, znacznie zmniejszyła się i można było przeprowadzić badania również w klasach szóstych — wśród młodzieży, która zamierzała wystąpić ze szkoły po ukończeniu tej klasy.

W ten sposób Pracownia objęła wszystkich uczniów, którym porada zawodowa była potrzebna.

Badania zbiorowe przeprowadzono w 24-ch szkołach powszechnych — zbadano 746 jednostek.

SZKOŁY ŚREDNIE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE.

Z inicjatywy Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego Pracownia Psychotechniczna przeprowadziła badania psychotechniczne na terenie 8-myh klas wszystkich 13-tu gimnazjów lubelskich w celu zorientowania młodzieży w zagadnieniach wyboru zawodu i udzielenia porady zawodowej.

Rozpoczęto pracę od zorganizowania przez Kuratorium w grudniu 1933 roku i styczniu 1934 r. pogadek zawodowych. Pracownia Psychotechniczna brała czynny udział w opracowaniu planu pogadek, w opracowaniu schematu poszczególnych pogadek oraz w wyborze prelegentów. Pogadanki te miały na celu zapoznanie młodzieży z istotą poszczególnego zawodu, z uzdolnieniami, jakich taki zawód wymaga, z wykształceniem zawodowym i stosunkami gospodarczo-społecznymi zawodu. Każda pogadanka obejmowała jedną grupę zawodową. Pogadek odbyło się 6, obejmowały one następujące grupy zawodowe: nauczycielską, lekarską, prawniczo-ekonomiczną, handlową, techniczną, rolniczo-leśno-ogrodowniczą.

Dopełnieniem tych pogadek były broszury o zawodach, rozsyłane w odpowiedniej ilości młodzieży, jeszcze przed pogadankami.

Dostarczyły one młodzieży wiadomości o zawodach, których uzupełnieniem były pogadanki. Równocześnie, mając już pewny materiał, młodzież mogła w dyskusji po pogadance wyjaśnić nasuwające się jej wątpliwości.

W celu udostępnienia młodzieży dodatkowych informacji o przebiegu i warunkach studjów, Kuratorium przesłało Pracowni Psychotechnicznej prospekty wszystkich szkół wyższych i średnich zawodowych, istniejących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych szkół zagranicznych.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego zaleciło badania psychotechniczne wszystkim szkołom.

II. Organizacja badań.

Na badania zbiorowe wyznaczono trzy dni szkolne oraz jedno popołudnie. Szkoły posiadające duże sale gimnastyczne zaofiarowały je na badania, tak, że każdy badany siedział przy oddzielnym stoliku w dość dużej odległości od innych. Poza tem Kuratorium zwolniło na dwa dni badań testami czworo nauczycieli (dwóch z Pedagogjum, jedną z Seminarjum i jedną z Gimnazjum) w celu umożliwienia Pracowni Psychotechnicznej równoczesnego przeprowadzenia badań we wszystkich szkołach.

Wszystkich badanych podzielono na sześć grup, przeciętnie po 50—60 osób w każdej, przyczem w czterech grupach złączono po dwie liczne klasy, a w dwóch po trzy mniej liczne klasy.

Badania zbiorowe rozpoczęto od badań kwestionariuszami. Każdą grupę badano jednego dnia w godzinach szkolnych i następnego w godzinach popołudniowych. Badanie testami odbyło się 1 i 2 marca.

Ogółem do badań zbiorowych przystąpiło 333 osób (150 chłopców i 183 dziewcząt).

Serja Pracowni Psychotechnicznej do badań zbiorowych składała się z 20-tu prób, badających sprawność intelektualną, oraz obszernego kwestionariusza, zawierającego 10 części, dotyczących otoczenia badanego, zainteresowań, uspołecznienia, stosunku do pracy i t. d. Poza tem badani pisali zyciorys. Uzupełnieniem tego materiału był kwestionariusz pedagogiczny, wypełniany przez wychowawców klas 8-myh przy współpracy całego grona nauczycielskiego. Kwestionariusz ten, omówiony szczegółowo na konferencji z nauczycielstwem, obejmował, poza danymi dotyczącymi postępów w nauce szkolnej, charakterystykę umysłowości ucznia, właściwości charakteru i t. d.

Na podstawie materiałów z badań zbiorowych przystąpiono do badań indywidualnych.

Badanie indywidualne polegało głównie na udzieleniu porady zawodowej, dlatego też punkt ciężkości był przerzucony na rozmowę, choć nieraz uzupełniano badanie zbiorowe testami ściśle zawodowymi. Badanie to korygowało i uzupełniało obraz wytworzony na podstawie badania zbiorowego oraz pozwalało na urobienie poglądu młodzieży na zagadnienie wyboru zawodu. Pisemne orzeczenie było wydawane tylko na specjalne żądania badanego, po zgłoszeniu celu, w jakim jest mu ono potrzebne. Po ukończeniu rozmowy badany przeglądał wskazane mu prospekty oraz wypełniał anonimowo ankietę, w której wyrażał swój stosunek do badań. Badanie indywidualne łącznie z przejrzaniem prospektów trwało $1\frac{1}{2}$ do 2 godzin.

Badanie indywidualne zorganizowano w ten sposób, że szkoły wysyłały do Pracowni Psychotechnicznej uczniów, zgodnie z uprzednio wysłaną listą, co $1\frac{1}{2}$ — 2 godziny. Dziennie badano 8 osób (1 osoba badała 4-ch uczniów).

Do badań indywidualnych zgłosiło się 280 osób (127 chłopców i 153 dziewcząt).

Serja Pracowni Psychotechnicznej była bardzo rozbudowana, gdyż chodziło o zdobycie danych psychologicznych, które dałyby możliwie pełny „wizerunek” psychiczny badanego.

Wychodono bowiem z założenia, że dla porady zawodowej nie można oprzeć się jedynie na diagnozie, konstatającej istniejący stan rzeczy, ale musi się uwzględnić możliwości dalszego rozwoju danego osobnika, t. zn. musi się uwzględnić wypadkową jakich czynników jest obecnie otrzymany obraz psychiki tego osobnika i na tej podstawie stawiać prognozę o dalszym jego rozwoju.

Nie wystarczało więc zbadanie ogólnej sprawności intelektualnej i specjalnych uzdolnień, lecz chodziło o poznanie charakteru umysłowości, sfery afektywnej, woli i t. d., jednym słowem szło o poznanie tego, co dany osobnik chce i może zrealizować.

Dążeniem Pracowni Psychotechnicznej było więc ułożenie serji, składającej się z prób, które pozwalałyby na możliwie pogłębioną analizę psychologiczną wyników i któreby, łącznie z badaniem indywidualnem, dawały pełny obraz osobowości badanego.

Próby zawodowe były tak dobrane, aby rzucały światło na sposób operowania materiałem skonkretyzowanym, zaczerpniętym z różnych dziedzin. Niewiele ich jednak włączono do badań zbiorowych, gdyż obawiano się wywołania negatywnego nastawienia wśród młodzieży, ze względu na zbyt wielką ilość prób obcych im i przez to źle rozwiązanych przez poszczególne jednostki. Przemawiały za tem też czynniki ekonomii i przesłanki natury teoretycznej.

Materiał charakterologiczny z badań zbiorowych był czerpany z kwestionariuszy, wypełnionych przez badanych, ich życiorysów, z interpretacji psychologicznej wszystkich innych testów. Wszystkie wypowiedzi były brane w łączności i wzajemnie ustosunkowywane, żaden wniosek nie był oparty na wyniku jednego testu. Każda próba poza opracowaniem statystycznym była oceniana jakościowo z punktu widzenia całej osobowości badanego i służyła do wykazania lub wyświeślenia mechanizmów psychologicznych. Rozmowa przy badaniu indywidualnym oraz częściowo kwestionariusz pedagogiczny stanowiły uzupełnienie danych charakterologicznych.

Wypowiedzi młodzieży, zawarte w ankiecie, wyrażają jej pozytywny stosunek do badań i porady zawodowej, pomimo rozbieżności, istniejącej między jej zamiarami, a zdaniem Pracowni Psychotechnicznej.

Zgodność porady udzielonej z zamiarami młodzieży wykazuje poniżej zamieszczona tabela:

Określenie	Chłopcy		Dziewczęta		Ogółem	
Liczba zbadanych całkowicie	127		153		280	
Całkowita zgodność między zawodem obranym a doradczonym	47	37%	28	18,3%	76	27,1%
Częściowa zgodność	46	36,1%	49	32%	97	34,7%
Całkowita rozbieżność	24	18,8%	43	28,1%	64	22,8%
Niezdecydowani	5	3,9%	23	15%	28	10%
Zawód nedoradzony (stan zdrowotny badanego, zgłoszenia zawod. artyst. i t. d.).	5	3,9%	10	6,5%	15	5,3%

U w a g a ! Częściowa zgodność oznacza: 1) przesunięcie w grupie zawodowej, 2) doradzenie jednego zawodu spośród paru zgłoszonych (eliminacja), 3) doradzenie, oprócz zgłoszonych, jeszcze paru innych (rozszerzenie), 4) brak wyraźnych przeciwwskazań względem paru zgłoszonych zawodów.

Jeden zawód zgłosiło tylko:

Chłopców		Dziewcząt		Razem	
65	51,1%	71	46,4%	136	48,5%

Reszta zgłosiła po parę zawodów lub była niezdecydowana. (Uderza duży procent niezdecydowanych wśród dziewcząt).

Rozbieżność między Pracownią Psychotechniczną a zamiarami młodzieży dotyczy nie tylko zawodów, ale i przebiegu dalszego kształcenia, jak wynika z niżej zamieszczonej tabelki:

Doradzono:	Chłopcy		Dziewczęta	
Szkół akademickich	68	53,5%	69	45%
„ nieakademickich	37	29,1%	66	43%
Praktyka bez szkoły	17	13,5%	9	6%
Porada nieudzielona	5	3,9%	9	6%
R a z e m	127	100%	153	100%

W związku z badaniami wyłoniło się bardzo dużo zagadnień, które też dzięki zebranym materiałom zostały całkowicie lub częściowo wyświetlone. Szczegółowo będą one omówione w obszernym sprawozdaniu Pracowni Psychotechnicznej, które zostanie ogłoszone drukiem w 1-em półroczu r. 1935.

Za badanie każdego ucznia Pracownia Psychotechniczna pobierała 5 zł.

Poza badaniami maturzystów przeprowadzono w jednym z gimnazjów żeńskich (państwowe gimn. „Unji Lubelskiej”) badanie uczennic kl. 1-ej nowego typu, dla wewnętrznego użytku szkoły. Główny nacisk położono na badanie sfery umysłowej, w mniejszej mierze na badanie charakteru.

Ogółem zbadano 90 uczennic.

III. Selekcja zawodowa.

SZKOŁY ZAWODOWE.

Badania selekcyjne przeprowadzono tylko do jednej szkoły zawodowej, która wprowadziła badania jako jeden ze sprawdzianów przydatności do szkoły, stosowany w tej szkole corocznie. Selekcję przeprowadzano dla dwóch działów tej szkoły: handlowego i przemysłowego. Obok uzdolnień ogólnych badano uzdolnienia specjalne jak ruchowe, zdobnicze, handlowe (np. zachowanie się w trudnych sytuacjach handlowych). Badania trwały 1 dzień. Na konferencji, kwalifikującej przydatność do szkoły i odpowiedniego działu, brano pod uwagę wyniki badań (inteligencja, pamięć, uwaga, sprawność ru-

chowa i t. d.), wyniki egzaminów z przedmiotów (wiadomości) oraz wyniki badań lekarskich. Kryteria selekcji były więc dostatecznie szerokie. Ogółem zbadano 129 kandydatek (przyjęto do szkoły około 80).

PEDAGOGJUM.

Wzorem lat ubiegłych przeprowadzono w sierpniu roku sprawozdawczego selekcję kandydatów na nauczycieli. Selekcja opierała się na tych samych zasadach i metodach co w roku ubiegłym. Kwestionariusz do wypełniania przez badanych został tylko zmodyfikowany i jeszcze bardziej rozszerzony oraz usunięto kilka prób, posiadających pewne braki. Badania przeprowadzano przez 2 dni, przytem pierwszy dzień poświęcony był tylko na kwestionariusz. Badania psychologiczne decydowały o przydatności kandydata do Pedagogjum z punktu widzenia jego uzdolnień ogólnych, specjalnych i charakteru. Obok badań psychologicznych kandydaci byli poddani badaniom uzdolnień muzycznych i rysunkowych oraz badaniom lekarskim.

Ogółem zbadano 65 kandydatów (przyjęto 40).

IV. Zestawienie ilości zbadanych w r. 1934.

BADANIA ZBIOROWE.

Szkoły powszechne, klasy 6 — 7 .	746
Szkoły średnie ogólnokształcące	
a) klasy VIII-e	333
b) klasy I-e	90
Szkoły zawodowe	129
Pedagogjum	65
Ogółem zbadano	1363

BADANIA INDYWIDUALNE.

Szkoły powszechne klasy VII-me .	455
Szkoły średnie, klasy VIII-me . .	280
	735

Ogółem zbadano indywidualnie i zbiorowo 1818.

V. Zamierzenia Pracowni Psychotechnicznej na r. 1935.

PORADNICTWO ZAWODOWE.

1. Przeprowadzenie badań indywidualnych w lubelskich szkołach powszechnych z młodzieżą, która była badana zbiorowo w roku sprawozdawczym. Badania zbiorowe młodzieży.

2. Przeprowadzenie badań zbiorowych i indywidualnych, udzielenie porad zawodowych młodzieży kończącej szkoły średnie ogólnokształcące.

SELEKCOJA ZAWODOWA.

1. Selekcja kandydatów do lubelskich szkół zawodowych.
2. Selekcja kandydatów do Pedagogjum Nauczycielskiego.

Wydanie drukiem sprawozdania z przeprowadzonej w roku sprawozdawczym akcji poradnictwa zawodowego na terenie szkół średnich ogólnokształcących.

Protokół XVI Plenarnego Zebrania Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

z dnia 26 kwietnia 1934 r.,

wyznaczonego na podstawie zaproszeń z dnia 14 kwietnia 1934 r.

(Sala Konferencyjna Izby, godzina 10 minut 30).

Obecni: zaproszeni: Wojewoda Lubelski Dr. J. Roźniecki, Dyrektor Izby Skarbowej w Lublinie J. Grabski i Naczelnik Wydziału Przemysłowego Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego Inż. J. Bolcewicz.

członkowie Prezydjum: Prezes Izby Michał Michniewski oraz Vice-Prezesi: Symcha Bromberg, Łazarz Dal, Jan Michałowicz i Franciszek Papiewski.

radcowie: Jakób Awerbuch, Maurycy Cichocki, Antoni Czapski, Hersz Dal, Stanisław Danielewicz, Adolf Dauman, Jan Dębowski, Stanisław Drozd, Szulim Elbert, Marek Endwajs, Emil Gincburg, Ludwik Hafner, Mendel Horowicz, Chaim Kandelis, Abram Kantor, Edward Krausse, Teofil Kujawski, Izaak Lederman, Sławomir Liibek, Hipolit Lucht, Jan Nadarkiewicz, Stefan Poncet, Franciszek Raczkowski, Lejba Rozenberg, Salomon Silberszlag, Izaak Słobodkin, Ela Topel, Józef Zubrzycki i Tomasz Żurek.

korespondenci: Froim Celnik, Michał Chein, Marcin Chmielnikowski i Kazimierz Szymoński.

Nieobecni: radcowie — usprawiedliwieni: Mosze Burko, Lejzor Lidzki, Kazimierz Maj, Wacław Moritz, Henryk Silberstein, Mieczysław Zawadzki i Herman Zysserman.

radcowie — nieusprawiedliwieni: Leon Bernstein, Zygmunt Bońkowski, Mieczysław Broniewski, Stanisław Henneberg, Jakób Kerszman, Witold Krzyżanowski, Wiktor Kuttan, Antoni Litwiński, Feliks Łuszczewski, Józef Pierożyński, Antoni Rostworowski, Henryk Sachs, Icko-Mojsze Sznycer, Zygmunt Zakrzewski i Hersz-Jojna Zylber.

Obecne Biuro Izby: Dyrektor Izby Teodor Miller i Zastępca Dyrektora Tadeusz Kryński.

Przewodniczący Zebraniu Prezes Izby Michał Michniewski.

Protokół prowadzi Sekretarz Izby Czesław Bielski.

Stenografują: M. Gronkiewiczówna i J. Tymowska.

Porządek obrad:

- 1) Zatwierdzenie protokołu z XV Plenarnego Zebrania.
- 2) Sprawozdanie Prezydium z działalności za okres od 15.X 1933 r. do 14.IV 1934 r.
- 3) Sprawozdanie z działalności Izby za 5-lecie (1929—1934).
- 4) Sprawozdanie rachunkowe za 1933 r.
- 5) Protokół Komisji Rewizyjnej.
- 6) Wybory pięciu członków Komisji Rewizyjnej na 1934 r.
- 7) Wybór członków-korespondentów Izby.

O godzinie 11-ej Przewodniczący Zebrania Prezes Izby Michał Michniewski wita, jako gości, Wojewodę Lubelskiego D-ra J. Różnieckiego, Dyrektora Izby Skarbowej w Lublinie J. Grabskiego, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego Inż. J. Bolcewicza, przybyłych radców i korespondentów Izby oraz przedstawicieli prasy, poczem wzywa obecnych do uczczenia przez powstanie pamięci zmarłych: radcy Izby b. p. Pinkusa Grynfelda i pracownika Izby, referenta prasowego ś. p. Wacława Wiercieńskiego.

Następnie Prezes Izby wygłasza poniższe exposé na temat obecnej sytuacji gospodarczej:

Wysoka Izbo!

Po raz 16-ty zebraliśmy się wspólnie, aby między innymi uprzytomnić sobie warunki gospodarcze, w jakich żyjemy, zdać sprawę z sytuacji, której współtwórcami jesteśmy, skonfrontować ogół naszych wysiłków z rezultatami. Na wszystkich nieomal poprzednich zebraniach musieliśmy dawać wyraz przekonaniu, iż moment zwrotny w tendencji depresyjnej jeszcze nie nastąpił, że nie osiągnęliśmy jeszcze dna dekonunktury, że stoją jeszcze przed nami dni, które będą musiały dać świadectwo naszej tężyźnie i wytrzymałości na polu naszej pracy. Głos ten nie był odosobniony i stanowił poniekąd rezonans ogólnego tonu, który złem echem rozbrzmiewał w kraju i zagranicą.

Wysoka Izbo! Jestem szczęśliwy, że w dniu dzisiejszym, który i z innych względów jest dla nas radosny, że w dniu tym mam okazję być wyrazicielem wzrastającego przekonania, iż depresyjny kierunek konunkturalny naszego życia gospodarczego zaczyna się chwiać, iż pojawiają się na horyzoncie gospodarczym symptomy, zwiastujące zbliżanie się poprawy i ożywienia. Jestem oczywiście daleki od twierdzenia, że poszczególne elementy życia gospodarczego zostały tak dalece wzmocnione, tak przybrały na sile i aktywności, iż proces kryzysowy możemy uważać za skończony. Siła inercyjna kryzysu jest mimo wszystko potężna, tem niemniej jednak wyłamywanie się niektórych przejawów procesu gospodarczego spod nacisku depresji, tu

i ówddie pojawiające się skuteczne próby przestawienia frontu gospodarczego, pozwalają mieć nadzieję, iż walna rozgrywka sił jest już poza nami, że minął okres najczarniejszy, że pomału przechodzimy z defenzywy w ofenzywę.

Jeżeli, proszę Panów, przypatrzymy się bliżej cyfrom naszego obrotu zagranicznego w ciągu ostatnich siedmiu lat, już na tym odcinku, niezwykle ważnym z punktu widzenia obrony dodatniego salda handlowego i stałości waluty, skonstatujemy pierwsze niewątpliwie charakterystyczne objawy, które można i trzeba uważać za prognostyk wysoce korzystny. Porównyując suche rezultaty liczbowe, ilustrujące obrót zagraniczny Polski w I kwartale w latach od 1928 do 1934, musimy stwierdzić, iż w ciągu całego tego okresu zarówno suma przywozu, jak i wywozu konsekwentnie z roku na rok malała.

Oto kilka zaokrąglonych cyfr, najbardziej w tym względzie wymownych:

Wartość przywozu w I kwartale	1928 r.	913 milj. zł.
	1929 r.	792 " "
	1930 r.	593 " "
	1931 r.	395 " "
	1932 r.	210 " "
	1933 r.	179 " "
Wartość wywozu wynosiła w tym samym okresie w	1928 r.	624 milj. zł.
	1929 r.	544 " "
	1930 r.	657 " "
	1931 r.	451 " "
	1932 r.	287 " "
	1933 r.	213 " "

Jak Panowie widzą z tych cyfr, tendencja spadkowa w obu kierunkach obrotowych działała nieustępliwie, nie licząc sporadycznego wzrostu wywozu w 1930 r., wywołanego przyczynami specjalnemi. Dopiero I kwartał r. b. stwarza wyłom w tej spadkowej linii, gdyż tak po stronie przywozu, jak i wywozu zanotowano wzrost, wynoszący dla importu 15 milionów zł. w stosunku do tegoż kwartału z roku 1933, a dla eksportu 24 milj. zł.

Nie będzie zbytnią śmiałością z mojej strony przypuszczać, że poprawa ta nie stanowi wysoku konjunkturalnego, lecz jest wynikiem z jednej strony przeobrażeń konjunkturalnych, dokonywujących się w skali międzynarodowej, z drugiej zaś — ostrożnej i rozważanej polityce naszego rządu, który w stosunkach zagranicznych potrafił w sposób wysoce umiejętny kierować niezwykle trudną polityką reglamentacyjną.

W niemniejszym stopniu zasługują na uwagę wyniki analizy obrotu towarowego w omawianym okresie. Na wzrost importu złożyły się przede wszystkim rozszerzone pozycje przywozu surowców, jak rudy żelaznej, skór surowych, wełny, bawełny, szmat, kauczuku, cyny, miedzi oraz maszyn, służących do usprawnienia produkcji przemysłowej, jak silników, obrabiarek i maszyn włókienniczych. W dziale eksportu wzrost dotyczył żyta, maki żytniej, chmielu, trzody chlewnej, nasion buraków cukrowych, nawozów, tkanin wełnianych i półwełnianych,

drzewa różnych sortymentów, jak papierówki, kłód, dłużyc, bali, desek i t. p., forniarów i dykt, mebli giętych, dalej żelaza i stali, blachy żelaznej, szyn kolejowych, rur i cynku.

Pobieżna tylko ocena przedstawionego procesu pozwala wyciągnąć wniosek, że wzrost przywozu, dokonany w pierwszym rządzie w pozycjach surowcowych, świadczy o postępującem ożywieniu krajowego przemysłu przetwórczego i że wzrost wartości wywozu wskazuje po części na podniesienie się cen niektórych artykułów przemysłowych, jakoteż, co jest przedewszystkiem ważne, na możliwość dalszego utrzymania naszej ofensywy eksportowej w rozmiarach przynajmniej dotychczasowych, naprzekór wszelkim trudnościom, stawianym przez kraje odbiorcze.

Pomyślne ukształtowanie się stosunków w dziedzinie handlu zagranicznego należy w dużej mierze przypisać pewnej stabilizacji życia gospodarczego w przekroju międzynarodowym. Polska polityka handlowa, która, bezpośrednio przed wejściem w życie nowej taryfy celnej i po uzyskaniu przez nią mocy obowiązującej, t. j. po dniu 11.X.1933 r. przejawiała wyjątkową ruchliwość, stworzyła nowe, na zmodyfikowanych zasadach oparte, podstawy wymiany towarowej między Polską a szeregiem państw, w stosunku do których istniejące traktaty i umowy handlowe wymagały ze stanowiska polskiej racji gospodarczej gruntownej rewizji. W okresie, o którym mówię, ukończone zostały negocjacje z Belgją i Luxemburgiemi, z Austriją, Szwecją, Holandją, Danją, Szwajcarją i Kanadą. Porozumienie gospodarcze polsko-niemieckie, oparte na protokole podpisanym w dniu 7 marca r. b. nie rozwiązuje wprawdzie generalnie kwestji wzajemnych stosunków gospodarczych między obu kontrahentami, niemniej jednak wprowadziło znaczną pacyfikację zarówno pod względem złagodzenia obustronnych zarządzeń retorsyjnych, jak i w dziedzinie emocjonalnej. To, jak i szereg innych zjawisk z dziedziny polityki międzynarodowej, dla przykładu tylko wymienię polsko-sowiecki pakt o nieagresji, czy wzmocnienie więzów sojuszu polsko-francuskiego, czego wyrazem jest obecna wizyta ministra spraw zagranicznych Francji p. Barthou, — stworzyło atmosferę pewnego uspokojenia, sprzyjającego normalizacji międzynarodowych stosunków gospodarczych.

Zespół powyższych okoliczności stanowi o wiele dogodniejszy teren rozwojowy dla naszej dynamiki gospodarczej. Refleksy ożywienia dotknęły w równym stopniu sferę procesów gospodarczych na rynku wewnętrznym. Wzrost zaufania do instytucji kredytowych wpłynął na powiększenie się ogółu lokat w bankach. Zwiększona pewność obrotu, pewne skurczenie się ryzyka produkcyjnego miały znaczenie dla stosunków na rynku dyskonta weksli. Odsetek weksli zaprotestowanych wyraźnie zmalał. Dyskonto materiału banku wekslowego przez instytucje bankowe wykazało tendencję rosnącą. Ostrożność polityki Banku Polskiego nie wpłynęła wprawdzie na rozmiary redyskonta, jednakże nie zmienia to w niczem faktu, że prywatny rynek wekslowy ustosunkowuje się bardziej pozytywnie do operacji handlowych. Ruch cen hurtowych daje również obraz stabilizacji stosunków. Tendencja spadkowa została naogół wstrzymana, a w zakresie gotowych wyrobów przemysłowych, przeznaczonych bezpośrednio do konsumpcji, zaznaczyła się nawet niewielką zwyżką. Również zanotowano zwyżkę cen w dziale surowców, konsumowanych przez niektóre kategorie przemysłu, jak

drzewny, garbarski, włókienniczy. Wskaźniki produkcji przemysłowej zarówno w dziedzinie dóbr wytwórczych, jak i dóbr spożywczych wykazują niewątpliwą wyżkę. Wprawdzie część tego wzrostu możnaby było przypisać działaniu czynników sezonowych, niemniej jednak istnieje uzasadniona prognoza, iż mamy do czynienia z elementami ogólnej aktywizacji życia gospodarczego.

Ta próba szkicowego zobrazowania procesu gospodarczego, który w naszych oczach dokonał się ostatnio, nie wyczerpuje oczywiście wszystkich przeobrażeń, jakie w tym czasie na odcinku gospodarczym miały miejsce. Próba ta ogranicza się do odtworzenia jedynie kolorytu konjunkturalnego, do uwypuklenia tendencji i kierunków rozwojowych. Próba ta ma dać wyraz przeświadczeniu, iż całokształt życia gospodarczego, zdaje się, zatrzymał się w długotrwałym biegu wstecznym.

Wysoka Izbo! Teren, leżący w sferze naszych wpływów i pracy, znajduje się w organicznej zależności od ogółu przemian, jakie dotykają nasze państwo. Żadne poważniejsze perturbacje rynkowe i żadne znamiennejsze objawy poprawy konjunkturalnej nie przechodzą i nie mogą przejść u nas bez echa. To też miło mi jest móc podzielić się z Panami stwierdzeniem, że ów dobroczynny passat konjunkturalny, aczkolwiek słabo i nieznacznie, przewiał jednak i nad naszym gruntem. Może niewszystkie odcinki życia zostały na naszym terenie ożywione spotęgowaniem się energii gospodarczej, lecz zdaje się nie ulegać wątpliwości, iż wszędzie dało się odczuć odprężenie.

Ruch giełdowy, świadczący o aktywności rynku zbożowego, wykazał w ostatnim półroczu wzrost, przekraczający kilkakrotnie identyczne zjawisko w okresach poprzednich. Odnosi się to tak do ilości zawieranych transakcyj, jak i do tonnażu. Ceny zbóż i nasion wykazują stabilizację. Sytuacja przemysłu przemiałowego nie zdaje się wskazywać na dalsze pogłębianie się, co już należy uznać za symptom dodatni. Rynek jajczarski mimo szeregu trudności na rynkach zagranicznych, czy to w postaci reglamentacji przywozu, czy zbyt wysokich barjer celnych, zachowuje zadziwiająco sprężystość, dzięki której wywóz jaj z naszego terenu w bieżącym przekroczył kwotę wywozową z tego samego okresu w roku ubiegłym. Konjunktura na rynku trzody chlewnej nie uległa osłabieniu, a zwiększone rozmiary wywozu wskazywały na wzrost zapotrzebowania ze strony zagranicznych rynków konsumpcyjnych. Ukształtowanie się stosunków w przemyśle bekonowym, zależne przede wszystkim od polityki importowej W. Brytanii, stało pod znakiem zmniejszonych kontyngentów wywozowych, zato może wskazać na nieznaczne zdobycze w dziedzinie gatunku towaru i osiąganych cen. Zapotrzebowanie na drób istnieje w dalszym ciągu. W dziale obrotu artykułami produkcji roślinnej dało się również skonstatować żywsze tempo operacji. Rynek łniarski znajduje się w pomyślnej passie, na co wpłynęła w znacznej mierze polityka resortów gospodarczych, zmierzająca do zastąpienia obcych surowców włókienniczych — krajowymi, lnem i konopiami. Zapasy chmielowe są na wyczerpaniu, a próby bezpośredniego uplasowania się na rynkach zamorskich, np. w Stanach Zjednoczonych Am. Półn., zdają się świadczyć o możliwościach dalszej penetracji i o sprężystej energii naszych eksporterów. Wywóz drzewa wszelkich asortymentów utrzymuje się w dalszym ciągu, dzięki należytej organizacji eksportowej i przednim gatunkom towaru. Ostatnie miesiące wysunęły prócz powyższych typowych,

powiedziałbym, dla naszego rejonu grup towarowych, możliwości rozwojowe również w zakresie artykułów o charakterze raczej drugorzędnym, jak zioła, grzyby i t. p.

Położenie przemysłu przetwórczego, który wymaga dla intensyfikacji produkcji pewnego okresu przygotowawczego, ugruntowanego na trwalszych przesłankach, nie uległo może wydatniejszej poprawie, lecz utrzymanie w dzisiejszych warunkach status quo możemy już uważać za pewien sukces.

Wysoka Izbo! Syntetyzując powyższą rzutową charakterystykę sytuacji gospodarczej kraju i naszego okręgu, rad jestem, iż mogę wyrazić nadzieję, że zbliżamy się, wolnym wprowadzie krokiem, lecz, zdaje się, dość pewnym ku lepszym dniom. Rad jestem tem więcej, iż możność wyrażenia tej nadziei zbiega się ze szczególnie dla nas uroczystą i miłą chwilą, w której święcimy pięciolecie naszych wysiłków prowadzonych dla dobra życia gospodarczego i państwowego w ogólności. Rad jestem również z tego powodu, iż moment ten zbiega się z uroczystością poświęcenia gmachu, w którym obradujemy w charakterze Plenarnego Zebrania po raz pierwszy. Miło mi więc będzie zaprosić wszystkich obecnych Panów do wzięcia udziału w naszym skromnem święcie.

Po wygłoszeniu exposé Prezes zarządza przerwę i prosi obecnych o wzięcie udziału w poświęceniu wybudowanej części gmachu Izby.

Otwarcie Zebrania.

Po przerwie Prezes wznawia posiedzenie, udzielając, przed przystąpieniem do porządku obrad, głosu r. Luchtowi, który, jako przewodniczący Komisji Polityki Przemysłowo-Handlowej, zgłasza dezyderat treści następującej:

„Plenarne Zebranie Radców Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie w dniu uroczystego poświęcenia nowego jej gmachu w celu podniesienia do wyższego poziomu kultury gospodarstwa krajowego poleca Prezydjum i Dyrekcji przystąpić do opracowania z pomocą ekonomicznych sił naukowych monografji przemysłu i handlu, znajdującego się na obszarach Izby, i upoważnia Dyrekcję do wydatkowania na prace przygotowawcze w tym celu w 1934 r. 4.000 zł. z pozostałego funduszu budowlanego“.

Zatwierdzenie protokołu z poprzedniego Zebrania.

Prezes Izby oznajmia, że zgłoszony dezyderat będzie rozpatrzony przez Prezydjum, które zadecyduje, czy skierować go jako wniosek na następne Plenarne Zebranie, poczem przystępuje do porządku obrad i stwierdza prawomocność Zebrania na podstawie listy obecności oraz komunikuje, że protokół z XV Plenarnego Zebrania z dn. 8 listopada 1933 r. wobec niezgłoszenia sprzeciwu, uważa za zatwierdzony.

Sprawozdanie Prezydjum.

W sprawie sprawozdania Prezydjum za okres od 15.X.1933 r. do 14.IV.1934 r., rozesłanego wszystkim radcom, nikt nie zapisał się do głosu, wobec czego Przewodniczący Zebrania uważa je, w myśl § 17 Regulaminu Obrad Plenarnych Zebrań, za przyjęte.

Sprawozdanie z działalności Izby za 5-lecie.

Następnie Przewodniczący Zebrania udziela głosu ref. R. Kownackiemu, który w dłuższym przemówieniu charakteryzuje pięcioletnią działalność Izby*).

Radca Cichocki wyraża uznanie dla prac, jakie Izba w ciągu pięcioletniego swego istnienia dokonała w sprawach tak pierwszorzędno znaczenia dla całokształtu życia gospodarczego, jak również i mniejszej wagi, czy to branżowych, czy też lokalnych, jednak zwraca uwagę Prezydium Izby na skutki, wynikające z ustawy z dnia 28.III.1933 r., normującej zobowiązania rolnicze wobec przemysłu i handlu na mocy orzeczeń Urzędów Rozjemczych. Należności takie są rozkładane na spłaty w ciągu siedmiu lat. Przed wejściem w życie omawianej ustawy przemysł i handel mógł należności rolnicze dyskontować w bankach, teraz ta droga jest zamknięta i pozostaje możliwość upłynnienia gotówki jedynie przez Bank Akceptacyjny, który jednakowoż wymaga od dłużnika jego zgody. Przy braku zgody sumy są zamurowane na 7 lat. Zdaniem mówcy należałoby znaleźć wyjście z tej trudnej sytuacji i dlatego zwraca się do Plenum z propozycją przyjęcia dezyderatu, aby Prezydium Izby kwestję zadłużenia rolnictwa w przemyśle i handlu, wypływającą z mocy ustawy z dn. 28.III.1933 r., wzięło pod rozważę, rozpatrzyło i przedłożyło Rządowi wniosek i plan upłynnienia, t. j. realizacji przez przemysł i handel orzeczeń Urzędów Rozjemczych.

W dyskusji nad sprawozdaniem zabierają jeszcze głos radcowie Dębowski, Lucht, Gincburg i Poncet.

Sprawozdanie rachunkowe za 1933 r.

Vice-Prezes J. Michałowicz składa w imieniu Prezydium sprawozdanie z wykonania budżetu za r. 1933.

Referent zwraca uwagę obecnych, że aczkolwiek budżet w dochodach nie osiągnął preliminowanej sumy o 7,4%, to jednakowoż i wydatki budżetowe zostały odpowiednio zredukowane i w ten sposób budżet roku ubiegłego został nie tylko zrównoważony, ale wykazuje małą nadwyżkę. Następnie wyjaśnia szczegółowo pozycje dochodowe i rozchodowe sprawozdania rachunkowego, podaje do wiadomości zarządzone przez Prezesa Izby na zasadzie § 31 p. 4 cz. II statutu Izby virements w budżecie i stawia w imieniu Prezydium następujący wniosek:

„Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie na zasadzie § 31 p. 4 cz. II statutu uchwala następujące virements z jednego działu do innego w budżecie roku 1933:

z działu I § 1 poz. 1 zł. 1500 do działu VI § 1

§ 1 „ 1 „ 400 „ „ VI § 3

§ 1 „ 1 „ 600 „ „ VI § 7“.

Na zakończenie referent podaje do wiadomości zamknięcie rachunkowe Funduszu Emerytalnego za r. 1933.

*) Referat p. R. Kownackiego został zamieszczony w sprawozdaniu Izby za r. 1933, jako oddzielna część.

Protokół Komisji Rewizyjnej.

Radca Kantor, jako członek Komisji Rewizyjnej, odczytuje protokół tejże Komisji z dn. 11 kwietnia r. b., dotyczący sprawozdania rachunkowego Izby za r. 1933 i wnosi w imieniu Komisji o zatwierdzenie sprawozdania i udzielenie absolutorjum Prezydjum.

Ponieważ żadnych uwag do sprawozdania rachunkowego nie zgłoszono — Przewodniczący Zebrania stawia pod głosowanie wniosek Prezydjum odnośnie virement w budżecie oraz wniosek Komisji Rewizyjnej o przyjęcie sprawozdania rachunkowego za r. 1933 i udzielenie absolutorjum Prezydjum.

Wnioski przechodzą jednomyślnie.

Wybór Komisji Rewizyjnej.

Radca Cichocki proponuje wybór Komisji Rewizyjnej na r. 1934 w tym samym składzie.

Prezes Michniewski stawia wniosek radcy Cichockiego pod głosowanie. Wniosek przechodzi jednomyślnie, na skutek czego do Komisji Rewizyjnej na r. 1934 zostają wybrani radcowie: Jan Dębowski, Marek Endwajs, Abram Kantor, Edward Krausse i Sławomir Liibek.

Przewodniczący Zebrania proponuje w imieniu Prezydjum wybór członków-korespondentów Izby pp.:

Wacława Weyersa — dyrektora Banku Gospodarstwa Krajowego, Oddz. w Lublinie,

Tadeusza Skarżyńskiego — dyrektora Banku Związku Spółek Zabrzkowych, Oddz. w Lublinie.

Zebrani wyrażają zgodę jednomyślnie.

Wobec wyczerpania porządku obrad Przewodniczący Prezes Michniewski zamyka Zebranie o godzinie 14 m. 55.

Protokół XVII Plenarnego Zebrania Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

z dnia 5 czerwca 1934 r.,

wyznaczonego na podstawie zaproszeń z dnia 25 maja 1934 r.

(Sala Konferencyjna Izby, godzina 17).

Obecni: członkowie Prezydjum: Prezes Izby Michał Michniewski oraz
Vice-Prezesi: Symcha Bromberg, Łazarz Dal, Jan
Michałowicz i Franciszek Papiewski.

radcowie: Jakób Awerbuch, Leon Bernstein, Zygmunt Bońkowski,
Mosze Burko, Maurycy Cichocki, Antoni Czapski, Hersz
Dal, Adolf Dauman, Jan Dębowski, Stanisław Drozd, Szu-
lim Elbert, Marek Endwajs, Emil Gincburg, Mendel Horo-
wicz, Chaim Kandelis, Edward Krausse, Witold Krzyżanow-
ski, Sławomir Liibek, Hipolit Lucht, Kazimierz Maj, Jan
Nadarkiewicz, Stefan Poncet, Franciszek Raczkowski, Lejba
Rozenberg, Salomon Silberszlag, Izaak Słobodkin, Ela To-
pel, Józef Zubrzycki, Hersz-Jojna Zylber i Herman Zys-
serman.

korespondenci: Froim Celnik, Michał Chein, Tadeusz Skarżyński i Ka-
zimierz Szymoński.

Nieobecni: radcowie—usprawiedliwieni: Ludwik Hafner, Teofil Kujaw-
ski, Lejzor Lidzki, Henryk Silberstein i Tomasz Żurek.

radcowie—nieusprawiedliwieni: Mieczysław Broniewski, Stanisław Da-
nielewicz, Stanisław Henneberg, Jakób Kerszman, Wiktor
Kutten, Izaak Lederman, Antoni Litwiński, Feliks Łuszczew-
ski, Józef Pierożyński, Antoni Rostworowski, Icko Mojsie
Sznycer i Zygmunt Zakrzewski.

Obecne Biuro Izby: Dyrektor Izby Teodor Miller, zastępca Dyrekto-
ra Tadeusz Kryński i Radca Prawny Adolf Bier.

Przewodniczy Zebraniu Prezes Izby Michał Michniewski.

Protokół prowadzi Sekretarz Izby Czesław Bielski.

Stenografują: Z. Cygielmanowa i J. Tymowska.

Porządek obrad:

- 1) Zatwierdzenie protokołu z XVI Plenarnego Zebrania.
- 2) Sprawozdanie Prezydium z działalności za okres od 15.IV.34 r. do 25.V.34 r.
- 3) Zmiany I części Statutu Izby.
- 4) Sprawa świadczeń socjalnych — referat Radcy Edwarda Kraussego.
- 5) Akcja oddłużeniowa w rolnictwie, przemyśle i handlu—referat Radcy Maurycego Cichockiego.
- 6) Komunikat Prezydium w sprawie bonów inwestycyjnych.

Otwarcie Zebrania.

O godzinie 18-ej Przewodniczący Zebrania Prezes Izby Michał Michniewski otwiera posiedzenie, wzywając obecnych do uczczenia przez powstanie pamięci zmarłych radców Izby ś. p. Henryka Sachsa i b. p. Abrama Kantora. Następnie Przewodniczący przystępuje do porządku obrad, proponując przesunięcie trzeciego punktu obrad na miejsce piąte, co zostaje przez Plenum zaakceptowane.

Zatwierdzenie protokołu z poprzedniego zebrania.

W dalszym ciągu Przewodniczący Zebrania komunikuje, że protokół z XVI Plenarnego Zebrania z dnia 26 kwietnia 1934 r., wobec niezgłoszenia sprzeciwu, uważa za zatwierdzony.

Sprawozdanie Prezydium.

W sprawie sprawozdania Prezydium za okres od 15.IV.1934 r. do 25.V.1934 r., rozesłanego wszystkim radcom, nikt do głosu nie zapisał się, wobec czego Przewodniczący uważa je, w myśl § 17 Regulaminu Obrad Plenarnych Zebrań, za przyjęte.

Sprawa świadczeń socjalnych.

Referat na temat świadczeń socjalnych wygłasza radca Edward Krausse, zgłaszając w zakończeniu następujące wnioski:

- „1. Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie stwierdza poważny przerost w dziedzinie ubezpieczeń społecznych zarówno pod względem obciążeń, jakoteż rozmiaru świadczeń społecznych zarówno pod względem obciążeń, jakoteż rozmiaru świadczeń w stosunku do zwężonego w obecnych czasach standardu życiowego.
2. Nowa ustawa o ubezpieczeniu społecznem, której celem było uproszczenie administracji i potaniecie kosztów ubezpieczenia przy jednoczesnej rozbudowie świadczeń, nietylko nie spełniła zamierzonych zadań, lecz przeciwnie stała się zbyt uciążliwą dla całego życia gospodarczego. Z tych względów cały system ustawodawczy w tej dziedzinie winien ulec radykalnej rewizji w kierunku uproszczenia procedury, a przede wszystkim przystosowania obciążeń do faktycznych warunków gospodarczych i możliwości kalkulacyjnych placówek przemysłowych i handlowych.

3. Związek Izb Przemysłowo-Handlowych winien skierować cały swój wysiłek w kierunku jaknajszybszej realizacji rewizji obowiązujących praw socjalnych i uznać powyższą sprawę za najżywotniejszą w obecnej chwili dla całego gospodarstwa narodowego“.

W otwartej przez Prezesa Izby dyskusji nad wygłoszonym przez radcę Krausseggo referatem zabiera głos r. Lucht, który zaznacza, że sprawa świadczeń socjalnych była nieraz omawiana na Komisjach Izbowych. Osobiście zgadza się z poglądem referenta, jednakże zgłoszone wnioski uzupełnia następującymi:

- „1. Zakres osób, podlegających ubezpieczeniom społecznym w Polsce, powinien być ograniczony przez ustanowienie górnej granicy zarobków, pozostającej w należynej proporcji z przeciętnym dochodem na głowę ludności, na którą przymus ubezpieczenia mógłby się rozciągnąć.
2. Świadczenia zakładów ubezpieczeń społecznych winny obejmować jedynie najniezbędniejszą pomoc.
3. Działalność i organizacja aparatu administracyjnego instytucji ubezpieczeń społecznych powinny być uproszczone.
4. Wysokie koszty administracyjne zakładów ubezpieczeń społecznych i opłaty ubezpieczeniowe winny być obniżone przynajmniej o 50 %.
5. Wszelka działalność gospodarcza zakładów ubezpieczeń społecznych, wyrządzająca konkurencję dla produkcji i wymiany prywatnej, winna być zabroniona“.

Ponieważ nikt z obecnych do głosu nie zapisał się, Przewodniczący Zebrania poddaje wnioski r. Krausseggo pod głosowanie. Wnioski przechodzą większością.

Następnie Przewodniczący stawia wnioski r. Luchta, w kolejności ich zgłoszenia pod głosowanie.

Pierwszy wniosek r. Luchta zostaje przyjęty większością głosów.

Nad drugim wnioskiem wywiązuje się dyskusja, w której zabierają głos: sam wnioskodawca r. Lucht, r. Cichocki, Vice-Prezes Bromberg, inż. Kryński i Dyrektor Izby Miller.

Przy głosowaniu wniosek ten nie uzyskuje większości.

Trzeci wniosek r. Luchta, jako pokrywający się z wnioskami Referata, nie zostaje poddany pod głosowanie.

W czwartym wniosku, na propozycję Dyrektora Izby Millera, r. Lucht zmienia określenie procentowości na słowa „znacznie obniżone“.

Wniosek ten, poddany pod głosowanie, uzyskuje większość.

Piąty wniosek wywołuje dyskusję, w której zabierają głos: r. Lucht, inż. Kryński, r. Dębowski i r. Cichocki.

Wniosek przy głosowaniu nie uzyskuje większości.

Referat r. Cichockiego.

Radca Cichocki wygłasza referat n. t. „Akcja oddłużeniowa w rolnictwie, przemyśle i handlu“, zgłaszając w zakończeniu następujący wniosek:

„Zalecić Zarządowi Izby przedstawienie Związkowi Izb konieczności poczynienia starań o wprowadzenie do prawodawstwa,

dotyczącego oddłużenia rolnictwa, prawa dla przemysłu i handlu upłynnienia długoterminowych zobowiązań rolnictwa, w szczególności orzeczeń Urzędów Rozjemczych".

Przewodniczący Zebrania otwiera dyskusję nad wygłoszonym referatem.

Korespondent Chein zapytuje, czy wysuwane swojego czasu na posiedzeniach komisyjnych Izby postulaty w sprawie rozciągnięcia rozporządzeń oddłużeniowych na przemysł i handel były przedstawione na Związku Izb, ewentualnie sferom rządowym.

Inż. Kryński wyjaśnia, że władze miarodajne stanęły na tem stanowisku, że w pierwszym rzędzie należy oddłużyć rolnictwo, jako stanowiące 70% konsumentów. Na wzmocnieniu się rolnictwa skorzysta również przemysł i handel. Jednakże ustawa może podlegać zmianom i wszelkie postulaty mogą być zgłoszone przez samorządy gospodarcze.

R. Lucht uważa, że ustawy zmienić nie można, lecz należy ją rozszerzyć na przemysł i handel, wobec czego stawia wniosek treści następującej;

"Izba uważa za konieczne w obecnych warunkach rozszerzenie ustawodawstwa oddłużeniowego dla rolnictwa i dostosowanie go do potrzeb przemysłu i handlu".

Inż. Kryński zapytuje r. Cichockiego, czy zgodzi się na zmianę formy swojego wniosku przy pozostawieniu meritum bez miany, aby w ten sposób uzgodnić obywa zgłoszone wnioski.

Wobec wyrażenia zgody r. Cichockiego na proponowaną zmianę formy wniosku. Przewodniczący Zebrania oznajmia, że meritum wniosków zostaje przyjęte, a formę ustanowi adwokat dr. Bier.

Zmiany w I części Statutu Izby.

Następnie Przewodniczący komunikuje, że, wobec stwierdzenia wymaganego przez Statut Izby quorum dla uchwalenia zmian w I części Statutu Izby, zarządza przystąpienie do wykonania III punktu porządku obrad. Przy sposobności zawiadamia obecnych o złożeniu mandatów radzieckich przez pp. Wacława Moritza i Mieczysława Zawadzkiego.

Inż. Kryński referuje zmiany I Części Statutu Izby, prosząc w imieniu Prezydium o przyjęcie en bloc wszystkich zgłoszonych poprawek, a mianowicie:

w § 7 ust. 1-ym po słowie „przemysłowych“ zamiast „I, II i III kategorii“ wstawić „I, II, III i IV kategorii“, a następnie w wyliczeniu przedsiębiorstw, należących do II kategorii, skreślić „IV“,

w § 12 ust. 1-ym po słowie „Izbę“ stawia się kropkę, a cały dalszy ciąg zdania skreśla się,

w ust. 2-im w zdaniu drugim po słowach: „w porządku alfabetycznym“ dodaje się słowa: „oddzielnie dla osób fizycznych i oddzielnie dla osób prawnych“,

w ust. 3-im na końcu dodaje się zdanie: „przepis niniejszego ustępu nie odnosi się do osób, które oprócz przedsiębiorstwa, zaliczonego do rzemiosła, posiadają inne przedsiębiorstwo, należące do jednej z kategorii, wymienionych w ustępach 2-im i 3-im § 4, lub mających prawo wykonywania prawa

- wybierania w imieniu cudzem, zgodnie z przepisami. ustępów 8-go, 9-go i 10-go § 4",
- w § 13 a) w ustępie drugim p. 4 skreślić od „w zakresie wyborów w grupie handlowej” do końca ustępu,
- b) ustęp trzeci (przedostatni) otrzymuje następujące brzmienie: „Lista uprawnionych do głosowania powinna być wyłożona w ciągu 4-ch tygodni od dnia zarządzenia wyborów”.
- § 16 otrzymuje brzmienie:
„W obu kategoriach grup przemysłowej i handlowej wybory dokonywane są według uprzednio zgłoszonych list kandydatów w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych”.
- w § 17 a) skreśla się w ustępie pierwszym słowa: „Z obu kategorii wyborczych grupy handlowej”,
- b) ustęp drugi otrzymuje brzmienie:
„Listy kandydatów na radców winny być podpisane conajmniej: w pierwszej kategorii grupy przemysłowej przez 15 osób, w drugiej kategorii grupy przemysłowej przez 75 osób, w pierwszej kategorii grupy handlowej przez 100 osób i w drugiej kategorii grupy handlowej przez 200 osób wciągniętych na listę uprawnionych do głosowania w danej kategorii i okręgu wyborczym”,
- w § 23 a) ustęp czwarty skreśla się,
- b) w ustępie piątym skreśla się słowa:
„przy wyborach w grupie handlowej”,
- w § 27 skreśla się słowa:
„należących do grupy handlowej” oraz słowa:
„na poszczególne osoby lub”,
- w § 28 a) skreśla się w ustępie pierwszym punkt 4-y, zmieniając odpowiednio dalszą punktację,
- b) w p. 5 ustępu pierwszego skreśla się słowa: „grupa handlowa”,
- c) skreśla się ustęp drugi,
- d) w ustępie trzecim po słowach: „te same” i po słowach: „zawierają różne” — skreśla się słowa: „nazwiska lub”,
- w § 31 a) skreśla się ustęp drugi i trzeci, wstawiając na to miejsce ustęp następującej treści:
„Główna komisja wyborcza oblicza z osobna ilość głosów, jaką otrzymała każda lista kandydatów w każdym okręgu w drugiej kategorii wyborczej grupy przemysłowej i pierwszej kategorii wyborczej grupy handlowej oraz osobną ilość głosów, jaką otrzymała każda lista kandydatów w pierwszej kategorii wyborczej grupy przemysłowej i drugiej kategorii wyborczej grupy handlowej”,
- b) ustęp czwarty otrzymuje, jako ustęp trzeci, następujące brzmienie:
„Na podstawie obliczenia wyników głosowania przystępuje główna komisja wyborcza do rozdzielenia mandatów, przy czem radcami zostają osoby, ustalone przez główną komisję wyborczą w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych”,
- c) w ustępie ostatnim skreśla się słowa: „grupy handlowej”,
- § 32 otrzymuje brzmienie:
„Jednocześnie z listą wybranych radców główna komisja wy-

borcza ustala listę zastępców, którymi zostają kolejni kandydaci danej listy w liczbie, odpowiadającej ilości radców, wybranych z tej listy“,

§ 41 otrzymuje brzmienie:

„Radcowie z wyboru powoływani są na lat pięć z prawem ponownego wyboru. Do okresu pięcioletniego nie zalicza się roku niepełnego.

W ostatnim roku kadencji przeprowadza się nowe wybory. Na miejsce radcy z wyborów ogólnych, opróżnione przed upływem pięcioletniego okresu, wstępuje i pełni czynności do końca tego okresu kolejny zastępca właściwej listy wyborczej.

W razie opróżnienia przed upływem pięcioletniego okresu miejsca radcy, wybranego przez zrzeszenie gospodarcze, w zrzeszeniu tem następuje ponowny wybór w trybie, przewidzianym w § 39, z pomiędzy członków zrzeszenia, posiadających w chwili wyboru bierne prawo wyborcze. Stwierdzenie przez główną komisję wyborczą, że wybrani posiadają bierne prawo wyborcze, następuje wówczas nie na podstawie listy uprawnionych do głosowania, lecz na mocy dołączonych do protokołu wyborczego dokumentów. Wybrany radca wstępuje na opróżnione miejsce i pełni czynności do końca pięcioletniego okresu. Jeżeli dotychczas uprawnione do wyboru zrzeszenie gospodarcze przestało istnieć, Minister Przemysłu i Handlu wyznaczy na jego miejsce inne zrzeszenie gospodarcze w trybie § 36.

Jeżeli conajmniej na dwa lata przed upływem kadencji następuje zmiana pierwszej części statutu, na skutek której zwiększa się ogólna liczba radców z wyboru, wówczas przeprowadza się niezwłocznie wybory tej dodatkowej liczby radców w trybie przewidzianym niniejszym statutem, przy czem wybrani radcowie pełnią swe czynności do końca danego okresu pięcioletniego. We wszystkich innych wypadkach zmiana pierwszej części statutu ma zastosowanie przy najbliższych kolejnych wyborach.

Okres pełnienia czynności radców i ich zastępców, którzy przechodzą do składu Izby na skutek zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu, wydanego w związku z przydzieleniem do okręgu Izby części lub całego okręgu innej Izby, kończy się z upływem bieżącej kadencji Izby“.

w § 42 ustęp pierwszy i drugi otrzymują brzmienie:

„W czasie każdych wyborów do Izby Minister Przemysłu i Handlu mianuje na lat 5 taką ilość radców, jaka odpowiada ustawowo stosunkowej liczbie radców z wyboru do liczby radców z nominacji.

W razie ustąpienia mianowanego radcy, Minister Przemysłu i Handlu mianuje na jego miejsce inną osobę do końca danego okresu pięcioletniego. Po upływie kadencji ustępujących radcowie mogą być ponownie mianowani“.

Poprawki, uchwalone w dn. 10 lipca 1933 r. oa XIV Plenarnem Zebraniu Izby, a dotyczące innych paragrafów Statutu, pozostają bez zmian.

Wywiązuje się dyskusja, w której zabierają głos r. Lucht, inż. Kryński, r. Burko, Dyrektor Izby Miller, V. Prezes Bromberg, r. Cichocki, r. Poncet, korespondent Chein. Zgłoszone w dyskusji wnioski:

1) r. Luchta o obniżenie ilości podpisów z 200 na 100 dla handlu oraz 2) r. Burko o przeniesienie III kategorii handlowej do pierwszej grupy nie uzyskują większości.

Zgłoszone przez Prezydium poprawki do I części Statutu Izby zostają przyjęte jednomyślnie.

Adwokat Bier w związku z p. V porządku obrad i wnioskami, zgłoszonymi przez r. Cichockiego i r. Luchta, wyjaśnia, że aczkolwiek wnioski te nie wykluczają się, jednak posiadają pewne sprzeczności. Wniosek r. Cichockiego zawiera tezę prawną, a wniosek r. Luchta ma charakter dezyderatu, w którym omówione są dwie kwestie: sprawa rozszerzenia akcji oddłużeniowej rolnictwa i sprawa uwzględnienia przy tem interesów przemysłu i handlu. Wobec tego adwokat Bier uważa, że można uchwalić tylko drugą część wniosku r. Luchta, gdyż pierwsza należy do kompetencji Izby Rolniczych.

Przewodniczący Zebrania poddaje wniosek r. Cichockiego pod głosowanie. Wniosek zostaje przyjęty większością głosów. Następnie poddaje pod głosowanie drugą część wniosku r. Luchta, która uzyskuje większość głosów.

Komunikat Prezydium w sprawie bonów inwestycyjnych.

Prezes Michniewski zaznajaia obecnych z akcją Państwowego Syndykatu Bonów Inwestycyjnych, z bezpieczeństwem tych papierów oraz korzyściami dla posiadaczy obligacji bonowych. W zakończeniu wzywa do propagowania i popierania akcji rozpowszechniania bonów.

O godzinie 19 min. 40 Prezes Michniewski zamyka zebranie.

Załącznik do protokołu
z dnia 5 czerwca 1934 r.

SPRAWA ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

(Referat Radcy E. Kraussego).

Wysoka Izbo!

Sprawa, o której zamierzam mówić, należy do rzędu tych tematów, które ostatnio budzą powszechne zainteresowanie, zostały wszechstronnie omówione i przedyskutowane, a nadto zajęły sporo miejsca na szpaltach prasy fachowej i codziennej. To też nie jest moim zamiarem wnikanie w szczegóły ostatnio stworzonej u nas struktury prawa socjalnego,—pragnę tylko wskazać jaknajogólniej na wytworzony w tej dziedzinie stan rzeczy, jego oddziaływanie na bieg życia gospodarczego i wreszcie wysnuć z tego jaknajżywotniejsze wnioski, które, łącznie z głosami wielu innych organizacji gospodarczych, mogłyby wpłynąć na tak oczekiwaną przez nas rewizję polityki społecznej. Rozbudowa ubezpieczeń społecznych może następować tylko w okresach trwale pomyślnej konjunktury gospodarczej. Jest to zupełnie zrozumiałe, skoro się zważy z jednej strony, że świadczenia

socjalne stanowią pewne obciążenie, które musi znaleźć miejsce w zespolu kalkulacyjnym przedsiębiorstwa, z drugiej zaś — że t. zw. zdobywcze socjalne są dobrem, czyli zyskiem, lub, powiedzmy, dodatkową zapłatą za pracę, a podwyższenie zarobków pracowniczych może iść w parze tylko ze zwiększeniem rentowności placówek zatrudniających. Rozbudowa ubezpieczeń, jaka ostatnio u nas miała miejsce, stoi w kolizji z powyższą zasadą, gdyż jeszcze trudno jest stwierdzić trwałą poprawę konjunktury, a pewne prześliski poprawy tu i ówdzie zaobserwowane nie pozwalają na wysuwanie zbyt daleko idących wniosków. W każdym razie pewnem jest, że w dobie wielkich obciążeń natury prawnopublicznej — wszelkie obciążenia dodatkowe podcinają byt poszczególnych placówek gospodarczych. Należy stwierdzić, że wzrost obciążeń socjalnych w czasie kryzysu godzi w egzystencję zakładów pracy, a nadto stawia pod znakiem zapytania pewność co do wykonania przez instytucje ubezpieczeniowe ich zobowiązań wobec ubezpieczonych.

Tworzenie nowych działów ubezpieczeń, jak np. u nas na wypadek starości i śmierci robotników, winno być poprzedzone długim okresem wyczekiwania. W dzisiejszym systemie społecznym niesposób jest cofnąć raz dane uprawnienie klasie robotniczej, to też każde w tym kierunku posunięcie musi być poprzedzone dłuższymi badaniami i wszechstronną rozważą, zwłaszcza, jeżeli idzie o ubezpieczenia, dotkliwie obciążające warsztaty pracy.

Ustawa o ubezpieczeniach społecznych, t. zw. ustawa scalenkowa, była tworzona pod kątem obniżenia ciężarów, przy równoczesnem zwiększeniu świadczeń. Miało się to odbyć dzięki usprawnieniu działalności instytucji ubezpieczeniowych i uproszczeniu administracji, a co zatem idzie obniżeniu jej kosztów.

Tymczasem obserwujemy, że poza ubezpieczeniem na starość, które zresztą wskutek specjalnej konstrukcji prawnej, nieczęsto znajduje praktyczne zastosowanie, w innych działach ubezpieczeń, a szczególnie w ubezpieczeniu na wypadek choroby, spotykamy się z poważnem obniżeniem praw pracowniczych, że wystarczy wskazać na przepis o opłatach za lekarstwa i badania, o zasiłkach w razie niemożności pracy i t. d.

Z drugiej strony ustawa scalenkowa znacznie podwyższyła opłaty zarówno prawnie, jak i faktycznie.

Z mocy ustawy stworzone zostało nowe obciążenie z tytułu ubezpieczenia na starość, w ubezpieczeniu od wypadków dodano do stawek obowiązujących dodatkowy ryczałt w wysokości 0,3% i t. d.

Jeszcze dotkliwsze są obciążenia faktyczne, do których w pierwszym rzędzie zaliczyć wypada niekorzystne dla przemysłu przeklasyfikowanie przedsiębiorstw do wyższych kategorii i klas niebezpieczeństwa, co najdotkliwiej odbiło się na najpoważniejszych na naszym terenie działach produkcji, mianowicie na młynarstwie i drzewnictwie. Również poważny wzrost obciążeń został spowodowany przez powszechne doliczenie do zarobków świadczeń w naturze.

Pragnąłbym jeszcze zatrzymać przez chwilę uwagę Szpanów na kwestji, zdawałoby się, drugorzędnej, a jednak posiadającej w istocie ogromne znaczenie. Jest to kwestja procedury przy zgłaszaniu do ubezpieczenia oraz przy obliczaniu zarobków. Wbrew dotychczasowej praktyce obecnie płatnik jest obowiązany do samodzielnego obliczania za-

Porządek obrad:

- 1) Zatwierdzenie protokołu XVII Plenarnego Zebrania.
- 2) Sprawozdanie Prezydium z działalności za okres od 25.V do 15.VIII.1934 r.
- 3) Zaprzysiężenie księgowych.
- 4) Sprawa scalenia podatku przemysłowego od obrotu.
- 5) Budżet Izby na rok 1935.
- 6) Wybór Głównej Komisji Wyborczej.

Otwarcie Zebrania.

O godzinie 17-ej minut 40 Przewodniczący Zebrania Prezes Izby Michał Michniewski otwiera posiedzenie, stwierdzając jego prawomocność na podstawie listy obecności.

Zatwierdzenie protokołu z poprzedniego Zebrania.

Następnie Przewodniczący komunikuje, że protokół z XVII-go Plenarnego Zebrania z dnia 5 czerwca r. b., wobec niezgłoszenia sprzeciwów, uważa za zatwierdzony.

Sprawozdanie Prezydium.

W sprawie sprawozdania Prezydium za okres od 25.V.1934 r. do 15.VIII.1934 r., rozesłanego wszystkim radcom, nikt nie zapisał się do głosu, wobec czego Przewodniczący uważa je, w myśl Regulaminu Obrad Plenarnych, za przyjęte.

Zaprzysiężenie księgowych.

Prezes Izby odbiera ślubowanie od rzeczoznawców-księgowych. Zostają zaprzysiężeni:

Kazimierz Bogucki z Zamościa,
Władysław Dębski z Lublina,
Alfred Grodzicki z Chełma,
Józef Krokowski z Lublina
i Sławomir Liibek z Lublina.

Sprawa scalenia podatku od obrotu.

Adwokat Bier, referując sprawę scalenia podatku od obrotu, podnosi wartość scalenia dla sfer gospodarczych, wskazuje jednak na szereg trudności technicznych i rzeczowych, jakie się nasuwają w związku z projektami scaleniowemi w odniesieniu do poszczególnych branż, jak np. manufaktura, młynarstwo i t. p. Za najaktualniejsze i najbardziej realne należy uważać projekty, dotyczące scalenia towarów, podlegających systemowi koncesyjnemu lub licencyjnemu, albo też towarów pochodzenia zagranicznego, podlegających odprawie celnej, jak owoce południowe, margaryna, herbata, kawa i t. p. W konkluzji referent, w imieniu Komisji Podatkowej, stawia wniosek treści następującej:

„Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej popiera usiłowania, dążące do scalenia podatku obrotowego od octu, drożdży i towarów kolonialnych importowanych”.

W dyskusji, jaka się wywiązuje, zabierają głos: r. Lucht i r. Żurek, którym wyjaśnień udziela referent—adwokat Bier.

Przewodniczący Zebrania stawia zgłoszony w imieniu Komisji Podatkowej wniosek pod głosowanie. Wniosek zostaje przyjęty jednomyślnie.

Preliminarz budżetowy Izby na r. 1935.

Sprawę budżetu Izby na rok 1935 referuje Vice-Prezes J. Michalowicz. Referent podkreśla w pierwszym rzędzie znaczny spadek dochodów Izby również i w r. 1934. Pozycja dodatku do świadectw przemysłowych, na których budżety Izb są wogóle oparte, da w roku bieżącym sumę o zł. 33.000 mniejszą od przewidywanej w budżecie (212 tys. — 245 tys.). W dochodach własnych Izby przychód będzie również mniejszy o mniej więcej zł. 27.000, czyli należy się liczyć z niedoborem w dochodach na sumę zł. 60.000. Wobec tego Prezydium poczyniło jaknajdalej idące oszczędności w budżecie tegorocznym, a mianowicie: w dziale wydatków osobowych (w cyfrach okrągłych) — zł. 10.000, wyd. rzeczowych — zł. 5.000, wydawnictw, subwencji i t. p. — zł. 14.000, inne — zł. 2.000. Oszczędności te wynoszą około zł. 31.000, pozostanie jednak deficyt w wysokości zł. 29.000. W deficycie tym tkwi już i deficyt na jajczarstwie z roku 1932 w sumie zł. 10.000, oraz subwencja Izbom Rzemieślniczym zł. 8.440, wypłacona w roku bieżącym na zlecenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Powyższy deficyt winien być pokryty w r. 1935 i dlatego Prezydium wstawiło tę sumę w wydatkach do budżetu. Poza tem, układając budżet na rok 1935, Prezydium musiało się liczyć w dalszym ciągu ze spadkiem wpływów od świadectw przemysłowych. Przytoczona niżej tabela tych wpływów:

r. 1929 —	zł. 349.603
„ 1930 —	„ 335.845
„ 1931 —	„ 322.695
„ 1932 —	„ 278.951
„ 1933 —	„ 229.176
„ 1934 —	„ 212.000

wskazuje na ich spadek z roku na rok i trzeba będzie się liczyć z tem, że w r. 1935, nie oceniając sytuacji zbyt pesymistycznie, wpływy z tego tytułu nie wyniosą więcej, niż zł. 200.000. Dochody własne Izby ulegną, według przewidywań na r. 1935, dalszym redukcjom, gdyż eksport jest coraz więcej ograniczany. Należy się również liczyć ze zmniejszonemi dochodami z tytułu czynności poruczonych i zmniejszyć odnośne pozycje budżetowe. Wydatki Izby obliczone są w budżecie jaknajoszczędniej. Pomimo najdalej idącego skomprimowania wydatków — nie uciekając się jednak do zmniejszania zakresu prac Izby, — brakuje do ich pokrycia łącznie z deficytem 1934 roku — około zł. 70.000.

W tym stanie rzeczy Prezydium uważa, że powstała konieczność sięgnięcia do źródła, przewidzianego w noweli do ustawy o Izbach z dnia 10 marca roku bieżącego. Referent odczytuje odnośny ustęp i wyjaśnia, że p. Minister Przemysłu i Handlu liczył się już od dłuższego czasu z tem, że znaczny spadek wpływów z dodatków do ceny świadectw przemysłowych może postawić Izby w trudnem finansowem

położeniu i zmusić je do ograniczenia swoich prac, co byłoby ze-
wszechmiar niepożądane. W takich właśnie wypadkach możliwe jest
podwyższenie dodatku do ceny świadectw przemysłowych na jeden
rok 1935 — z 15% na 20%, co winno dać brakującą potrzebną do zrów-
noważenia budżetu na rok 1935 sumę. Obciążenie z tego tytułu dla
przemysłu i handlu jest bardzo nieznaczne i wynosić będzie, w zależ-
ności od klasy miejscowości, dla świadectw przemysłowych IV kat.
handl. około zł. 0.50 rocznie, od świadectw III kat. handl. 1 zł. 25 gr.
do 2 zł. 59 gr. rocznie, od świadectw II kat. od 7 zł. 50 gr. do 13 zł.
50 gr. rocznie. Jeżeli wziąć pod uwagę, że ilość wykupywanych na
teren Izby świadectw nawet się trochę zwiększyła i że spadek do-
chodów z tego tytułu powstaje na skutek przejścia z wyższych kate-
gorij do niższych, to dodatek 5% winien być uważany tylko za czę-
ściową restytucję utraconych wpływów przez Izbę, które ze zł. 350.000
spadły na zł. 200.000 i na skutek 5% dodatku podniosą się do zł. 270.000.
Należy przyjąć pod uwagę, że z inicjatywy właśnie Izb i na skutek
ich zabiegów ułatwione zostało w dużym stopniu przechodzenie przed-
siębiorstw z wyższej do niższej kategorii świadectw—ze stratą dla
dochodów Izb.

Utrzymać budżet 1935 r. w ramach przychodów bez podwyższenia
dodatku dałoby się tylko wówczas, gdyby głęboko sięgnąć do wszyst-
kich działań wydatków i zmniejszyć zakres działalności Izby kosztem
redukcji urzędników i wszelkich innych pozycji wydatkowych.

W poczuciu odpowiedzialności za działalność Izby Prezydium
musi się przeciwko temu wypowiedzieć.

Prezydium wnosi o przyjęcie przez Plenarne Zebranie budżetu
w przedstawionym układzie oraz zlecenie przedstawienia go p. Mini-
strowi Przemysłu i Handlu do zatwierdzenia wraz z prośbą o zgodę,
w myśl noweli z dn. 10 marca 1934 r., na podwyższenie dodatku do
ceny świadectw przemysłowych na rok 1935 z terenu Izby z 15% do 20%.
Prezydium wnosi również o upoważnienie go przez Plenarne Zebranie
do zmian w budżecie na życzenie lub za zgodą Pana Ministra Prze-
mysłu i Handlu.

Przewodniczący poddaje sprawę budżetu na r. 1935 pod dyskusję.

Radca Cichocki zapytuje, czy dodatek 5% przewidziany jest tylko
na jeden rok i co przewiduje Prezydium na rok 1936, wobec spadku
wpływów od świadectw przemysłowych.

Radca Żurek podnosi, iż zwiększenie ciężarów, ponoszonych przez
przemysł i handel, jest niewskazane i proponuje, odczytując odpow-
iednie pozycje, z jednej strony podwyższyć przewidziany przychód
od świadectw przemysłowych w roku 1935 ze zł. 200.000 na zł. 210.000,
z drugiej strony zredukować wydatki we wszystkich działach do sumy
zł. 247.430 i przez to wytworzyć jeszcze nadwyżkę w budżecie zł. 4.954.

Radca Lucht wskazuje na to, że organizacja Izb i poziom prac
samorządu gospodarczego nie mogą być obniżone. Wprost przeciwnie,
należy dążyć do rozszerzenia zakresu działania Izb i podniesienia
poziomu prac, co nie daje się wcale połączyć z takim obniżeniem
budżetu, jakie musiałoby bez 5% dodatku nastąpić. Ponieważ idzie
o niewielkie obciążenie, należy je uchwalić.

Radca Maj uważa, że każde obciążenie jest niewskazane, tembar-
dziej, że łączy się z tem i pewien nastrój psychiczny. Zwraca uwagę,

że radca Żurek w swoich wywodach cyfrowych pominął deficyt zł. 29.000. Jednakże ze względu na pożytek, jaki samorząd przynosi przemysłowi i handlowi — wypowiada się za wnioskiem Prezydium.

Radca dr. Gincburg stwierdza, iż mała 5% podwyżka żadnego znaczenia nie posiada i, chociaż zasadniczo jest przeciwnikiem obciążeń, wywodów i cyfr radcy Żurka na serjo nie bierze. Jeżeli podstawą istnienia Izby jest reprezentowanie i popieranie przemysłu i handlu, to nie można kasować w budżecie najważniejszych pozycji, lub redukować je w ten sposób, jak z 10.000 zł. na popieranie przemysłu i handlu wstawić cyfrę 5.000 zł. i t. d. Łatwo jest wziąć ołówek i skreślać mechanicznie jedną pozycję po drugiej, w ten sposób można ułożyć budżet Izby nawet w wysokości zł. 100.000, należy się jednak zastanowić, co z tego wyniknie w realizowaniu działalności Izby. Nasza Izba jest na szarym końcu pod względem budżetowym. Prace Izby należy podnieść na bardzo wysoki poziom, a do tego potrzebne są środki. Zadaniem samorządu nie jest obniżanie pensji urzędnikom, a wprost przeciwnie — dobór najlepszych sił i odpowiednie ich wyposażenie. Radca Gincburg stawia dwa pytania — 1-sze, czy obciążenie 5% jest znaczne i 2-gie, czy jest ono konieczne i podnosi, że referent budżetu V. Prezes Michałowicz w swoim referacie dał na te dwa pytania już zgóry odpowiedź. Obciążenie jest bardzo nieznaczne i konieczne, gdyż inaczej ucierpiałaby na tem działalność Izby. Radca Gincburg jest za tem, aby budżet Izby był szerzej rozbudowany, gdyż nawet z 5% dodatkiem, przy dochodzie zł. 270.000, Izba nie jest w stanie wypełniać wszystkich swoich funkcji i stanąć na wysokości zadania. Jest zdania, aby budżet uchwalić bezwzględnie w tej wysokości, jaka jest przedstawiona i wystąpić z odpowiednim wnioskiem do p. Ministra Przemysłu i Handlu.

Radca Drozd wypowiada się za przyjęciem przedstawionego budżetu, ze względu na nieznaczne obciążenie.

Radca Żurek zwraca uwagę, że referent nie wskazał na obciążenie I i II kat. świadectw handlowych. Pominął w swoich wywodach deficyt zł. 29.000, gdyż uważał, że sumę tę można zaoszczędzić w tegorocznym budżecie.

Radca Krausse: „Jeżeli mowa o obciążeniu, to, o ile w handlu będzie ono wynosiło kilka, czy kilkanaście złotych rocznie, to w przemyśle będzie znacznie większe. Mimo to zgadzam się z wywodami pp. radców Luchta i dr. Gincburga“.

Radca Burko wskazuje na to, że należy szukać nowych źródeł dochodowych i ubiegać się o przyjęcie prowadzenia rejestrów handlowych.

Radca Poncet uważa, że redukcji bieżącego budżetu przeprowadzić nie można. Porusza przytem sprawę ekspozytury na Wołyniu, którą uważa tam za konieczną. Zadaje pytania, dlaczego w budżecie niema odsetek od kapitałów, na co wydatkuje się pieniądze z działu III § 2, poz. 4 i 5 i dlaczego dział eksportu jaj nie jest doprowadzony do równowagi. Uważa, że jeżeli się dawniej popełniło błędy, to trzeba ponosić konsekwencje.

Korespondent Chein zwraca uwagę na to, że preliminarzuje się za zwyczaj za duże sumy z dodatku do ceny świadectw przemysłowych i na r. 1935 wzięto zł. 200.000 przy wpływach zł. 212.000 w roku bie-

żącym, ale i to wydaje się mało realne. Uważa, że podwyżka 5% nie ma znaczenia ani dla handlu, ani dla przemysłu, pozatem należy wyszukać nowe źródła dochodu, aby móc budżet Izby szerzej rozbudować.

Radca Dębowski podkreśla, że wydatki personalne uległy znacznemu zmniejszeniu i dalej ich komprymować nie można. Pozostałe działy budżetu są także mizerne, należy więc uważać dyskusję za wyczerpaną i sprawę budżetu postawić pod głosowanie.

Radca Danielewicz wypowiada się za 5% podwyżką, uważając, że obciążenie, od 50 gr. poczynając do kilkunastu złotych rocznie, jest bardzo mało znaczące, natomiast w interesie handlu i przemysłu leży, aby Izby mogły należycie funkcjonować.

Vice-Prezes Michałowicz stwierdza, że dla opracowania budżetu konieczna jest znajomość zadań Izby i biegu spraw. „Chociaż pracę z Prezydium od szeregu lat i badam budżety i zamknięcia rachunkowe, nie odważyłbym się na ułożenie samowystarczającego budżetu w sposób, w jaki to robi radca Żurek. To zagadnienie nie jest tak proste, jak się wydaje i musi być oparte na pewnych przesłankach, a nie na machaniu ołówkiem”. Uważa, że w podwyżce 5% niema żadnego nowego obciążenia. Jeżeli w roku 1929 obciążenie terenu na rzecz Izby Przemysłowo-Handlowej wynosiło zł. 350.000, w roku zaś 1935 wyniesie razem z dodatkiem 5%—zł. 270.000, to cyfry wskazują, że obciążenie spadło o 30%. Ilość świadectw się nie zmniejszyła, a I, II i III kat. przeszły do niższej klasy i płacą znacznie mniej. Pozatem Vice-Prezes Michałowicz daje wyjaśnienia co do wszystkich poruszonych w dyskusji momentów.

Prezes Michniewski, wobec wyczerpania listy mówców, uważa dyskusję za zakończoną i stawia sprawę budżetu Izby w przedłożonym Plenarnemu Zebraniu ułożyć wraz z wnioskiem o upoważnienie Prezydium do poczynienia zmian w tym budżecie, za zgodą lub na żądanie p. Ministra Przemysłu i Handlu, pod głosowanie.

Wnioski te zostają przyjęte wszystkimi głosami, poza 3 głosami radców Żurka, Czapskiego i Zubrzyckiego.

Wybór Głównej Komisji Wyborczej.

Prezes Izby odczytuje pismo, otrzymane od Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie za № PHG-7/1 z dn. 31.VIII.1934 w sprawie zarządzenia wyborów do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie i mianowania Komisarzem Wyborczym inż. Jana Bolcewicza, naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie. Następnie Prezes odczytuje §§ 9 i 10 części I Statutu Izby, dotyczące wyborów, i w imieniu Prezydium proponuje, aby do Głównej Komisji Wyborczej zaprosić następujących radców:

Jakóba Awerbucha, Stanisława Drozda, Ludwika Hafnera, Teofila Kujawskiego, Sławomira Liibeka, Stefana Ponceta, Salomona Silberzłaga i Izaaka Słobodka.

Wobec niezgłoszenia innych kandydatur Przewodniczący zarządza głosowanie na proponowanych przez Prezydium kandydatów.

Wniosek Prezydium zostaje przyjęty wszystkimi głosami—przy 2-ch wstrzymujących się.

Po przemówieniu obecnego na posiedzeniu Komisarza Wyborczego inż. J. Bolcewicza do nowoobраниch członków Głównej Komisji Wyborczej—Prezes Izby zamyka posiedzenie o godzinie 20 m. 30.

Załącznik № 1 do protokołu
z dnia 3 września 1934 r.

Na podstawie § 22 Regulaminu Obrad Zebrań Plenarnych polecam dołączyć do protokołu z dnia 3 września r. b. pismo PP. Radców Żurka, Żubrzyckiego i Żapskiego, nie jako opinię tego, czy innego zbiorowego ciała, a wyłącznie ich własną.

Z ramienia Polskiego Kupiectwa brali udział w posiedzeniu także radcowie i członkowie Stowarzyszenia Kupców Polskich: Danielewicz, Drozd, Kujawski, Liibek, Nadarkiewicz, Raczkowski, Cichocki, Michałowicz i inni, którzy się z opinią podpisanych nie solidaryzowali i głosowali wręcz odmiennie.

Lublin, dnia 10 września 1934 r.

Przewodniczący Plenarnego Zebrania

Prezes Izby

(—) *M. Michmiewski.*

Załącznik № 2 do protokołu
z dnia 3 września 1934 r.

Do Izby Przemysłowo-Handlowej

na ręce JWPana Prezesa

w Lublinie.

W związku z odbytem Walnem Plenarnem Zebraniem Radców Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie z dnia 3 września 1934 roku oraz nadesłanym porządkiem obrad i projektem preliminarza budżetowego na rok 1935, my niżej podpisani Radcowie Izby, reprezentujący Stowarzyszenie Kupców Polskich w Lublinie, pragnąc wyrazić stanowisko ogółu Kupiectwa Polskiego w Lublinie, na temże Zebraniu złożyliśmy Prezydium Izby własny projekt preliminarza budżetowego, opartego na realnych podstawach i obecnych warunkach, a który przewidywał sumę przychodu — 252,384 zł. i wydatków — 247,430 zł., czyli z nadwyżką — 4.954 zł.

Złożony projekt był uzasadniony przez radcę p. T. Żurka z grupy handlowej, który przedstawił przyczyny, jakie wpłynęły na zmniejszenie się wpływów dla Izby Przemysłowo-Handlowej, a mianowicie: pauperyzacja handlu i przemysłu, ulgi w nabywaniu świadectw handlowych i przemysłowych, udzielane przez Ministerstwo Skarbu i upadek poważniejszych firm, tak handlowych, jak i przemysłowych.

Wreszcie p. T. Żurek, biorąc pod uwagę ogólne warunki i to, że odnośne czynniki idą obecnie na jaknajdalej idące ulgi w obciążaniu

życia gospodarczego, wnosil o zatwierdzenie złożonego przez radców Grupy Handlowej projektu preliminarza, a zwłaszcza był przeciwny podwyższaniu dopłat do świadectw przemysłowych kategorii handlowej o 5%, gdyż opłata w wysokości 15% na rzecz Izby jest obecnie również bardzo uciążliwa. Wobec nieuchwalenia naszego wniosku przez większość, po myśli § 22 Regulaminu Obrad Zebrań Plenarnych Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie, zgłaszamy nasze stanowisko i prosimy uprzejmie o łaskawe dołączenie takowego do protokołu Walnego Zebrania z dnia 3 września 1934 roku.

Lublin, dnia 4 września 1934 r.

(-) A. Czapski,
(-) J. Zubrzycki,
(-) Tomasz Żurek.

Preliminarz budżetowy na 1935 r.

DOCHODY

Dział	Paragraf	Pozycja	PRZEDMIOT	Rok 1934	z ł o t y c h		
					w/g. poz.	w/g § §	w/g. dział.
I			WŁASNE DOCHODY IZBY.				
			Dochody zwyczajne	70.120			44.320
	1		Dochody z opłat	59.000		39.200	
	1		Opłaty od świadectw pochodzenia towarów	1.000	700		
	2		Opłaty od zaświadczeń paszportowych	1.000	500		
	3		Opłaty od podań o import towarów reglamentowanych	2.500	2.500		
	4		Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwrotu cła przy wywozie masła				
	5		Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwol- nienia od cła wywozowego masła				
	6		Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywozowego jaj	28.000	15.000		
	7		Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwrotu cła przy wywozie lnu	1.500	1.500		
	8		Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywozowego szczeciny, włosia i sierści	19.000	17 000		
	9		Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywozowego pierz a i puchu				
	10		Inne opłaty	6.000	2.000		
	2		Dochód z nieruchomości	4.620		4.620	
	1		Czynsz	3.084	3.084		
	2		Wpływy dodatkowe	1.536	1.536		
	3		Dochód z wydawnictw				
	4		Dochód z agend specjalnych Izby	1.500		500	
	1		Biuro Kolejowe	1.500	500		
	2		Biuro Celne				
	3						
	5		Odsetki od lokowanej gotowizny	5.000			
			DOCHODY NADZWYCZAJNE.				
	6		Przelew z funduszu rezerwowego				
	7		Pożyczka				
	8		Sprzedaż nieruchomości				
II			Dodatek do ceny świadectw przemysło- wych	245.000			270.000
			Razem	315.120			314.320

WYDATKI

Dział	Paragraf	Pozycja	PRZEDMIOT	Rok 1934	z ł o t y c h		
					w/g poz.	w/g § §	w/g dział.
I			WYDATKI ZWYCZAJNE.				
			WYDATKI OSOBOWE	158.828			151.024
	1		Place	135.628		129.524	
	1		Urzędnicy (ustaleni i nieustaleni)	123.588	115.344		
	2		Djetarjusze	1.000	3.500		
	3		Konsultanci i t. p.				
	4		Woźni i gońcy (z dodatkiem na umundurowanie)	11.040	10.680		
	2		Ubezpieczenia	20 200		18,500	
	1		Kasa Chorych	5.000	2.500		
	2		Inne ubezpieczenia	3.200	4.000		
II	3		Wpłata do Funduszu Emerytalnego Izby	12.000	12,000		
			Remuneracje i zapomogi	3.000		3,000	
			WYDATKI RZECZOWE	35.400			24.300
	1		Lokal	4.000			
	1		Czynsz za lokal biurowy	4.000			
	2		Światło, opał, utrzymanie porządku				
	3		Remont				
	4		Podatek				
	1a		Nieruchomość	6.500		6,500	
	1		Utrzymanie porządku, woda, opał i t. p.	4.000	4.000		
	2		Światło, utrzymanie porządku w lokalu	2.300	2.300		
	3		Remont gmachu, lokalu, instalacje				
	4		Ubezpieczenia i podatki	200	200		
	2		Wydatki biurowe	19.300		16.800	
	1		Materiały piśmienne	2.500	2.500		
	2		Druki i ogłoszenia	2.500	2.500		
	3		Porto i opłaty telegraficzne	2.500	2.500		
	4		Opłaty telefoniczne	3.500	3,500		
	5		Inwentarz (kupno, naprawa)	4.500	2.000		
	6		Czasopisma, książki, mapy	3.000	3.000		
	7		Drobne wydatki	800	800		
	3		Środki lokomocji	5 600		1.000	
	1		Reszta kosztów kupna samochodu	4.600			
	2		Koszt utrzymania samochodu	1.000	1.000		
			Wydawnictwa, subwencje, składki	40.000			44.000
	1		Wydawnictwa	3.000		3,000	
	2		Subwencje	34,000		34,000	
	1		Udział w utrzymaniu szkół hand. i przem.	7.000	7 000		
	2		Zapomoga i stypendja dla uczniów szkół handl. i przemysł.	7,000	7.000		
			Do przeniesienia				219.324

WYDATKI

Dział	Paragraf	Pozycja	PRZEDMIOT	Rok 1934	z ł o t y c h		
					w/g poz.	w/g § §	w/g dział.
			Z przeniesienia				219.324
	3		Zasiłki na prace naukowe, nagrody konkursowe, podróże naukowe				
	4		Zasiłki na popieranie rozwoju przemysłu i handlu (instytuty, wystawy i t. p.)	10.000	10.000		
	5		Badanie i popieranie eksportu	10.000	10.000		
IV	3		Składki członkowskie Izby	3.000		7.000	
			Agendy specjalne Izby	1.500			1.500
	1		Biura, instytuty, pokazy	1.500		1.500	
	1		Biuro Kolejowe	1.500	1.500		
	2						
V	2		Ekspozytura Izby				
			Wydatki, wynikające z niżej wymienionych czynności zleconych	44.500			37,000
	1		Wydawanie zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywozowego masła				
	2		Wydawanie zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywozowego jaj	30.000		22 000	
	3		Wydawanie zaświadczeń, dotyczących zwrotu cła przy wywozie lnu	500		1.000	
	4		Wydawanie zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywozowego szczeciny, włosia i sierści	14.000		14.000	
	5		Wydawanie zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywozowego pierza i puchu				
VI			WYDATKI RÓŻNE	23.500			23.400
	1		Koszty reprezentacji i ofiary społeczne	3.500		3.400	
	2		Koszty podróży urzędników Izby	8.000		8.000	
	3		Zwrot poniesionych kosztów członkom Izby	10.000		10.000	
	4		Splata długów				
	5		Odsetki				
	6		Pokrycie deficytu funduszu emerytalnego				
	7		Wydatki nieprzewidziane	2.000		2.000	
			WYDATKI NADZWYCZAJNE.				
VII			Budowa gmachu				
	1		Budowa gmachu, kupno nieruchomości				
	2		Kapitałny remont gmachu				
VIII			Koszty wyborów	3.000			4.000
IX			Subwencja dla Izb Rzemieślniczych	8.440			
			Pokrycie niedoboru roku 1934				29.000
			Razem	315.168			314.224

Zamknięcie Rachunkowe

Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

za rok 1934.

Dział	Paragraf	Pozycja	W P Ł Y W Y	Sumy preli- minowane wg. zatwier- dzonego budżetu	Sumy rzeczywi- stych wpływów	Różnice
I	1	1	Oplaty od świadectw pochodzenia towarów	1.000,—	1.130,60	+ 130,60
I	1	2	Oplaty od zaświadczeń paszpor- towych	1.000,—	540,—	— 460,—
I	1	3	Oplaty od podań o import tow. reglamentowanych	2.500,—	3.313,30	+ 813,30
I	1	6	Oplaty od zaświadczeń na zwol- nienie od cła wywozowego jaj	28.000,—	16.077,—	—11.923,—
I	1	7	Oplaty od zaświadczeń na zwrot cła przy wywozie lnu	1.500,—	5.627,90	+ 4.127,90
I	1	8	Oplaty od zaświadczeń na zwol- nienie od cła wywozowego szczeciny	19.000,—	17.693,40	— 1.306,60
I	1	10	Inne opłaty	6.000,—	2.495,43	— 3.504,57
I	2	1	Nieruchomość — czynsz	3.084,—	3.084,—	
I	2	2	Nieruchomość — wpływy dodat- kowe	1.536,—	1.536,—	
I	4	1	Biuro Kolejowe	1.500,—	479,48	— 1.020,52
I	5		Odsetki	5.000,—	209,66	— 4.790,34
II			Dodatek od ceny świadectw prze- mysłowych	245.000,—	220.949,38	—24.050,62
			R a z e m	315.120,—	273.136,15	—41.983,85

			W Y D A T K I	Sumy preli- minowane wę. zawier- drzonego budżetu	Virements	Sumy rzeczy- wistych wy- datków	Różnice
Dział	Paragraf	Pozycja					
I	1	1	Urzednicy	123.588,—	—9.500,—	114.004,—	+ 84,—
I	1	2	Djetarjusze	1.000,—	+2.400,—	3.380,—	+ 20,—
I	1	4	Woźni i gońcy	11.040,—		9.861,50	+1.178,50
I	2	1	Kasa Chorych	5.000,—	—1.400,—	3.091,58	+ 508,42
I	2	2	Inne ubezpieczenia	3.200,—	+ 100,—	3.220,38	+ 79,62
I	2	3	Wpłata do funduszu emerytalnego	12.000,—		12.000,—	
I	3		Remuneracje i zapomogi	3.000,—	+ 200,—	3.110,—	+ 90,—
II	1	1	Czynsz za lokal	4.000,—		3.966,67	+ 33,33
II	1a	1	Nieruchomość — woda, opał, dozorca	4.000,—		3.982,52	+ 17,48
II	1a	2	Nieruchomość — światło, utrzym. porządku	2.300,—	— 100,—	2.078,89	+ 121,11
II	1a	4	Nieruchomość—ubezpj., podatki	200,—	+ 100,—	255,06	+ 44,94
II	2	1	Materjały piśmienne	2.500,—		2.410,65	+ 89,35
II	2	2	Druki	2.500,—	+ 100,—	2.599,75	+ 0,25
II	2	3	Porto i opłaty telegraficzne	2.500,—	— 100,—	2.210,89	+ 189,11
II	2	4	Opłaty telefoniczne	3.500,—	+ 600,—	4.040,44	+ 59,56
II	2	5	Inwentarz	4.500,—	—2.700,—	1.589,95	+ 210,05
II	2	6	Czasopisma, książki, mapy	3.000,—	+ 800,—	3.756,75	+ 43,25
II	2	7	Drobne wydatki	800,—	+ 100,—	889,77	+ 10,23
II	3	1	Środki lokomocji — amortyzacja kupna samochodu	4.600,—		4.600,—	
II	3	2	Środki lokomocji — utrzymanie samochodu	1.000,—	+1.200,—	2.176,89	+ 23,11
III	1		Wydawnictwa	3.000,—		1.482,56	+1.517,44
III	2	1	Udział w utrzymaniu szkół han- dlowych i przemysłowych	7.000,—		6.899,81	+ 100,19
III	2	2	Zapomogi i stypendja uczniom szk handlowych i przem.	7.000,—		4.530,—	+2.470,—
III	2	4	Zasiłki na popieranie rozwoju przemysłu i handlu	10.000,—	—9.700,—	211,50	+ 88,50
III	2	5	Badanie i popieranie eksportu	10.000,—	+1.800,—	11.791,59	+ 8,41
III	3		Składki członkowskie Izby	3.000,—		2.668,—	+ 332,—
IV	1	1	Biuro Kolejowe	1.500,—		1.266,65	+ 233,35
V	2		Wydawanie zaświadczeń na zwrot cła wywozowego od lnu	500,—	+1 800,—	2.289,30	+ 10,70
V	3		Wydawanie zaświadczeń na zwol- nienie od cła wywoz. jaj	30.000,—	—2.600,—	26.370,04	+1.029,96
V	4		Wydawanie zaświadczeń na zwol- nienie od cła wywozowego szczeciny i włosia	14.000,—	+ 800,—	14.743,46	+ 56,54
VI	1		Koszty reprezentacji	3.500,—	+1.600,—	5.078,44	+ 21,56
VI	2		Koszty podróży urzędników Izby	8.000,—	+2.000,—	9.976,70	+ 23,30
VI	3		Zwrot poniesionych kosztów członkom Izby	10.000,—	— 500,—	9.411,60	+ 88,40
VI	7		Wydatki nieprzewidziane	2.000,—	— 300,—	1 600,10	+ 99,90
VIII			Subwencja dla Izb Rzemieślni- czych	8.440,—		8.440,—	
IX			Koszty wyborów	3.000,—	+13.300,—	16 209,75	+ 90,25
R a z e m				315.168,—		306.195,19	+8.972,81

Bilans zamknięcia na dzień 31.XII.1934 r.

Stan czynny:

Kasa	zł.	12.368,18
Rachunki w bankach i w P.K.O.	"	156,82
Koszty budowy gmachu i kupna placu	"	296.331,19
Ruchomości	"	80.695,43
Biblioteka	"	16.456,75
Sumy Przechodnie	"	15.246,71
Fundusz Rezerwowy:		
a) 6% Pożyczka Narodowa nom. wart. zł. 10.000.—	zł.	9.480,—
b) lokata w B. G. K.	"	2.694,—
"	"	12.174,—
Niedobór z r. 1934	"	33.059,04
Razem	zł.	466.488,12
Fundusz Emerytalny Pracowników Izby P.H.	zł.	124.400,85

Stan bierny:

Fundusz Nieruchomości	zł.	312.825,89
Fundusz Amortyzacyjny:		
ruchomości	zł.	80.695,43
biblioteka	"	16.456,75
"	"	97.152,18
Fundusz Rezerwowy	"	12.174,—
Fundusz na odprawy pracowników umysłowych Izby	"	4.537,34
Bank Handlowy w Warszawie Oddz. w/m.	"	39.798,71
Razem	zł.	466.488,12
Fundusz Emerytalny Pracowników Izby P.-H.	zł.	124.400,85

Fundusz Emerytalny

Pracowników Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie.

Fundusz wg. stanu w dn. 31.XII.33 r.	zł. 100.178,75
Dotacja Izby za rok 1934	zł. 12.000,—
Składki pracowników Izby za r. 1934	" 5.836,40
Odsetki za rok 1934	" 8.278,14
	<u>zł. 26.114,54</u>

Wyplacono:

- a) świadczenie wdowie po zmarłym urzędniku s. p. Wacławie Wiercieńskim zł. 11.250,—
- b) prowizje bankowe, za prowadzenie rachunkowości i drobne wydatki 623,69 " 11.873,69 " 14.240,85

	<u>zł. 114.419,60</u>
Należność Izbie Przemysłowo-Handlowej do zwrotu	" 9.981,25
	<u><u>zł. 124.400,85</u></u>

Fundusz Emerytalny jest ulokowany:

w listach zastawnych Tow. Kredyt. m. Lublina nom. wart. zł. 84.400.—	zł. 68.729,—
w należności od Kupieckiego Banku Spółdzielczego w Lublinie, hipotecznie zabezpieczonej	" 30.631,15
w oprocentowanych pożyczkach pracownikom Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie	" 25.011,70
na rachunku czekowym B.G.K. Oddz. w Lublinie	29,— zł. 124.400,85
	<u><u>zł. 124.400,85</u></u>

Protokół Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie, wyłoniona przez Plenarne Zebranie w dniu 26 marca 1935 r., w składzie:

radcowie: Mosze Burko, Stanisław Czerski, Edward Krausse, Salomon Silberszlag i Józef Zubrzycki,

w myśl § 31 p. 3 i 8 części II Statutu Izby, na posiedzeniu swoim w dniu 1 maja 1935 r.

sprawdziła księgi, dokumenty i dowody kasowe Izby za rok 1934 i ustaliła, że:

- 1) wydatki Izby były uskuteczniane w ramach uchwalonego przez Izbę budżetu na rok 1934 przy uwzględnianiu statutowo przewidzianych virements,
- 2) wszystkie pozycje kasowe są usprawiedliwione przez odnośne asygnaty i załączone do nich dowody, zaopatrzone w należyte podpisy,
- 3) księgowość Izby jest prowadzona prawidłowo
- i 4) przedstawione sprawozdanie rachunkowe za rok 1934 zestawione jest zgodnie z księgami.

Wobec powyższego Komisja Rewizyjna wnosi o zatwierdzenie sprawozdania rachunkowego za rok 1934 i udzielenie absolutorjum Prezydjum.

Komisja Rewizyjna sprawdziła również sprawozdanie rachunkowe Funduszu Emerytalnego na d. 31.XII.1934 r. i uznała je za prawidłowe.

(—) *Mosze Burko*

(—) *Stanisław Czerski*

(—) *Edward Krausse*

(—) *Salomon Silberszlag*

(—) *Józef Zubrzycki*

Część III.

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA GOSPODARCZEGO OGŁOSZONEGO

w 1934 r.

Przegląd ustawodawstwa gospodarczego, ogłoszonego w 1934 r.

Zamieszczony dalej przegląd ustawodawstwa gospodarczego, ogłoszonego w 1934 r., odnosi się do norm prawnych, opublikowanych w tym czasie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Niektóre z wymienionych ustaw, czy rozporządzeń, zostały ogłoszone także i w innych publikacjach urzędowych, jak w Monitorze Polskim, Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu i in.

W zestawieniu zostały uwzględnione te przedewszystkiem ważniejsze przejawy życia ustawodawczego, które w jakikolwiek bądź sposób odbiły się lub powinny się odbić silniej na stosunkach gospodarczych w okręgu Izby. Z tego też względu wykaz poniższy nie zawiera rozporządzeń, bardzo istotnych często dla całokształtu gospodarki krajowej, które nie znajdują jednak żywszego oddźwięku w stosunkach miejscowych.

Zestawienie ogranicza się do wymienienia tytułu ustawy lub rozporządzenia i miejsca ogłoszenia, a więc numeru i pozycji Dziennika Ustaw.

Ustawodawstwo administracyjno-gospodarcze.

SPRAWY, DOTYCZĄCE OBROTU I PRODUKCJI.

1) Rozp. Min. Skarbu z dnia 12.I.1934 r. w porozumieniu z Min. Roln. i Ref. Roln. w sprawie ustalenia podstawowej ceny za spirytus na kampanję 1933/34 (Dz. U. Nr. 6, poz. 43).

2) Rozp. Min. Opieki Społecznej z dnia 23.I.1934 r., wydane w porozumieniu z Min. Przemysłu i Handlu o dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki i wyrobów mącznych. (Dz. U. Nr. 15, poz. 120).

3) Rozp. Min. Opieki Społecznej z dnia 24.V.1934 r. o barwieniu lodu sztucznego (Dz. U. Nr. 54, poz. 491).

4) Rozp. Min. Opieki Społecznej z dnia 25.VI.1934 r. o dozorze nad wyrobem i obiegiem środków kosmetycznych (Dz. U. Nr. 62, poz. 523).

5) Rozp. Min. Przemysłu i Handlu z dnia 8.VIII.1934 r. w sprawie ustalenia punktów granicznych dla wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. Nr. 75, poz. 706).

6) Rozp. Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 22.VIII.1934 r. o przemiale żyta (Dz. U. Nr. 76, poz. 714).

7) Rozp. Min. Skarbu z dnia 30.VIII.1934 r. w sprawie uregulowania ceny cukru (Dz. U. Nr. 77, poz. 723).

8) Rozp. Min. Przemysłu i Handlu z dn. 24.IX.1934 r. w sprawie zmiany w rozporządzeniu o ustaleniu punktów granicznych dla wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. Nr. 91, poz. 823).

9) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 24.X.1934 r. w sprawie zmiany przepisów o monopolu spirytusowym i o sprzedaży napojów alkoholowych.

10) Rozp. Min. Skarbu z dnia 20.X.1934 r. o zmianie rozp. Min. Skarbu z dnia 19.VII.1932 r. w sprawie cen soli (Dz. U. Nr. 97, poz. 886).

11) Rozp. Min. Skarbu z dnia 20.X.1934 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 17.XII.1933 r. o obrocie solą. (Dz. U. Nr. 97, poz. 887).

12) Rozp. Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 17.XII.1934 r. o przedłużeniu mocy obowiązującej rozp. z dnia 29.X.1929 r. o regulowaniu cen przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. Nr. 110, poz. 980).

13) Rozp. Min. Skarbu z dnia 31.XII.1934 r. w sprawie uregulowania ceny cukru (Dz. U. Nr. 110, poz. 986).

PRAWO PRZEMYSŁOWE.

14) Roz. Min. Przemysłu i Handlu z dnia 13.II.1934 r. w porozumieniu z Min. W. R. i O. P. w sprawie zmiany przepisów, dotyczących egzaminu na czeladnika (Dz. U. Nr. 15, poz. 123).

15) Ustawa z dnia 10.III.1934 r. o zmianie rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 7.VI.1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. Nr. 40, poz. 350).

SPRAWY FINANSOWE I WALUTOWE.

16) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 12.VI.1934 r. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych (Dz. U. Nr. 59, poz. 509).

17) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 24.X.1934 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 29.III.1933 r. o ulgach w zakresie oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych (Dz. U. Nr. 94, poz. 845).

18) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 24.X.1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych (Dz. U. Nr. 94, poz. 846).

19) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 24.X.1934 r. o przerachowaniu niektórych należności (Dz. U. Nr. 96, poz. 865).

FUNDUSZ PRACY I FUNDUSZ BEZROBOCIA.

20) Rozp. Min. Opieki Społecznej z dnia 15.III.1934 r. o biurach pośrednictwa pracy Funduszu Bezrobocia (Dz. U. Nr. 22, poz. 168).

21) Ustawa z dnia 13.III.1934 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 16.III.1933 r. o Funduszu Pracy (Dz. U. Nr. 29, poz. 235).

22) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 24.X.1934 r. o połączeniu Funduszu Bezrobocia z Funduszem Pracy (Dz. U. Nr. 94, poz. 849).

23) Rozp. Prezesa Rady Ministrów z dnia 22.XII.1934 r. sprawie zmian rozporządzenia z dnia 31.III.1933 r. o świadczeniach na rzecz Funduszu Pracy (Dz. U. Nr. 110, poz. 978).

USTAWODAWSTWO OGÓLNE.

24) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 27.VI.1934 r. Kodeks Handlowy (Dz. U. Nr. 57, poz. 502).

25) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 27.VI.1934 r. Przepisy wprowadzające Kodeks Handlowy (Dz. U. Nr. 57, poz. 503).

26) Rozp. Min. Sprawiedliwości z dnia 1.VII.1934 r. o trybie dokonywania licytacji publicznej, przewidzianej w art. 510, 547 i 670 Kodeksu Handlowego (Dz. U. Nr. 59, poz. 510).

27) Rozp. Min. Przemysłu i Handlu z dnia 2.VII.1934 r. w sprawie określenia przedsiębiorstw, prowadzonych w większym rozmiarze (Dz. U. Nr. 60, poz. 515).

28) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 24.X.1934 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. Nr. 93, poz. 834).

29) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 24.X.1934 r. Przepisy wprowadzające prawo upadłościowe (Dz. U. Nr. 93, poz. 835).

30) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 24.X.1934 r. Prawo o postępowaniu układowem (Dz. U. Nr. 93, poz. 836).

31) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 24.X.1934 r. Prawo o sądach pracy (Dz. U. Nr. 95, poz. 854).

32) Ustawa z dnia 13.III.1934 r. w sprawie zmiany ustawy o spółdzielniach (Dz. U. Nr. 38, poz. 342).

33) Obwieszczenie Min. Skarbu z dnia 16.VI.1934 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o spółdzielniach z dnia 29.X.1920 r. (Dz. U. Nr. 55, poz. 495).

Ustawodawstwo socjalne.

1) Rozp. Min. Opieki Społecznej z dnia 30.XII.1933 r. o wysokości składek za ubezpieczenie na wypadek niezdolności do zarabkowania lub śmierci wskutek wypadków w zatrudnieniu lub choroby zawodowej oraz w sprawie zasad podwyższania lub obniżania tychże składek w poszczególnych przedsiębiorstwach zależnie od warunków higienicznych i bezpieczeństwa pracy (Dz. U. Nr. 1/34, poz. 2).

2) Rozp. Min. Opieki Społecznej z dnia 23.I.1934 r. w sprawie zmiany rozp. Min. Opieki Społecznej z dnia 28.XII.1933 r. o dopłatach za porady lekarskie, lekarstwa, środki lecznicze, pomocnicze i zabiegi lecznicze (Dz. U. Nr. 8, poz. 74).

3) Rozp. Min. Opieki Społecznej z dnia 24.I.1934 r. o wykonaniu rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 27.X.1933 r. o powoływaniu nadzwyczajnych komisji rozjemczych do załatwiania zbiorowych zatargów pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. Nr. 13, poz. 104).

4) Ustawa z dnia 15.III.1934 r. o ułatwieniu spłaty zaległych składek i opłat na rzecz instytucji ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr. 29, poz. 237).

5) Ustawa z dnia 15.III.1934 r. o zmianie Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 24.XI.1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. Nr. 39, poz. 347).

6) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 24.X.1934 r. o zmianie ustawy z dnia 28.III.1933 r. o ubezpieczeniu społecznem (Dz. U. Nr. 25, poz. 855).

Ustawodawstwo celne i reglamentacja obrotu zagranicznego

(ogólne, zmiany cel, zwroty cel).

Rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych będą nazywane w niniejszym zestawieniu poprostu „Rozporządzeniem“ (w skróceniu—Rozp.).

1) Rozp. z dnia 30.XII.1933 r. w sprawie zwrotu cel przy wywozie lnu i pakui lnianych (Dz. U. Nr. 3, poz. 11). Ustanono następujące normy zwrotu cel za 100 kg.: len trzepany i len czesany — 10 zł, pakuły lniane — wyczeski (kądziele) — oraz pakuły lniane trzepane i szarpiane — 5 zł. Obowiązuje od dnia 15.I.1934 r.

2) Rozp. z dnia 9-I.1934 r. w sprawie zwrotu cla przy wywozie spirytusu etylowego (Dz. U. Nr. 11, poz. 93). Ustalono zwrot cla w wysokości 25 zł. za 100 kg. stuprocentowego spirytusu etylowego. Obowiązuje od dnia 7.II do 31.VII.1934 r.

3) Rozp. Rady Ministrów z dnia 10.III.1934 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.X.1933 r. w sprawie zakazu przywozu niektórych towarów (Dz. U. Nr. 21, poz. 162). W rozporządzeniu z dnia 11.X.1933 r. skreślono ustęp 3 § 1 wraz z załącznikiem Nr. 3, dotyczący zakazu przywozu do obszaru celnego Rzeczypospolitej Polskiej towarów, pochodzących lub przychodzących z Rzeszy Niemieckiej. Termin wejścia w życie — 15.III.1934 r.

4) Rozp. z dnia 8.III.1934 r. w sprawie częściowej zmiany art. 15 rozporządzenia z dnia 11.VI.1920 r. o taryfie celnej (Dz. U. Nr. 23, poz. 172). Dotyczy opłat manipulacyjnych przy przywozie jabłek świeżych, pomarańcz, mandarynek oraz cytryn. Obowiązuje od dnia 20.III do 31.V.1934 r.

5) Rozp. z dnia 20.III.1934 r. w sprawie zwrotu cel przy wywozie zbóż, produktów przemiału i słoju (Dz. U. Nr. 28, poz. 228). Ustalono następujące normy zwrotu cel za 100 kg.: pszenica, żyto, jęczmień — 6 zł., owies — 4 zł., mąka — 10 i 8 zł., kasza jęczmienna — 12 zł., kasza

owsiana i płatki owsiane — 9 zł., słód — 3 zł. Obowiązuje od dnia 1.IV.1934 r. — do odwołania.

6) Rozp. z dnia 31.III.1934 r. o ulgach celnych (Dz. U. Nr. 31, poz. 283). Dotyczy tkanin, części maszyn młynarskich, przyrządów oraz aparatów elektrycznych i obowiązuje od dnia 13.IV.1934 r. — do odwołania.

7) Rozp. z dnia 17.IV.1934 r. o uldze celnej na jabłka świeże (Dz. U. Nr. 34, poz. 315). Obowiązuje do dnia 15.V.1934 r.

8) Rozp. Rady Ministrów z dnia 27.IV.1934 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.X.1933 r. w sprawie zakazu przywozu niektórych towarów (Dz. U. Nr. 36, poz. 331). Obowiązuje od dnia 1.V.1934 r.

9) Rozp. z dnia 25.IV.1934 r. o ulgach celnych na szczupaki, leszcze i okonie (Dz. U. Nr. 36, poz. 332). Obowiązuje do dnia 15.VI.1934 r.

10) Rozp. z dnia 26.IV.1934 r. o ulgach celnych (Dz. U. Nr. 36, poz. 333). Obowiązuje od dnia 1.V do 29.X.1934 r.

11) Rozp. z dnia 25.IV.1934 r. o cłach wywozowych (Dz. U. Nr. 39, poz. 348).

12) Rozp. z dnia 22.V.1934 r. o zmianie rozporządzenia z dnia 25.IV.1934 r. o ulgach celnych na szczupaki, leszcze i okonie (Dz. U. Nr. 43, poz. 384). Odnośne ulgi celne uległy obniżeniu. Termin wejścia w życie — 25.V.1934 r.

13) Rozp. z dnia 30.V.1934 r. o przedłużeniu mocy obowiązującej rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 8.III.1934 r. w sprawie częściowej zmiany art. 15 rozporządzenia z 11.VI.1920 r. o taryfie celnej (Dz. U. Nr. 47, poz. 417)—do dnia 31.VIII.1934 r.

14) Rozp. z dnia 25.V.1934 r. w sprawie częściowej zmiany art. 15 rozporządzenia z dnia 11.VI.1920 r. o taryfie celnej (Dz. U. Nr. 52, poz. 481). Dotyczy specjalnych opłat od zaświadczeń przywozu niektórych towarów i wchodzi w życie dnia 25.VI.1934 r.

15) Rozp. z dnia 5.VII.1934 r. o ulgach celnych (Dz. U. Nr. 59, poz. 512). Dotyczy jabłek świeżych, winogron świeżych oraz moreli. Termin wejścia w życie — 7.VII.1934 r.

16) Rozp. z dnia 23.VII.1934 r. o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 20.III.1934 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie zbóż, produktów przemiału i słodu (Dz. U. Nr. 66, poz. 687). Stawkę zwrotu cła za 100 kg. owsa podwyższono do zł. 6. Obowiązuje od dn. 1.VIII.1934 r.

17) Rozp. z dnia 26.VII.1934 r. o przedłużeniu terminu ważności rozporządzenia z dnia 9.I.1934 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie spirytusu etylowego (Dz. U. Nr. 73, poz. 699)—do dnia 29.X.1934 r.

18) Rozp. z dnia 9.X.1934 r. Przepisy wykonawcze do prawa celnego (Dz. U. Nr. 90, poz. 820). Termin wejścia w życie — 30.X.1934 r.

19) Rozp. z dnia 9.X.1934 r. Przepisy wykonawcze do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23.VIII.1932 r. o ustano-

wieniu taryfy celnej przywózowej (Dz. U. Nr. 92, poz. 833). Termin wejścia w życie — 30.X.1934 r.

20) Rozp. z dnia 20.X.1934 r. o ulgach celnych na śledzie (Dz. U. Nr. 93, poz. 838). Obowiązuje do dnia 29.X.1934 r.

21) Rozp. Rady Ministrów z dnia 12.X.1934 r. w sprawie zakazu przywozu niektórych towarów (Dz. U. Nr. 96, poz. 871). Wprowadza dwie grupy towarów zreglamentowanych: 1) zabronionych do wwozu w ogólności do odwołania (zał. Nr. 1) i 2) zabronionych do wwozu czasowo — do dnia 30.IV.1935 r. (zał. Nr. 2). Obowiązuje od 30.X.1934 r.

22) Rozp. z dnia 23.X.1934 r. o ustanowieniu taryfy celnej wywózowej (Dz. U. Nr. 96, poz. 873). Termin wejścia w życie — 30.X.1934 r.

23) Rozp. z dnia 23.X.1934 r. o wyjaśnieniach, uzupełniających taryfę celną wywózową (Dz. U. Nr. 96, poz. 874). Obowiązuje od 30.X.1934 r.

24) Rozp. z dnia 25.X.1934 r. o zniżkach celnych (Dz. U. Nr. 96, poz. 875). Obowiązuje od dnia 30.X.1934 r. do 30.IV.1935 r.

25) Rozp. z dnia 25.X.1934 r. o zniżkach celnych (Dz. U. Nr. 96, poz. 876). Odnosi się do tkanin, części maszyn młynarskich, przyrządów oraz aparatów elektrycznych i obowiązuje od dnia 30.X.1934 r.

26) Rozp. z dnia 25.X.1934 r. o zniżkach celnych na owoce południowe, towary kolonialne i oleje roślinne (Dz. U. Nr. 96, poz. 878). Ulgi te odnoszą się do bananów, pomarańcz gorzkich, t. zw. „Grapefruits“, cytryn, daktyli, rodzynek, fig, migdałów, kawy, herbaty, kakao, szafranu, wanilji, kardamonu, pieprzu, innych korzeni oraz olei roślinnych stałych. Obowiązuje od dnia 30.X.1934 r. do 31.III.1935 r.

27) Rozp. z dnia 25.X.1934 r. o zniżkach celnych na śledzie (Dz. U. Nr. 96, poz. 879). Obowiązuje od dnia 30.X do 31.XII.1934 r.

28) Rozp. z dnia 25.X.1934 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie lnu i pakul lnianych (Dz. U. Nr. 96, poz. 880). Termin wejścia w życie — 30.X.1934 r.

29) Rozp. z dnia 25.X.1934 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie spirytusu etylowego (Dz. U. Nr. 96, poz. 881). Obowiązuje od dnia 30.X.1934 r. do 31.VII.1935 r.

30) Rozp. z dnia 25.X.1934 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie zbóż, produktów przemiału i słodu (Dz. U. Nr. 96, poz. 882). Obowiązuje od 30.X.1934 r. do odwołania.

31) Rozp. z dnia 25.X.1934 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie naturalnego masła krowiego (Dz. U. Nr. 96, poz. 884). Ustalono zwrot cła za 100 kg. naturalnego masła krowiego w wysokości 6 zł. Obowiązuje od dnia 30.X.1934 r. do odwołania.

32) Rozp. z dnia 27.XI.1934 r. o postępowaniu związanem z przyznawaniem zwrotu ceł przy wywozie zagranicę niektórych towarów (Dz. U. Nr. 97, poz. 891). Dotyczy zwrotu cła przy wywozie zbóż, produktów przemiału i słodu, naturalnego masła krowiego, lnu i pakul lnianych i t. d. Termin wejścia w życie 30.X.1934 r.

33) Rozp. z dnia 29.X.1934 r. o warunkach udzielania pozwoleń na prawo przywozu towarów objętych zakazami przywozu (Dz. U. Nr. 97, poz. 893). Obowiązuje od 30.X.1934 r.

34) Rozp. z dnia 5.XI.1934 r. o zniżce celnej na śledzie (Dz. U. Nr. 100, poz. 909). Obowiązuje od dnia 12.XI. do 31.XII.1934 r.

35) Rozp. z dnia 10.XII.1934 r. o zniżkach celnych na jabłka świeże (Dz. U. Nr. 107, poz. 953).

36) Rozp. z dnia 11.XII.1934 r. o zniżkach celnych na śledzie (Dz. U. Nr. 109, poz. 966). Termin wejścia w życie — 1.I.1935 r.

37) Rozp. z dnia 29.XII.1934 r. o zniżkach celnych na śledzie (Dz. U. Nr. 110, poz. 984). Obowiązuje od dnia 1.I. do 28.II.1935 r.

Ustawodawstwo podatkowe.

DANINA MAJĄTKOWA.

1) Rozp. Min. Skarbu z dnia 24.II.1934 (Dz. U. Nr. 16, poz. 133) w sprawie obliczenia i poboru nadzwyczajnej daniny majątkowej w r. 1934. (Obejmuje III grupy). Wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

PODATEK DOCHODOWY.

2) Rozp. Min. Skarbu z dnia 3.I.1934 r. (Dz. U. Nr. 3, poz. 13) w sprawie przesunięcia na rok 1934 r. terminu do składania zeznań o dochodzie z art. 50 ustawy o państwowym podatku dochodowym. (Możność składania zeznań do dnia 1.V.1934 r.). Wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

3) Rozp. Min. Skarbu z dnia 14.IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 85, poz. 769) w sprawie wykonania ustawy o państwowym podatku dochodowym.

4) Obwieszczenie Min. Skarbu z dnia 9.VIII.1934 r. (Dz. U. Nr. 76, poz. 715) w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o państwowym podatku dochodowym.

PODATEK PRZEMYSŁOWY.

5) Rozp. Min. Skarbu z dnia 31.I.1934 r. (Dz. U. Nr. 13, poz. 110) wydane w porozumieniu z Min. Przem. i Handlu w sprawie zróżnicowania podatku przemysłowego od obrotu dla drobnych przedsiębiorstw. Wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

6) Ustawa z dnia 15.VII.1925 r. o państwowym podatku przemysłowym. Obwieszczenie Min. Skarbu z dnia 9.VIII.1934 r. (Dz. U. Nr. 76, poz. 716) w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu tejże ustawy.

7) Rozp. Min. Skarbu z dnia 14.IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 85, poz. 770) w sprawie wykonania ustawy z dnia 15.VII.1925 r. o państwowym podatku przemysłowym.

PODATEK OD SPADKÓW I DAROWIZN.

8) Rozp. Min. Skarbu z dnia 15.XI.1933 r. (Dz. U. Nr. 5, poz. 37) w sprawie wymiaru podatku spadkowego i od darowizn na obszarze b. dzielnicy rosyjskiej.

PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI.

9) Obwieszczenie Min. Skarbu z dnia 9.VIII.1934 r. (Dz. U. Nr. 76, poz. 717) w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Rozp. Prezydenta

Rzplitej z dnia 17.VI.1924 r. o wymiarze i poborze państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich.

10) Rozp. Min. Skarbu z dnia 14.IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 85, poz. 771) w sprawie wykonania Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 17.VI.1924 r. o wymiarze i poborze państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich.

PODATEK OD LOKALI.

11) Ustawa z dnia 2.VIII 1926 r. o podatku od lokali. Obwieszczenie Min. Skarbu z dnia 9.VIII.1934 r. (Dz. U. Nr. 76, poz. 718) w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu tejże Ustawy.

12) Rozp. Min. Skarbu z dnia 14.IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 85, poz. 772) w sprawie wykonania ustawy z dnia 2.VIII.1926 r. o podatku od lokali.

PODATEK OD ZAJĘĆ ZAWODOWYCH.

13) Ustawa z dnia 19.XII.1931 r. o nadzwyczajnym podatku od niektórych zajęć zawodowych. Obwieszczenie Min. Skarbu z dnia 9.VIII.1934 r. (Dz. U. Nr. 76, poz. 719) w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu tejże Ustawy.

14) Rozp. Min. Skarbu z dnia 14.IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 85, poz. 773) w sprawie wykonania ustawy o nadzwyczajnym podatku od niektórych zajęć zawodowych.

ORDYNACJA PODATKOWA.

15) Ustawa z dnia 15.III.1934 r. (Dz. U. Nr. 39, poz. 346). Ordynacja Podatkowa.

16) Rozp. Min. Skarbu z dnia 19.IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821) w sprawie wykonania Ordynacji Podatkowej.

17) Rozp. Min. Skarbu w sprawie wykonania art. 97 i 104 Ordynacji Podatkowej (Dz. U. Nr. 91 poz. 822).

ZALEGŁOŚCI PODATKOWE.

18) Rozp. Min. Skarbu z dnia 20.IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 89 poz. 816) wydane w porozumieniu z Min. Spraw Wewn. w sprawie zmiany Rozp. Min. Skarbu z dnia 25.XI.1933 r., wydanego w porozumieniu z Min. Spraw Wew. o ulgach w spłacie zaległości podatkowych.

19) Rozp. Min. Skarbu z dnia 7.XII.1934 r. (Dz. U. Nr. 109 poz. 965) o przyjmowaniu złotych $4\frac{1}{2}\%$ listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego serji I-szej na spłatę zaległości podatkowych.

RÓŻNE.

20) Rozp. Min. Skarbu z dnia 30.XII.1933 r. (Dz. U. Nr. 3/34 poz. 12) w sprawie zmiany Rozp. Min. Skarbu z dnia 10.IX.1932 r. o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych.

21) Rozp. Min. Skarbu z dnia 7.VI.1934 r. (Dz. U. Nr. 55 poz. 494) wydane w porozumieniu z Min. Spraw Wewn. w celu wykonania ustawy z dnia 24.III.1933 r. o ulgach dla nowowzniesionych budowli.

22) Oświadczenie Rządowe z dnia 13.XI.1933 r. o wymianie not, dotyczących zatwierdzenia umowy między Rzplita Polską a Wolnem Miastem Gdańskiem w sprawie zapobieżenia podwójnemu opodatkowaniu, w dziedzinie podatków bezpośrednich (Dz. U. Nr. 49 poz. 471 i 472).

23) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 24.IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 85 poz. 765) o odpowiedzialności solidarnej za naruszenie przepisów podatkowych.

24) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 24.X.1934 r. (Dz. U. Nr. 96 poz. 868) w sprawie zmiany ustawy z dnia 12.II.1931 r. o poborze 10% dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych oraz z dnia 22.X.1931 r. o kryzysowym dodatku do państwowego podatku dochodowego.

25) Rozp. Min. Skarbu z dnia 13.I.1934 r. (Dz. U. Nr. 6 poz. 144) wydane w porozumieniu z Min. Przemysłu i Handlu w sprawie poboru podatku przemysłowego od cukru. (Obniżenie stawki od dnia 1.I.1934 r. z 3,6% na 3,35%). Wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

26) Ustawa z dnia 20.XII.1934 r. (Dz. U. Nr. 110 poz. 975) w sprawie dodatku do podatku spożywczego od cukru.

27) Rozp. Min. Skarbu z dnia 31.XII.1934 r. (Dz. U. Nr. 110 poz. 986) wydane w porozumieniu z Min. Przem. i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie uregulowania ceny cukru.

OPLATY STEMPOWE.

28) Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 29.XI.1934 r. (Dz. U. Nr. 107 poz. 952) w sprawie opłat stemplowych, wiążących się z przejściem własności nieruchomości w toku postępowania egzekucyjnego.

**TABELE STATYSTYCZNE DO SPRAWOZDANIA
O STANIE GOSPODARCZYM OKRĘGU IZBY
w 1934 r.**

Miejsce		Zawołani w powołaniach przewodniczym	
Ilość sprawozdań		1933	1934
Ilość sprawozdań	Polska	332,163	335,808
	Okręg Izby	9,584	12,139
Lub	Polska	340,603	401,253
	Okręg Izby	10,959	12,076
Lub	Polska	362,446	413,727
	Okręg Izby	11,389	11,945
Lub	Polska	382,493	435,108
	Okręg Izby	11,819	14,127
Lub	Polska	405,735	448,009
	Okręg Izby	12,349	15,568
Lub	Polska	412,524	464,240
	Okręg Izby	12,926	15,940
Lub	Polska	415,277	468,503
	Okręg Izby	11,945	14,966
Lub	Polska	422,658	474,591
	Okręg Izby	11,354	14,816
Lub	Polska	471,638	484,384
	Okręg Izby	12,791	15,110
Lub	Polska	450,675	505,807
	Okręg Izby	13,043	15,674
Lub	Polska	422,755	475,782
	Okręg Izby	11,929	15,015
Lub	Polska	435,727	482,707
	Okręg Izby	12,707	15,115

TAB. I.
ZATRUDNIENIE I BEZROBOCIE W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I OKRĘGU IZBY PRZEM.-HANDL. W LUBLINIE.
wg. danych Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Miesiąc teren sprawozdawczy		Zatrudnieni w przemyśle przetwórczym		Zatrudnieni na robotach publicznych		Liczba bezrobotnych zarejestrowanych	
		1933	1934	1933	1934	1933	1934
Styczeń	Polska	333.105	385.928	18.312	28.122	266.601	399.660
	Okręg Izby	9.584	12.139	622	1.720	5.674	11.043
Luty	Polska	348.603	403.253	22.157	28.236	280.044	408.792
	Okręg Izby	10.980	12.696	548	1.709	5.979	11.322
Marzec	Polska	367.446	418.720	31.237	38.785	279.779	388.297
	Okręg Izby	11.369	13.045	643	1.553	6.362	10.823
Kwiecień	Polska	382.999	435.398	37.061	63.944	258.599	358.056
	Okręg Izby	11.019	14.727	546	3.818	6.707	9.486
Maj	Polska	405.735	448.009	46.073	84.332	239.542	329.035
	Okręg Izby	12.348	15.568	1.256	6.799	6.135	8.746
Czerwiec	Polska	411.573	449.629	58.770	95.601	224.566	306.387
	Okręg Izby	12.928	15.840	3.538	7.489	5.030	7.149
Lipiec	Polska	415.277	448.867	68.759	106.081	215.017	295.149
	Okręg Izby	11.943	14.906	4.544	9.853	4.551	5.568
Sierpień	Polska	422.655	458.291	75.190	103.290	206.471	289.388
	Okręg Izby	11.354	14.816	4.954	7.863	3.612	6.327
Wrzesień	Polska	431.628	464.285	85.407	97.739	202.065	289.220
	Okręg Izby	12.761	15.110	6.535	7.269	3.496	7.259
Październik	Polska	466.675	506.827	82.351	87.382	215.415	294.874
	Okręg Izby	19.643	23.654	6.020	6.232	4.174	6.067
Listopad	Polska	432.668	478.282	60.353	64.249	265.197	333.425
	Okręg Izby	14.938	16.876	5.391	3.149	6.818	8.498
Grudzień	Polska	385.786	412.612	34.598	39.707	342.622	413.703
	Okręg Izby	9.595	13.476	3.201	2.115	8.689	11.993

TAB. II.

ROBOTNICZY ZATRUDN. W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM I NA ROBOTACH

Stan w ostatnim dniu każdego miesiąca.

Miesiąc Woje- wództwo	O g ó ł e m		P R Z E									
			Mineralny		Metalowy		Chemiczny		Skórzany		Drzewny	
	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934
Styczeń												
Lublin	6390	7101	1225	1004	1108	1269	27	25	166	185	1219	1870
Wołyń	3194	5038	284	466	21	23	—	(94)	—	—	1835	2644
Luty												
Lublin	6747	7391	1252	1089	1028	1329	27	25	200	192	1573	1966
Wołyń	4233	5305	568	794	22	23	—	(96)	—	—	2594	2995
Marzec												
Lublin	7210	7331	1281	1018	1089	1336	27	25	201	192	1750	1976
Wołyń	4159	5714	335	1028	22	23	—	(96)	—	—	2704	3195
Kwiecień												
Lublin	6731	7991	1055	1614	1117	1303	27	25	197	167	1478	2009
Wołyń	4288	6736	541	1838	22	24	—	(105)	—	—	2531	3418
Maj												
Lublin	7612	8481	1416	1719	1152	1361	26	25	207	180	1609	2093
Wołyń	4736	7087	954	2177	22	24	—	(105)	—	—	2558	3563
Czerwiec												
Lublin	7706	8750	1445	1912	1201	1371	26	25	243	189	1449	1944
Wołyń	5222	7090	1420	2579	22	25	—	(99)	—	—	2588	3152
Lipiec												
Lublin	7220	8369	1119	1622	1238	1417	25	25	224	198	1253	1657
Wołyń	4723	6537	1474	2564	23	25	—	(110)	—	—	2088	2650
Sierpień												
Lublin	6968	8306	1127	1724	1321	1481	25	25	215	202	888	1360
Wołyń	4386	6510	1449	2489	22	26	—	(114)	—	—	1744	2402
Wrzesień												
Lublin	7352	8319	1276	1645	1412	1551	25	25	214	189	933	1074
Wołyń	5409	6791	1476	2676	22	26	—	(113)	—	—	1432	2085
Paździer.												
Lublin	12895	15213	1181	1844	1343	1561	25	25	173	198	1112	987
Wołyń	6748	8441	1308	2421	23	26	(34)	(128)	—	—	1120	1558
Listopad												
Lublin	9590	10516	1105	1719	1324	1612	25	25	163	224	1105	1148
Wołyń	5348	6360	1299	2280	23	27	(47)	(128)	—	—	1385	1720
Grudzień												
Lublin	5158	7466	851	1597	1327	1608	25	25	191	226	1360	1019
Wołyń	4437	6010	544	2169	23	26	—	(125)	—	—	1826	1919

W rubryce „przemysł chemiczny“ cyfry w nawiasach odnoszą się do przemysłu papierniczego.

PUBLICZNYCH W OKRĘGU IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W LUBLINIE.

wg. danych G. U. S., Min. Prz. i H., oraz Min. Pr. i Op. Społ.

M Y S Ł								Elektrownie i Wodociągi		Wytw. wojsk., amunicji i warszt. kolej.		Roboty Publiczne	
Spożywczy		Odzieżowy		Budowlany		Poligraficzny							
1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934						
1084 480	1205 1254	13 —	17 —	6 —	3 —	48 19	52 19	62 41	56 44	1432 514	1415 494	401 221	389 1331
1092 473	1244 838	14 —	17 —	1 —	3 —	49 19	50 19	61 40	56 45	1450 517	1420 495	343 205	242 1467
1216 501	1336 821	20 —	22 —	15 —	5 —	49 19	52 19	60 41	55 45	1502 537	1314 487	320 223	218 1335
1231 598	1376 802	20 —	22 —	28 —	4 —	50 19	54 19	59 43	56 43	1469 534	1361 487	359 187	2902 916
1574 604	1545 655	20 —	20 —	47 —	30 —	52 19	55 19	64 44	63 42	1445 535	1390 502	845 411	3861 2938
1692 594	1727 677	20 —	23 —	47 —	33 —	53 19	56 19	64 44	64 44	1466 535	1406 495	3229 309	4740 2749
1703 510	1774 608	20 —	20 —	52 —	68 —	53 19	55 19	67 44	64 40	1466 565	1429 521	3918 626	4922 4931
1749 570	1851 901	20 —	20 —	56 —	102 —	50 19	52 20	71 44	62 40	1446 538	1427 518	4746 208	3991 3872
1901 1875	2141 1315	22 —	20 —	17 —	146 —	51 19	51 20	64 45	63 40	1437 539	1414 516	4920 1615	3298 3971
7466 3662	8945 3710	20 —	20 —	12 —	89 —	50 19	53 20	76 45	64 38	1437 537	1487 540	4144 1876	2957 3277
4296 1998	4080 1613	17 —	20 —	17 —	75 —	51 19	54 20	60 45	57 41	1427 532	1502 531	3843 1548	1039 2110
1267 1445	1358 1200	17 —	19 —	8 —	48 —	53 19	54 20	59 43	57 40	1452 537	1455 511	1679 1522	369 1746

TAB. III.

LIZBA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W P. U. P. P.

Stan w ostatnim dniu każdego miesiąca.

MIESIĄC WOJEWÓDZTWO		OGÓŁEM		G R U							
				Górnicza		Hutnicza		Metalowa		Włókiennicza	
		1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934
Styczeń	Lubelskie	4297	8137	3	2	79	106	847	1055	15	14
	Wołyńskie	1377	2906	84	235	36	21	163	169	—	—
Luty	Lubelskie	4534	8506	3	1	82	127	959	1225	17	28
	Wołyńskie	1445	2816	85	281	42	23	101	191	—	—
Marzec	Lubelskie	4862	8238	3	3	78	303	1012	1194	20	21
	Wołyńskie	1500	2585	86	209	45	19	106	188	—	1
Kwiecień	Lubelskie	5103	6812	6	—	87	280	1020	979	20	19
	Wołyńskie	1604	2674	86	182	77	—	134	158	—	1
Maj	Lubelskie	4597	6535	—	6	87	288	906	891	17	5
	Wołyńskie	1538	2211	104	83	74	2	152	129	1	—
Czerwiec	Lubelskie	3621	5356	—	7	83	97	708	688	16	6
	Wołyńskie	1409	1793	112	32	72	14	149	95	—	—
Lipiec	Lubelskie	3264	4583	1	19	160	60	475	560	15	5
	Wołyńskie	1287	985	53	32	29	19	108	98	2	—
Sierpień	Lubelskie	2474	4457	2	17	169	70	295	553	10	5
	Wołyńskie	1138	1870	3	17	12	145	95	92	2	2
Wrzesień	Lubelskie	2368	5317	1	19	203	204	271	567	9	6
	Wołyńskie	1128	1942	7	6	9	124	61	89	1	2
Paździer.	Lubelskie	2785	4320	1	23	286	207	271	357	6	6
	Wołyńskie	1389	1747	12	8	4	132	101	85	—	2
Listopad	Lubelskie	4823	6336	—	28	324	219	455	562	10	8
	Wołyńskie	1995	2162	21	6	4	136	100	114	—	2
Grudzień	Lubelskie	6203	9147	1	34	282	249	607	932	11	7
	Wołyńskie	2486	2846	34	119	3	142	133	154	—	2

W OKRĘGU IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W LUBLINIE.

wg. danych Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

P		Y:											
Budowlana		Inne grupy zawodowe		Robotnicy niewykw.		Robotnicy rolni		Pracownicy umysłowi		Młodociani		Służba domowa rob. komunik.	
1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934
1014 212	1106 353	246 17	814 364	420 228	3107 834	84 31	167 32	1305 571	1464 818	13 —	10 —	271 35	292 80
931 213	1282 299	319 36	912 262	512 236	2871 878	96 39	218 32	1372 651	1482 787	13 —	15 —	230 42	345 63
945 202	1183 258	323 50	907 226	666 266	2743 819	125 35	215 32	1442 673	1351 776	22 —	16 —	226 37	302 57
1094 206	872 207	306 51	755 225	820 270	2297 1012	127 29	172 37	1422 664	1208 763	32 1	19 —	169 86	211 89
899 162	660 112	168 57	750 172	774 208	2547 879	152 11	111 41	1364 712	1087 713	38 2	13 —	192 55	177 80
601 101	518 93	153 49	691 143	625 316	2078 657	110 —	93 22	1089 570	964 645	48 2	14 —	183 38	200 92
525 87	366 76	133 89	529 146	625 214	1873 614	88 35	71 25	1112 613	975 657	45 —	7 —	85 57	118 79
191 68	322 77	83 96	474 141	400 123	1817 568	44 24	64 15	1174 660	990 731	33 —	9 —	73 55	136 82
160 86	368 83	51 62	467 116	362 113	2497 689	25 22	72 12	1197 693	964 726	11 —	11 —	78 75	142 95
149 100	281 91	184 107	432 146	384 194	1885 568	33 32	21 22	1270 753	947 598	10 —	17 —	191 86	144 95
565 186	506 175	612 290	520 162	954 371	3241 809	82 —	78 11	1508 956	977 624	8 —	16 —	305 67	181 123
883 236	942 281	675 360	697 210	1969 619	4749 1181	120 30	164 13	1327 1013	1098 636	7 —	14 —	321 58	261 108

PROTESTY WEKSLI W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH 1933 I 1934 ROKU.
wg. danych Sądów Okręgowych i Dyrekcji Poczty i Telegrafów.

Teren sprawozdawczy	Styczeń		Luty		Marzec		Kwiecień		Maj		Czerwiec		Lipiec		
	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	
Liczba weksli zaprotest. (w tys. sztuk)	Lubelskie Wołyńskie Rz. Polska	10,8 7,3 199,1	5,8 5,5 136,7	8,7 5,7 168,1	5,1 4,5 117,5	8,7 5,8 181,7	5,2 4,6 123,5	7,5 5,3 165,7	5,4 3,9 120,1	8,2 6,2 185,5	5,9 4,5 133,9	7,1 6,0 165,6	5,5 4,3 130,5	9,0 5,5 163,7	5,4 4,0 132,0
Suma weksli zaprotest. (w milj. zł.)	Lubelskie Wołyńskie Rz. Polska	2,1 1,3 45,0	1,0 1,0 28,9	1,5 1,0 37,6	0,9 0,7 22,2	1,6 1,2 39,6	1,0 0,9 25,1	1,5 1,0 34,7	1,1 0,8 24,7	1,6 1,2 37,2	1,0 0,8 24,9	1,2 0,9 33,9	1,0 0,8 24,9	1,0 1,0 35,1	0,8 0,7 24,5
Stosunek weksli zaprotest. do płat- nych w proc.	Rz. Polska	10,6	8,2	11,5	8,0	8,5	5,5	9,7	7,5	10,1	6,7	6,9	7,5	8,7	7,2
Teren sprawozdawczy	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	R A Z E M	1931	1932	1933	1934					
Liczba weksli zaprotest. (w tys. sztuk)	Lubelskie Wołyńskie Rz. Polska	6,3 5,2 149,9	4,5 3,3 116,5	5,9 5,2 141,6	4,7 3,5 118,8	6,0 5,5 149,4	5,3 3,6 125,5	5,5 5,0 135,5	4,8 3,7 116,3	5,9 5,7 143,8	6,0 4,1 123,5	367,6 238,9 5114,8	223,0 129,1 3583,8	89,6 68,4 1949,7	63,6 49,5 1494,5
Suma weksli zaprotest. (w milj. zł.)	Lubelskie Wołyńskie Rz. Polska	1,1 0,9 29,2	0,6 0,5 19,8	1,0 1,1 28,7	0,7 0,5 19,8	1,1 1,1 30,9	1,0 0,7 23,6	0,8 1,1 28,2	0,6 0,7 20,2	1,0 1,1 27,5	0,9 0,6 21,7	79,5 50,3 1328,3	46,1 27,0 838,2	15,5 12,9 407,5	10,6 8,7 280,4
Stosunek weksli zaprotest. do płat- nych w proc.	Rz. Polska	8,3	6,1	8,5	6,2	9,6	7,6	8,0	6,1	7,5	6,5	12,9	12,3	9,0	6,9

OBROTY NA GIELDZIE ZBOŻOWEJ I TOWAROWEJ W LUBLINIE

wg. danych G. U. S. i Giełdy Zb. i Tow. w Lublinie.

MIESIĄC	Obroty na wszystkich Giełdach Zbo- żowych i To- warowych w Rz. P.	OBROTY NA GIELDZIE Z. i T. W LUBLINIE I ODDZIALE JEJ W RÓWNEM																			
		O g ł o t e m				P s z e n i c ę				Ż y t o				J ę c z m i ę n				O w i e s			
		Lublin		Równe		Lublin		Równe		Lublin		Równe		Lublin		Równe		Lublin		Równe	
		1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934
TRANZAKCJE																					
Styczeń	12085	14551	323	604	427	925	36	70	129	17	130	24	27	10	9	18	48	23	27	5	13
Luty	15498	13013	390	480	899	874	45	64	124	24	112	59	34	3	16	30	27	5	64	9	11
Marzec	17855	15543	454	524	1033	925	22	56	140	168	37	112	78	26	10	97	34	19	15	17	29
Kwiecień	14917	12919	274	441	624	542	46	49	82	94	11	104	43	27	10	20	28	20	2	55	8
Maj	15538	12520	378	431	835	617	47	36	121	96	40	82	59	16	3	16	54	12	2	45	4
Czerwiec	11070	11671	376	444	905	852	40	68	76	193	8	43	45	29	3	17	22	21	4	28	5
Lipiec	12895	13918	259	475	445	479	23	58	29	91	23	59	21	16	2	9	10	17	8	32	3
Sierpień	14904	20238	436	831	1306	103	128	141	290	24	185	16	49	3	76	14	155	1	72	3	4
Wrzesień	14494	19058	625	665	1099	1104	133	131	251	196	61	113	32	31	5	68	31	103	27	40	14
Październ.	19984	18449	736	834	1290	1498	89	133	177	235	74	141	21	37	5	52	36	85	36	102	26
Listopad	17979	15624	689	654	1121	1120	101	102	133	148	60	72	20	16	5	52	43	85	54	57	16
Grudzień	15459	14630	617	661	1165	1063	86	107	118	179	65	17	33	3	59	48	86	48	32	11	13
Ogółem	182678	182134	5557	7044	10609	11305	771	1002	1452	1943	444	1211	435	341	62	411	368	678	225	523	138
T O N N Y																					
Styczeń	189583	271023	12189	9681	3399	9922	408	901	576	1458	7443	3173	242	289	273	315	164	690	645	657	97
Luty	198384	232448	13882	7254	8712	9055	467	808	1530	1395	10148	2568	883	360	45	212	226	349	170	335	150
Marzec	239978	274512	11617	8894	8160	9038	863	640	1646	1580	8134	2863	855	208	109	174	189	121	269	420	408
Kwiecień	163602	174115	4353	12437	5127	5883	581	505	915	866	2475	2968	418	502	73	459	234	276	19	1672	118
Maj	233527	189285	4560	8385	6119	6084	490	387	1316	886	2126	3757	652	143	14	306	498	167	30	1205	96
Czerwiec	148130	172922	2229	6050	6111	8363	303	894	1015	1621	55	627	560	231	47	384	187	218	55	645	54
Lipiec	107948	202878	2771	6861	2651	7579	177	674	333	865	1296	232	261	4	204	79	351	93	614	30	82
Sierpień	258310	505542	4770	16287	5711	18064	1157	1709	1809	3213	915	5250	103	1090	37	2149	225	4243	15	2636	37
Wrzesień	251817	433690	10017	16096	12196	14527	1514	2200	3085	3157	2931	303	265	503	56	1830	477	2065	1150	2680	708
Październ.	369755	409867	11929	17715	11753	18435	890	2434	2162	2811	1243	4604	188	442	45	1339	428	1364	1498	4430	388
Listopad	315661	250156	8769	11669	10143	15103	1456	1493	1835	1594	2615	155	151	80	1242	464	1654	1540	1997	393	470
Grudzień	248143	261167	10160	11288	10428	13668	987	1559	1357	2046	2697	1684	140	395	35	1185	739	1587	1684	1680	183
Ogółem	2724838	3468605	97251	132616	90510	153721	8870	14167	17238	21733	44025	36437	4693	4573	816	9798	3910	13067	8168	18970	2662

SAMOCHODY I POJAZDY MECHANICZNE (BEZ WOJSKOWYCH).

wg. danych Ministerstwa Robót Publicznych.

S T A N W D N I U	Pojazdy mechan.		S a m o c h o d y						Moto- cykle	Inne pojazdy mecha- niczne
	Ogółem	na 10,000 miesz- kańców	Ogółem	o s o b o w e			Cięża- rowe			
				pry- watne	zarob- kowe	auto- busy				
Polska	I.I. 1931 r.	47.331	15,2	38.760	19.887	7.140	4.293	7.440	7.940	631
	I.I. 1932 r.	36.737	11,4	27.964	13.964	5.152	3.047	5.801	8.047	726
	I.VII. 1932 r.	36.239	11,2	27.369	13.299	5.707	2.819	5.544	8.201	669
	I.I. 1933 r.	34.197	10,5	25.266	11.672	5.426	2.545	5.623	8.182	749
	I.VII. 1933 r.	35.320	10,8	25.796	12.403	5.522	2.397	5.474	8.723	801
	I.I. 1934 r.	35.291	10,7	26.133	13.566	4.941	2.160	5.466	8.322	836
	I.VII. 1934 r.	35.258	10,7	25.781	14.151	4.835	1.663	5.132	8.546	931
Woj. Lubelskie	I.I. 1931 r.	1.203	5,0	1.092	535	96	327	134	99	12
	I.I. 1932 r.	1.025	4,1	883	418	79	274	112	128	14
	I.VII. 1932 r.	987	4,0	828	390	93	231	114	149	10
	I.I. 1933 r.	908	3,6	725	328	85	199	113	165	18
	I.VII. 1933 r.	894	3,5	695	344	70	180	101	177	22
	I.I. 1934 r.	880	3,5	694	366	63	159	106	163	23
	I.VII. 1934 r.	807	3,2	624	378	61	95	90	158	25
Woj. Wołyńskie	I.I. 1931 r.	523	3,1	458	215	56	125	62	59	6
	I.I. 1932 r.	375	1,8	313	148	39	90	36	52	10
	I.VII. 1932 r.	375	1,8	313	148	39	92	34	52	10
	I.I. 1933 r.	329	1,5	250	107	37	77	29	70	9
	I.VII. 1933 r.	357	1,7	267	135	35	72	25	90	—
	I.I. 1934 r.	367	1,7	267	135	35	72	25	90	10
	I.VII. 1934 r.	369	1,7	255	149	27	59	20	104	10

WYSZCZEGÓLNIENIE UPRAW	P o l s k a			Wojew. Lubelskie			Wojew. Wołyńskie		
	1933		1934	1933		1934	1933		1934
	Ogółem		W tem w gospod. ponad 50 ha	Ogółem		W tem w gospod. ponad 50 ha	Ogółem		W tem w gospod. ponad 50 ha
Pszenica ozima . . .	1.513.864	1.499.517	305.144	188.067	190.174	28.382	196.800	197.261	12.395
" jara . . .	180.592	246.636	86.320	14.005	19.809	9.404	35.411	49.286	5.567
Żyto ozime . . .	5.751.444	5.614.473	711.238	513.554	515.071	40.542	387.698	386.230	16.111
" jare . . .	23.862	24.416	2.916	936	724	57	509	428	45
Jęczmień ozimy . . .	32.710	30.727	14.612	1.017	1.022	644	675	398	134
" jary . . .	1.133.774	1.146.500	163.603	120	115.842	8.780	119.155	124.121	4.697
Owies . . .	2.204.432	2.190.018	282.606	220.145	216.945	22.237	193.409	197.092	13.360
Ziemniaki . . .	2.739.783	2.761.757	360.999	253.999	259.969	24.709	165.768	271.210	6.383
Buraki cukrowe . . .	99.044	111.999	89.947	8.948	10.730	7.842	3.397	6.006	3.445
Gryka . . .	317.944	315.275	17.973	48.896	43.817	972	78.120	75.288	3.642
Proso . . .	89.450	84.232	2.717	12.180	10.607	149	22.247	20.913	609
Kukurydza . . .	91.123	90.173	8.535	170	87	11	421	525	17
Miesz. na ziarno (jęcz. i owies) . . .	130.132	135.386	44.717	11.991	12.491	668	3.366	4.213	377
Inne mieszanki . . .	101.703	30.415	6.996	5.333	1.033	154	1.389	434	21
Groch . . .	173.352	177.250	51.534	6.883	7.131	1.192	16.179	15.571	956
Fasola, bób, soczewica . . .	39.832	38.390	3.845	2.055	2.003	178	4.480	5.130	220
Peluszka na ziarno . . .	37.234	34.516	14.262	2.136	2.207	635	157	93	34
" słomę . . .	19.157	22.942	8.618	2.650	2.802	847	72	136	44
Wyka i bobik na ziarno . . .	71.239	70.862	17.007	7.335	8.068	1.731	5.119	5.489	901
" " " słomę . . .	66.700	69.892	15.635	9.850	8.947	1.802	6.111	6.856	1.017
Koniczyna na ziarno . . .	166.619	153.999	49.663	14.982	13.917	4.546	26.431	25.254	3.705
" słomę . . .	639.238	637.603	139.189	59.443	61.657	11.457	41.801	47.915	4.817
Seradela na ziarno . . .	122.217	113.600	17.204	14.506	13.296	1.040	335	343	61
" słomę . . .	73.132	82.777	9.027	11.202	12.094	780	541	590	114
Łubin na ziarno . . .	137.251	129.077	27.721	10.293	8.469	1.809	2.316	2.311	334
Inne pastewne na słomę . . .	57.179	91.748	36.965	5.813	7.947	3.214	7.227	7.231	810
Len . . .	95.047	105.931	4.856	8.352	9.380	118	6.893	7.894	90
Konopie . . .	32.047	32.443	435	3.423	3.158	23	7.285	8.116	35
Rzepak i rzepik . . .	30.327	38.981	19.368	4.176	5.061	2.080	8.819	10.047	1.778
Chmiel . . .	2.195	2.848	14.22	486	532	529	1.051	1.499	236

Wyszczególnienie ziemiopodów	P o l s k a			Wojew. Lubelskie			Wojew. Wołyńskie		
	1933	Ogółem	1934	1933	Ogółem	1934	1933	Ogółem	1934
			W tem w gospod. ponad 50 ha			W tem w gospod. ponad 50 ha			W tem w gospod. ponad 50 ha
Pszenica ozima	19.571.626	18.073.608	4.498.658	2.414.678	2.478.998	414.439	2.275.387	2.306.948	166.991
" jara	2.169.234	2.730.321	1.114.036	181.646	243.388	125.860	407.422	552.003	67.847
Żyto ozime	70.557.679	64.476.298	9.618.731	6.543.886	6.223.303	557.081	3.965.145	4.123.102	184.025
" jare	175.214	163.300	25.198	9.138	5.950	521	4.387	3.998	391
Jęczmień ozimy	499.047	396.605	212.672	12.578	12.058	7.966	7.323	4.131	1.481
" jary	13.859.724	14.129.515	2.572.264	1.638.255	1.575.243	129.855	1.396.611	1.608.378	66.013
Owies	26.829.468	25.507.294	3.918.937	3.189.742	3.015.794	343.427	2.289.318	2.259.910	163.788
Ziemiaki	283.300.585	334.704.153	52.834.161	33.885.591	35.318.733	3.536.630	14.330.707	17.931.202	724.080
Buraki cukrowe	18.522.050	25.665.022	21.130.319	1.446.078	2.024.337	1.493.329	392.935	1.121.213	672.393
Gryka	1.676.354	1.948.815	122.102	333.444	281.395	7.217	382.937	430.387	23.535
Proso	775.252	856.246	29.962	133.444	118.737	1.657	148.966	214.129	7.060
Kukurydza	558.828	757.451	73.669	2.456	1.336	175	4.488	6.375	217
Miesz. na ziarno jęcz. i owies	1.896.845	1.681.248	610.065	167.627	175.955	8.619	30.962	43.394	4.043
Inne mieszanki	1.334.985	303.418	77.287	62.114	12.852	1.862	14.728	4.145	212
Groch	1.758.439	1.219.037	371.725	75.547	64.971	12.733	142.078	102.636	6.368
Fasola, bób, soczew.	346.540	331.393	32.876	23.321	22.308	2.024	43.353	56.907	2.296
Peluszka na ziarno	366.395	251.189	101.265	23.042	18.766	6.033	1.422	759	275
" na słomę	425.835	412.697	153.963	68.632	59.865	19.396	1.805	2.186	686
Wyka i bobik na ziarno	698.269	527.277	127.009	82.422	68.868	16.271	47.499	46.837	7.839
" na słomę	1.429.639	1.161.527	255.990	278.438	184.153	39.824	126.924	113.659	17.899
Koniczyna na ziarno	330.463	282.368	98.070	33.861	25.960	9.092	47.190	41.147	6.669
" na słomę	22.479.723	18.893.523	4.241.759	2.564.302	2.446.875	474.216	1.412.319	1.199.747	127.678
Seradela na ziarno	757.056	644.781	99.979	93.203	74.874	6.240	1.760	1.572	275
" na słomę	1.401.442	1.433.871	153.630	273.529	245.859	17.316	7.977	9.269	1.653
Lubin na ziarno	1.559.997	1.365.902	286.236	130.467	102.171	22.251	27.770	27.370	4.041
Inne pastewne	1.207.753	1.711.617	711.675	119.245	183.138	76.172	143.004	105.330	11.583
Len na ziarno	450.604	553.623	26.534	47.613	55.639	785	35.524	38.868	444
" na słomę	266.193	308.188	13.501	30.423	34.664	507	21.545	22.876	217
Konopie na ziarno	156.806	168.010	2.214	19.178	18.221	108	36.273	44.579	190
" słomę	104.295	104.031	1.237	13.383	11.990	62	25.512	26.914	120
Rzepak i rzepik	278.462	335.343	183.877	39.767	45.036	20.405	60.481	81.759	16.431
Chmiel	11.527	14.388	6.029	2.644	2.384	2.372	5.971	9.123	1.439

WYSZCZEGÓLNIENIE ZIEMIOPŁODÓW

Pszenica ozima .	12,9	12,1	14,7	11,4	12,8	13,0	14,6	12,8	11,6	13,5	11,7	11,6
" jara .	12,0	11,1	12,9	10,1	13,0	12,3	13,4	12,3	11,5	12,2	11,2	11,1
Żyto ozime .	12,3	11,5	13,5	11,2	12,7	11,9	13,7	11,9	10,2	11,4	10,7	10,6
" jare .	7,3	6,7	8,6	6,4	9,8	8,2	9,1	8,1	8,6	8,7	9,3	9,4
Jęczmień ozimy .	15,3	12,9	14,6	11,4	12,4	11,8	12,4	10,8	10,8	11,1	10,4	10,0
" jary .	12,2	12,3	15,7	11,8	13,5	13,6	14,8	13,5	11,7	14,1	13,0	12,9
Owies .	12,2	11,6	13,9	11,3	14,5	13,9	15,5	13,7	11,8	12,3	11,5	11,4
Ziemiaki .	103	121	146	117	133	136	143	135	86	113	105	104
Buraki cukrowe .	187	229	235	206	162	189	190	184	116	195	187	175
Gryka .	5,3	6,2	6,8	6,1	6,8	6,4	7,4	6,4	4,9	6,5	5,7	5,7
Proso .	8,7	10,2	11,0	10,1	11,0	11,2	11,1	11,2	6,7	11,6	10,2	10,2
Kukurydza .	6,1	8,4	8,6	8,4	14,4	15,4	15,9	15,3	10,7	12,8	12,1	12,1
Mieszanki na ziarno jęcz. i owies .	14,6	12,4	13,6	11,8	14,0	14,1	12,9	14,2	9,2	10,7	10,3	10,3
Inne mieszanki .	13,1	10,0	11,0	9,7	11,6	12,4	12,1	12,5	10,6	10,1	9,6	9,5
Groch .	10,1	6,9	7,2	6,7	11,0	9,1	10,7	8,8	8,8	6,7	6,6	6,6
Fasola, bób, soczewica .	8,7	8,6	8,6	8,6	11,3	11,1	11,4	11,1	9,7	10,4	11,1	11,1
Peluszka na ziarno .	10,6	7,3	7,1	7,4	10,8	8,5	9,5	8,1	9,1	8,1	8,2	8,2
Wyka i bobik na ziarno .	22,2	18,0	17,9	18,1	25,9	21,4	22,9	20,7	25,1	15,6	16,1	16,3
" " słomę .	9,8	7,4	7,5	7,4	11,2	8,5	9,4	8,3	9,3	8,7	8,5	8,5
" " słomę .	21,4	16,6	16,4	16,7	28,3	20,6	22,1	20,2	20,8	17,6	16,6	16,4
Koniczyna na ziarno .	2,0	1,8	2,0	1,8	2,3	1,9	2,0	1,8	1,8	1,8	1,6	1,6
" " słomę .	35,2	29,6	30,5	29,4	43,1	39,7	41,4	39,3	33,8	26,5	25,0	24,9
Seradela na ziarno .	6,2	5,7	5,8	5,7	6,4	5,6	6,0	5,6	5,3	4,5	4,6	4,6
" " słomę .	19,2	17,3	17,0	17,4	24,4	20,3	22,2	20,2	14,7	14,5	15,7	16,0
Łubin na ziarno .	11,4	10,6	10,3	10,7	12,7	12,1	12,3	12,0	12,0	12,1	11,8	11,8
Inne pastewne .	21,1	18,7	19,3	18,3	20,5	23,0	23,7	22,6	19,8	14,3	14,6	14,6
Len na ziarno .	4,7	5,2	5,5	5,2	5,7	5,9	6,7	5,9	5,2	4,9	4,9	4,9
" " słomę .	2,8	2,9	2,8	2,9	3,6	3,7	4,3	3,7	3,1	2,4	2,9	2,9
Konopie na ziarno .	4,9	5,2	5,1	5,2	5,6	5,8	4,7	5,8	5,0	5,4	5,5	5,5
" " słomę .	3,3	3,2	2,8	3,2	3,9	3,8	2,7	3,8	3,5	3,4	3,3	3,3
Rzepak i rzepik .	9,2	8,6	9,5	7,7	9,5	8,9	9,8	8,3	6,9	9,2	8,1	7,9
Chmiel .	5,3	5,1	4,2	5,9	5,4	4,5	4,5	4,0	5,1	6,1	6,1	6,1

PLANTACJE TYTONIU
wg. danych Dyrekcji Państwowego Monopoli Tytoniowego.

WOJEWÓDZTWO	Liczba plantato- rów	Obszar plantacji w ha	Ogólny zbiór tytoniu zdanego do dalszej fabr. w q.	Zbiór z ha w q.
Woj. Lubelskie				
1925 r.	5	14	120	8,60
1931 r.	1720	686,9330	11883,67	17,30
1932 r.	2113	688,5921	11320,55	16,44
1933 r.	2650	914,5478	15669,93	17,13
1934 r.	2523	820,2	1294,32	18,79
Woj. Wołyńskie				
1925 r.	1638	97	723	7,50
1931 r.	3601	526,3310	10501,94	19,96
1932 r.	2824	402,3679	8434,10	20,96
1933 r.	2202	393,8845	8211,73	20,84
1934 r.	2073	375,7	8629,63	23,05

INWENTARZ ŻYWY (rejestracja zwierząt gospodarskich w dniu 30.VI 1933 i 1934 r.)

TERREN

T E R E N	K O N I E			BYDŁO ROGATE			NIEROGACIZNA			O W C E			K O Z Y		
	1933 r.	1934 r.	zmiany $\frac{w}{o}/\frac{o}{o}$	1933 r.	1934 r.	zmiany $\frac{w}{o}/\frac{o}{o}$	1933 r.	1934 r.	zmiany $\frac{w}{o}/\frac{o}{o}$	1933 r.	1934 r.	zmiany $\frac{w}{o}/\frac{o}{o}$	1933 r.	1934 r.	zmiany $\frac{w}{o}/\frac{o}{o}$
Woj. Lubelskie	361,577	363,121	+0,4	716 243	758,789	+6,0	590 215	818,122	+38,6	73,280	77,929	+6,3	1,901	2,300	+21,0
Woj. Wołyńskie	392,394	386,531	-1,5	690 352	696,466	+0,9	417,668	537,377	+28,7	175,083	177,527	+1,4	2,452	3,172	+29,0
Okręg Izby Rzeczposp. Polska	753 975	749 652	-0,6	1 406 602	1 455 255	+3,4	1 007 883	1 355 499	+34,5	248 363	255 456	+2,9	4,353	5 472	+25,7
	3,772,793	3,759,832	-0,3	8,985,174	9,240,034	+2,8	5,752,863	7,052,918	+22,6	2,556,811	2,551,039	-0,2	277,529	320,982	+16,0

TAB. XII.

PRZEMIAŁ ZBOŻA.

w tonach

wg. danych G. U. S.

TEREN I OKRES SPRAWOZDAWCZY		PSZENICA	ŻYTO	JĘCZMIEN	INNE ZBOŻA
Woj. Lubelskie	1930 r.	109.855	137.860	25.542	16.188
	1931 r.	119.478	131.078	24.240	14.144
	1932 r.	107.657	117.320	27.580	27.903
	1933 r.	108.057	130.024	30.758	23.430
Woj. Wołyńskie	1930 r.	79.840	105.603	19.774	9.921
	1931 r.	88.524	96.345	22.130	8.915
	1932 r.	79.031	86.782	27.233	11.514
	1933 r.	129.157	109.633	38.096	14.129
Okręg Izby	1930 r.	189.695	243.463	45.316	26.109
	1931 r.	208.002	227.423	46.370	23.059
	1932 r.	186.688	204.102	54.813	39.417
	1933 r.	237.214	239.157	68.854	37.559
Rzeczp. Polska	1930 r.	985.836	2.224.413	292.484	177.741
	1931 r.	1.102.618	2.071.146	195.789	176.922
	1932 r.	1.038.388	1.914.849	224.778	214.156
	1933 r.	1.038.150	2.159.129	253.444	221.574

PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY

RODZAJ ZAKŁADÓW	Ilość zakładów I—VII kat. św. przem.						Ilość zakładów VIII kat. św. przem.					
	W. Lubel.		W. Wołyń.		Okręg Łaby		W. Lubel.		W. Wołyń.		Okręg Łaby	
	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934
Cukrownie i rafinerje	10	10	4	4	14	14	—	—	—	—	—	—
Krochmalnie	3	3	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—
Gorzelnie przemysłowe	3	3	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Gorzelnie rolnicze	92	89	10	9	102	98	—	—	—	—	—	—
Spirytusu rektyfikacje	4	4	1	1	5	5	—	—	—	—	—	—
Drożdżownie	1	1	1	1	2	2	—	2	—	—	2	—
Chmielu suszarne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Śladowanie	2	2	2	12	4	3	1	—	—	—	1	—
Browary	13	14	12	1	25	26	—	—	—	—	—	—
Wodek i likierów fabryki	4	4	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—
Win owocowych i miodu fabryki	6	4	6	4	12	8	15	12	6	3	21	15
Przetworów owocowych fabryki	3	3	—	1	3	4	4	4	3	3	7	7
Ocetu fabryki	3	3	—	—	3	3	9	11	6	5	15	16
Młyny motorowe, parowe i wodne	622	662	463	487	1085	1149	130	175	294	312	424	487
Wiatraki	5	4	—	2	5	6	518	569	353	361	871	930
Kaszarnie	1	—	10	9	11	9	299	287	214	191	513	478
Oljarnie	1	2	6	8	7	10	290	325	348	326	638	651
Mleczarnie	10	10	3	2	13	12	598	589	195	222	793	811
Wód gazowych fabryki	2	2	—	1	2	3	149	166	110	95	259	261
Jelit sortownie	—	—	—	—	—	—	15	10	9	8	24	18
Piekarnie mechaniczne i spółdziel.	2	3	1	1	3	4	11	17	6	3	17	20
Kwaszenie ogórków	4	6	—	—	4	6	5	11	—	—	5	11

PRZEMYSŁ DRZEWNY.

RODZAJ ZAKŁADÓW	Ilość zakładów I—VII kat, św. przem.						Ilość zakładów VIII kat. św. przem.					
	W. Lubel.		W. Wołyń.		Okręg Izby		W. Lubel.		W. Wołyń.		Okręg Izby	
	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934
Tartaki	93	113	57	73	150	186	49	63	15	25	64	88
Mebli giętych fabryki	3	6	3	3	6	9	3	3	—	1	3	4
Gonciarnie	1	—	—	—	1	—	26	30	6	8	32	38
Klepek wyrób	4	1	2	3	6	4	24	19	2	2	26	21
Beczek wyrób	1	1	1	1	2	2	—	—	—	—	—	—
Kufrów, kołowrotek, galanterji drzewnej wyrób	1	1	—	—	1	1	5	9	7	8	12	17
Dykt fabryki	—	—	2	4	2	4	—	—	—	—	—	—
Podkładów wyrób	1	3	—	—	1	3	12	16	—	—	21	16
Obodów wyrób	—	—	—	—	—	—	—	—	6	6	6	6
Obręczy wyrób	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	2
Stolarskie wyroby	4	3	2	—	6	3	4	3	—	2	4	5
Eksploatacje lasów	101	147	89	133	190	280	33	92	38	74	71	166
Sztyftów i kopyt szewskich wyrób	2	4	—	—	2	4	—	—	—	—	—	—
Inne wyroby drzewne	1	1	2	2	3	3	4	5	1	1	5	6

PRZEMYSŁ MINERALNY.

RODZAJ ZAKŁADÓW	Ilość zakładów I—VII kat. św. przem.						Ilość zakładów VIII kat. św. przem.					
	W. Lubel.		W. Wołyń.		Okręg Izby		W. Lubel.		W. Wołyń.		Okręg Izby	
	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934
Betoniarnie	4	6	1	3	4	9	36	54	62	80	98	134
Cegielnie	38	46	30	38	68	84	104	137	119	156	223	293
Torfu eksploatacja	—	—	4	4	4	4	1	2	2	5	3	7
Dachówek wyrób	1	1	1	2	2	3	—	2	23	28	23	30
Cementownie	—	1	1	1	1	2	—	—	—	—	—	—
Kafłarnie	11	14	—	—	11	14	7	6	1	1	8	7
Kamieniołomy	—	3	22	18	22	21	—	—	1	1	1	1
Klinkierne	2	2	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Wapniarnie	1	1	3	—	4	1	9	17	27	31	36	48
Szklarnie	4	5	2	3	6	8	—	—	—	—	—	—
Gliny kopalnie	—	—	1	9	1	9	—	—	9	3	9	3
Piasku kopalnie	1	—	2	4	3	4	—	—	—	—	—	—
Kredy kopalnie	1	1	2	3	3	4	—	—	1	—	1	—
Młyńskich kamieni wyrób	—	—	—	—	—	—	4	4	3	3	7	7
Eksploatacja fosforytów	2	3	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—

TAB. XVI.

PRZEMYSŁ METALOWY.

Rodzaj zakładów	Ilość zakładów I—VII kat. św. przem.						Ilość zakładów VIII kat. św. przem.					
	Wojew. Lubel.		Wojew. Wołyń.		Okręg Izby		Wojew. Lubel.		Wojew. Wołyń.		Okręg Izby	
	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934
Rolniczych maszyn fabryki . . .	9	10	3	3	12	13	—	1	1	2	1	3
Samolotów fabryki . . .	2	2	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Młyńskich maszyn fabryki . . .	4	2	—	—	4	2	—	1	—	—	—	1
Wag i odważników fabryki . . .	2	4	—	—	2	4	4	1	—	—	4	1
Armatur fabryki . . .	2	2	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Odlewnie żelaza i metali . . .	7	9	2	3	9	12	1	2	4	4	5	6
Mechaniczne zakłady . . .	3	3	1	1	4	4	—	—	2	2	2	2
Różne wyroby meta- lowe	8	8	1	1	9	9	5	10	1	—	6	10
Warsztaty reperacyjne	8	9	—	—	8	9	11	33	3	20	14	53

TAB. XVII.

PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY.

Rodzaj zakładów	Ilość zakładów I—VII kat. św. przem.						Ilość zakładów VIII kat. św. przem.					
	Wojew. Lubel.		Wojew. Wołyń.		Okręg Izby		Wojew. Lubel.		Wojew. Wołyń.		Okręg Izby	
	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934
Instalacyjne przedsiębior.	1	1	—	—	1	1	25	27	17	27	42	54
Radjowytwórnie . . .	—	—	—	—	—	—	12	17	11	9	23	26
Akumulatorów:												
wytwórnie	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
ładownie	—	—	—	—	—	—	4	6	3	4	7	10
Galwanizacyjne zakł.	—	—	—	—	—	—	3	3	2	—	5	3

TAB. XVIII.

PRZEMYSŁ PRZETWORÓW ZWIERZĘCYCH.

Rodzaj zakładów	Ilość zakładów I—VII kat. św. przem.						Ilość zakładów VIII kat. św. przem.					
	Wojew. Lubel.		Wojew. Wołyń.		Okręg Izby		Wojew. Lubel.		Wojew. Wołyń.		Okręg Izby	
	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934
Garbarnie	8	8	1	3	9	11	—	—	—	—	—	—
Sortownie pierza	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	3	1
Sortownie szczeciny	53	57	—	1	53	58	105	119	1	—	106	119
Włosie i wyroby włó- sienne	—	—	—	—	—	—	4	11	3	2	7	13
Galanterja skórzana	1	2	—	—	1	2	2	4	—	—	2	4

TAB. XIX.

PRZEMYSŁ PAPIERNICZY I GRAFIOZNY.

Rodzaj zakładów	Ilość zakładów I—VII kat. św. przem.						Ilość zakładów VIII kat. św. przem.					
	Wojew. Lubel.		Wojew. Wołyń.		Okręg Izby		Wojew. Lubel.		Wojew. Wołyń.		Okręg Izby	
	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934
Bibulek wyrób	—	—	1	1	1	1	1	1	2	—	3	1
Gilz wyrób	—	1	—	—	—	1	7	7	2	2	9	9
Kajetów i kartonaz wyrób	—	—	—	—	—	—	10	16	3	3	13	19
Papieru i papy wyr. Torebek wyrób	—	—	—	—	—	—	2	2	—	1	2	3
Drukarnie	—	—	—	2	—	2	10	11	4	1	14	12
Litografje	16	16	10	8	26	24	57	47	32	31	89	78
	1	1	—	—	1	1	—	1	1	—	1	1

TAB. XX.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY I ODZIEŻOWY.

Rodzaj zakładów	Ilość zakładów I—VII kat. św. przem.						Ilość zakładów VIII kat. św. przem.					
	Wojew. Lubel.		Wojew. Wołyń.		Okręg Izby		Wojew. Lubel.		Wojew. Wołyń.		Okręg Izby	
	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934
Lnu przeróbka	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	2	3
Farbiarnie i pralnie	4	2	2	—	6	2	40	6	30	7	70	13
Wełny czyszczenie	—	—	—	—	—	—	8	4	7	8	15	12
Wełny przedzalnie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Trykotaży wyrób	3	—	2	—	5	—	46	47	13	10	59	57
Tkalnie i niciarnie	2	3	—	3	2	6	7	16	15	11	22	27
Waty i kołder wyrób	1	—	1	2	2	2	26	40	10	13	36	53
Bielizny i haftów wyrób	1	1	—	—	1	1	45	44	28	13	73	57
Gorsetów i bandaży wyrób	—	—	—	—	—	—	8	24	4	15	12	39
Obuwia wyrób	3	1	2	3	5	4	—	—	—	—	—	—
Sandałów wyrób	—	—	—	—	—	—	7	16	—	—	7	16
Wojłoków wyrób	—	—	—	—	—	—	1	2	1	2	2	4

TAB. XXI.

PRZEMYSŁ CHEMICZNY.

Rodzaj zakładów	Ilość zakładów I—VII kat. św. przem.						Ilość zakładów VIII kat. św. przem.					
	Wojew. Lubel.		Wojew. Wołyń.		Okręg Izby		Wojew. Lubel.		Wojew. Wołyń.		Okręg Izby	
	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934
Terpentyniarnie . . .	—	—	—	—	—	—	3	4	3	1	6	5
Smolarnie . . .	2	1	2	5	4	6	11	13	42	35	53	48
Węglu drzewnego wypalanie . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	3	4
Kości palenie i kleju wyrób . . .	1	1	1	1	2	2	2	2	—	2	2	4
Świec wyrób . . .	—	—	—	—	—	—	10	11	12	12	22	23
Farb, pokostu wyrób	1	—	1	—	2	—	4	4	—	2	4	6
Mydła wyrób . . .	—	—	2	2	2	2	29	29	19	18	48	47
Pasty, smarów wyrób	1	—	—	—	1	—	7	7	11	10	18	17
Łoju topienie . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	3	2
Sody wyrób . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	2	3
Wyrób wody koloń- skiej . . .	—	—	—	—	—	—	2	2	2	1	4	3
Wyrób lepu . . .	—	—	—	—	—	—	1	6	1	1	2	7
Izolacyjne materiały .	1	1	1	1	2	2	—	—	—	—	—	—

TAB. XXII.

PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁOWE RÓŻNE.

Rodzaj zakładów	Ilość zakładów I—VII kat. św. przem.						Ilość zakładów VIII kat. św. przem.					
	Wojew. Lubel.		Wojew. Wołyń.		Okręg. Izby		Wojew. Lubel.		Wojew. Wołyń.		Okręg Izby	
	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934
Lecznictwo i kosme- tyka . . .	6	—	2	—	8	—	3	4	3	3	6	7
Przemysł usługowy .	—	—	—	—	—	—	114	120	109	115	223	235
Wyroby złotnicze .	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Elektrownie (prywat.)	11	11	13	14	24	25	33	32	23	25	56	57
Stempli kauczuk. wyrób . . .	—	1	—	1	—	2	4	4	8	6	12	10
Wulkanizacyjne zakł..	—	—	—	—	—	—	3	2	1	2	4	4
Sportowych artyku- łów wyrób . . .	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1

RODZAJ PRZEDSIĘBIORSTWA	Województwo				Okręg Izby	
	Lubelskie		Wołyńskie			
	1933	1934	1933	1934	1933	1934
<i>I. Spółdzielnie konsumentów.</i>						
1. Spożywców:						
sprzedaż pieczywa	2	4	—	1	2	5
" spożywczych artykuł.	489	569	435	499	924	1068
" nabiału	12	19	1	10	13	29
" miodu	1	1	1	—	2	1
" soli	6	6	4	8	10	14
" wyrobów tytoniow.	2	5	—	4	2	9
" napojów alkoholow.	4	1	1	1	5	2
" nafty i prod. naftow.	5	6	1	—	6	6
" kaszy i maki	—	—	—	1	—	1
" masarskich wyrobów.	4	6	2	3	6	9
" mięsa	—	2	1	1	1	3
" drożdży	—	1	—	—	—	1
" piwa	—	1	—	—	—	1
2. Herbaciarnie, jadalnie, piwiarnie i restauracje	13	21	3	6	16	27
<i>II. Spółdzielnie oszczęd.-pożyczk.</i>	30	34	28	38	58	72
<i>III. Spółdzielnie wytwórczo-handl.</i>						
1. Zakupu i zbytu ogólne:						
sprzedaż maszyn i art. roln.	19	16	12	11	31	27
2. Zakupu i zbytu specjalne:						
skup bydła i nierogacizny	2	2	—	—	2	2
" jaj	12	18	2	4	14	22
" owoców	1	1	—	1	1	2
" ziemiopłodów i zboża	16	16	8	8	24	24
" nasion	2	1	1	—	3	1
zbyt sit i szczeciny	7	4	—	—	7	4
3. Mleczarskie:						
mleczarnie i maślarnie	280	319	110	178	390	497
4. Przetwórcze inne:						
rzeźnie	1	—	—	—	1	—
młyny	2	2	1	3	3	5
olejarnie	1	1	—	—	1	1
suszarnie owoców.	—	—	—	1	—	1
5. Pomocnicze:						
cegielnie	3	3	1	1	4	4
betoniarnie	2	4	3	1	5	5
eksploatacja torfu	—	—	—	1	—	1
kamieniołomy	—	—	1	1	1	1

HANDLOWE I PRZEMYSŁOWE.

RODZAJ PRZEDSIĘBIORSTWA	Województwo				Okręg Izby	
	Lubelskie		Wołyńskie			
	1933	1934	1933	1934	1933	1934
<i>IV. Spółdzielcze wytwórczo-rzem.</i>						
1. Surowcowe:						
szczeciniarnie.	141	154	—	1	141	155
sit wyrób	1	—	—	—	1	—
płótna wyrób	—	1	—	—	—	1
<i>V. Spółdzielnie wytwórczo-robotnicze i pracownicze.</i>						
1. Wytwórcze, robotn. i chałupn.:						
bielizny wyrób	—	1	—	—	—	1
huty szklane	—	1	—	—	—	1
2. Spółdzielnie pracy:						
pośrednictwo handlowe.	1	1	—	1	1	2
przechowalnie bagażu	1	—	—	—	1	—
waga publiczna	1	1	—	—	1	1
przewóz i ekspedycja towarów.	1	3	—	1	1	4
przewóz osób	—	—	2	2	2	2
wypożyczalnie maszyn rolnicz.	—	1	—	—	—	1
<i>VI. Spółdzielnie przedsiębiorców.</i>						
1. Przemysłowe:						
kaszarnia	—	—	—	1	—	1
piekarnie	7	21	3	3	10	24
masarnie	11	26	4	5	15	31
drukarnie	1	1	1	1	2	2
stolarnie	1	1	—	1	1	2
szewstwo	—	—	—	3	—	3
budowlane przedsięb.	—	1	—	—	—	1
kominiarstwo	—	1	—	—	—	1
2. Handlowe:						
sprzedaż galanterji	8	4	2	—	10	4
" manufaktury	1	1	4	31	5	32
" odzieży i kożuchów	2	—	—	2	2	2
" rzemieślniczych przyb.	1	—	—	—	1	—
księgarnie	3	5	3	4	6	9
piśmienne artykuły	—	3	—	1	—	4
kino-teatry	1	1	—	—	1	1
różne	4	4	5	3	9	7
Razem	1102	1295	639	842	1741	2137
W tem przedsiębiorstw:						
handlowych	676	757	506	641	1182	1398
przemysłowych	426	538	133	201	559	739

H A N D E L

Zestawienie ilościowe przedsiębiorstw handlowych w okręgu izby wg. branż i wykupionych
świadectw przemysłowych.

B R A N Ż A	Województwo Lubelskie					Województwo Wołyńskie					Okręg Izby					
	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1934	
	kategoria świadectw przem.					kategoria świadectw przem.					kategoria świadectw przem.					
	I — II	III — IV	V			I — II	III — IV	V			I — II	III — IV	V			
Płody rolne i hodowlane	34	32	1897	1963	—	29	28	1742	1766	—	63	60	3639	3729	—	
Artykuły spożywcze	301	280	14195	14915	—	258	231	9290	9474	—	559	511	23485	24389	104	
Włókniemca	90	87	1790	1806	69	38	35	1183	1214	45	128	122	2973	3020	114	
Odzież i konfekcja	37	30	1650	1684	—	23	19	1020	979	—	60	49	2670	2663	—	
Skóry i wyroby z nich	11	12	640	685	—	16	18	371	388	—	27	30	1011	1073	—	
Metale i wyroby metalowe.	17	16	661	649	1	21	20	460	481	3	38	36	1121	1130	4	
Maszyny, narzędzia i art. techniczne	37	26	45	53	—	24	20	37	29	—	61	46	82	82	—	
Elektrotechnika i radio	10	8	15	27	—	11	12	24	27	—	21	20	39	54	—	
Precyzyjne, fotograf, złoto-nice	11	12	29	33	—	13	14	31	30	—	24	26	60	63	—	
Chemikalia	43	36	395	428	—	34	28	268	276	—	77	64	663	704	—	
Gumowe i pokrewne	3	—	3	4	—	2	1	—	—	—	5	1	3	4	—	
Księgarnie, materiały piśmiennie i papierowe	11	9	243	307	4	2	2	161	173	1	13	11	404	480	5	
Podróż., sport., zabaw., galant.	18	13	1899	2011	18	19	14	945	899	29	37	27	2844	2910	47	
Meble i drzewne wyroby	17	15	240	256	—	7	8	290	293	—	24	23	530	549	35	
Artykuły budowl. i opałowe	15	13	853	903	—	6	9	594	618	—	21	22	1447	1521	—	
Komunikacja	11	10	180	226	—	8	6	79	84	—	19	16	259	310	—	
Widowiskowe przedsiębior.	10	10	27	34	—	3	4	21	23	—	13	14	48	57	—	
Gastronomiczno-hotelarska	139	108	2181	2208	—	104	89	1681	1803	—	243	197	3862	4011	—	
Ubezpieczeniowe	2	3	—	—	—	2	2	—	4	—	4	5	—	—	—	
Biura zleceń, prób i t. p.	—	—	76	103	—	—	—	89	96	—	—	—	165	199	—	
Usługi i zajęcia pomocnicze	18	14	118	170	—	8	10	57	61	—	26	24	175	231	—	
Inne niewymienione	17	9	709	594	—	8	7	726	757	8	25	16	1435	1351	10	
Razem	852	743	27346	29059	121	636	577	19073	19475	153	132	1488	1320	46919	48534	274
					71											203

EKSPORT

Transporty towarowe, nadane zagranicę w 1934 roku na stacjach P. K. P. (Dyr. Radom.)
w Okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie,

dane tymczasowe.

w tonnach.

NAZWA TOWARU	Okręg nadania		KRAJ ODBIORU						
	Okr. Izby	W. Lub.	W. Woł.	Austria	Czechosł.	Niemcy	Italia	Szwajcar.	Inne
ZBOŻA, NASIONA, OWOCE i t. p.									
Pszenvica .	0,31	0,31	—	—	—	—	—	—	Łotwa 0,31
„yto .	1.510,1	1.510,1	—	1.510,1	—	—	—	—	—
Groch .	32,2	17,2	15,0	—	32,2	—	—	—	—
Bobik .	76,8	60,1	16,7	—	31,7	45,1	—	—	—
Rzepak .	276,7	39,4	237,3	10,0	16,0	250,7	—	—	—
Mak .	104,5	74,5	30,0	42,5	—	61,8	—	—	Palestyna 0,2
Gorczyca .	14,6	14,6	—	—	—	14,6	—	—	—
Nasiona bur. cukrow.	11,7	11,7	—	—	—	11,7	—	—	—
Koniczyna .	242,6	84,6	158,0	55,0	14,7	122,5	5,0	30,4	Łotwa 15,0
Łubin .	292,0	276,9	15,1	—	292,0	—	—	—	—
Tymotka .	30,1	30,1	—	—	—	—	—	20,0	Rumunja 10,1
Wyka .	66,7	66,7	—	—	66,7	—	—	—	—
Gryka .	10,2	10,2	—	—	—	10,2	—	—	—
Seradela .	6,5	6,5	—	—	6,5	—	—	—	—
Peluszka .	197,4	197,4	—	—	104,5	92,9	—	—	—
Wisiie .	5,0	—	5,0	—	—	5,0	—	—	—
Jagody czarne susz.	0,45	—	0,45	0,45	—	—	—	—	—
„ świeże	267,1	267,1	—	—	—	267,1	—	—	—
Grzyby suszone	0,06	—	0,06	—	—	0,06	—	—	—
Chmiel .	152,29	57,08	95,21	—	7,65	116,22	—	8,29	Belgia 14,87 Francja 5,10 Szwecja 0,16
Len (włókno) .	832,1	681,9	150,2	70,7	629,5	100,8	—	10,0	Węgry 21,1

NAZWA TOWARU	Okręg nadania				KRAJ ODBIORU					
	Okr. Izbj.	W. Lub.	W. Wol.	Austria	Czechosł.	Niemcy	Italia	Szwajcar	Inne	
Konopie (włókno)	94,0	20,0	74,0	—	73,5	20,5	—	—	—	
Lycopodium	0,11	—	0,11	0,11	—	—	—	—	—	
Zioła lecznicze	0,39	—	0,39	0,39	—	—	—	—	—	
ARTYKUŁY SPOŻYWCZE										
Mąka pszenna	60,2	60,2	—	45,1	—	15,1	—	—	—	
Jajka	212,0	129,8	82,2	74,2	41,4	30,1	66,3	—	—	
Wątroby świeże	2,83	2,83	—	—	2,83	—	—	—	—	
Jelita	5,0	5,0	—	5,0	—	—	—	—	—	
Mięso końskie	11,3	11,3	—	—	—	11,3	—	—	—	
Smalec gęsi	0,76	0,76	—	—	0,69	—	0,07	—	—	
Cukier	7,65	5,52	2,13	—	—	—	—	—	—	Z. S. R. R. 7,65
P A S Z A										
Otręby	634,5	519,4	115,1	—	122,3	497,2	—	—	—	Finlandja 15,0
Wysłodki	205,0	—	205,0	—	205,0	—	—	—	—	
Kiełki słodowe	10,1	—	10,1	—	10,1	—	—	—	—	
Siano	71,6	71,6	—	—	—	71,6	—	—	—	
ZWIERZĘTA ŻYWE										
Konie (sztuk)	678	96	582	—	—	52	24	531	Holandja 23	
Nierogacizna (sztuk)	29.965	22.020	7.945	27.426	2.539	—	—	—	(Belgia) 48	
Raki	7,91	—	7,91	—	—	7,91	—	—	—	
Ryby świeże	10,4	—	10,4	—	—	—	—	—	—	Z. S. R. R. 10,4
Drób (wagonów)	57	18	39	8	3	13	1	21	(Belgia) 6	

NAZWA TOWARU	Okręg nadania			KRAJ ODBIORU						
	Okr. I bdy	W. Lub.	W. Woł.	Austria	Belgia	Czechosł.	Niemcy	Szwajcar	Węgry	Inne
D R Z E W O										
Kłose . . .	44.883,6	17.219,8	27.663,8	172,4	—	6.395,7	35.581,3	2.495,6	238,6	
Drzewo opałowe .	1.027,2	—	1.027,2	—	—	—	1.027,2	—	—	
Kopalniaki . . .	663,0	63,8	599,2	—	—	—	663,0	—	—	
Słupy telef. . .	1.624,5	1.624,5	—	—	—	—	1.624,5	—	—	
Bale . . .	7.915,3	3.520,0	4.395,3	—	—	—	7.626,8	288,5	—	
Podkłady . . .	2.282,7	2.229,2	53,5	—	—	—	2.282,7	—	—	
Kłepki . . .	597,8	465,7	132,1	—	116,3	—	418,4	63,1	—	
Deski . . .	4.048,7	1.288,3	2.760,4	777,1	15,0	627,2	1.432,8	1.143,7	—	{Francja 20,4 Luxemb. 16,2 Lotwa 16,3
Fryzy . . .	3.093,4	112,2	2.981,2	30,9	17,1	1.538,9	717,8	788,7	—	Holandja 0,03
Dykty . . .	461,7	—	461,7	44,8	—	91,7	135,1	144,5	—	Italia 45,6
Mebie gięte i części	224,3	224,3	—	—	—	—	122,3	—	—	{Holandja 41,3 Rumunja 11,3 Palestyna 49,4

TRANSPORTY KOLEJOWE NADANE W 1934 R.

do portów Gdynia i Gdańsk ze stacji P. K. P. (Dyr. Radom) leżących w okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie.
w tonnach dane bieżące.

NAZWA TOWARU		OKRĘG NADANIA				
		Okręg Izby	Wojew. Lubelskie		Wojew. Wołyńskie	
			do Gdyni	do Gdańska	do Gdyni	do Gdańska
ZBOŻA, NASIONA OWOCE.						
Jęczmień	.	54.492,0	—	15 096,5	—	39.395,5
Owies	.	6.451,5	—	5.436,8	—	1.014,7
Żyto	.	12.878,7	258,3	7.871,8	—	4.748,6
Inne zboża	.	343,0	—	307,1	—	35,9
Nasiona strączkowe	.	829,7	—	590,3	—	239,4
" oleiste	.	1.064,2	45,6	167,1	560,0	291,5
" pastewne	.	1.105,0	—	97,2	—	1.007,8
" warzywne	.	51,2	20,8	—	30,4	—
Chmiel	.	814,4	—	43,9	35,69	1,85
Owoce świeże	.	251,4	—	55,4	—	169,0
Jarzyny świeże	.	85,6	15,0	40,6	—	30,0
Ziemniaki	.	30,0	30,0	—	—	—
Len	.	126,8	10,2	—	116,6	—
SPOŻYWCZE ARTYKUŁY.						
Mąka	.	802,7	—	439,8	—	362,9
Kasza	.	0,1	—	0,1	—	—
Ryby świeże	.	58,7	—	—	58,7	—
Wódki wszelkie	.	2,5	2,5	—	—	—
PASZA.						
Makuchy	.	15,1	—	—	—	15,1
Otręby	.	2.262,2	—	497,7	—	1.764,5
Słód	.	255,4	255,4	—	—	—
Siano	.	165,4	—	165,4	—	—
Słoma	.	2.374,16	—	0,16	—	2.374,0

NAZWA TOWARU	O K R Ę G N A D A N I A					
	Okręg Izby	Wojew. Lubelskie		Wojew. Wołyńskie		
		do Gdyni	do Gdańska	do Gdyni	do Gdańska	
PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO.						
Skóry surowe	14,97	—	—	11,03	3,94	
Skóry wyprawne	6,58	—	6,58	—	—	
D R Z E W O.						
Drzewo opałowe	431,5	—	59,4	73,7	298,4	
„ nieobrobione.	19.371,9	—	5.179,6	—	14.192,3	
Stupy telegraficzne	1.566,2	19,3	442,7	—	1.104,2	
Drzewo zapalczane	2.146,6	—	813,9	—	1.332,7	
Drzewo obrobione	91.151,7	6.681,2	29.681,5	9.292,0	55.497,0	
Klepki	3.427,4	—	1.174,2	—	2.253,1	
Dykty	3.945,4	—	—	0,2	3.945,2	
Podkłady kolejowe	66.788,8	125,9	36.880,6	—	29.782,3	
Wyroby z drzewa	59,7	44,7	15,0	—	—	
Meble gięte	242,1	220,1	22,0	—	—	
R Ó Ź N E.						
Cegły ogniowate	207,4	—	—	—	207,4	
Gips	10,2	—	—	—	10,2	
Kamienie nieobrobione	41,0	—	—	20,0	21,0	
Szmaty	120,7	45,0	80,2	—	—	
Wyroby ze szkła	87,88	57,39	30,49	—	—	
Butelki	11,1	—	11,1	—	—	
Wagi i maszyny	0,59	—	0,59	—	—	

ŚWIADECTWA PRZEMYSŁOWE

wykupione w okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

1930—1934 r.

wg. danych Izby Skarbowych w Lublinie i Łucku.

ROK	WOJ. LUBELSKIE									WOJ. WOŁYŃSKIE								
	PRZEMYSŁ									PRZEMYSŁ								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Razem	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Razem
1930	14	3	15	69	179	473	826	7888	9467	3	1	11	47	131	263	615	5887	6958
	—	I	—	2	10	14	52	306	585	—	—	—	5	23	43	68	400	539
1931	10	6	11	67	165	480	687	5340	6766	2	2	13	55	120	273	468	3210	4140
	—	—	—	5	7	18	49	287	366	—	—	—	3	9	57	67	328	464
1932	8	5	9	55	145	470	676	11361	12729	2	1	9	37	105	272	452	7101	7979
	—	—	I	5	13	24	73	931	1047	—	—	I	4	10	53	74	313	1455
1933	5	3	11	44	119	514	698	11973	13367	1	1	9	40	95	263	419	7874	8702
	—	—	2	5	20	64	161	985	1237	—	—	—	4	22	43	77	835	981
1934	8	4	8	59	153	571	703	13734	15240	3	1	8	53	115	301	421	7756	8658
	—	—	—	8	15	50	287	1335	1695	—	—	I	3	19	55	86	814	977

ROK	H A N D E L						Zajęcia przemysł.	Karty rejestracyjne	H A N D E L						Zajęcia przemysł.	Karty rejestracyjne
	H A N D E L								H A N D E L							
	I	II	III	IV	V	Razem			I	II	III	IV	V	Razem		
1930	29	1576	15441	11486	258	28790	119	1317	5	1452	12675	7091	474	21697	138	2076
	3	87	825	1540	33	2488	9	101	—	67	835	1070	51	2023	9	156
1931	30	1470	14972	10720	196	27388	83	1426	3	1174	11676	6925	356	20134	79	2045
	I	86	851	1864	15	2817	3	132	2	105	713	1345	60	2225	13	261
1932	18	1196	12824	11457	132	25627	59	1518	3	798	10167	7649	165	18782	55	1984
	—	82	908	2608	22	3620	6	268	—	48	541	1576	23	2188	18	277
1933	14	777	8311	15989	114	25205	54	1874	4	597	5754	11262	141	17758	53	1815
	2	59	595	3051	7	3714	22	382	—	34	349	1705	12	2100	38	295
1934	11	659	6351	19026	63	26110	59	2306	3	533	4343	13014	102	17995	110	2033
	I	72	520	3162	8	3763	2	512	—	41	305	1813	30	2189	45	389

O K R Ę G I Z B Y					
R O K	PRZEMYSŁ	H A N D E L	Zajęcia przemysłowe	R A Z E M	Karty rejestracyjne
1930	16445 924	50487 4511	257 18	66912 5435	3393 257
1931	10906 830	47522 5042	162 16	58428 5872	3471 393
1932	20708 2502	44409 5808	114 24	65231 8334	3502 545
1933	22069 2218	42963 5814	107 60	65139 8092	3689 677
1934	23898 2673	44105 5952	169 47	68172 8672	4339 901

NAZWA TOWARU	O K R Ę G N A D A N I A				
	Okręg Izby	Wojew. Lubelskie		Wojew. Wołyńskie	
		do Gdyni	do Gdańska	do Gdyni	do Gdańska
PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO.					
Skóry surowe	14,97	—	—	11,03	3,94
Skóry wyprawne	6,58	—	6,58	—	—
D R Z E W O.					
Drzewo opałowe	431,5	—	59,4	73,7	298,4
„ nieobrobione.	19,371,9	—	5,179,6	—	14,192,3
Stupy telegraficzne	1,566,2	19,3	442,7	—	1,104,2
Drzewo zapalczane	2,146,6	—	813,9	—	1,332,7
Drzewo obrobione	91,151,7	6,681,2	29,681,5	9,292,0	55,497,0
Kleпки	3,427,4	—	1,174,2	—	2,253,1
Dykty	3,945,4	—	—	0,2	3,945,2
Podkłady kolejowe	66,788,8	125,9	36,880,6	—	29,782,3
Wyroby z drzewa	59,7	44,7	15,0	—	—
Mebie gięte	242,1	220,1	22,0	—	—
R Ó Ź N E.					
Cegły ogniotrwałe	207,4	—	—	—	207,4
Gips	10,2	—	—	—	10,2
Kamienie nieobrobione	41,0	—	—	20,0	21,0
Szmaty	120,7	45,0	80,2	—	—
Wyroby ze szkła	87,88	57,39	30,49	—	—
Butelki	11,1	—	11,1	—	—
Wagi i maszyny	0,59	—	0,59	—	—

ŚWIADECTWA PRZEMYSŁOWE
wykupione w okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

1930—1934 r.

wg. danych Izb Skarbowych w Lublinie i Łucku.

ROK	WOJ. LUBELSKIE									WOJ. WOŁYŃSKIE								
	PRZEMYSŁ									PRZEMYSŁ								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Razem	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Razem
1930	14	3	15	69	179	473	826	7888	9467	3	1	11	47	131	263	615	5887	6958
	—	1	—	2	10	14	52	306	385	—	—	—	5	23	43	68	400	539
1931	10	6	11	67	165	480	687	5340	6766	2	2	13	55	120	273	468	3210	4140
	—	—	—	5	7	18	49	287	366	—	—	—	3	9	57	67	328	464
1932	8	5	9	55	145	470	676	11361	12729	2	1	9	37	105	272	452	7101	7979
	—	—	1	5	13	24	73	931	1047	—	—	1	4	10	53	74	313	1455
1933	5	3	11	44	119	514	698	11973	13367	1	1	9	40	95	263	419	7874	8702
	—	—	2	5	20	64	161	985	1237	—	—	—	4	22	43	77	835	981
1934	8	4	8	59	153	571	703	13734	15240	3	1	8	53	115	301	421	7756	8658
	—	—	—	8	15	50	287	1335	1695	—	—	1	3	19	55	86	814	977

ROK	H A N D E L						Zajęcia przemysł.	Karty rejestracyjne	H A N D E L						Zajęcia przemysł.	Karty rejestracyjne
	I	II	III	IV	V	Razem			I	II	III	IV	V	Razem		
1930	29	1576	15441	11486	258	28790	119	1317	5	1452	12675	7091	474	21697	138	2076
	3	87	825	1540	33	2488	9	101	—	67	835	1070	51	2023	9	156
1931	30	1470	14972	10720	196	27388	83	1426	3	1174	11676	6925	356	20134	79	2045
	1	86	851	1864	15	2817	3	132	2	105	713	1345	60	2225	13	261
1932	18	1196	12824	11457	132	25627	59	1518	3	798	10167	7649	165	18782	55	1984
	—	82	908	2608	22	3620	6	268	—	48	541	1576	23	2188	18	277
1933	14	777	8311	15989	114	25205	54	1874	4	597	5754	11262	141	17758	53	1815
	2	59	595	3051	7	3714	22	382	—	34	349	1705	12	2100	38	295
1934	11	659	6351	19026	63	26110	59	2306	3	533	4343	13014	102	17995	110	2033
	1	72	520	3162	8	3763	2	512	—	41	305	1813	30	2189	45	389

O K R Ę G I Z B Y

R O K	PRZEMYSŁ	HANDEL	Zajęcia przemysłowe	RAZEM	Karty rejestracyjne
1930	16445 924	50487 4511	257 18	66912 5435	3393 257
1931	10906 830	47522 5042	162 16	58428 5872	3471 393
1932	20708 2502	44409 5808	114 24	65231 8334	3502 545
1933	22069 2218	42963 5814	107 60	65139 8092	3689 677
1934	23898 2673	44105 5952	169 47	68172 8672	4339 901

Kursywa—świadcstwa półroczne.

S K O R O W I D Z

VI Sprawozdanie Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie za r. 1934.

	Str.
Część I. Sprawozdanie o stanie gospodarczym	
Okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej	
w Lublinie za r. 1934.	7
OGÓLNA OCENA SYTUACJI GOSPODARCZEJ	
W 1934 R.	9
Uwagi wstępne	9
Sytuacja na terenie Państwa	11
Sytuacja na terenie Izby	20
Przemysł	20
Handel	24
Sytuacja podatkowa	28
OCENA SYTUACJI W POSZCZEGÓLNYCH GALE-	
ZIACH PRZEMYSŁU	31
Przemysł metalowy	31
Fabryki maszyn i narzędzi roln.	31
Fabryki maszyn młyńskich	32
Fabryki samolotów	32
Fabryki wag	33
Fabryki gwoździ	33
Przemysł spożywczy	33
Przemysł cukrowniczy	33
Przemysł spirytusowy	35
Przemysł browarniany	36
Krochmalnie.	37
Kwaszarnie kapusty i ogórków	37

	Str.
Przemysł olejarski	38
Przemysł octowy	38
Przemysł młynarski	39
Kaszarnie	41
Przemysł bekonowy	41
Przemysł artykułów zwierzęcych	41
Przemysł szczeciniarski	41
Przemysł garbarski	43
Przemysł mineralny	44
Cegielnie	44
Cementownie	45
Przemysł szklany	45
Kaflarnie	46
Przemysł drzewny	46
Tartaki	46
Meble gięte	47
Dykty	48
Kopyta i ćwieki drewniane	49
Artystyczne wyroby drzewne	49
OCENA SYTUACJI W POSZCZEGÓLNYCH GAŁĘ- ZIACH HANDLU	50
Artykuły produkcji roślinnej	50
Pszemica	50
Żyto	52
Jęczmień	54
Owies	55
Chmiel	58
Len i pakuly	60
Drzewo	61
Artykuły produkcji zwierzęcej	63
Trzoda	63
Konie	65
Drób	65
Jaja	65
Skóry surowe	69
Jelita	70
Artykuły odzieżowe	70
Manufaktura	70
Galanterja	70
Obuwie	71
Konfekcja	71
Futra	71

	Str.
Księgarstwo i materiały piśmienne .	72
Księgarstwo.	72
Materiały piśmienne	72
Artykuły spożywcze	72
Handel winno-kolonjalny i drobny handel spożywczy	72
Część II. Sprawozdanie z działalności Izby Przemysłowo-Handlowej za r. 1934.	75
Sprawozdanie z działalności Pracowni Psychotechnicznej przy Izbie Przem.-Handlowej	94
Protokół XVI Plenarnego Zebrania Izby.	100
Protokół XVII Plenarnego Zebrania Izby	108
Protokół XVIII Plenarnego Zebrania Izby	117
Preliminarz budżetowy Izby na 1935 r.	125
Zamknięcie rachunkowe Izby za 1934 r.	128
Bilans zamknięcia.	130
Fundusz Emerytalny pracowników Izby	131
Protokół Komisji Rewizyjnej	132
Część III. Przegląd ustawodawstwa gospodarczego ogłoszonego w 1934 r.	135
Część IV. Tabele statystyczne	149